

ПРОГРАМИ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ШЕСТИ РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ

Наставни предмет-Српски језик и књижевност	Недељни фонд часова-4
Службени гласник бр: „Службени гласник РС”, бр. 55/2013, 101/2017, 27/2018 – др. закон и 10/2019; „Службени гласник С”, бр. 88/2017, 27/2018 – др. закон, 10/2019, 6/2020, 129/2021, 92/2023 и 19/2025); „Службени гласник РС”, број 104/2024; „Службени гласник РС”, број 10/2024	
Циљ учења предмета –циљ наставе и учења српског језика и књижевности јесте да се ученик оспособи за одговарајуће усмено или писано изражавање у различитим комуникативним ситуацијама овладавањем основним законитостима српског књижевног језика, да схвати значај језика у изградњи националног идентитета, да развије читалачке компетенције тумачењем књижевних дела из српске и светске баштине, уметнички сензибилитет, креативно и критичко мишљење и интеркултуралност.	
Опште предметне компетенције Ученици говоре и пишу користећи оба писма, дајући предност ћирилици, у различитим комуникативним ситуацијама и дигиталном окружењу, примењујући књижевнојезичку и правописну норму. Негују културу дијалога и поштују основне норме комуникације. Имају развијен речник и способни су да користе језик да би исказали своје стваралачке могућности. Примењују основна знања у тумачењу књижевних и других уметничких дела из српске и светске баштине градећи постепено свој естетски укус. Читањем идоживљавањем књижевних дела развијају маштовитост, способност истраживачког посматрања, разумевања себе и других, критичко мишљење; негује се морално просуђивање, емпатија и асоцијативно повезивање. Ученици читају и усмерено приступају тумачењу различитих неуметничких текстова (укључујући дигиталне изворе и медијске садржаје) како би развијали способност одабира, вредновања и коришћења информација, одговорно се односећи према интелектуалној својини. Безбедно користе информационо-комуникационе технологије у сврхе учења. Стечена знања из језика и књижевности користе ради даљег учења и усавршавања, као и сналажења у друштвеном животу	

(решавање проблемских ситуација, сарадња, предузимање иницијативе, развијање одговорног односа према себи и околини и сл.). У складу са узрастом, разумеју место, улогу и значај језика и књижевности у очувању националног идентитета и традиције, како би неговали културу свог народа и поштовали и уважавали различитости других култура. Применом знања из српског језика лакше усвајају стране језике. Примењују разноврсне стратегије учења и функционално повезују садржаје различитих наставних предмета.

Међупредметне компетенције –компетенција за целоживотно учење, комуникација, сарадња, рад с подацима и информацијама, дигитална компетенција, решавање проблема, естетичка компетенција и одговорно учешће у демократском друштву.

Активности наставника - Мотивише, активира (претходно знање), инспирише, подстиче, најављује, интригира, провицира (мишљење), пропитује, оријентише; организује, структурира, фасилитира (води/олакшава процес), координира, упућује, усмерава, руководи (дискусијом), модерира, дистрибуира (задатке/улоге), временски артикулише, контролише, систематизује; објашњава, тумачи, демонстрира, илуструје, експлицира, дефинише, контекстуализује, повезује (међупредметно/унутарпредметно), презентује, деконструише (сложене појмове), упоређује; иницира, активира, наводи (на закључивање), покреће (критичко мишљење), развија (креативност), оснажује, ангажује, усмерава (на истраживање/читање/анализу), аргументује (заједно са ученицима), негује (језичку културу); разговара, дискутује, саветује, сугерише, охрабрује, подржава, бодри, помаже, асистира, прилагођава (наставу по ИОП-у), диференцира (задатке према нивоима), интегрише, медира (посредује); прати, посматра, евидентира, формативно процењује, вреднује (постигнућа), коригује, суптилно исправља, проверава (разумљивост), анализира (грешке), сумира, награђује (похвалом), евалуира.

Активности ученика - читају (у себи/наглас/истраживачки), слушају (активно), говоре, пишу (белешке/саставе), изражавају (мисли/осећања/ставове), рецитују, артикулишу (идеје), препричавају, извештавају, посматрају, уочавају (везе, законитости, правила), анализирају (текст/реченицу), описују, тумаче, упоређује (ликове/појмове), препознају (језичке и књижевне појаве), истражују, разликују, класификују, идентификују, деконструишу; примењују (стечена знања/правила), решавају (проблеме/задатке), закључују, повезују (садржаје/контекст), проналазе (доказе у тексту/решења), апстрахују, генерализују

(доносе општа правила), изводе (закључке), аргументују, вреднују (поступке ликова), пропитују (информације), креирају (оригинална решења/текстове), осмишљавају, проналезе креативна решења, претпостављају (хипотетишу); комуницирају, учествују (у дискусији/дебати), сарађују (у пару/групи), договарају се, деле (улоге/одговорност), слушају туђа мишљења, уважавају (различитости), помажу (вршњацима), процењују (свој рад/напредак), анализирају (сопствене грешке), самооцењују се, коригују (свој рад на основу повратне информације), рефлектују (о процесу учења), издвајају (шта им је било лако/тешко).

***Напомена за ИОП-1, 2, 3-**Прилагођавање начина рада (градиво је исто); прилагођавање исхода (измењени, нижи ниво градива); проширивање програма (виши ниво градива).

Начини и поступци остваривања садржаја

Методе рада: Вербална размена (дијалогско–монолошка метода), метода рада на тексту, метода дискусије, демонстративна метода, метода илустрације, интерактивна метода, проблемска настава, кооперативно учење, пројектна настава, истраживачка метода, амбијентална настава, игровне методе и самосталан рад ученика.

Технике рада: Демонстрација, илустрације и графички прикази, анализа текста, читање са разумевањем, драматизација, игра улога, олуја идеја, мапе ума, наставни листићи, презентације, квизови знања, креативно писање, израда паноа, ученици подучавају једни друге и вршњачка евалуација, инсерт техника, коцкарење, слагалица, врућа столица, шест шешира, Венов дијаграм, вођено читање, вођени дневник читања, двоструки дневник, рад по истраживачким задацима, табела особина ликова, игра улога, писање из угла лика, алтернативни крај, чинквина, ПОПС техника.

Облици рада: Фронтални рад, индивидуални рад, рад у пару, групни рад, тимски рад, индивидуализовани рад и радионичарски рад.

ИОП: Прилагођавање наставних садржаја, метода, облика рада, наставних средстава и начина провере знања у складу са индивидуалним потребама и могућностима ученика. Рад уз подршку наставника,

	родитеља и вршњака у складу са индивидуалним потребама ученика. Диференцирана настава: Примена задатака различитог нивоа сложености, индивидуализован приступ ученицима, прилагођавање темпа рада, наставних материјала и активности способностима, интересовањима и потребама ученика.
Начини праћења и вредновања постигнућа	Тестови, писмене вежбе, контролни и писмени задаци, усмено испитивање, посматрање активности и ангажовања ученика на часу, домаћи задаци, читање и анализа текста, израда презентација и панона, практични и истраживачки задаци, самостални и групни радови, самоевалуација, вршњачко оцењивање, формативно и сумативно оцењивање, праћење напредовања и развоја комуникацијских, читалачких и језичких компетенција ученика, дискусија, мапе ума, проблемски задаци, симулације, дебате, истраживачки пројекти, пројектна настава.
Место извођења	Учионица, школска библиотека, мултимедијална учионица, кабинет за информатику, школски хол, приредбе и културне манифестације у школи, као и други простори прилагођени реализацији наставних и ваннаставних активности.
Наставна средства	Читанка, граматика, радна свеска, наставни листићи, писани материјали, графички прикази, илустрације, шеме и мапе ума, модели, панони, презентације, аудио и видео материјали, дигитални уџбеници, рачунар, пројектор, интерактивна табла, образовне платформе и други мултимедијални садржаји прилагођени настави српског језика и књижевности.
Специфичне предметне компетенције	Основни ниво СПК1 –Ученици разумеју појам језика, знају којим језиком говоре и препознају место и улогу српског књижевног језика у друштву. Примењују књижевнојезичку норму у говору и писању. Имају развијен речник, у складу са узрастом, а речи употребљавају у складу са комуникативном ситуацијом. Умеју да

	опишу свој доживљај књижевног дела и издвоје тражене информације у неуметничком тексту (линеарном и нелинеарном). Познају најзначајније ствараоце из националне и светске књижевности и њихова дела из програма. Повезују прочитана књижевна дела предвиђена програмом са њиховим ауторима. Паве разлику између народне и ауторске књижевности. Интерпретирају књижевна дела из програма по задатим критеријумима (самостално или уз помоћ наставника). СПК2 –Ученици повезују знања из граматике и правописа са језичким ситуацијама у којима их примењују. Говоре јасно, читају течно, умеју да искажу своје мишљење.Саговорника слушају пажљиво, уважавајући његово мишљење. Састављају једноставан говорени или писани текст о доживљају књижевног дела, као и о темама из свакодневног живота и света маште. Читају књижевне и неуметничке текстове користећи различите технике читања. Разликују експлицитна и имплицитна значењау различитим врстама текстова. Користе различите изворе сазнавања, пореде информације и вреднују их. СПК3 – Ученици се служе књижевним језиком у различитим комуникативним ситуацијама. Изражавају своје мишљење аргументовано, уважавајући туђе ставове. Бирају одговарајући језички израз у складу са контекстом. Стварају различите врсте текстова. Читају, разумеју и парафразирају књижевне и неуметничке текстове. Користе читалачку писменост и различите стратегије читања и учења. Исказују љубав према књижевности и поштују вредности националне културе и културедругих народа. Имају развијене читалачке навике и схватају значај читања за развој сопствене опште културе и знања. Препознају облике вербалне агресије(неучтиво обраћање, непоштовање саговорника, вређање, говор мржње и сл.) као негативну појаву. Средњи ниво
--	--

	СПК1 –Ученици имају основна знања из различитих области граматике (фонетике,морфологије, синтаксе, лексикологије, стилистике) и правописа и примењују их у говору и писању. Имају развијен речник у складу са образовањем, разликују формално од неформалног изражавања и повезују начин изражавања са комуникативном ситуацијом. При тумачењу књижевног дела уочавају основне тематске, композиционе и језичко-стилске карактеристике епског, лирског и драмског текста. Познају основне књижевне термине и адекватно их примењују у тумачењу књижевних дела. Самостално анализирају издвојен проблем у књижевном и неуметничком тексту. СПК2 –Ученици повезују информације из различитих области служећи се речницима, приручницима, енциклопедијама и другим изворима информација, укључујући и дигиталне. Своје мишљење о свакодневним темама умеју јасно да формулишу, аргументују и јавно искажу. Састављају логичан и структуриран сложенији говоренили писани текст. Тумаче кључне чиниоце структуре књижевног текста као и његове тематске, идејне, стилске, језичке и композиционе особине. Тумаче идејне иформалне елементе књижевног и неуметничког текста. Анализирају издвојен проблем у тексту и умеју да аргументују своје мишљење. СПК3 – Ученици негују сопствени говор и састављају сложеније писане текстове о различитим темама
--	--

поштујући језичку норму. Користе основну и секундарну литературу и умеју да препоруче књижевно дело и да образложе свој избор. Примењују основне књижевне термине у тумачењу књижевних дела. Имају развијену читалачку културу, читају ради уметничког доживљаја књижевног дела, знања, богаћења лексичког фонда. Повезују информације из неуметничких текстова поредећи их саличним искуством. Користе знања из језика и књижевности за креирање различитих културних садржаја.

Напредни ниво

СПК1 –Ученици разумеју функције и значај језика и вишејезичности. Имају детаљнија знања о граматичи српског језика (акцентима, саставу речи, значењу падежа и глаголских облика, структури реченице); познају структуру речничког чланка. Владају усменим и писаним облицима потребним за школовање, грађанску и социјалну укљученост. Процењују стилске поступке у књижевном и неуметничком тексту и тумаче њихову улогу у остваривању естетских и значењских одлика различитих врста текстова. Разумеју и успостављају везе између књижевности и других уметности, науке и технологије. Развијају лични, национални и културни идентитет, свест о припадности европском и светском културном наслеђу на основу дела српске и светске књижевности, позоришне и филмске уметности, научне и уметничке баштине и различитих облика медијске културе.

СПК2 – Ученици говоре јавно и пред већим аудиторијумом о темама из језика, књижевности и културе. Уочавају истраживачке и стваралачке могућности у процесу учења језика и књижевности и примењују стечена знања и вештине у свакодневном животу. Истражују карактеристике регистара и стилова везаних за речнике и избор одговарајућих језичких израза. Упоредјују информације из различитих дисциплина и медијских извора и критички се односи према њима.

	СПКЗ – Ученици имају навику и потребу да развијају говорну и читалачку културу, како ради сопственог усавршавања тако и ради учешћа у грађанском и друштвеном животу. Прате утицај социоекономских кретања на језик, књижевност, културу и науку; брину о одрживом начину живота у заједници. Негују хумани и критички однос у дијалогу међу културама. Спремни су да преузму одговорност за изборе и одлуке који утичу на лични живот и живот заједнице.
Корелација	Историја, Ликовна култура, Музичка култура, Грађанско васпитање, Географија, Веронаука, Страни језици, Информатика и рачунарство
Наставна тема/област:	КЊИЖЕВНОСТ
Садржај теме	ЛИРИКА: обредне лирске народне песме (избор); Ђура Јакшић: Вече; Јован Дучић: Село; Мирослав Антић: Плава звезда; Вељко Петровић: Ратар / Алекса Шантић: О, класје моје; Десанка Максимовић: Грачаница/ Војислав Илић: Свети Сава; Стеван Раичковић: Хвала сунцу, земљи, трави; Милован Данојлић: Овај дечак зове се Пепо Крста; Сергеј Јесењин: Песма о керуши. КЊИЖЕВНИ ТЕРМИНИ И ПОЈМОВИ: врста строфе према броју стихова у лирској песми: дистих; терцет; врста стиха по броју слогова (лирски и епски десетерац); одлике лирске поезије: нагласак речи и ритам;

	рима – парна, укрштена, обгрљена; улога риме у обликовању стиха; стилске фигуре: контраст, хипербола; врсте ауторске и народне лирске песме: социјалне песме, дитирамб, елeгија; обредне песме (коледарске, краљичке, додолске, божићне). ЕПИКА: народна песма: Смрт Мајке Југовић; народна песма: Марко Краљевић укида свадбарину; Петар Кочић: Јаблан; Исидора Секулић: Буре (одломак)/Бранко Ћопић: Чудесна справа; Иво Андрић: Аска и вук; Антон Павлович Чехов: Вањка/Итало Калвино: Шума на ауто-путу (из збирке прича Марковалдо или годишња доба у граду); Светлана Велмар Јанковић: Сирото ждребе (из Књиге за Марка) КЊИЖЕВНИ ТЕРМИНИ И ПОЈМОВИ: основна тема и кључни мотиви; облици казивања: наратија (хронолошко приповедање), описивање, дијалог, монолог; фабула/радња, редослед догађаја; врсте епских дела: приповетка, роман; културно-историјско предање (нпр. Смрт Марка Краљевића). ДРАМА: Коста Трифковић: Избирачица (одломак);
--	---

	Миодраг Станисављевић: И ми трку за коња имамо (одломак); Бранислав Нушић: Аналфабета (одломак). КЊИЖЕВНИ ТЕРМИНИ И ПОЈМОВИ: драмске врсте: комедија – основне одлике; монолог и дијалог у драми; дидаскалије, реплика; етапе драмске радње (заплет и расплет). НАУЧНОПОПУЛАРНИ И ИНФОРМАТИВНИ ТЕКСТОВИ (бирати до 2 дела) : Вук Карацић: Живот и обичаји народа српскога: Божић(одломак); Ђурђевдан (одломак); Додоле, прпоруше и чароице (одломци); Владимир Хулпах: Легенде о европским градовима (избор); Никола Тесла: Моји изуми (поглавље по избору); Жан-Бернар Пиј, Серж Блок, Ан Бланшар: Енциклопедија лоших ђака, бунтовника и осталих генијалаца (избор) ; Гроздана Олујић: Били су деца као и ти(избор) . ДОМАЋА ЛЕКТИРА: епске народне песме о Косовском боју (избор); епске народне песме о Марку Краљевићу (избор); Бранислав Нушић: Аутобиографија; Анђела Нанети: Мој дека је био трешња; Весна Алексић: Каљави коњ (Прича о богињи Лади – Звездана вода; Прича о богу Сварогу – Небески ковач и Прича о богу Стрибору – Сеченско светло);
--	---

	Бранко Ћопић: Орлови рано лете; Ференц Молнар: Дечаци Павлове улице. ДОПУНСКИ ИЗБОР ЛЕКТИРЕ (бирати до 3 дела): Добрица Ерић: Месечеви миљеници(песме о свицима)(избор); Бранислав Петровић: избор из антологија песама за децу (Морава, Влашићи, Дунав, Говор дрвећа, Грађење куће, Па шта, па шта и друге); Владимир Стојиљковић: Писмописац (Писмо Бранку Ћопићу); Владимир Андрић: Пустолов; Тиодор Росић: Приче старог чаробњака (једна прича по избору); Борислав Пекић: Сентиментална повест Британског царства („Велика повеља слободе у земљи без устава” – одломци); Вилијем Саројан: Зовем се Арам; Хенрик Сјенкијевич: Кроз пустињу и прашуму; Џејмс Крис: Тим Талир или Продати смех; Џек Лондон: Зов дивљине/Бели очњак; Реј Бредбери: Маслачково вино(избор); Ивана Брлић Мажуранић: Приче из давнина (избор); Владислава Војновић: Приче из главе (прича Позориште – одломци); Јасминка Петровић: Ово је најстрашнији дан у мом животу; Александар Поповић: Снежана и седам патуљака, драмска бајка.
Исходи наставе и учења у	УЧЕНИК ЋЕ БИТИ У СТАЊУ ДА: - повеже књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима са новим делима која чита;

оквиру теме	- чита са разумевањем; - парафразира прочитано и описује свој доживљај различитих врста књижевних дела и научно- популарних текстова; - одреди род књижевног дела и књижевну врсту; - прави разлику између дела лирског, епског и драмског карактера; - разликује ауторску приповетку од романа; - анализира структуру лирске песме (строфа, стих, рима); - уочава основне елементе структуре књижевноуметничког дела: тема, мотив; радња, време и место радње; - разликује заплет и расплет као етапе драмске радње; - разликује појам песника и појам лирског субјекта; појам приповедача у односу на писца; - разликује облике казивања; - увиђа звучне, визуелне, тактилне, олфакторне елементе песничке слике; - одреди стилске фигуре и разуме њихову улогу у књижевноуметничком тексту; - анализира узрочно-последичне односе у тексту и вреднује истакнуте идеје које текст нуди; - анализира поступке ликова у књижевноуметничком делу, служећи се аргументима из текста; - уочава хумор у књижевном делу; - разликује хумористички и дитирамбски тон од елегичног тона; - илуструје веровања, обичаје, начин живота и догађаје у прошлости описане у књижевним делима; - уважава националне вредности и негује културноисторијску баштину; - препоручи књижевно дело уз кратко образложење; - упореди књижевно и филмско дело, позоришну представу и драмски текст; - анализира поступке ликова у књижевноуметничком делу служећи се аргументима из текста;
--------------------	---

	-уочава хумор у књижевном делу; -разликује хумористички и дитирамбски тон од елегичног тона; – илуструје веровања, обичаје, начин живота и догађаје у прошлости описане у књижевним делима; – уважава националне вредности и негује културноисторијску баштину; – препоручи књижевно дело уз кратко образложење; -упореди књижевно и филмско дело, позоришну представу и драмски текст.
Наставна тема/област:	ЈЕЗИК/ГРАМАТИКА/ПРАВОПИС/ОРТОЕПИЈА
Садржај теме	ЈЕЗИК Подела речи по постанку: просте речи и творенице, породица речи, уочавање корена речи; саставни делови твореница (творбене основе, суфикси и префикси); граматичка основа и граматички наставци у поређењу са творбеном основом и суфиксима. Настанак гласова и говорни органи, подела гласова, самогласници и сугласници (прави сугласници и сонанти); подела сугласника по месту изговора и звучности; подела речи на слоге, слоготворно р. Гласовне промене и уочавање у грађењу и промени речи: непостојано а, једначење сугласника по звучности и месту изговора, промена л у о, палатализација, сибиларизација, јотовање, губљење сугласника. Заменице: неличне именичке (односно-упитне, неодређене, опште, одричне), придевске заменице, присвојне (с нагласком на употребу заменице свој), показне, односно-упитне, неодређене, опште, одричне); граматичке категорије заменица: род, број, падеж и лице. Грађење и основна значења глаголских времена: аорист, имперфекат (само на нивоу препознавања; имперфекат глагола бити), плусквамперфекат. Независне предикатске реченице-појам комуникативне функције, подела на обавештајне, упитне, заповедне, жељне и узвичне реченице.

	ПРАВОПИС: писање имена васионских тела; растављање речи на крају реда (основна правила); правописна решења у вези са глаголским променама; писање именичких придевских одричних заменица са предлозима; писање заменице Ваш великим почетним словом; правописна решења у вези са писањем обрађених глаголских облика. ОРТОЕПИЈА: проверавање правилног изговора самогласника и сугласника; интонација просте и сложене реченице; варирање интензитета, темпа и пауза у говору и у текстовима различитог садржаја; правилан изговор гласова ч, ћ, ц, ђ, р; дуги и кратки акценти.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	УЧЕНИК ЋЕ БИТИ У СТАЊУ: – повеже граматичке појмове обрађене у претходним разредима са новим наставним садржајима; – препозна делове речи у вези са њиховим грађењем; – разликује гласове српског језика по звучности и месту изговора; – разликује врсте гласовних промена у једноставним примерима и примењује књижевнојезичку норму; – одреди врсте и подврсте заменица, као и њихов облик; – препознаје глаголска времена и употребљава их у складу са нормом; – разликује реченице по комуникативној функцији; – доследно примењује правописну норму; – користи правопис (школско издање); – разликује дуги и кратки акценат у изговореној речи.
Наставна тема/област:	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА

Садржај теме	Текстови у функцији унапређивања језичке културе; анализирање снимљених казивања и читања (звучна читанка); говорне вежбе на унапред одређену тему; учтиве форме обраћања; лексикологија: аугментативи (са пејоративима), деминутиви (са хипокористцима); правописне вежбе: диктат; допуњавање текста; уочавање и објашњавање научених правописних правила у тексту; богаћење речника: лексичко-семантичке вежбе (нпр. избегавање сувишних речи и туђица; фигуративна значења речи; проналажење изостављених реченичних делова); стилске вежбе: (нпр. текст као подстицај за сликовито казивање; ситуациони предложак за тражење погодног израза); писмене вежбе и домаћи задаци и њихова анализа на часу; четири школска писмена задатка – по два у сваком полугодишту (један час за израду задатка и два за анализу и писање унапређене верзије састава).
Исходи наставе и учења у оквиру теме	– употребљава различите облике усменог и писменог изражавања: препричавање различитих типова текстова, без сажимања и са сажимањем, причање (о догађајима и доживљајима) и описивање; – разликује и гради аугментативе и деминутиве; – саставља обавештење, вест и кратак извештај; – разуме основна значења књижевног и неуметничког текста; – проналази, повезује и тумачи експлицитно и имплицитно садржане информације у краћем, једноставнијем књижевном и неуметничком тексту; – драматизује одломак одабраног књижевноуметничког текста; – говори јасно, поштујући стандарднојезичку норму; – изражајно чита обрађене књижевне текстове.

Образовни стандарди			
Наставна тема-област	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
Књижевност	СРП.ОО.О.1.1.1. Прочитана књижевна дела са њиховим ауторима; саопштавају основну садржину дела, основну тему, главни мотив дела и његове главне ликове, време и место радње; разликују основне форме казивања. – СРП.ОО.О.1.1.1. Класификују текстове према различитим критеријумима: књижевни/некњижевни текст, народна/ауторска књижевност; дело у прози/дело у стиху; књижевни род (епски, лирски, драмски). – СРП.ОО.О.2.5. Повезују садржај књижевног дела са сопственим или туђим искуством. – СРП.ОО.О.2.6. Сажимају и препричавају прозни текст разликујући главно од споредног; интерпретирају текст (описују ликове, поступке, изводе закључке...).	– СРП.ОО.О.1.1.2. Повезују књижевна дела са историјским и друштвеним контекстом. – СРП.ОО.С.1.12. Уочавају у делу лирске, епске и драмске елементе; именују основне књижевне (песма, приповетка, роман...) и књижевно-научне врсте (биографију, аутобиографију, дневник, путопис, мемоаре и научно-популарне текстове). – СРП.ОО.С.1.13. Разликују аутора књижевног дела од наратора, драмског лица или лирског субјекта; књижевни текст од неуметничког текста који обрађују исте/сличне теме, ликове и догађаје. – СРП.ОО.С.1.14. Именују различите облике казивања (приповедање у 1. и 3. лицу, хронолошко и ретроспективно; описивање, врсте описа; монолог, унутрашњи монолог и дијалог), језичко стилска изражајна	– СРП.ОО.Н.1.8. Тумаче одлике лирског, епског и драмског у различитим књижевним делима и у књижевним врстама на међи (нпр. драмски спев, лирско-епске врсте). – СРП.ОО.Н.1.9. Уочавају и описују језичке, структурне и/или естетске особине књижевног и неуметничког дела и користе их у вредновању књижевног дела и развијању властитог стила изражавања. – СРП.ОО.Н.2.1. Анализирају кључне чиниоце структуре књижевног текста (тематске, идејне, стилске, језичке и композиционе особине) користећи књижевнотеоријску терминологију. – СРП.ОО.Н.2.2. Процењују функцију употребљених стилских средстава (стилске фигуре, облици казивања, слојевитост у значењу) у одређеном контексту.

		средства, као и врсте стиха, строфе и риме приликом интерпретације и анализе књижевних дела. – СРП.ОО.С.1.15. Паве разлику између парафразе (препричавања) и анализе дела. – СРП.ОО.С.2.3. Користе различите стратегије читања и учења у складу са постављеним циљем. – СРП.ОО.С.2.4. Редовно читају књижевна дела из школског програма и дела по свом слободном избору, стичући читалачке навике и развијајући књижевни/естетски укус. – СРП.ОО.С.2.5. Доживљавај књижевно дело исказујући личне утиске; интерпретирају књижевни и неуметнички текст истичући битне детаље; повезују, упоређују и образлажу своје закључке чињеницама из текста и личног искуства. СРП.ОО.С.2.6. Тумаче узрочно-последичне односе у вези са догађајима у тексту, поступцима и карактеристикама ликова, историјским и друштвеним контекстом, тј. мотивима, стилско језичким средствима у поезији;	– СРП.ОО.Н.2.3. Анализирају проблем, идеју или поруку у књижевном и неуметничком тексту сагледавајући их из различитих перспектива; проналазе аргументе, рангирају и преиспитују њихову вредност и евентуално коригују своје ставове.
--	--	---	--

		откривају идејни слој текста. – СРП.ОО.С.2.7. Процењују поступке и особине ликова и тако формирају и преиспитују моралне ставове. – СРП.ОО.С.2.8. Разликују субјективност од објективности у изражавању, чињенице од интерпретација, препознају метафоричност; хумор, иронију, сатиру; препознају сврху и циљ изражавања (пропаганда, манипулација, реклама, информисање...). – СРП.ОО.С.2.9. Организују говорени или писани текст (осмишљавају и преобликују план, структурирају и преуређују садржај, повезују делове у складну говорену или писану целину). – СРП.ОО.С.2.10. Самостално проналазе, повезују информације из текстова из различитих области и користе их у учењу и свакодневним животним ситуацијама. – СРП.ОО.С.3.6. Разумеју међусобне везе књижевности и културе; обликују своје естетске и етичке ставове уз помоћ литературе.	
--	--	---	--

Језик/ Граматика	– СРП.ОО.О.1.2. Разликују самогласнике од сугласника, правилан од неправилног изговора гласа. – СРП.ОО.О.1.3. Разликују променљиве и непроменљиве речи, именују врсте речи и разврставају их према основним граматичким категоријама. – СРП.ОО.О.1.4. Разликују просте речи од твореница. СРП.ОО.О.1.5. Препознају основне реченичне чланове; разликују независне од зависних предикатских реченица; именују врсте независних реченица према њиховој комуникативној функцији. – СРП.ОО.О.2.1. Повезују теоријска знања из граматике са класификацијом језичких појава у једноставној језичкој ситуацији.	– СРП.ОО.С.1.3. Уочавају евентуалне разлике између свог и књижевног акцентовања речи; умеју да одреде место акцента у речи. – СРП.ОО.С.1.4. Примењују знања о подели гласова и гласовним алтернацијама у свом говору и писању. – СРП.ОО.С.1.5. Разликује подврсте променљивих речи и њихове граматичке категорије, као и све глаголске облике (осим имперфекта). – СРП.ОО.С.1.6. Препознају делове твореница (корен, творбену основу, префикс, суфикс) у једноставнијим примерима, развијајући језичко осећање и богатећи свој речник.	– СРП.ОО.Н.1.3. Одређују гласовне алтернације и примењују књижевнојезичку норму у вези са њима. – СРП.ОО.Н.1.4. Проналазе и именују делове речи у вези са облицима речи (граматичку основу и наставак за облик); знају основна значења падежа, именују личне и неличне, просте и сложене глаголске облике и правилно их употребљавају у писању и говору. – СРП.ОО.Н.1.5. Именују основне творбене моделе (префиксација, извођење, слагање) и користе их ради богаћења свог речника.
-----------------------------	---	--	--

Језичка култура/ Правопис	СРП.ОО.О.1.8. Знају правописна правила и примењују их у једноставнијим примерима. – СРП.ОО.О. 1.9. Разликују формално од неформалног изражавања и повезују начин изражавања са комуникативном ситуацијом. – СРП.ОО.О.2.2. Служи се „Правописом српскога језика” и речницима за решавање језичких и правописних правила. – СРП.ОО.О.2.4. Исказују свој доживљај о говореном или писаном тексту (нпр. колико им се текст допада, да ли им је занимљив/необичан; које је основно осећање и тон текста и сл.). – СРП.ОО.О.2.7. Одабирају и прилагођавају комуникативној ситуацији одговарајућа изражајна (вербална и невербална) средства, лексику и облике казивања у писаном и говореном тексту. – СРП.ОО.О.2.8. Уочавају информације у тексту које не разумеју и налазе начине за сазнавање (постављају питања); проналазе информације из текста према задатом критеријуму. – СРП.ОО.О.3.1. Користе знања	– СРП.ОО.С.1.10. Доследно примењују правописна правила и уочавају грешке у свом и туђем тексту. – СРП.ОО.С.2.2. Уочавају и исправљају грешке у свом и туђем тексту у складу са правописном нормом. – СРП.ОО.С.3.1. Изражавају своје мишљење у школском, приватном, јавном и медијском контексту служећи се књижевним језиком, уз свест о социјалним конвенцијама и културолошким различитостима. – СРП.ОО.С.3.2. Користе изграђене вештине сарадње и културу комуникације, културу сопственог вербалног и невербалног изражавања, као и вештине слушања и поштовања туђег мишљења у различитим аспектима, медијима и комуникацијским ситуацијама. – СРП.ОО.С.3.3. Негују културу свог народа и поштују и уважавају различитости других култура. – СРП.ОО.С.3.4. Користе читалачку писменост (размишљају о тексту и вреднују његов садржај; пореде чињенице и ставове изнете у тексту с властитим представама, траже	– СРП.ОО.Н.2.4. Усклађују сврху, садржај и начин излагања са комуникативном ситуацијом. – СРП.ОО.Н.3.1. Разумеју и користе могућности језика, истражују и изражавају ставове о себи, као и о друштвеним, културним, моралним, духовним и естетским димензијама људских искустава. – СРП.ОО.Н.3.2. Имају интерактиван однос према медијима; препознају различите врсте медијских манипулација и њихов утицај на обликовање стварности. – СРП.ОО.Н.3.3. Развијају лични стил у вербалном и невербалном изражавању. – СРП.ОО.Н.3.4. Негују позитивне интеракције и сарадњу у тимском раду уз истрајност и проактивност у остваривању циљева; спремни су да учествују у активностима заједнице и друштва. – СРП.ОО.Н.3.6. Уочавају и прате развој и утицај уметности, науке и технологије на писменост и језик; брину о очувању културно-историјских споменика, о безбедности и одрживости животне средине. – СРП.ОО.Н.3.9. Негују хумани
--	---	---	--

	из језика како би се правилно, јасно и примерено комуникативној ситуацији изражавали писаним и усменим путем. – СРП.ОО.О.3.4. Усклађују одговарајући језички израз са контекстом (укључујући и конструктивну комуникацију у сарадњи са другима, у групи, на друштвеним мрежама и интернету). – СРП.ОО.О.3.5. Изражавају аргументовано своје мишљење у складу са контекстом, уважавајући туђе ставове. – СРП.ОО.О.3.6. Препознају говор мржње и дискриминаторне ставове у свакодневним ситуацијама и у медијима као негативну појаву; поштују личне и културолошке различитости. – СРП.ОО.О.3.7. Користе читалачку писменост (проналазе информације, разумеју опште значење текста, интерпретирају значење текста) као средство за учење других предмета. – СРП.ОО.О.3.8. Примењују различите стратегије читања и прилагођавају их природи текста и сврси читања (информисање,	доказе у тексту и супротстављају их доказима из других извора информација, користећи општа и специфична знања, али и способност апстрактног размишљања) у различитим сферама, (уметничкој, дигиталној, информатичкој, финансијској, здравственој, медијској, научној, математичкој...). – СРП.ОО.С.3.5. Проширују интересовање за читање – од различитих неуметничких текстова до књижевности за младе, националне и светске белетристике; умеју да препоруче књигу и да вреднују препоруке других. – СРП.ОО.С.3.7. Користе знања из језика и књижевности за креирање и/или вредновање различитих културних садржаја; спремни су да учествују у самосталним и тимским пројектима; способни су да развију идеју и да је представе препознајући и остварујући личну, друштвену и комерцијалну вредност. – СРП.ОО.С.3.8. Састављају говорене или писане текстове на основу наученог, основне и секундарне литературе; умеју да цитирају и/или парафразирају	и критички однос према културним различитостима и начину на који се књижевношћу и другим уметностима може доживети и обликовати свет. – СРП.ОО.Н.3.10. Вреднују језик као медиј националне културе, националну културну баштину и културну разноликост Европе и света.
--	---	--	--

	учење, естетски доживљај, забава); читају, разумеју и интерпретирају нелинеарне текстове. – СРП.ОО.О.3.9. Имају развијене читалачке навике и схватају значај читања за развој сопствене опште културе и знања. – СРП.ОО.О.3.10. Разумеју значај књижевности и културе у свом животу; развијају креативност и сопствене стваралачке способности на свим пољима; вреднују књижевност као суштински део националне, европске и светске културе и као средство за промоцију различитих култура. – СРП.ОО.О.3.11. Користе знања из језика и књижевности за учествовање у различитим културним садржајима (приредбе, представе, књижевне вечери, изложбе, перформансе...), реализују унапред осмишљене идеје, учествују у пројектима који се тичу школе и локалне заједнице. – СРП.ОО.О.3.12. Састављају једноставнији говорени или писани текст према задатом критеријуму, одговорно се односећи према	туђе текстове. – СРП.ОО.С.3.9. Уважавају културну разноликост Србије, цене културну баштину свог завичаја; имају развијене културне потребе, знају како да их искажу и задовоље.	
--	--	--	--

	питањима везаним за интелектуалну својину. – СРП.ОО.О.3.13. Увиђају значај језика у неговању културног и националног идентитета; поштују језике националних мањина у Србији и познају елементе њихове културне баштине и историјског наслеђа.		
--	--	--	--

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

Разред: шести	Годишњи фонд часова : 72
Наставни предмет: Енглески језик	Недељни фонд часова: 2
Службени гласник бр: Закон о основном образовању и васпитању („Службени гласник РС”, бр. 55/2013, 101/2017, 27/2018 – др. закон и 10/2019);Закон о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС”, бр. 88/2017, 27/2018 – др. закон, 10/2019, 6/2020, 129/2021, 92/2023 и 19/2025);Правилник о стандардима образовних постигнућа за крај првог циклуса основног образовања и за крај основног образовања („Службени гласник РС”, број 104/2024);Правилник о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању („Службени гласник РС”, број 10/2024);Правилник о обављању друштвено-корисног, односно хуманитарног рада у установама образовања и васпитања („Службени гласник РС”, број 10/2024).	
Циљ учења предмета – јесте да ученик усвајањем функционалних вештина и знања о језичком систему и култури развије комуникативну компетенцију и општу, функционалну и дигиталну писменост и оспособи се за усмену, писану и мултимодалну комуникацију; изгради свест о поштовању културних индивидуалних различитости, формира критичко мишљење и вредносне ставове, унапређује креативност и стратегије учења и рада у контексту целоживотног учења.	
Опште предметне компетенције – комуникација на страном језику: способност изражавања и тумачења концепата, мисли, осећања, чињеница и мишљења у усменој или писаној форми укључујући вештине посредовања сумирањем, тумачењем, превођењем, парафразирањем и на друге начине, као и интеркултурално разумевање;	
Међупредметне компетенције - компетенција за учење; одговорно учешће у демократском друштву; естетичка компетенција; комуникација; одговоран однос према околини; одговоран однос према здрављу; предузимљивост и	

оријентација ка предузетништву; рад са подацима и информацијама; решавање проблема; сарадња; дигитална компетенција.	
Активности наставника - организује, припрема, проверава, креира, обнавља, истиче, излаже, објашњава, демонстрира, подстиче, похваљује, резимира, евалуира Активности ученика - слушају, анализирају, постављају и одговарају на питања, сарађују, истражују, презентују, процењују, записују, повезују, критички размишљају, закључују, креирају. *Напомена за ИОП-1,2,3.- понављање, повезивање слике и речи, допуњавање, цртање, преписивање, бојење;	
Начини и поступци остваривања садржаја	Методе рада: вербално-текстуалне, илустративно-демонстративне, практичне, савремене и иновативне методе Технике рада: Слушање и реаговање на команде наставника на страном језику или са аудио записа (слушај, пиши, повежи, одреди али и активности у вези са радом у учионици: цртај, сеци, боји, отвори/затвори свеску, итд.). Рад у паровима, малим и великим групама (мини-дијалози, игра по улогама, симулације итд.). Мануелне активности (израда панона, презентација, зидних новина, постера и сл.). Вежбе слушања (према упутствима наставника или са аудио-записа повезати појмове, додати делове слике, допунити информације, селектовати тачне и нетачне исказе, утврдити хронологију и сл.). Игре примерене узрасту. Класирање и упоређивање (по количини, облику, боји, годишњим добрима, волим/не волим, компарације...). Решавање „текућих проблема” у разреду, тј. договори и мини-пројекти. „Превођење” исказа у гест и геста у исказ. Повезивање звучног материјала са илустрацијом и текстом, повезивање наслова са текстом или, пак, именовање наслова. Заједничко прављење илустрованих и писаних материјала (планирање различитих активности, извештај/дневник са путовања, рекламни плакат, програм приредбе или неке друге манифестације). Технике активног учења (олуја идеја, , игра улога, , слагалица, учење по станицама) Облици рада: фронтални, групни, рад у пару, индивидуални ИОП: визуелизација (коришћење сликовног материјала, видео записа, анимација), модификација и структурирање материјала (сегментација задатака, прилагођавање текста, понуђени одговори), методе интерактивног и искуственог учења, прилагођавање начина провере знања. Диференцирана настава: Степеновани задаци, Учење по станицама/центрима, Агенда/Листа

	задатака, Коцкарење, Икс-окс, Флексибилно груписање
Начини праћења и вредновања постигнућа	Посматрање и праћење, дијагностички тестови, самоевалуација, пројектни задаци, усмена провера кроз играње улога у паровима, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања, усмена и писмена провера кроз задатке, иницијални и завршни тестови.
Место извођења	учионица
Наставна средства	учбеник, радна свеска, пројектор, рачунар, постери, ученички радови, картице
Специфичне предметне компетенције	Основни ниво: СПК1 Ученици углавном исправно артикулишу већину гласова и гласовних група, уз ограничења акценатско-интонацијске природе. Ученици исправно записују већину гласова и гласовних комбинација и познају основна правописна правила. Познају најфреквентније основне морфолошке облике и једноставније синтаксичке структуре. Користе ограничени репертоар готових израза и вишечланих конструкција за реализацију основних комуникативних активности у школском и ваншколском контексту. Познају основне стратегије и средства комуникације и развијају функционалну и дигиталну писменост. Разумеју вербалне и невербалне елементе једноставних порука на страном језику. Разумеју главне сличности и разлике најфреквентнијих лексичких елемената матерњег и страних језика из приватног и образовног домена. Ученици поседују основна знања о разликама у свакодневном животу сопствене и културе страног језика и разумеју да су разлике последица сложености и разноликости култура. Познају и разумеју основне појаве и процесе који одликују свакодневицу културâ језика који уче, као и најзначајније природне и друштвене специфичности културâ језика који уче. СПК2 Ученици препознају, разумеју и тумаче вербалне и невербалне садржаје једноставних порука на страном језику и примењују основне стратегије и средства комуникације, укључујући дигиталне алате. Разумеју важне појмове и једноставне информације из усмених, писаних и мултимодалних текстова у школском и ваншколском контексту и тумаче њихова експлицитна значења. За потребе информисања, забаве, естетског доживљаја и решавања проблема користе страни језик, ослањајући

се на знања и вештине из матерњег и других језика које користе. Проналазе, селекују, прикупљају, обрађују и повезују језичке, културолошке и друге информације из различитих извора, укључујући традиционалне и савремене медије. Усвојене концепте и методе рада употребљавају у новим ситуацијама, укључујући дигитално окружење, у циљу решавања проблема и повезивања знања из различитих области личних и образовних интересовања.

СПК3 Ученици учествују у рутинским и увежбаним рецептивним комуникационим ситуацијама, разумеју фреквентне речи, изразе, фразе и краће усмене исказе и једноставне текстове на познате теме, реализују кратке и увежбане видове писане и усмене продукције и интеракције, уз употребу познатих и рутинских фраза и формулација (постављање питања и давање одговора, саопштавање и размена ограниченог спектра информација) у приватном, јавном и образовном домену. Ученици учествују у основној интеркултурној комуникацији, негујући позитиван и отворен став према различитостима, препознају и избегавају најкритичније табуе и неспоразуме у комуникацији. На једноставан начин приступају обради информација и развијају функционалну и дигиталну писменост и основне стратегије учења и рада.

Средњи ниво:

СПК1 Ученици углавном правилно изговарају све гласове и гласовне групе, уз поштовање акценатско-интонацијске природе, уз евентуалне неправилности које не ометају комуникацију. Познају и примењују фреквентна правописна правила. Записују речи и изразе с релативном ортографском тачношћу, тако да не долази до неспоразума. Познају и користе одређени број сложенијих граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке. Разумеју и користе једноставан и фреквентан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које повремено ремете комуникацију. Познају кључне стратегије и средства комуникације и развијају функционалну и дигиталну писменост. Разумеју главне сличности и разлике фреквентнијих лексичких елемената и (морфосинтаксичких) конструкција матерњег и страних језика. Познају и разумеју релевантне сличности и разлике између своје и културâ језика који уче и препознају најкритичније табуе и неспоразуме у комуникацији. Ученици поседују најопштија знања о свакодневном животу, друштву и развоју циљне културе, разумеју утицај основних природних и друштвених појава на процесе у властитој и циљној култури, као и положај земаља и заједница циљног језика у свету и њихову везу са властитом културом.

СПК2 Ученици препознају, разумеју и тумаче вербалне и невербалне садржаје једноставнијих порука на страном језику и процењују релевантност језичких елемената у комуникативном чину. Ради остваривања комуникативне намере примењују кључне стратегије и средства, укључујући дигиталне алате. Разумеју појмове, идеје и информације из усмених, писаних и мултимедијалних текстова у школском и ваншколском контексту и разликују њихова експлицитна и/или имплицитна значења. За потребе информисања, забаве, естетског доживљаја и решавања проблема користе страни језик, примењујући по потреби знања и вештине из матерњег и других језика које користе. Проналазе, селекују, прикупљају, обрађују, класификују и повезују језичке, културолошке и друге информације и критички одабирају различите врсте извора, укључујући традиционалне и савремене медије. Усвојене концепте и методе рада употребљавају у новим ситуацијама, укључујући дигитално окружење, у циљу решавања проблема и повезивања знања у приватном и образовном домену.

СПК3 Ученици учествују у уобичајеним, свакодневним рецептивним комуникационим ситуацијама, разумеју једноставније писане и усмене исказе, као и кратке текстове о познатим и блиским темама, појавама и догађајима, реализују узрасно и искуствено примерене видове писане и усмене продукције и интеракције (давање и тражење, тј. размена информација о личностима, догађајима, појавама, једноставно исказивање идеја и мишљења) уз успостављање базичног али ефикасног социјалног контакта. Ученици прихватају разлике које постоје између властите и културе језика које уче и умеју да прилагоде понашање основним конвенцијама у комуникацији. Негују став отворености према култури страног језика и поседују основне вештине за критичко истраживање и разумевање појава властите културе и културе (културâ) језика који (које) уче. На сврсисходан начин приступају обради информација и развијају функционалну и дигиталну писменост и адекватне стратегије учења и рада.

Напредни ниво:

СПК1 Ученици углавном правилно изговарају све гласове и гласовне групе, чак и у тежим и неумељаним комбинацијама гласова, уз поштовање акценатско- интонацијске природе, или уз евентуалне мање неправилности које не угрожавају комуникацију. Познају и примењују фреквентна правописна правила. Записују речи и изразе с релативном ортографском тачношћу, тако да не долази до неспоразума. Познају и користе одређени број сложенијих граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке. Разумеју и користе једноставан и фреквентан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и

образовног домена, уз грешке и омашке које углавном не ремете комуникацију. Познају различите стратегије и средства комуникације и развијају функционалну и дигиталну писменост. Разумеју главне сличности и разлике фреквентних лексичких елемената и (морфосинтаксичких) конструкција матерњег и страних језика. Разумеју, прихватају и знају да објасне разлике које постоје између властите и културâ језика који уче и знају да прилагоде понашање основним конвенцијама. Ученици поседују темељна знања о свакодневном животу, друштву и развоју стране културе, разумеју утицај природних и друштвених појава на процесе у властитој и култури страног језика, као и положај земаља и заједница циљног језика у свету и њихову везу са властитом културом и другим најближим културама.

СПК2 Ученици препознају, схватају и интерпретирају вербалне и невербалне садржаје порука на страном језику и процењују релевантност језичких елемената у комуникативном чину. Ради остваривања комуникативне намере примењују различите стратегије и средства, укључујући дигиталне алате. Разумеју појмове, идеје и информације из усмених, писаних и мултимедијалних текстова школском и ваншколском контексту и тумаче њихова експлицитна и/или имплицитна значења. За потребе информисања, забаве, естетског доживљаја и решавања проблема користе страни језик, повезујући га са знањима и вештинама из матерњег и других језика које користе. Проналазе, селекутују, прикупљају, обрађују, класификују и повезују језичке, културолошке и друге информације и критички приступају различитим врстама извора, укључујући традиционалне и савремене медије. Усвојене концепте и методе рада употребљавају у новим ситуацијама, укључујући дигитално окружење, у циљу решавања проблема и повезивања знања у приватном, јавном и образовном домену.

СПК3 Ученици учествују у разноврсним рецептивним комуникационим ситуацијама, разумеју тематски и узрасно адекватне писане и усмене исказе, као и текстове о блиским темама, појавама и догађајима, реализују узрасно примерене видове писане и усмене продукције и интеракције (садржајна размена информација о личностима, догађајима, појавама, исказивање ставова, идеја и мишљења, допадања и недопадања) уз релативно спонтано успостављање ефикасног социјалног контакта. Прихватају и поштују разлике које постоје између властите културе и културе/културâ језика који/које уче и умеју да прилагоде вербално и невербално понашање основним конвенцијама. Негују став отворености и радозналости према култури језика који уче и поседују узрасно адекватне вештине за критичко истраживање и разумевање појава властите културе и културе (културâ) језика који (које) уче. На сврсисходан и делотворан начин приступају обради информација, развијају и

	унапређују функционалну и дигиталну писменост и комплексније стратегије учења и рада.
Корелација	српски језик и књижевност, математика, географија, ликовна култура, грађанско васпитање, час одељенског старешине, физичко васпитање, изабрани спорт, биологија, музичка култура, информатика и рачунарство, историја
Наставна тема/област:	Идентитет, породица, окружење
Садржај теме	Поздрављање; Представљање себе и других и тражење/ давање информација о себи и другима;; тражење/давање основних информација о себи и другима;изражавање припадања и поседовања;изражавање хронолошког времена.Речи и изрази који се односе на тему; језичке структуре How old...?/What...?Where... from? What.. ? When... ?(Question words) What's your name? I'm... What year are you in? I'm in year 6 (The verb be)What's the time?Have you got any brothers or sisters? Yes, I've got... / No, I haven't. (The verb have got) Can you speak French? (The verb can)How many skateboards are there? (How many?)There are two skateboards?(There is/are, Plural forms)Look at the board.. (Imperative)(Интер)културни садржаји: устаљена правила учтиве комуникације. Именовање чланова породице, држава, националности, дана и месеци.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Разуме једноставне текстове који садрже поздрављање, представљање и размену информација личне природе; поздравља и отпоздравља, представља себе и другог користећи једноставна језичка средства; размењује једноставне информације личне природе; у неколико повезаних исказа саопштава информације о себи и другима; описује радње, способности и умећа користећи неколико повезаних исказа; разуме једноставне исказе који се односе на поседовање и припадност; формулише једноставне исказе који се односе на поседовање и припадност.

Наставна тема/област:	Становање, навике, слободно време
Садржај теме	Описивање сталних, уобичајених и тренутних догађаја/активности и способности; тражење мишљења и изражавање слагања и неслагања; постављање питања у вези са припадањем и одговарање на њих. Речи и изрази који се односе на тему; језичке структуре Jack wakes up at 7 a.m. every morning (Present Simple), I usually play football on Friday afternoon. (Adverbs of frequency), How often do you do the washing-up? Once a day. What about you?(How often?), at the weekend (Prepositions of time), Sorry, I can't go out now. I'm doing my homework. (Present Progressive), My brother and I are going to a concert tonight. We go to a concert once a month. (Present Simple vs Present Progressive), see, like, love, hate, want, think, need, understand (Stative verbs), Have we got anything to eat? There isn't any food in the fridge. (Some / Any / No / Every), They are rollerblading. Look at them. (Subject pronouns, Object pronouns), Janet and I have got new bikes. My bike is red and hers is blue. (Possessive adjectives, Possessive pronouns), Whose computer is that? It's my parent's / parents'. (Possessive case, Question words) текстови и дијалози који се односе на тему и интеркултурне садржаје.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Разуме једноставне текстове у којима се описују радње и ситуације у садашњости; разуме једноставне текстове у којима се описују способности и умећа;размењује појединачне информације или неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости; разуме једноставне исказе који се односе на изражавање допадања и недопадања и реагује на њих; изражава допадање и недопадање уз једноставно образложење; разуме једноставне исказе којима се тражи мишљење и реагује на њих; изражава мишљење, слагање или неслагање и даје кратко образложење; разуме једноставне исказе који се односе на поседовање и припадност; формулише једноставне исказе који се односе на поседовање и припадност; поставља питања и саопштава шта неко има/нема и чије је нешто.
Наставна тема/област:	Прошлост, осећања
Садржај теме	Описивање радњи у прошлости. Речи и изразе који се односе на тему; језичке структуре: A: Where were you last night?B: I was at my cousin's house. You see, I couldn't sleep so I went there and we played computer games. (Past Simple, The verb could)It was raining and Sam was walking in the forest. (Past Progressive), While I was listening to music, my mum came home. I was walking in the forest when it started raining. (Past Simple - Past Progressive, Time clauses: when, while), She's a terrible singer. She

	sings terribly. They're very good artists. They paint well. (Adverbs of manner), I used to play football when I was a child. (used to), текстови и дијалози који се односе на тему и интеркултурне садржаје.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Разумеју једноставније текстове у којима се описују искуства, догађаји и способности у прошлости. Размеђују појединачне информације и/или неколико информација у низу о искуствима, догађајима и способностима у прошлости. Опишу у неколико краћих, везаних исказа искуства или догађај из прошлости. Опишу неки историјски догађај, историјску личност и сл.
Наставна тема/област:	Градови, путовања, превозна средства
Садржај теме	Описивање бића, предмета, места, појава; разумевање и давање упутстава: исказивање просторних односа и упутстава за оријентацију у простору; изношење предлога и савета, упућивање позива за учешће у заједничкој активности и реаговање на њих. Речи и изрази који се односе на тему; језичке структуре : Can you help me with the cleaning? May I open the door? (can / could / may / might), in front of behind, opposite, between, next to (Prepositions of place), up, down, into, out of, through, across, along, from to around (Prepositions of movement), Let's... / Why don't we...? / Shall we...? / Would you like...? / Do you want...? / How about...? / What about...?, My room is cleaner than my brother's. (Comparative forms), Maria is as beautiful as her mother. (as + adjective + as), Geography is less interesting than history. (less + adjective + than), Which is the most expensive means of transport? (Superlative forms), This is the least interesting book of the three. (the least + adjective), Which sights can I visit? (Which...?) текстови и дијалози који се односе на тему и интеркултурне садржаје.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Разумеју једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања. Опишу и упореде жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства. Разумеју и следе једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота. Пруже једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота. Разумеју једноставнија питања која се односе на оријентацију/положај предмета и бића у простору и правац кретања и одговоре на њих. Затраже и разумеју обавештења о оријентацији/положају предмета и бића у простору и правцу кретања. Опишу правац кретања и просторне односе једноставним, везаним исказима. Разумеју једноставније предлоге, савете и позиве на заједничке активности и одговоре на њих уз одговарајуће образложење. Упуте предлоге, савете и позиве на заједничке активности користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе. Затраже и пруже додатне информације у вези са предлозима,

	саветима и позивима на заједничке активности. Разумеју уобичајене молбе и захтеве и реагују на њих.
Наставна тема/област:	Живи свет, природне појаве
Садржај теме	Описивање будућих радњи (планова, намера, предвиђања); изражавање молби, захтева, обавештења, извињења, честитања и захвалности. Речи и изразе који се односе на тему; језичке структуре If you eat a lot, you get fat. (Zero Conditional), What are you going to do tomorrow afternoon? (Future be going to), I can't find my cat anywhere. - I'll help you look for it. (Future will (offers, promises, requests, on-the-spot decisions, warnings, threats), I believe he will be late again. (Future will (predictions), If you come to the party, you'll have a great time. (Conditional Sentences Type 1), текстови и дијалози који се односе на тему и интеркултурне садржаје.
Наставна тема/област:	Здравље, спорт и рекреација, прехранбене навике
Садржај теме	Исказивање жеља, интересовања, потреба, осета и осећања; изражавање мишљења; изношење предлога и савета. Речи и изразе који се односе на тему; језичке структуре You should stay in bed. You shouldn't go to school. (Should), Running is good for your health. (-ing form), I've decided to visit Germany this year. We may get a hamster for a pet. (Full Infinitive / Bare Infinitive) текстови и дијалози који се односе на тему и интеркултурне садржаје.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Разумеју уобичајене изразе у вези са жељама, интересовањима, потребама, осетима и осећањима и реагују на њих. Изразе жеље, интересовања, потребе, осете и осећања једноставнијим језичким средствима. Изразе допадање и недопадање уз једноставно образложење. Разумеју једноставније исказе којима се тражи мишљење и реагују на њих. Изражавају мишљење, слагање/неслагање и дају кратко образложење. Разумеју једноставније предлоге, савете и позиве на заједничке активности и одговоре на њих уз одговарајуће образложење. Упуте предлоге, савете и позиве на заједничке активности користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе. Затраже и пруже додатне информације у вези са предлозима, саветима и позивима на заједничке активности.
Исходи наставе и	Разумеју једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања. Опишу и упореде жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и

учења у оквиру теме	збивања користећи једноставнија језичка средства. Разумеју једноставније текстове у којима се описују искуства, догађаји и способности у прошлости. Размене појединачне информације и/или неколико информација у низу о искуствима, догађајима и способностима у прошлости.
Наставна тема/област:	Мода, облачење, новац, модерне технологије
Садржај теме	Изрицање дозвола, забрана, правила понашања и обавеза; изражавање количине, бројева и цена; Описивање бића, предмета, места, појава; Речи и изразе који се односе на тему; језичке структуре A new clothes shop opened last week. Steve bought an expensive car. The shop is in Park Street. (A/An, The), Can you give me my trainers?- Which ones? (One / Ones), How much / How many does this laptop cost? - €595.90.; I've got a lot of old CDs. Lots of people surf the Internet nowadays. (How much? / How many? / Much / Many / A lot of / Lots of / Loads of / A few / A little), That's the girl who/that lives next door. (Relative pronouns: who / which / that / whose), The building where he works is next to the library. (Relative adverb: where), You mustn't use your mobile phone on a plane. (Must / Have to) текстови и дијалози који се односе на тему и интеркултурне садржаје.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Разумеју једноставније забране, правила понашања, своје и туђе обавезе и реагују на њих. Размене једноставније информације које се односе на забране и правила понашања у школи и на јавном месту, као и на своје и туђе обавезе. Саопште правила понашања, забране и листу својих и туђих обавеза користећи одговарајућа језичка средства. Разумеју једноставније изразе који се односе на количину и цену. Питају и саопште колико нечега има/нема, користећи једноставнија језичка средства. Питају/кажу/израчунају колико нешто кошта. Разумеју једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања. Опишу и упореде жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства.

Образовни стандарди

Наставна тема-област	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
Идентитет, породица, окружење	CJ1.OO.O.1.1 Познају основне интонацијске схеме и углавном разумљиво изговарају већину гласова и најчешће гласовне групе уз интерференцију и друга одступања од артикулационих и прозодијских правила (акцената, акценатских дужина, интонације), што може да отежава разумљивост порука и комуникацију. CJ1.OO.O.1.2 Познају важнија правописна правила и примењују их у писаној продукцији уз неправилности које могу да ометају разумевање. CJ1.OO.O.1.3 Познају и користе ограничен репертоар најфреквентнијих основних правила и образаца за грађење граматичких облика променљивих врста речи (нпр. облике правилне множине именица или основне просте облике за време код глагола), уз грешке и омашке које могу да ремете комуникацију. CJ1.OO.O.1.4 Познају и повремено користе ограничени репертоар основних и једноставнијих синтаксичких структура (као што су просте и независно сложене реченице), уз грешке и омашке које могу да ремете комуникацију. CJ1.OO.O.1.5 Разумеју и користе најједноставнији и најфреквентнији вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена,	CJ1.OO.C.1.1 Разумљиво изговарају већину гласова и гласовних група, уз могућу интерференцију и друга одступања од артикулационих и прозодијских правила (акцената, акценатских дужина, интонације), што повремено може да отежава разумљивост порука и комуникацију. CJ1.OO.C.1.2 Познају већину правописних правила и примењују их у писаној продукцији уз неправилности које повремено могу да ометају разумевање. CJ1.OO.C.1.3 Познају и користе ограничен репертоар основних правила и образаца за грађење граматичких облика променљивих врста речи (нпр. облике правилне множине именица или основне просте облике за време код глагола), уз грешке и омашке које повремено могу да ремете комуникацију. CJ1.OO.C.1.6 Препознају основне принципе функционисања језичких система и језичког раслојавања, улоге језика у језичкој заједници, најмаркантније сличности и разлике између заједница које користе циљни и матерњи језик.	

	уз грешке и омашке које могу да ремете комуникацију CJ1.OO.O.1.6 Препознају основне принципе функционисања језичких система и разлике између заједница које користе циљни и матерњи језик. CJ1.OO.O.1.7 Поседују основна знања у вези са властитом и културама језика које уче, разумеју најфреквентније појаве и процесе из свакодневне културе и традиције, о којима се обавештавају усменим, писаним и дигиталним путем у оквиру вршњачке групе. CJ1.OO.O.3.12 Иницирају и/или одржавају разговор и интеракцију са једним саговорником или више саговорника на блиске и познате теме. Уз минималну помоћ саговорника, траже одређени предмет, услугу, објашњење планова и обавеза, повезујући неколико краћих исказа у смислену целину. CJ1.OO.O.3.13 Описују себе и своје непосредно окружење, школски контекст и приватан живот, свакодневне активности и навике, искуства из прошлости, претходне и планиране активности и догађаје, уз евентуалне краће паузе у говору. На једноставан начин и укратко излажу на задату тему или резимирају краћи текст (прочитан или одслушан), ослањајући се по потреби и на језичка средства која се у њему појављују.	CJ1.OO.C.3.12 Иницирају и/или одржавају разговор и интеракцију са једним саговорником или више саговорника на блиске и познате теме. Уз минималну помоћ саговорника, траже одређени предмет, услугу, објашњење планова и обавеза, повезујући неколико краћих исказа у смислену целину. CJ1.OO.C.3.13 Описују себе и своје непосредно окружење, школски контекст и приватан живот, свакодневне активности и навике, искуства из прошлости, претходне и планиране активности и догађаје, уз евентуалне краће паузе у говору. На једноставан начин и укратко излажу на задату тему или резимирају краћи текст (прочитан или одслушан), ослањајући се по потреби и на језичка средства која се у њему појављују. CJ1.OO.C.3.15 Искуства допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе и извињења, упутства, захтеве, савете, забране, образлажући своје ставове и мишљење једноставнијим језичким средствима. CJ1.OO.C.3.19 На матерњем језику преносе саговорнику: тему, општи смисао и најважније информације краћих и једноставнијих писаних текстова (новинских и књижевних) и кратких	
--	---	--	--

	CJ1.OO.O.3.14 Постављају неколико повезаних питања у низу, у вези с личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, и одговарају на слична питања саговорника. CJ1.OO.O.3.15 Искузују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе и извињења, упутства, захтеве, савете, забране, образлажући своје ставове и мишљење једноставнијим језичким средствима. CJ1.OO.O.3.16 Састављају краће сажете текстове од неколико повезаних реченица о себи, друштвеном и природном окружењу, аспектима приватног и школског живота, пореде људе, ствари и појаве користећи фреквентне кохезивне елементе. Писаним путем траже и преносе детаљније информације, обавештења или податке о себи и другима. CJ1.OO.O.3.17 Писаним путем траже и преносе детаљније информације, обавештења или податке о себи и другима, састављају једноставна лична и електронска писма, поруке, имејлове у којима се са пријатељима и познаницима договарају о активностима, постављају или одговарају на питања на узрасно релевантне теме. Једноставним језичким средствима описују теме и догађаје из приватног, јавног и образовног домена и препричавају кратке (прочитане и одслушане) текстове, ослањајући се на језичка средства која се у њима појављују.	усмених исказа опште информативне природе, примерене узрасту и интересовањима. CJ1.OO.C.2.1 Примењују основне стилове и стратегије разумевања једноставнијих усмених, писаних и мултимодалних текстова, у складу с текстуалном врстом и комуникативном намером, и то у приватном, јавном и образовном домену (који се тиче садржаја школских предмета). CJ1.OO.C.2.2 Користе страни језик у једноставнијој усменој и писаној комуникацији ослањајући се повремено на стратегије компензације, планирања излагања и саопштавања, организације текста и самопровере, уз употребу релевантних дигиталних алата. CJ1.OO.C.2.3 Претражују, идентификују по релевантности и користе текстуалне, визуелно-текстуалне и мултимедијалне изворе и садржаје и критички процењују њихов значај и поузданост за потребе информисања, естетског доживљаја, забаве и решавања проблема. CJ1.OO.C.2.4 Интерпретирају значења једноставније усмене и писане поруке у вези са блиским, познатим и узрасно примереним темама, постављају основне хипотезе и изводе закључке о	
--	---	---	--

	CJ1.OO.O.3.18 На страном језику саопштавају основне информације добијене од трећег лица или пренете путем писаних или усмених текстова у вези с блиским комуникативним ситуацијама и познатим темама. CJ1.OO.O.3.19 На матерњем језику преносе саговорнику: тему, општи смисао и најважније информације краћих и једноставнијих писаних текстова (новинских и књижевних) и кратких усмених исказа опште информативне природе, примерене узрасту и интересовањима. CJ1.OO.O.2.1Примењују основне стилове и стратегије разумевања једноставних усмених, писаних и мултимодалних текстова, у складу са комуникативном намером, и то у приватном, јавном и образовном домену (који се тиче садржаја школских предмета), уз одговарајућу подршку. CJ1.OO.O.2.2 Користе страни језик у једноставној усменој и писаној комуникацији прибегавајући, по потреби, основним стратегијама компензације, планирања излагања и саопштавања, организације текста и самопровере, уз одговарајућу подршку и употребу дигиталних алата. CJ1.OO.O.2.3 Претражују, идентификују по релевантности и користе једноставне текстуалне, визуелно-текстуалне и мултимедијалне изворе и садржаје и процењују њихов значај за потребе информисања, естетског доживљаја, забаве и	комуникативној намери, ослањајући се на невербалну комуникацију, односно на карактеристике текста (нпр. интерпункција, емотикони, одабир лексике и сл).	
--	---	--	--

	решавања проблема. CJ1.OO.O.2.4 Интерпретирају значења једноставне усмене и писане поруке у вези са блиским, познатим и узрасно примереним темама и изводе закључке о комуникативној намери ослањајући се на типичну невербалну комуникацију, односно основне карактеристике текста (нпр. интерпункција, емотикони, одабир лексики и сл).		
--	---	--	--

Образовни стандарди			
Наставна тема-област	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
Становање, навике, слободно време	CJ1.OO.O.1.1 Познају основне интонацијске схеме и углавном разумљиво изговарају већину гласова и најчешће гласовне групе уз интерференцију и друга одступања од артикулационих и прозодијских правила (акцената, акценатских дужина, интонације), што може да отежава разумљивост порука и комуникацију. CJ1.OO.O.1.2 Познају важнија правописна правила и примењују их у писаној продукцији уз неправилности које могу да ометају разумевање. CJ1.OO.O.1.3 Познају и користе ограничен репертоар најфреквентнијих основних правила	CJ1.OO.C.1.1 Разумљиво изговарају већину гласова и гласовних група, уз могућу интерференцију и друга одступања од артикулационих и прозодијских правила (акцената, акценатских дужина, интонације), што повремено може да отежава разумљивост порука и комуникацију. CJ1.OO.C.1.2. Познају већину правописних правила и примењују их у писаној продукцији уз неправилности које повремено могу да ометају разумевање. CJ1.OO.C.1.3. Познају и користе ограничен репертоар основних правила и образаца за грађење граматичких облика променљивих	

	и образаца за грађење граматичких облика променљивих врста речи (нпр. облике правилне множине именица или основне просте облике за време код глагола), уз грешке и омашке које могу да ремете комуникацију. CJ1.OO.O.1.4 Познају и повремено користе ограничени репертоар основних и једноставнијих синтаксичких структура (као што су просте и независно сложене реченице), уз грешке и омашке које могу да ремете комуникацију. CJ1.OO.O.1.1 Познају основне интонацијске схеме и углавном разумљиво изговарају већину гласова и најчешће гласовне групе уз интерференцију и друга одступања од артикулационих и прозодијских правила (акцената, акценатских дужина, интонације), што може да отежава разумљивост порука и комуникацију. CJ1.OO.O.1.2 Познају важнија правописна правила и примењују их у писаној продукцији уз неправилности које могу да ометају разумевање. CJ1.OO.O.1.3 Познају и користе ограничен репертоар најфреквентнијих основних правила и образаца за грађење граматичких облика променљивих врста речи (нпр. облике правилне множине именица или основне просте облике за време код глагола), уз грешке	врста речи (нпр. облике правилне множине именица или основне просте облике за време код глагола), уз грешке и омашке које повремено могу да ремете комуникацију. CJ1.OO.C.1.4. Познају и користе ограничени репертоар основних и једноставних синтаксичких структура (као што су просте и независно сложене реченице), уз грешке и омашке које могу да повремено ремете комуникацију. CJ1.OO.C.1.5. Разумеју и користе једноставан и фреквентан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу повремено да ремете комуникацију. CJ1.OO.C.1.6. Препознају основне принципе функционисања језичких система и језичког раслојавања, улоге језика у језичкој заједници, најмаркантније сличности и разлике између заједница које користе циљни и матерњи језик. CJ1.OO.C.3.12 Иницирају и/или одржавају разговор и интеракцију са једним саговорником или више саговорника на блиске и познате теме. Уз минималну помоћ саговорника, траже одређени предмет, услугу, објашњење планова и обавеза, повезујући неколико краћих исказа у смислену целину.	
--	---	--	--

	и омашке које могу да ремете комуникацију. СЈ1.ОО.О.1.4 Познају и повремено користе ограничени репертоар основних и једноставнијих синтаксичких структура (као што су просте и независно сложене реченице), уз грешке и омашке које могу да ремете комуникацију. СЈ1.ОО.О.1.5 Разумеју и користе најједноставнији и најфреквентнији вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу да ремете комуникацију СЈ1.ОО.О.1.6 Препознају основне принципе функционисања језичких система и разлике између заједница које користе циљни и матерњи језик. СЈ1.ОО.О.1.7 Поседују основна знања у вези са властитом и културама језика које уче, разумеју најфреквентније појаве и процесе из свакодневне културе и традиције, о којима се обавештавају усменим, писаним и дигиталним путем у оквиру вршњачке групе. СЈ1.ОО.О.3.12 Успостављају и накратко одржавају друштвени контакт користећи једноставна језичка средства приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања,	СЈ1.ОО.С.3.13 Описују себе и своје непосредно окружење, школски контекст и приватан живот, свакодневне активности и навике, искуства из прошлости, претходне и планиране активности и догађаје, уз евентуалне краће паузе у говору. На једноставан начин и укратко излажу на задату тему или резимирају краћи текст (прочитан или одслушан), ослањајући се по потреби и на језичка средства која се у њему појављују. СЈ1.ОО.С.3.14 Постављају неколико повезаних питања у низу, у вези с личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, и одговарају на слична питања саговорника. СЈ1.ОО.С.3.15 Искупују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе и извињења, упутства, захтеве, савете, забране, образлажући своје ставове и мишљење једноставнијим језичким средствима. СЈ1.ОО.С.3.16, Састављају краће сажете текстове од неколико повезаних реченица о себи, друштвеном и природном окружењу, аспектима приватног и школског живота, пореде људе, ствари и појаве користећи фреквентне кохезивне елементе. Писаним путем траже и преносе детаљније информације, обавештења или податке о себи и другима.	
--	--	---	--

	извињавања, размене основних информација о личности и непосредном окружењу, плановима, обавезама, услугама. CJ1.OO.O.3.13 Користећи једноставна језичка средства, укратко описују или представљају људе, предмете у свакодневной употреби, места, уобичајене активности, догађаје, уз помоћ наставника или саговорника и евентуалне краће паузе/застајкивања. CJ1.OO.O.3.14 Постављају једноставна питања о темама које одговарају личним интересовањима (слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговарају на слична питања саговорника. CJ1.OO.O.3.15 Постављају и одговарају на питања која се односе на изражавање допадања и недопадања, слагања и неслагања и формулишу љубазне молбе, извињења, упутства и савете, користећи једноставна језичка средства. CJ1.OO.O.3.16 Пишу једноставне податке о себи и лицима из блиског окружења у обрасцима, упитницима или табелама, повезују неколико исказа у кратак, везани текст о блиским темама и састављају текстове од понуђеног језичког материјала на блиске теме у којима описују себе, своју породицу и непосредно окружење, користећи једноставну лексику и фреквентне кохезивне елементе.	CJ1.OO.C.3.19 На матерњем језику преносе саговорнику: тему, општи смисао и најважније информације краћих и једноставнијих писаних текстова (новинских и књижевних) и кратких усмених исказа опште информативне природе, примерене узрасту и интересовањима. CJ1.OO.C.2.1 Примењују основне стилове и стратегије разумевања једноставнијих усмених, писаних и мултимодалних текстова, у складу с текстуалном врстом и комуникативном намером, и то у приватном, јавном и образовном домену (који се тиче садржаја школских предмета). CJ1.OO.C.2.2. Користе страни језик у једноставнијој усменој и писаној комуникацији ослањајући се повремено на стратегије компензације, планирања излагања и саопштавања, организације текста и самопровере, уз употребу релевантних дигиталних алата. CJ1.OO.C.2.3. Претражују, идентификују по релевантности и користе текстуалне, визуелно-текстуалне и мултимедијалне изворе и садржаје и критички процењују њихов значај и поузданост за потребе информисања, естетског доживљаја, забаве и решавања проблема. CJ1.OO.C.2.4. Интерпретирају значења	
--	---	---	--

	CJ1.OO.O.3.17 Писаним путем достављају/траже основне информације о себи и другима, састављају краће белешке о важним информацијама и тренутним потребама, кратке и једноставне поруке у личном обраћању (нпр. СМС, мејл, објаве на друштвеним мрежама) у којима се захваљују, извињавају или нешто честитају. CJ1.OO.O.3.18 На страном језику преносе саговорнику општи смисао и најважније информације краћих и једноставнијих писаних текстова и усмених исказа информативне природе. CJ1.OO.O.3.19 На матерњем језику преносе саговорнику општи смисао и најважније појединости јавних натписа и кратких текстова информативне природе (плаката, транспарената, јеловника...), саопштавају основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику. CJ1.OO.O.2.1 Примењују основне стилове и стратегије разумевања једноставних усмених, писаних и мултимодалних текстова, у складу са комуникативном намером, и то у приватном, јавном и образовном домену (који се тиче садржаја школских предмета), уз одговарајућу подршку. CJ1.OO.O.2.2. Користе страни језик у	једноставније усмене и писане поруке у вези са блиским, познатим и узрасно примереним темама, постављају основне хипотезе и изводе закључке о комуникативној намери, ослањајући се на невербалну комуникацију, односно на карактеристике текста (нпр. интерпункција, емотикони, одабир лексике и сл).	
--	---	--	--

	једноставној усменој и писаној комуникацији прибегавајући, по потреби, основним стратегијама компензације, планирања излагања и саопштавања, организације текста и самопровере, уз одговарајућу подршку и употребу дигиталних алата. СЈ1.ОО.О.2.3 Претражују, идентификују по релевантности и користе једноставне текстуалне, визуелно-текстуалне и мултимедијалне изворе и садржаје и процењују њихов значај за потребе информисања, естетског доживљаја, забаве и решавања проблема. СЈ1.ОО.О.2.4 Интерпретирају значења једноставне усмене и писане поруке у вези са блиским, познатим и узрасно примереним темама и изводе закључке о комуникативној намери ослањајући се на типичну невербалну комуникацију, односно основне карактеристике текста (нпр. интерпункција, емотикони, одабир лексики и сл).		
--	--	--	--

Образовни стандарди			
Наставна тема-област	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:

Прошлост, осећања	CJ1.OO.O.1.1, Познају основне интонацијске схеме и углавном разумљиво изговарају већину гласова и најчешће гласовне групе уз интерференцију и друга одступања од артикулационих и прозодијских правила (акцената, акценатских дужина, интонације), што може да отежава разумљивост порука и комуникацију. CJ1.OO.O.1.2, Познају важнија правописна правила и примењују их у писаној продукцији уз неправилности које могу да ометају разумевање. CJ1.OO.O.1.3 Познају и користе ограничен репертоар најфреквентнијих основних правила и образаца за грађење граматичких облика променљивих врста речи (нпр. облике правилне множине именица или основне просте облике за време код глагола), уз грешке и омашке које могу да ремете комуникацију. CJ1.OO.O.1.4 Познају и повремено користе ограничени репертоар основних и једноставнијих синтаксичких структура (као што су просте и независно сложене реченице), уз грешке и омашке које могу да ремете комуникацију. CJ1.OO.O.1.5 Разумеју и користе најједноставнији и најфреквентнији вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу да ремете	CJ1.OO.C.1.1 Разумљиво изговарају већину гласова и гласовних група, уз могућу интерференцију и друга одступања од артикулационих и прозодијских правила (акцената, акценатских дужина, интонације), што повремено може да отежава разумљивост порука и комуникацију. CJ1.OO.C.1.2, Познају већину правописних правила и примењују их у писаној продукцији уз неправилности које повремено могу да ометају разумевање. CJ1.OO.C.1.3 Познају и користе ограничен репертоар основних правила и образаца за грађење граматичких облика променљивих врста речи (нпр. облике правилне множине именица или основне просте облике за време код глагола), уз грешке и омашке које повремено могу да ремете комуникацију. CJ1.OO.C.1.4 Познају и користе ограничени репертоар основних и једноставних синтаксичких структура (као што су просте и независно сложене реченице), уз грешке и омашке које могу да повремено ремете комуникацију. CJ1.OO.C.1.5 Разумеју и користе једноставан и фреквентан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу повремено да	
--------------------------	--	---	--

	комуникацију СЈ1.ОО.О.1.6 Препознају основне принципе функционисања језичких система и разлике између заједница које користе циљни и матерњи језик. СЈ1.ОО.О.1.7, . Поседују основна знања у вези са властитом и културама језика које уче, разумеју најфреквентније појаве и процесе из свакодневне културе и традиције, о којима се обавештавају усменим, писаним и дигиталним путем у оквиру вршњачке групе. СЈ1.ОО.О.3.12, СЈ1.ОО.О.3.12. Успостављају и накратко одржавају друштвени контакт користећи једноставна језичка средства приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, размене основних информација о личности и непосредном окружењу, плановима, обавезама, услугама. СЈ1.ОО.О.3.13, СЈ1.ОО.О.3.13. Користећи једноставна језичка средства, укратко описују или представљају људе, предмете у свакодневној употреби, места, уобичајене активности, догађаје, уз помоћ наставника или саговорника и евентуалне краће паузе/застајкивања. СЈ1.ОО.О.3.14 Постављају једноставна питања о темама које одговарају личним интересовањима	ремете комуникацију. СЈ1.ОО.С.1.6 Препознају основне принципе функционисања језичких система и језичког раслојавања, улоге језика у језичкој заједници, најмаркантније сличности и разлике између заједница које користе циљни и матерњи језик. СЈ1.ОО.С.3.12 Иницирају и/или одржавају разговор и интеракцију са једним саговорником или више саговорника на блиске и познате теме. Уз минималну помоћ саговорника, траже одређени предмет, услугу, објашњење планова и обавеза, повезујући неколико краћих исказа у смислену целину. СЈ1.ОО.С.3.13 Описују себе и своје непосредно окружење, школски контекст и приватан живот, свакодневне активности и навике, искуства из прошлости, претходне и планиране активности и догађаје, уз евентуалне краће паузе у говору. На једноставан начин и укратко излажу на задату тему или резимирају краћи текст (прочитан или одслушан), ослањајући се по потреби и на језичка средства која се у њему појављују. СЈ1.ОО.С.3.14 Постављају неколико повезаних питања у низу, у вези с личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, и одговарају на слична питања саговорника.	
--	---	---	--

	(слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговарају на слична питања саговорника. СЈ1.ОО.О.3.15, Постављају и одговарају на питања која се односе на изражавање допадања и недопадања, слагања и неслагања и формулишу љубазне молбе, извињења, упутства и савете, користећи једноставна језичка средства. СЈ1.ОО.О.3.16, Пишу једноставне податке о себи и лицима из блиског окружења у обрасцима, упитницима или табелама, повезују неколико исказа у кратак, везани текст о блиским темама и састављају текстове од понуђеног језичког материјала на блиске теме у којима описују себе, своју породицу и непосредно окружење, користећи једноставну лексику и фреквентне кохезивне елементе. СЈ1.ОО.О.3.17 Писаним путем достављају/траже основне информације о себи и другима, састављају краће белешке о важним информацијама и тренутним потребама, кратке и једноставне поруке у личном обраћању (нпр. СМС, мејл, објаве на друштвеним мрежама) у којима се захваљују, извињавају или нешто честитају. СЈ1.ОО.О.3.18 На страном језику преносе саговорнику општи смисао и најважније информације краћих и једноставнијих писаних	СЈ1.ОО.С.3.15,И казују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе и извињења, упутства, захтеве, савете, забране, образлажући своје ставове и мишљење једноставнијим језичким средствима. СЈ1.ОО.С.3.16 Састављају краће сажете текстове од неколико повезаних реченица о себи, друштвеном и природном окружењу, аспектима приватног и школског живота, пореде људе, ствари и појаве користећи фреквентне кохезивне елементе. Писаним путем траже и преносе детаљније информације, обавештења или податке о себи и другима. СЈ1.ОО.С.3.19 На матерњем језику преносе саговорнику: тему, општи смисао и најважније информације краћих и једноставнијих писаних текстова (новинских и књижевних) и кратких усмених исказа опште информативне природе, примерене узрасту и интересовањима СЈ1.ОО.С.2.1 Примењују основне стилове и стратегије разумевања једноставнијих усмених, писаних и мултимодалних текстова, у складу с текстуалном врстом и комуникативном намером, и то у приватном, јавном и образовном домену (који се тиче садржаја школских предмета). СЈ1.ОО.С.2.2 Користе страни језик у	
--	--	---	--

	текстова и усмених исказа информативне природе. CJ1.OO.O.3.19 На матерњем језику преносе саговорнику општи смисао и најважније појединости јавних натписа и кратких текстова информативне природе (плаката, транспарената, јеловника...), саопштавају основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику. CJ1.OO.O.2.1 Примењују основне стилове и стратегије разумевања једноставних усмених, писаних и мултимодалних текстова, у складу са комуникативном намером, и то у приватном, јавном и образовном домену (који се тиче садржаја школских предмета), уз одговарајућу подршку. CJ1.OO.O.2.2, Користе страни језик у једноставној усменој и писаној комуникацији прибегавајући, по потреби, основним стратегијама компензације, планирања излагања и саопштавања, организације текста и самопровере, уз одговарајућу подршку и употребу дигиталних алата. CJ1.OO.O.2.3, Претражују, идентификују по релевантности и користе једноставне текстуалне, визуелно-текстуалне и мултимедијалне изворе и садржаје и процењују њихов значај за потребе информисања, естетског доживљаја, забаве и решавања	једноставнијој усменој и писаној комуникацији ослањајући се повремено на стратегије компензације, планирања излагања и саопштавања, организације текста и самопровере, уз употребу релевантних дигиталних алата CJ1.OO.C.2.3 Претражују, идентификују по релевантности и користе текстуалне, визуелно-текстуалне и мултимедијалне изворе и садржаје и критички процењују њихов значај и поузданост за потребе информисања, естетског доживљаја, забаве и решавања проблема. CJ1.OO.C.2.4 Интерпретирају значења једноставније усмене и писане поруке у вези са блиским, познатим и узрасно примереним темама, постављају основне хипотезе и изводе закључке о комуникативној намери, ослањајући се на невербалну комуникацију, односно на карактеристике текста (нпр. интерпункција, емотикони, одабир лексике и сл).	
--	---	--	--

	проблема. CJ1.OO.O.2.4, Интерпретирају значења једноставне усмене и писане поруке у вези са блиским, познатим и узрасно примереним темама и изводе закључке о комуникативној намери ослањајући се на типичну невербалну комуникацију, односно основне карактеристике текста (нпр. интерпункција, емотикони, одабир лексике и сл).		
--	---	--	--

Образовни стандарди			
Наставна тема-област	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
Градови, путовања, превозна средства	CJ1.OO.O.1.1 Познају основне интонацијске схеме и углавном разумљиво изговарају већину гласова и најчешће гласовне групе уз интерференцију и друга одступања од артикулационих и прозодијских правила (акцената, акценатских дужина, интонације), што може да отежава разумљивост порука и комуникацију.	CJ1.OO.C.1.1 Разумљиво изговарају већину гласова и гласовних група, уз могућу интерференцију и друга одступања од артикулационих и прозодијских правила (акцената, акценатских дужина, интонације), што повремено може да отежава разумљивост порука и комуникацију.	
	CJ1.OO.O.1.2 Познају важнија правописна правила и примењују их у писаној продукцији уз неправилности које могу да ометају разумевање.	CJ1.OO.C.1.2 Познају већину правописних правила и примењују их у писаној продукцији уз неправилности које повремено могу да ометају разумевање.	
	CJ1.OO.O.1.3 Познају и користе ограничен репертоар најфреквентнијих основних правила	CJ1.OO.C.1.3 Познају и користе ограничен репертоар основних правила и образаца за грађење граматичких облика променљивих	

	и образаца за грађење граматичких облика променљивих врста речи (нпр. облике правилне множине именица или основне просте облике за време код глагола), уз грешке и омашке које могу да ремете комуникацију. CJ1.OO.O.1.4 Познају и повремено користе ограничени репертоар основних и једноставнијих синтаксичких структура (као што су просте и независно сложене реченице), уз грешке и омашке које могу да ремете комуникацију. CJ1.OO.O.1.5 Разумеју и користе најједноставнији и најфреквентнији вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу да ремете комуникацију CJ1.OO.O.1.6, Препознају основне принципе функционисања језичких система и разлике између заједница које користе циљни и матерњи језик. CJ1.OO.O.1.7 Поседују основна знања у вези са властитом и културама језика које уче, разумеју најфреквентније појаве и процесе из свакодневне културе и традиције, о којима се обавештавају усменим, писаним и дигиталним путем у оквиру вршњачке групе. CJ1.OO.O.3.12 Успостављају и накратко	врста речи (нпр. облике правилне множине именица или основне просте облике за време код глагола), уз грешке и омашке које повремено могу да ремете комуникацију. CJ1.OO.C.1.5 Разумеју и користе једноставан и фреквентан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу повремено да ремете комуникацију. CJ1.OO.C.1.6 Препознају основне принципе функционисања језичких система и језичког раслојавања, улоге језика у језичкој заједници, најмаркантније сличности и разлике између заједница које користе циљни и матерњи језик. CJ1.OO.C.1.7 Поседују знања у вези са властитом и културама језика које уче, разумеју и објашњавају важније појаве и процесе из свакодневне културе и традиције о којима се обавештавају усменим, писаним и дигиталним путем. CJ1.OO.C.3.12 Иницирају и/или одржавају разговор и интеракцију са једним саговорником или више саговорника на блиске и познате теме. Уз минималну помоћ саговорника, траже одређени предмет, услугу, објашњење планова и обавеза, повезујући неколико краћих исказа у	
--	---	--	--

	одржавају друштвени контакт користећи једноставна језичка средства приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, размене основних информација о личности и непосредном окружењу, плановима, обавезама, услугама. СЈ1.ОО.О.3.13 Користећи једноставна језичка средства, укратко описују или представљају људе, предмете у свакодневной употреби, места, уобичајене активности, догађаје, уз помоћ наставника или саговорника и евентуалне краће паузе/застајкивања. СЈ1.ОО.О.3.14 Постављају једноставна питања о темама које одговарају личним интересовањима (слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговарају на слична питања саговорника. СЈ1.ОО.О.3.15 Постављају и одговарају на питања која се односе на изражавање допадања и недопадања, слагања и неслагања и формулишу љубазне молбе, извињења, упутства и савете, користећи једноставна језичка средства. СЈ1.ОО.О.3.16, Пишу једноставне податке о себи и лицима из блиског окружења у обрасцима, упитницима или табелама, повезују неколико исказа у кратак, везани текст о блиским темама и састављају текстове од	смислену целину. СЈ1.ОО.С.3.13 Описују себе и своје непосредно окружење, школски контекст и приватан живот, свакодневне активности и навике, искуства из прошлости, претходне и планиране активности и догађаје, уз евентуалне краће паузе у говору. На једноставан начин и укратко излажу на задату тему или резимирају краћи текст (прочитан или одслушан), ослањајући се по потреби и на језичка средства која се у њему појављују. СЈ1.ОО.С.3.14 Постављају неколико повезаних питања у низу, у вези с личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, и одговарају на слична питања саговорника. СЈ1.ОО.С.3.15 Искупују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе и извињења, упутства, захтеве, савете, забране, образлажући своје ставове и мишљење једноставнијим језичким средствима. СЈ1.ОО.С.3.16 Састављају краће сажете текстове од неколико повезаних реченица о себи, друштвеном и природном окружењу, аспектима приватног и школског живота, пореде људе, ствари и појаве користећи фреквентне кохезивне елементе. Писаним путем траже и преносе детаљније информације, обавештења или податке о себи	
--	--	---	--

	понуђеног језичког материјала на блиске теме у којима описују себе, своју породицу и непосредно окружење, користећи једноставну лексику и фреквентне кохезивне елементе. СЈ1.ОО.О.3.18 На страном језику преносе саговорнику општи смисао и најважније информације краћих и једноставнијих писаних текстова и усмених исказа информативне природе. СЈ1.ОО.О.2.1 Примењују основне стилове и стратегије разумевања једноставних усмених, писаних и мултимодалних текстова, у складу са комуникативном намером, и то у приватном, јавном и образовном домену (који се тиче садржаја школских предмета), уз одговарајућу подршку. СЈ1.ОО.О.2.2 Користе страни језик у једноставној усменој и писаној комуникацији прибегавајући, по потреби, основним стратегијама компензације, планирања излагања и саопштавања, организације текста и самопровере, уз одговарајућу подршку и употребу дигиталних алата. СЈ1.ОО.О.2.3 Претражују, идентификују по релевантности и користе једноставне текстуалне, визуелно-текстуалне и мултимедијалне изворе и садржаје и процењују њихов значај за потребе информисања, естетског доживљаја, забаве и решавања	и другима. СЈ1.ОО.С.3.17 Писаним путем траже и преносе детаљније информације, обавештења или податке о себи и другима, састављају једноставна лична и електронска писма, поруке, имејлове у којима се са пријатељима и познаницима договарају о активностима, постављају или одговарају на питања на узрасно релевантне теме. Једноставним језичким средствима описују теме и догађаје из приватног, јавног и образовног домена и препричавају кратке (прочитане и одслушане) текстове, ослањајући се на језичка средства која се у њима појављују. СЈ1.ОО.С.3.18 На страном језику саопштавају основне информације добијене од трећег лица или пренете путем писаних или усмених текстова у вези с блиским комуникативним ситуацијама и познатим темама. СЈ1.ОО.С.3.19 На матерњем језику преносе саговорнику: тему, општи смисао и најважније информације краћих и једноставнијих писаних текстова (новинских и књижевних) и кратких усмених исказа опште информативне природе, примерене узрасту и интересовањима. СЈ1.ОО.С.2.1 Примењују основне стилове и стратегије разумевања једноставнијих усмених, писаних и мултимодалних текстова,	
--	--	---	--

	проблема. СЈ1.ОО.О.2.4 Интерпретирају значења једноставне усмене и писане поруке у вези са блиским, познатим и узрасно примереним темама и изводе закључке о комуникативној намери ослањајући се на типичну невербалну комуникацију, односно основне карактеристике текста (нпр. интерпункција, емотикони, одабир лексике и сл).	у складу с текстуалном врстом и комуникативном намером, и то у приватном, јавном и образовном домену (који се тиче садржаја школских предмета). СЈ1.ОО.С.2.2 Користе страни језик у једноставнијој усменој и писаној комуникацији ослањајући се повремено на стратегије компензације, планирања излагања и саопштавања, организације текста и самопровере, уз употребу релевантних дигиталних алата. СЈ1.ОО.С.2.3 Претражују, идентификују по релевантности и користе текстуалне, визуелно-текстуалне и мултимедијалне изворе и садржаје и критички процењују њихов значај и поузданост за потребе информисања, естетског доживљаја, забаве и решавања проблема. СЈ1.ОО.С.2.4 Интерпретирају значења једноставније усмене и писане поруке у вези са блиским, познатим и узрасно примереним темама, постављају основне хипотезе и изводе закључке о комуникативној намери, ослањајући се на невербалну комуникацију, односно на карактеристике текста (нпр. интерпункција, емотикони, одабир лексике и сл).	
--	--	--	--

Образовни стандарди			
Наставна тема-област	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
Живи свет, природне појаве	CJ1.OO.O.1.1 Познају основне интонацијске схеме и углавном разумљиво изговарају већину гласова и најчешће гласовне групе уз интерференцију и друга одступања од артикулационих и прозодијских правила (акцената, акценатских дужина, интонације), што може да отежава разумљивост порука и комуникацију.	CJ1.OO.C.1.1 Разумљиво изговарају већину гласова и гласовних група, уз могућу интерференцију и друга одступања од артикулационих и прозодијских правила (акцената, акценатских дужина, интонације), што повремено може да отежава разумљивост порука и комуникацију.	
	CJ1.OO.O.1.2 Познају важнија правописна правила и примењују их у писаној продукцији уз неправилности које могу да ометају разумевање.	CJ1.OO.C.1.2 Познају већину правописних правила и примењују их у писаној продукцији уз неправилности које повремено могу да ометају разумевање.	
	CJ1.OO.O.1.3 Познају и користе ограничен репертоар најфреквентнијих основних правила и образаца за грађење граматичких облика променљивих врста речи (нпр. облике правилне множине именица или основне просте облике за време код глагола), уз грешке и омашке које могу да ремете комуникацију.	CJ1.OO.C.1.3 Познају и користе ограничен репертоар основних правила и образаца за грађење граматичких облика променљивих врста речи (нпр. облике правилне множине именица или основне просте облике за време код глагола), уз грешке и омашке које повремено могу да ремете комуникацију.	
	CJ1.OO.O.1.4 Познају и повремено користе ограничени репертоар основних и једноставнијих синтаксичких структура (као што су просте и независно сложене реченице), уз грешке и омашке које могу да ремете комуникацију.	CJ1.OO.C.1.4 Познају и користе ограничени репертоар основних и једноставних синтаксичких структура (као што су просте и независно сложене реченице), уз грешке и омашке које могу да повремено ремете комуникацију.	

	СЈ1.ОО.О.1.5 Разумеју и користе најједноставнији и најфреквентнији вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу да ремете комуникацију СЈ1.ОО.О.1.6, Препознају основне принципе функционисања језичких система и разлике између заједница које користе циљни и матерњи језик. СЈ1.ОО.О.1.7 Поседују основна знања у вези са властитом и културама језика које уче, разумеју најфреквентније појаве и процесе из свакодневне културе и традиције, о којима се обавештавају усменим, писаним и дигиталним путем у оквиру вршњачке групе. СЈ1.ОО.О.3.12 Успостављају и накратко одржавају друштвени контакт користећи једноставна језичка средства приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, размене основних информација о личности и непосредном окружењу, плановима, обавезама, услугама. СЈ1.ОО.О.3.13 Користећи једноставна језичка средства, укратко описују или представљају људе, предмете у свакодневној употреби, места, уобичајене активности, догађаје, уз помоћ	СЈ1.ОО.С.1.5 Разумеју и користе једноставан и фреквентан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу повремено да ремете комуникацију. СЈ1.ОО.С.1.6 Препознају основне принципе функционисања језичких система и језичког раслојавања, улоге језика у језичкој заједници, најмаркантније сличности и разлике између заједница које користе циљни и матерњи језик. СЈ1.ОО.С.3.12 Иницирају и/или одржавају разговор и интеракцију са једним саговорником или више саговорника на блиске и познате теме. Уз минималну помоћ саговорника, траже одређени предмет, услугу, објашњење планова и обавеза, повезујући неколико краћих исказа у смислену целину. СЈ1.ОО.С.3.13 Описују себе и своје непосредно окружење, школски контекст и приватан живот, свакодневне активности и навике, искуства из прошлости, претходне и планиране активности и догађаје, уз евентуалне краће паузе у говору. На једноставан начин и укратко излажу на задату тему или резимирају краћи текст (прочитан или одслушан), ослањајући се по потреби и на језичка средства која се у њему појављују.	
--	---	---	--

	наставника или саговорника и евентуалне краће паузе/застајкивања. СЈ1.ОО.О.3.14 Постављају једноставна питања о темама које одговарају личним интересовањима (слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговарају на слична питања саговорника. СЈ1.ОО.О.3.15 Постављају и одговарају на питања која се односе на изражавање допадања и недопадања, слагања и неслагања и формулишу љубазне молбе, извињења, упутства и савете, користећи једноставна језичка средства. СЈ1.ОО.О.3.16, Пишу једноставне податке о себи и лицима из блиског окружења у обрасцима, упитницима или табелама, повезују неколико исказа у кратак, везани текст о блиским темама и састављају текстове од понуђеног језичког материјала на блиске теме у којима описују себе, своју породицу и непосредно окружење, користећи једноставну лексику и фреквентне кохезивне елементе. СЈ1.ОО.О.3.18 На страном језику преносе саговорнику општи смисао и најважније информације краћих и једноставнијих писаних текстова и усмених исказа информативне природе. СЈ1.ОО.О.3.19 На матерњем језику преносе саговорнику општи смисао и најважније	СЈ1.ОО.С.3.14 Постављају неколико повезаних питања у низу, у вези с личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, и одговарају на слична питања саговорника. СЈ1.ОО.С.3.15 Искузују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе и извињења, упутства, захтеве, савете, забране, образлажући своје ставове и мишљење једноставнијим језичким средствима. СЈ1.ОО.С.3.16 Састављају краће сажете текстове од неколико повезаних реченица о себи, друштвеном и природном окружењу, аспектима приватног и школског живота, пореде људе, ствари и појаве користећи фреквентне кохезивне елементе. Писаним путем траже и преносе детаљније информације, обавештења или податке о себи и другима. СЈ1.ОО.С.3.17 Писаним путем траже и преносе детаљније информације, обавештења или податке о себи и другима, састављају једноставна лична и електронска писма, поруке, имејлове у којима се са пријатељима и познаницима договарају о активностима, постављају или одговарају на питања на узрасно релевантне теме. Једноставним језичким средствима описују теме и догађаје из приватног, јавног и образовног домена и	
--	--	---	--

	појединости јавних натписа и кратких текстова информативне природе (плаката, транспарената, јеловника...), саопштавају основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику.	препричавају кратке (прочитане и одслушане) текстове, ослањајући се на језичка средства која се у њима појављују. CJ1.OO.C.3.19 На матерњем језику преносе саговорнику: тему, општи смисао и најважније информације краћих и једноставнијих писаних текстова (новинских и књижевних) и кратких усмених исказа опште информативне природе, примерене узрасту и интересовањима. CJ1.OO.C.2.1 Примењују основне стилове и стратегије разумевања једноставнијих усмених, писаних и мултимодалних текстова, у складу с текстуалном врстом и комуникативном намером, и то у приватном, јавном и образовном домену (који се тиче садржаја школских предмета). CJ1.OO.C.2.2 Користе страни језик у једноставнијој усменој и писаној комуникацији ослањајући се повремено на стратегије компензације, планирања излагања и саопштавања, организације текста и самопровере, уз употребу релевантних дигиталних алата. CJ1.OO.C.2.3 Претражују, идентификују по релевантности и користе текстуалне, визуелно-текстуалне и мултимедијалне изворе и садржаје и критички процењују њихов значај и поузданост за потребе информисања, естетског доживљаја, забаве и решавања	
--	---	--	--

		проблема. СЈ1.ОО.С.2.4 Интерпретирају значења једноставније усмене и писане поруке у вези са блиским, познатим и узрасно примереним темама, постављају основне хипотезе и изводе закључке о комуникативној намери, ослањајући се на невербалну комуникацију, односно на карактеристике текста (нпр. интерпункција, емотикони, одабир лексики и сл).	
--	--	---	--

Образовни стандарди			
Наставна тема-област	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
Сналажење у природи, спорт, занимања	СЈ1.ОО.О.1.1 Познају основне интонацијске схеме и углавном разумљиво изговарају већину гласова и најчешће гласовне групе уз интерференцију и друга одступања од артикулационих и прозодијских правила (акцената, акценатских дужина, интонације), што може да отежава разумљивост порука и комуникацију.	СЈ1.ОО.С.1.1 Разумљиво изговарају већину гласова и гласовних група, уз могућу интерференцију и друга одступања од артикулационих и прозодијских правила (акцената, акценатских дужина, интонације), што повремено може да отежава разумљивост порука и комуникацију.	
	СЈ1.ОО.О.1.2 Познају важнија правописна правила и примењују их у писаној продукцији уз неправилности које могу да ометају разумевање.	СЈ1.ОО.С.1.2 Познају већину правописних правила и примењују их у писаној продукцији уз неправилности које повремено могу да ометају разумевање.	
	СЈ1.ОО.О.1.3 Познају и користе ограничен репертоар најфреквентнијих основних правила и образаца за грађење граматичких облика	СЈ1.ОО.С.1.3 Познају и користе ограничен репертоар основних правила и образаца за	

	променљивих врста речи (нпр. облике правилне множине именица или основне просте облике за време код глагола), уз грешке и омашке које могу да ремете комуникацију. CJ1.OO.O.1.4 Познају и повремено користе ограничени репертоар основних и једноставнијих синтаксичких структура (као што су просте и независно сложене реченице), уз грешке и омашке које могу да ремете комуникацију. CJ1.OO.O.1.5 Разумеју и користе најједноставнији и најфреквентнији вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу да ремете комуникацију CJ1.OO.O.1.6, Препознају основне принципе функционисања језичких система и разлике између заједница које користе циљни и матерњи језик. CJ1.OO.O.1.7 Поседују основна знања у вези са властитом и културама језика које уче, разумеју најфреквентније појаве и процесе из свакодневне културе и традиције, о којима се обавештавају усменим, писаним и дигиталним путем у оквиру вршњачке групе. CJ1.OO.O.3.12 Успостављају и накратко одржавају друштвени контакт користећи	грађење граматичких облика променљивих врста речи (нпр. облике правилне множине именица или основне просте облике за време код глагола), уз грешке и омашке које повремено могу да ремете комуникацију. CJ1.OO.C.1.4 Познају и користе ограничени репертоар основних и једноставних синтаксичких структура (као што су просте и независно сложене реченице), уз грешке и омашке које могу да повремено ремете комуникацију. CJ1.OO.C.1.5 Разумеју и користе једноставан и фреквентан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу повремено да ремете комуникацију. CJ1.OO.C.1.6 Препознају основне принципе функционисања језичких система и језичког раслојавања, улоге језика у језичкој заједници, најмаркантније сличности и разлике између заједница које користе циљни и матерњи језик. CJ1.OO.C.3.12 Иницирају и/или одржавају разговор и интеракцију са једним саговорником или више саговорника на блиске и познате теме. Уз минималну	
--	--	---	--

	једноставна језичка средства приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, размене основних информација о личности и непосредном окружењу, плановима, обавезама, услугама. СЈ1.ОО.О.3.13 Користећи једноставна језичка средства, укратко описују или представљају људе, предмете у свакодневној употреби, места, уобичајене активности, догађаје, уз помоћ наставника или саговорника и евентуалне краће паузе/застајкивања. СЈ1.ОО.О.3.14 Постављају једноставна питања о темама које одговарају личним интересовањима (слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговарају на слична питања саговорника. СЈ1.ОО.О.3.15 Постављају и одговарају на питања која се односе на изражавање допадања и недопадања, слагања и неслагања и формулишу љубазне молбе, извињења, упутства и савете, користећи једноставна језичка средства. СЈ1.ОО.О.3.16, Пишу једноставне податке о себи и лицима из блиског окружења у обрасцима, упитницима или табелама, повезују неколико исказа у кратак, везани текст о блиским темама и састављају текстове од понуђеног језичког материјала на блиске теме у којима описују себе, своју породицу и непосредно окружење,	помоћ саговорника, траже одређени предмет, услугу, објашњење планова и обавеза, повезујући неколико краћих исказа у смислену целину. СЈ1.ОО.С.3.13 Описују себе и своје непосредно окружење, школски контекст и приватан живот, свакодневне активности и навике, искуства из прошлости, претходне и планиране активности и догађаје, уз евентуалне краће паузе у говору. На једноставан начин и укратко излажу на задату тему или резимирају краћи текст (прочитан или одслушан), ослањајући се по потреби и на језичка средства која се у њему појављују. СЈ1.ОО.С.3.14 Постављају неколико повезаних питања у низу, у вези с личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, и одговарају на слична питања саговорника. СЈ1.ОО.С.3.15 Искузују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе и извињења, упутства, захтеве, савете, забране, образлажући своје ставове и мишљење једноставнијим језичким средствима. СЈ1.ОО.С.3.16 Састављају краће сажете текстове од неколико повезаних реченица о себи, друштвеном и природном окружењу,	
--	--	---	--

	користећи једноставну лексику и фреквентне кохезивне елементе. СЈ1.ОО.О.3.18 На страном језику преносе саговорнику општи смисао и најважније информације краћих и једноставнијих писаних текстова и усмених исказа информативне природе.СЈ1.ОО.О.3.19 На матерњем језику преносе саговорнику општи смисао и најважније појединости јавних натписа и кратких текстова информативне природе (плаката, транспарената, јеловника...), саопштавају основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику. СЈ1.ОО.О.2.1 Примењују основне стилове и стратегије разумевања једноставних усмених, писаних и мултимодалних текстова, у складу са комуникативном намером, и то у приватном, јавном и образовном домену (који се тиче садржаја школских предмета), уз одговарајућу подршку. СЈ1.ОО.О.2.2 Користе страни језик у једноставној усменој и писаној комуникацији прибегавајући, по потреби, основним стратегијама компензације, планирања излагања и саопштавања, организације текста и самопровере, уз одговарајућу подршку и употребу дигиталних алата. СЈ1.ОО.О.2.3 Претражују, идентификују по релевантности и користе једноставне текстуалне,	аспектима приватног и школског живота, пореде људе, ствари и појаве користећи фреквентне кохезивне елементе. Писаним путем траже и преносе детаљније информације, обавештења или податке о себи и другима. СЈ1.ОО.С.3.17 Писаним путем траже и преносе детаљније информације, обавештења или податке о себи и другима, састављају једноставна лична и електронска писма, поруке, имејлове у којима се са пријатељима и познаницима договарају о активностима, постављају или одговарају на питања на узрасно релевантне теме. Једноставним језичким средствима описују теме и догађаје из приватног, јавног и образовног домена и препричавају кратке (прочитане и одслушане) текстове, ослањајући се на језичка средства која се у њима појављују. СЈ1.ОО.С.3.19 На матерњем језику преносе саговорнику: тему, општи смисао и најважније информације краћих и једноставнијих писаних текстова (новинских и књижевних) и кратких усмених исказа опште информативне природе, примерене узрасту и интересовањима. СЈ1.ОО.С.2.1 Примењују основне стилове и стратегије разумевања једноставнијих	
--	--	---	--

	визуелно-текстуалне и мултимедијалне изворе и садржаје и процењују њихов значај за потребе информисања, естетског доживљаја, забаве и решавања проблема. СЈ1.ОО.О.2.4 Интерпретирају значења једноставне усмене и писане поруке у вези са блиским, познатим и узрасно примереним темама и изводе закључке о комуникативној намери ослањајући се на типичну невербалну комуникацију, односно основне карактеристике текста (нпр. интерпункција, емотикони, одабир лексике и сл).	усмених, писаних и мултимодалних текстова, у складу с текстуалном врстом и комуникативном намером, и то у приватном, јавном и образовном домену (који се тиче садржаја школских предмета). СЈ1.ОО.С.2.2 Користе страни језик у једноставнијој усменој и писаној комуникацији ослањајући се повремено на стратегије компензације, планирања излагања и саопштавања, организације текста и самопровере, уз употребу релевантних дигиталних алата. СЈ1.ОО.С.2.3 Претражују, идентификују по релевантности и користе текстуалне, визуелно-текстуалне и мултимедијалне изворе и садржаје и критички процењују њихов значај и поузданост за потребе информисања, естетског доживљаја, забаве и решавања проблема. СЈ1.ОО.С.2.4 Интерпретирају значења једноставније усмене и писане поруке у вези са блиским, познатим и узрасно примереним темама, постављају основне хипотезе и изводе закључке о комуникативној намери, ослањајући се на невербалну комуникацију, односно на карактеристике текста (нпр. интерпункција, емотикони, одабир лексике и сл).	
--	---	---	--

Образовни стандарди			
Наставна тема-област	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
Мода, облачење, новац, модерне технологије	CJ1.OO.O.1.1 Познају основне интонацијске схеме и углавном разумљиво изговарају већину гласова и најчешће гласовне групе уз интерференцију и друга одступања од артикулационих и прозодијских правила (акцената, акценатских дужина, интонације), што може да отежава разумљивост порука и комуникацију.	CJ1.OO.C.1.1 Разумљиво изговарају већину гласова и гласовних група, уз могућу интерференцију и друга одступања од артикулационих и прозодијских правила (акцената, акценатских дужина, интонације), што повремено може да отежава разумљивост порука и комуникацију.	
	CJ1.OO.O.1.2 Познају важнија правописна правила и примењују их у писаној продукцији уз неправилности које могу да ометају разумевање.	CJ1.OO.C.1.2 Познају већину правописних правила и примењују их у писаној продукцији уз неправилности које повремено могу да ометају разумевање.	
	CJ1.OO.O.1.3 Познају и користе ограничен репертоар најфреквентнијих основних правила и образаца за грађење граматичких облика променљивих врста речи (нпр. облике правилне множине именица или основне просте облике за време код глагола), уз грешке и омашке које могу да ремете комуникацију.	CJ1.OO.C.1.3 Познају и користе ограничен репертоар основних правила и образаца за грађење граматичких облика променљивих врста речи (нпр. облике правилне множине именица или основне просте облике за време код глагола), уз грешке и омашке које повремено могу да ремете комуникацију.	
	CJ1.OO.O.1.4 Познају и повремено користе ограничени репертоар основних и једноставнијих синтаксичких структура (као што су просте и независно сложене реченице), уз грешке и омашке које могу да ремете комуникацију.	CJ1.OO.C.1.4 Познају и користе ограничени репертоар основних и једноставних синтаксичких структура (као што су просте и независно сложене	

	CJ1.OO.O.1.5 Разумеју и користе најједноставнији и најфреквентнији вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу да ремете комуникацију CJ1.OO.O.1.6, Препознају основне принципе функционисања језичких система и разлике између заједница које користе циљни и матерњи језик. CJ1.OO.O.1.7 Поседују основна знања у вези са властитом и културама језика које уче, разумеју најфреквентније појаве и процесе из свакодневне културе и традиције, о којима се обавештавају усменим, писаним и дигиталним путем у оквиру вршњачке групе. CJ1.OO.O.3.12 Успостављају и накратко одржавају друштвени контакт користећи једноставна језичка средства приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, размене основних информација о личности и непосредном окружењу, плановима, обавезама, услугама. CJ1.OO.O.3.13 Користећи једноставна језичка средства, укратко описују или представљају људе, предмете у свакодневној употреби, места, уобичајене активности, догађаје, уз	реченице), уз грешке и омашке које могу да повремено ремете комуникацију. CJ1.OO.C.1.5 Разумеју и користе једноставан и фреквентан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу повремено да ремете комуникацију. CJ1.OO.C.1.6 Препознају основне принципе функционисања језичких система и језичког раслојавања, улоге језика у језичкој заједници, најмаркантније сличности и разлике између заједница које користе циљни и матерњи језик. CJ1.OO.C.1.7 Поседују знања у вези са властитом и културама језика које уче, разумеју и објашњавају важније појаве и процесе из свакодневне културе и традиције о којима се обавештавају усменим, писаним и дигиталним путем. CJ1.OO.C.3.12 Иницирају и/или одржавају разговор и интеракцију са једним саговорником или више саговорника на блиске и познате теме. Уз минималну помоћ саговорника, траже одређени предмет, услугу, објашњење планова и обавеза, повезујући неколико	
--	---	---	--

	помоћ наставника или саговорника и евентуалне краће паузе/застајкивања. CJ1.OO.O.3.14 Постављају једноставна питања о темама које одговарају личним интересовањима (слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговарају на слична питања саговорника. CJ1.OO.O.3.15 Постављају и одговарају на питања која се односе на изражавање допадања и недопадања, слагања и неслагања и формулишу љубазне молбе, извињења, упутства и савете, користећи једноставна језичка средства. CJ1.OO.O.3.16, Пишу једноставне податке о себи и лицима из блиског окружења у обрасцима, упитницима или табелама, повезују неколико исказа у кратак, везани текст о блиским темама и састављају текстове од понуђеног језичког материјала на блиске теме у којима описују себе, своју породицу и непосредно окружење, користећи једноставну лексику и фреквентне кохезивне елементе. CJ1.OO.O.3.17 Писаним путем достављају/траже основне информације о себи и другима, састављају краће белешке о важним информацијама и тренутним потребама, кратке и једноставне поруке у личном обраћању (нпр. СМС, мејл, објаве на друштвеним мрежама) у којима се захваљују, извињавају или нешто	краћих исказа у смислену целину. CJ1.OO.C.3.13 Описују себе и своје непосредно окружење, школски контекст и приватан живот, свакодневне активности и навике, искуства из прошлости, претходне и планиране активности и догађаје, уз евентуалне краће паузе у говору. На једноставан начин и укратко излажу на задату тему или резимирају краћи текст (прочитан или одслушан), ослањајући се по потреби и на језичка средства која се у њему појављују. CJ1.OO.C.3.14 Постављају неколико повезаних питања у низу, у вези с личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, и одговарају на слична питања саговорника. CJ1.OO.C.3.15 Исказују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе и извињења, упутства, захтеве, савете, забране, образлажући своје ставове и мишљење једноставнијим језичким средствима. CJ1.OO.C.3.16 Састављају краће сажете текстове од неколико повезаних реченица о себи, друштвеном и природном окружењу, аспектима приватног ишколског живота, пореде људе, ствари и	
--	---	---	--

	честитају. CJ1.OO.O.3.18 На страном језику преносе саговорнику општи смисао и најважније информације краћих и једноставнијих писаних текстова и усмених исказа информативне природе.CJ1.OO.O.3.19 На матерњем језику преносе саговорнику општи смисао и најважније појединости јавних натписа и кратких текстова информативне природе (плаката, транспарената, јеловника...), саопштавају основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику. CJ1.OO.O.3.19 На матерњем језику преносе саговорнику општи смисао и најважније појединости јавних натписа и кратких текстова информативне природе (плаката, транспарената, јеловника...), саопштавају основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику. CJ1.OO.O.2.1 Примењују основне стилове и стратегије разумевања једноставних усмених, писаних и мултимодалних текстова, у складу са комуникативном намером, и то у приватном, јавном и образовном домену (који се тиче садржаја школских предмета), уз одговарајућу подршку. CJ1.OO.O.2.2 Користе страни језик у једноставној усменој и писаној комуникацији	појаве користећи фреквентне кохезивне елементе. Писаним путем траже и преносе детаљније информације, обавештења или податке о себи и другима. CJ1.OO.C.3.17 Писаним путем траже и преносе детаљније информације, обавештења или податке о себи и другима, састављају једноставна лична и електронска писма, поруке, имејлове у којима се са пријатељима и познаницима договарају о активностима, постављају или одговарају на питања на узрасно релевантне теме. Једноставним језичким средствима описују теме и догађаје из приватног, јавног и образовног домена и препричавају кратке (прочитане и одслушане) текстове, ослањајући се на језичка средства која се у њима појављују. CJ1.OO.C.3.18 На страном језику саопштавају основне информације добијене од трећег лица или пренете путем писаних или усмених текстова у вези с блиским комуникативним ситуацијама и познатим темама. CJ1.OO.C.3.19 На матерњем језику преносе саговорнику: тему, општи смисао и најважније информације краћих и једноставнијих писаних текстова	
--	--	---	--

	прибегавајући, по потреби, основним стратегијама компензације, планирања излагања и саопштавања, организације текста и самопровере, уз одговарајућу подршку и употребу дигиталних алата. СЈ1.ОО.О.2.3 Претражују, идентификују по релевантности и користе једноставне текстуалне, визуелно-текстуалне и мултимедијалне изворе и садржаје и процењују њихов значај за потребе информисања, естетског доживљаја, забаве и решавања проблема. СЈ1.ОО.О.2.4 Интерпретирају значења једноставне усмене и писане поруке у вези са блиским, познатим и узрасно примереним темама и изводе закључке о комуникативној намери ослањајући се на типичну невербалну комуникацију, односно основне карактеристике текста (нпр. интерпункција, емотикони, одабир лексики и сл).	(новинских и књижевних) и кратких усмених исказа опште информативне природе, примерене узрасту и интересовањима. СЈ1.ОО.С.2.1 Примењују основне стилове и стратегије разумевања једноставнијих усмених, писаних и мултимодалних текстова, у складу с текстуалном врстом и комуникативном намером, и то у приватном, јавном и образовном домену (који се тиче садржаја школских предмета). СЈ1.ОО.С.2.2 Користе страни језик у једноставнијој усменој и писаној комуникацији ослањајући се повремено на стратегије компензације, планирања излагања и саопштавања, организације текста и самопровере, уз употребу релевантних дигиталних алата. СЈ1.ОО.С.2.3 Претражују, идентификују по релевантности и користе текстуалне, визуелно-текстуалне и мултимедијалне изворе и садржаје и критички процењују њихов значај и поузданост за потребе информисања, естетског доживљаја, забаве и решавања проблема. СЈ1.ОО.С.2.4 Интерпретирају значења једноставније усмене и писане поруке у вези са блиским, познатим и узрасно	
--	--	--	--

		примереним темама, постављају основне хипотезе и изводе закључке о комуникативној намери, ослањајући се на невербалну комуникацију, односно на карактеристике текста (нпр. интерпункција, емотикони, одабир лексике и сл).	
--	--	--	--

Образовни стандарди			
Наставна тема-област	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
Здравље, спорт и рекреација, прехранбене навике	СЈ1.ОО.О.1.1 Познају основне интонацијске схеме и углавном разумљиво изговарају већину гласова и најчешће гласовне групе уз интерференцију и друга одступања од артикулационих и прозодијских правила (акцената, акценатских дужина, интонације), што може да отежава разумљивост порука и комуникацију.	СЈ1.ОО.С.1.1 Разумљиво изговарају већину гласова и гласовних група, уз могућу интерференцију и друга одступања од артикулационих и прозодијских правила (акцената, акценатских дужина, интонације), што повремено може да отежава разумљивост порука и комуникацију.	
	СЈ1.ОО.О.1.2 Познају важнија правописна правила и примењују их у писаној продукцији уз неправилности које могу да ометају разумевање.	СЈ1.ОО.С.1.2 Познају већину правописних правила и примењују их у писаној продукцији уз неправилности које повремено могу да ометају разумевање	
	СЈ1.ОО.О.1.3 Познају и користе ограничен репертоар најфреквентнијих основних правила и образаца за грађење граматичких облика променљивих врста речи (нпр. облике правилне множине именица или основне просте облике за време код глагола), уз грешке и омашке које	СЈ1.ОО.С.1.3 Познају и користе ограничен репертоар основних правила и образаца за грађење граматичких облика променљивих врста речи (нпр. облике правилне множине именица или основне просте облике за време код глагола), уз грешке и омашке	

	могу да ремете комуникацију. CJ1.OO.O.1.4 Познају и повремено користе ограничени репертоар основних и једноставнијих синтаксичких структура (као што су просте и независно сложене реченице), уз грешке и омашке које могу да ремете комуникацију. CJ1.OO.O.1.5 Разумеју и користе најједноставнији и најфреквентнији вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу да ремете комуникацију CJ1.OO.O.1.6, Препознају основне принципе функционисања језичких система и разлике између заједница које користе циљни и матерњи језик. CJ1.OO.O.1.7 Поседују основна знања у вези са властитом и културама језика које уче, разумеју најфреквентније појаве и процесе из свакодневне културе и традиције, о којима се обавештавају усменим, писаним и дигиталним путем у оквиру вршњачке групе. CJ1.OO.O.3.12 Успостављају и накратко одржавају друштвени контакт користећи једноставна језичка средства приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања,	које повремено могу да ремете комуникацију CJ1.OO.C.1.4 Познају и користе ограничени репертоар основних и једноставних синтаксичких структура (као што су просте и независно сложене реченице), уз грешке и омашке које могу да повремено ремете комуникацију. CJ1.OO.C.1.5 Разумеју и користе једноставан и фреквентан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу повремено да ремете комуникацију. CJ1.OO.C.1.6 Препознају основне принципе функционисања језичких система и језичког раслојавања, улоге језика у језичкој заједници, најмаркантније сличности и разлике између заједница које користе циљни и матерњи језик. CJ1.OO.C.1.7 Поседују знања у вези са властитом и културама језика које уче, разумеју и објашњавају важније појаве и процесе из свакодневне културе и традиције о којима се обавештавају усменим, писаним и дигиталним путем. CJ1.OO.C.3.12 Иницирају и/или одржавају	
--	---	---	--

	извињавања, размене основних информација о личности и непосредном окружењу, плановима, обавезама, услугама. СЈ1.ОО.О.3.13 Користећи једноставна језичка средства, укратко описују или представљају људе, предмете у свакодневној употреби, места, уобичајене активности, догађаје, уз помоћ наставника или саговорника и евентуалне краће паузе/застајкивања. СЈ1.ОО.О.3.14 Постављају једноставна питања о темама које одговарају личним интересовањима (слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговарају на слична питања саговорника. СЈ1.ОО.О.3.15 Постављају и одговарају на питања која се односе на изражавање допадања и недопадања, слагања и неслагања и формулишу љубазне молбе, извињења, упутства и савете, користећи једноставна језичка средства. СЈ1.ОО.О.3.16, Пишу једноставне податке о себи и лицима из блиског окружења у обрасцима, упитницима или табелама, повезују неколико исказа у кратак, везани текст о блиским темама и састављају текстове од понуђеног језичког материјала на блиске теме у којима описују себе, своју породицу и непосредно окружење, користећи једноставну лексику и фреквентне кохезивне елементе	разговор и интеракцију са једним саговорником или више саговорника на блиске и познате теме. Уз минималну помоћ саговорника, траже одређени предмет, услугу, објашњење планова и обавеза, повезујући неколико краћих исказа у смислену целину. СЈ1.ОО.С.3.13 Описују себе и своје непосредно окружење, школски контекст и приватан живот, свакодневне активности и навике, искуства из прошлости, претходне и планиране активности и догађаје, уз евентуалне краће паузе у говору. На једноставан начин и укратко излажу на задату тему или резимирају краћи текст (прочитан или одслушан), ослањајући се по потреби и на језичка средства која се у њему појављују. СЈ1.ОО.С.3.14 Постављају неколико повезаних питања у низу, у вези с личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, и одговарају на слична питања саговорника. СЈ1.ОО.С.3.15 Исказују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе и извињења, упутства, захтеве, савете, забране, образлажући своје ставове и мишљење једноставнијим језичким средствима.	
--	---	---	--

	CJ1.OO.O.3.18 На страном језику преносе саговорнику општи смисао и најважније информације краћих и једноставнијих писаних текстова и усмених исказа информативне природе.CJ1.OO.O.3.19 На матерњем језику преносе саговорнику општи смисао и најважније појединости јавних натписа и кратких текстова информативне природе (плаката, транспарената, јеловника...), саопштавају основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику. CJ1.OO.O.3.19 На матерњем језику преносе саговорнику општи смисао и најважније појединости јавних натписа и кратких текстова информативне природе (плаката, транспарената, јеловника...), саопштавају основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику. CJ1.OO.O.2.1 Примењују основне стилове и стратегије разумевања једноставних усмених, писаних и мултимодалних текстова, у складу са комуникативном намером, и то у приватном, јавном и образовном домену (који се тиче садржаја школских предмета), уз одговарајућу подршку. CJ1.OO.O.2.2 Користе страни језик у једноставној усменој и писаној комуникацији прибегавајући, по потреби, основним	CJ1.OO.C.3.16. Састављају краће сажете текстове од неколико повезаних реченица о себи, друштвеном и природном окружењу, аспектима приватног и школског живота, пореде људе, ствари и појаве користећи фреквентне кохезивне елементе. Писаним путем траже и преносе детаљније информације, обавештења или податке о себи и другима. CJ1.OO.C.3.17 Писаним путем траже и преносе детаљније информације, обавештења или податке о себи и другима, састављају једноставна лична и електронска писма, поруке, имејлове у којима се са пријатељима и познаницима договарају о активностима, постављају или одговарају на питања на узрасно релевантне теме. Једноставним језичким средствима описују теме и догађаје из приватног, јавног и образовног домена и препричавају кратке (прочитане и одслушане) текстове, ослањајући се на језичка средства која се у њима појављују. CJ1.OO.C.3.19 На матерњем језику преносе саговорнику: тему, општи смисао и најважније информације краћих и једноставнијих писаних текстова (новинских и књижевних) и кратких усмених исказа опште информативне природе, примерене узрасту и	
--	--	--	--

	стратегијама компензације, планирања излагања и саопштавања, организације текста и самопровере, уз одговарајућу подршку и употребу дигиталних алата. СЈ1.ОО.О.2.3 Претражују, идентификују по релевантности и користе једноставне текстуалне, визуелно-текстуалне и мултимедијалне изворе и садржаје и процењују њихов значај за потребе информисања, естетског доживљаја, забаве и решавања проблема. СЈ1.ОО.О.2.4 Интерпретирају значења једноставне усмене и писане поруке у вези са блиским, познатим и узрасно примереним темама и изводе закључке о комуникативној намери ослањајући се на типичну невербалну комуникацију, односно основне карактеристике текста (нпр. интерпункција, емотикони, одабир лексике и сл).	интересовањима. СЈ1.ОО.С.2.1 Примењују основне стилове и стратегије разумевања једноставнијих усмених, писаних и мултимодалних текстова, у складу с текстуалном врстом и комуникативном намером, и то у приватном, јавном и образовном домену (који се тиче садржаја школских предмета). СЈ1.ОО.С.2.2 Користе страни језик у једноставнијој усменој и писаној комуникацији ослањајући се повремено на стратегије компензације, планирања излагања и саопштавања, организације текста и самопровере, уз употребу релевантних дигиталних алата. СЈ1.ОО.С.2.3 Претражују, идентификују по релевантности и користе текстуалне, визуелно-текстуалне и мултимедијалне изворе и садржаје и критички процењују њихов значај и поузданост за потребе информисања, естетског доживљаја, забаве и решавања проблема.	
ДОПУНСКА НАСТАВА			
Наставни предмет: Енглески језик			
Разред: шести		Годишњи фонд часова: 36	Недељни фонд часова: 1
Циљ учења: пружање циљане подршке ученицима како би савладали градиво које нису усвојили кроз редовну наставу			

Тема:	1. Граматички садржаји Глагол <i>be</i>, <i>have got</i>, упитне речи <i>Who/What..?</i> Заменице (личне, објекатске и присвојне) и присвојни генитив (<i>Saxon Genitive</i>): Вежбе замене имена одговарајућим заменицама у реченици. Именице (једнина и множина, правилне и неправилне): Сортирање речи у табеле, исправљање намерних грешака у тексту. Предлози за место и кретање Бројиве и небројиве именице <i>some/any/no/every</i>, количина <i>How much/many..? A few/ A little, Loads of</i> Present Simple Tense и Present Progressive: Уочавање разлике кроз прилошке одреднице за време (<i>every day</i> наспрам <i>now</i>). Поступак укључује попуњавање реченица и спајање слика са радњама. Past Simple Tense и Past Progressive (правилни/неправилни глаголи, прилошке одредбе за време), <i>used to</i>, Future <i>be going to/ will</i>. Условне реченице тип 0/1. Present Perfect Simple и Past Simple. Уочавање разлике кроз прилошке одреднице за време. Поређење придева. Модални глаголи <i>must/should/can/could/may/ might</i>. Инфинитив, герунд. 2. Лексички садржаји (Вокабулар) Теме: Идентитет, породица, окружење, становање, навике, слободно време, прошлост, осећања, градови, путовања, превозна средства, живи свет, природне појаве, сналажење у природи, спорт, занимања, мода, облачење, новац, модерне технологије, здравље, спорт и рекреација, прехранбене навике. 3. Језичке вештине Читање са разумевањем: Кратких и поједностављених текстова. Поступак обухвата проналажење кључних информација у тексту и одговарање на <i>True/False</i> (Тачно/Нетачно) питања.
---------------------	--

	Писање: Састављање кратких, вођених реченица на основу модела (нпр. описивање свог најбољег друга помоћу понуђених придева). Слушање и изговор: Спеловање речи и слушање краћих аудио-записа ради препознавања познатих речи.
Начини и поступци остваривања садржаја/теме .	Методе: -Диференцијација и индивидуализација: Задачи се прилагођавају тренутном нивоу знања сваког ученика (нпр. краћи текстови, једноставније граматичке вежбе са понуђеним решењима). -Илустративно-демонстративна метода: Обилно коришћење визуелних средстава (флеш-картице, слике, постери, видео-клипови) за лакше усвајање вокабулара. -Метода игре и симулације (ГЕЈМИФИКАЦИЈА): Коришћење квизова (Kahoot, Wordwall) и кратких играња улога за превазилажење страха од грешке. -Контекстуално учење граматике: Избегавање сувопарног учења правила; граматичке структуре се вежбају кроз личне примере и кратке реченице блиске ученицима. Технике: Умне мапе, визуелни речници, избаци уљеза, вођено читање са прозорима, маркирање кључних речи, текст са рупама, квиз, диктат. Облици рада: индивидуални, рад у пару, рад у малим групама (вршњачка едукација).
Активност наставника	организује, припрема, проверава, креира, обнавља, истиче, излаже, објашњава, демонстрира, подстиче, похваљује, резимира, евалуира
Активност ученика	слушају, анализирају, постављају и одговарају на питања, сарађују, истражују, презентују, процењују, записују, повезују, критички размишљају, закључују,

	креирају.
Начини праћења постигнућа	Посматрање и праћење, самоевалуација, усмена провера кроз играње улога у паровима, различите технике формативног оцењивања, усмена и писмена провера кроз задатке.

ЛИКОВНА КУЛТУРА

Разред: 6.	Годишњи фонд часова:36
Наставни предмет: Ликовна култура	Недељни фонд часова: 1
Службени гласник бр: „Службени гласник РС”, бр. 55/2013, 101/2017, 27/2018 – др. закон и 10/2019); Закон о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС”, бр. 88/2017, 27/2018 – др. закон, 10/2019, 6/2020, 129/2021, 92/2023 и 19/2025	
Циљ учења предмета – Циљ васпитно-образовног рада у настави ликовне културе јесте да подстиче и развија учениково стваралачко мишљење, естетичке критеријуме и деловање кроз практични рад, оспособљава га за визуелну комуникацију и изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа, у складу са демократским опредељењем друштва.	
Опште предметне компетенције - Учењем Ликовне културе ученици овладавају основама визуелне писмености, опажања и представљања појава из свакодневног живота користећи се следећим појмовима из ликовне културе: карактеристике техника ликовног изражавања, ликовни елементи и принципи, уметничко наслеђе и савремена визуелна култура. Кроз индивидуални и групни стваралачки рад, ученици изграђују моторичке, аналитичке и комуникацијске вештине неопходне за разумевање савременог света. Ликовна култура подстиче развој критичког мишљења, истраживање, концепирање и реализацију креативних идеја уз коришћење различитих медија и техника изражавања, традиционалних и дигиталних алата, као и њихову одговорну примену у комуникацији и у свакодневном животу. Повезивањем са знањима из различитих области подстиче се способност употребе научних принципа, као и изражавања и тумачења концепата на матерњем или страном језику. Познавање универзалног језика уметности као и одговоран однос према културно-уметничкој баштини сопственог и других народа омогућавају развој интеркултуралности. Подстицањем сарадње и активним учествовањем у културном животу	

заједнице развија се иницијатива и предузимљивост.
Међупредметне компетенције - Компетенција за целоживотно учење; 2. Комуникација; 3. Рад с подацима и информацијама; 4. Дигитална компетенција; 5. Решавање проблема; 6. Сарадња; 7. Одговорно учешће у демократском друштву; 8. Одговоран однос према здрављу; 9. Одговоран однос према околини; 10. Естетичка компетенција.
Активности наставника - Припрема план; објашњава појам ритма кроз репродукције; демонстрира технике; прати рад на часу и процењује напредовање. Припрема наставни рад; демонстрира цртање линија тушем и пером; наводи примере из уметности; помаже у прецизирању исказа. Мотивише ученике; показује примере геометријских и органских тела; објашњава позитиван/негативан простор; евалуира радове. Наводи примере корелације са историјом и фолклором; приказује народне ношње и архитектуру; подстиче интеракцију на часу. Организује креативне и едукативне радионице; експериментише са расветом на часу; пружа помоћ при конструисању објеката. Упућује ученике на изворе информација; поставља питања која подстичу на размишљање; анализира савремене логотипе и знакове. Подстиче интеракцију и сарадњу; предлаже еколошке теме; вреднује креативност решења и естетску вредност новог предмета. Активности ученика - Активно слуша; препознаје, уочава и самостално ствара ритам; користи постојећа искуства; активно учествује у раду и мисаоно се ангажује. Препознаје и именује ликовне дисциплине; повезује знања; вежба вештине опажања и бележења линија; изражава своја

	опажања. Уочава и дефинише ликовни проблем; формулише и размењује идеје; користи материјал (глину, колаж) за стварање облика. Упознаје нове наставне садржаје; активно слуша; самостално се служи литературом/примерима; ствара ритмички орнамент. Мисаоно се ангажује; открива и увиђа законитости транспарентности; експериментише са папиром и фолијама; ствара 3Д форме. Учествује у обнављању градива; анализира и синтетише опажено; изражава мисли и закључке; дизајнира знак. Активно учествује у раду групе/пара; препознаје употребну вредност амбалаже; преобликује, комбинује и презентује рад. • *Напомена за ИОП-1,2,3.- : Настава се прилагођава индивидуалним могућностима ученика кроз диференцијацију задатака (поједностављивање или усложњавање налога), прилагођавање прибора и материјала, флексибилност у роковима и избору техника, као и кроз израду посебних самосталних пројектних задатака за напредне ученике.
Начини и поступци остваривања садржаја	Методе рада: Монолошка, дијалогска, хеуристичка, метод посматрања, илустративно-демонстративна метода, метод писаних радова, метод практичних и стваралачких активности, истраживачка метода, метод експеримента, дискусија/дебата, метод презентације. Технике рада: Асоцијативна техника, симболизација и упрошћавање, brainstorming (олуја мозгова), контрастирање. Облици рада: Фронтални (демонстрације, предавања), индивидуални (практични рад, домаћи пројекти), рад у паровима, групни/тимски рад (заједнички пројекти, израда паноа, интерактивних инсталација, презентација). ИОП: Према потребама ученика.

	Диференцирана настава: Прилагођавање задатака могућностима ученика.
Начини праћења и вредновања постигнућа	Формативно (свакодневно) и сумативно оцењивање Елементи формативног праћења су: • напредовање у остваривању исхода учења; • оствареност стандарда постигнућа; • ангажовање ученика у наставном процесу; • начин на који ученик учи; • степен самосталности у раду; • начин остваривања сарадње са другим ученицима; • примена стечених знања, вештина и способности; • однос према раду, задацима и наставним средствима; • усмена и писмена повратна информација; • уважавање препорука за даље напредовање. СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ Сумативно оцењивање представља вредновање постигнућа ученика на крају програмске целине или на крају полугодишта и исказује се бројчаном оценом у складу са Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању.
Место извођења	Кабинет за ликовну културу, дигитални кабинет/рачунарска учионица, школски хол/двориште (за мурале и инсталације), установе културе (музеји, локалне галерије, уметнички атељеи).
Наставна средства	Уџбеник, ликовни материјал, репродукције, дигитални садржаји.

Специфичне предметне компетенције	СПК 1 Ученици објашњавају примену елемената и принципа у компоновању визуелних уметности. Испољавају одговоран однос када објашњавају комуникативну функцију визуелних уметности и утицај на друштво и појединце. Објашњавају која искуства, садржаје и естетске доживљаје имају као подстицај за развијање креативних идеја. Објашњавају значај визуелних уметности, археолошког локалитета, музеја и експоната за културни идентитет, лични развој, као и развој локалне и шире заједнице. СПК 2 Ученици плански примењују основна знања о материјалима, медијима, техникама, ликовним елементима, принципима, пропорцијама и плановима приликом обликовања ликовних радова. Препознају улогу и вредности визуелне уметности као саставни део свакодневног живота, нарочито као средство комуникације и као изражавање позитивне поруке која мотивише друге. Самостално истражују различите изворе информација или наслеђе културе и користе их као подстицај за стварање оригиналног ликовног рада. СПК 3 Ученици тумаче садржај ликовних дела, визуелних информација у свом раду и радовима других, уочавајући различита значења и идеје. Описују усмено свој рад и естетски доживљај уметничких дела користећи јасне и примерене појмове и изразе. Уважавају различитост у естетским доживљајима и начинима визуелног изражавања и реализују једноставне ликовне пројекте самостално или у сарадњи са другима.
Корелација	Историја, Музичка култура, Биологија, Географија
Наставна тема/област:	1. Боја (са освртом на ранохришћанску и византијску уметност)
Садржај теме	Теорија боја (примарне, секундарне, контрасти). Специфичности боје и злата у мозаицима и фрескама Византије
Исходи наставе и	Постепено се оспособљава за изражавање кроз мрље, линије, облике; развија способност обликовања и

учења у оквиру теме	комбиновања.
Наставна тема/област:	Текстура
Садржај теме	Појам визуелне (нацртане/насликане) и тактилне (стварне, опипљиве) текстуре. Опажање и откривање текстуралних карактеристика површина у природи (кора дрвета, камен, лист) и на вештачким објектима. Изражавање различитих текстура кроз класичне и савремене ликовне технике (нпр. цртање тушем и пером, гравирање, колаж/асамблаж, трљање – фротаж). Упознавање са начином на који су уметници кроз историју приказивали материјалност објеката кроз текстуру.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Ученик ће бити у стању да: разликује визуелну и тактилну текстуру; препозна текстуре у природи, уметничким делима и непосредном окружењу; описује својства различитих површина користећи одговарајуће ликовне појмове; користи различите материјале, алате и технике за приказивање текстуре; комбинује текстуре ради постизања одређеног визуелног ефекта;

	уочава улогу текстуре у обликовању ликовне композиције; анализира начин на који је текстура примењена у одабраним уметничким делима; развија креативност и лични ликовни израз кроз истраживање различитих текстура; вреднује сопствени рад и радове других користећи одговарајућу ликовну терминологију.
Наставна тема/област:	1. Свет уобразиље у ликовним делима
Садржај теме	Свет маште и фантазије у ликовној уметности. Стварно и замишљено у ликовном делу. Митови, легенде, бајке и фантастичне приче као подстицај за ликовно стваралаштво.Имагинарна бића, фантастични предели и измишљени светови. Символи и асоцијације у ликовном изражавању. Улога боје, облика, линије и текстуре у приказивању света уобразиље. Свет уобразиље у делима познатих уметника. Лично ликовно изражавање инспирисано маштом и доживљајем.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Ученик ће бити у стању да: уочава и препознаје елементе маште и фантазије у ликовним делима; разликује стварне и имагинарне садржаје у визуелном приказу; описује уметничка дела инспирисана светом уобразиље користећи одговарајуће ликовне појмове; повезује књижевне, митолошке и фантастичне садржаје са ликовним изражавањем; користи ликовне елементе и принципе компоновања за представљање замишљених светова; осмишљава и реализује оригинална ликовна решења заснована на машти; комбинује различите материјале, технике и поступке у ликовном раду; изражава идеје, осећања и доживљаје кроз стваралачки процес;

	анализира и вреднује сопствени рад и радове других ученика; показује самосталност, креативност и истраживачки приступ у ликовном стваралаштву..
Наставна тема/област:	Комуникација
Садржај теме	Визуелно споразумевање и комуникација. Визуелне поруке у свакодневном животу. Знак, симбол, пиктограм и лого. Вербална и невербална комуникација. Илустрација, плакат, стрип и дигитални медији као средства комуникације. Однос текста и слике у визуелној поруци. Улога боје, облика и композиције у преношењу поруке. Анализа визуелних порука у окружењу и медијима Креирање једноставних визуелних порука.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Ученик ће бити у стању да: препознаје различите облике визуелне комуникације у непосредном окружењу; разликује знак, симбол, пиктограм, лого и илустрацију; тумачи једноставне визуелне поруке и објашњава њихову намену; уочава однос текста и слике у визуелном комуницирању;

	анализира улогу боје, облика и композиције у преношењу поруке; повезује визуелну поруку са циљном групом којој је намењена; користи ликовне елементе за обликовање једноставних визуелних порука; креира плакат, знак, илустрацију или друго визуелно решење са одређеном наменом; образлаже избор ликовних средстава у сопственом раду; процењује успешност визуелне комуникације у свом раду и радовима других.
Наставна тема/област:	Простор
Садржај теме	Простор као ликовни елемент. Приказивање простора на дводимензионалној површини. Линеарна перспектива. Ваздушна перспектива. Хоризонт и недоглед. Однос величине, положаја и преклапања облика у простору. Светлост и сенка у обликовању простора. Простор у делима ликовних уметника. Простор у архитектури, дизајну и савременој уметности. Креирање ликовних радова са наглашеним просторним односима.

Исходи наставе и учења у оквиру теме	Ученик ће бити у стању да: уочава и описује просторне односе у природи, окружењу и уметничким делима; разликује начине приказивања простора на дводимензионалној површини; примењује линеарну и ваздушну перспективу у ликовном раду; користи величину, положај, преклапање, светлост и сенку за приказ дубине простора; анализира улогу хоризонта и недогледа у обликовању простора; препознаје различите приступе приказивању простора у делима уметника; повезује просторна решења у ликовној уметности са архитектуром и дизајном; самостално планира и реализује композицију са израженим просторним односима; образлаже поступке и ликовна решења примењена у сопственом раду; вреднује сопствени рад и радове других користећи одговарајуће ликовне појмове.
---	--

Образовни стандарди

Наставна тема-област Боја (са освртом на ранохришћанску и византијску уметност)	Основни ниво: ЛИК.ОО.О.1.1 Повезују материјале и прибор са традиционалним техникама визуелних уметности које користе у раду. ЛИК.ОО.О.3.1 Изражавају своје идеје, осећања и машту користећи одабране традиционалне технике и савремене уређаје и алате за обликовање визуелних садржаја. ЛИК.ОО.О.3.2 Указују на улогу визуелне уметности у очувању животне средине у различитим животним и радним ситуацијама.	Средњи ниво: ЛИК.ОО.С.1.1 Објашњавају примену принципа компоновања, пропорција, планова и перспективе у обликовању дела визуелних уметности. ЛИК.ОО.С.1.2 Објашњавају комуникативну функцију визуелних уметности и њен утицај на друштво и појединце. ЛИК.ОО.С.1.4 Објашњавају значај визуелних уметности за културни идентитет, лични развој и развој заједнице. ЛИК.ОО.С.2.3 Користе природу, уметничка дела и различите визуелне садржаје као подстицај за стварање оригиналних ликовних радова. ЛИК.ОО.С.3.1 Тумаче садржај ликовних дела и визуелних информација. ЛИК.ОО.С.3.2 Описују усмено свој рад и естетски доживљај уметничких дела и природе.	Напредни ниво: ЛИК.ОО.А.1.1 Тумаче значај кључних карактеристика епохе, стила или правца у визуелним уметностима. ЛИК.ОО.А.1.2 Повезују водеће уметнике и њихова дела са епохом и друштвеним контекстом. ЛИК.ОО.А.2.1 Анализирају форму и садржај уметничког дела према одабраним критеријумима. ЛИК.ОО.А.2.2 Смишљају једноставне интердисциплинарне пројекте који обједињују уметност и науку. ЛИК.ОО.А.3.1 Разумеју сличности и специфичности различитих уметничких дисциплина. ЛИК.ОО.А.3.2 Активно траже и користе изворе за проширивање знања и интересовања. ЛИК.ОО.А.3.4 Обликују презентације уз поштовање ауторских права и безбедности на интернету.
---	---	--	---

Наставна тема-област Текстура	Основни ниво: ЛИК.ОО.О.1.1 Повезују материјале и прибор са традиционалним техникама визуелних уметности које користе у раду. ЛИК.ОО.О.2.1 Истражују изражајне могућности традиционалних материјала, алата, техника и савремених уређаја. ЛИК.ОО.О.3.1 Изражавају своје идеје, осећања и машту користећи одабране технике и алате за обликовање визуелних садржаја.	Средњи ниво: ЛИК.ОО.С.1.1 Објашњавају примену принципа компоновања, пропорција, планова и перспективе у обликовању дела визуелних уметности. ЛИК.ОО.С.2.1 Примењују знања о материјалима, техникама и принципима компоновања приликом обликовања ликовних композиција. ЛИК.ОО.С.2.3 Користе природу, уметничка дела и различите садржаје као подстицај за стварање оригиналних радова. ЛИК.ОО.С.3.1 Тумаче садржај ликовних дела и визуелних информација. ЛИК.ОО.С.3.2 Описују свој рад и својства материјала, техника и доживљај текстура.	Напредни ниво: ЛИК.ОО.А.1.1 Тумаче значај кључних карактеристика епохе, стила или правца у визуелним уметностима. ЛИК.ОО.А.2.1 Анализирају форму и садржај уметничког дела према одабраним критеријумима. ЛИК.ОО.А.2.2 Смишљају интердисциплинарне пројекте који обједињују уметност и науку. ЛИК.ОО.А.3.1 Разумеју сличности и специфичности различитих уметничких дисциплина. ЛИК.ОО.А.3.2 Активно траже изворе знања и развијају своје вештине. ЛИК.ОО.А.3.4 Користе дигиталне алате уз поштовање ауторских права и безбедности.
Наставна тема-област Свет уобразиље у ликовним	Основни ниво: ЛИК.ОО.О.1.1 Повезују материјале и прибор са традиционалним техникама визуелних уметности које користе	Средњи ниво: ЛИК.ОО.С.1.1 Објашњавају примену принципа компоновања, пропорција, планова и перспективе у обликовању дела	Напредни ниво: ЛИК.ОО.А.1.1 Тумаче значај кључних карактеристика епохе, стила или правца у визуелним

делима	у раду. ЛИК.ОО.О.2.1 Истражују изражајне могућности традиционалних материјала, алата, техника и савремених уређаја. ЛИК.ОО.О.3.1 Изражавају своје идеје, осећања и машту користећи различите технике и алате за обликовање визуелних садржаја.	визуелних уметности. ЛИК.ОО.С.2.1 Примењују знања о материјалима, техникама и принципима компоновања приликом обликовања ликовних композиција. ЛИК.ОО.С.2.3 Користе природу, уметничка дела и различите садржаје као подстицај за стварање оригиналних радова. ЛИК.ОО.С.3.1 Тумаче садржај ликовних дела и визуелних информација. ЛИК.ОО.С.3.2 Описују свој рад и својства материјала, техника и доживљај текстуре.	уметностима. ЛИК.ОО.А.2.1 Анализирају форму и садржај уметничког дела према одабраним критеријумима. ЛИК.ОО.А.2.2 Смишљају интердисциплинарне пројекте који обједињују уметност и науку. ЛИК.ОО.А.3.1 Разумеју сличности и специфичности различитих уметничких дисциплина. ЛИК.ОО.А.3.2 Активно траже изворе знања и развијају своје вештине. ЛИК.ОО.А.3.4 Користе дигиталне алате уз поштовање ауторских права и безбедности.
Наставна тема-област Комуникација	Основни ниво: ЛИК.ОО.О.1.2 Описују функцију основних алатки у дигиталним уређајима и апликацијама за цртање, обраду фотографија и анимацију. ЛИК.ОО.О.2.3 Идентификују уметничка занимања и продукте/дела визуелних уметности које учествују у	Средњи ниво: ЛИК.ОО.С.1.2 Објашњавају комуникативну функцију визуелних уметности и њен утицај на друштво и појединце. ЛИК.ОО.С.2.2 Обликују визуелне садржаје који изражавају поруке и мотивишу друге. ЛИК.ОО.С.3.1 Тумаче садржај	Напредни ниво: ЛИК.ОО.А.2.2 Смишљају интердисциплинарне пројекте који обједињују уметност и науку. ЛИК.ОО.А.3.1 Разумеју сличности и специфичности различитих уметничких дисциплина. ЛИК.ОО.А.3.2 Активно траже

	различитим ситуацијама. ЛИК.ОО.О.3.1 Изражавају своје идеје, осећања и поруке користећи различите технике и средства визуелних уметности. ЛИК.ОО.О.3.2 Указују на улогу визуелне уметности у очувању животне средине.	ликовних дела и визуелних информација. ЛИК.ОО.С.3.2 Описују свој рад и естетски доживљај користећи јасан и примерен речник. ЛИК.ОО.С.3.3 Уважавају различитост у визуелном изражавању и начинима комуникације.	изворе знања и развијају своје вештине. ЛИК.ОО.А.3.3 Прате и посећују културне догађаје и подстичу друге на учешће. ЛИК.ОО.А.3.4 Обликују презентације уз поштовање ауторских права и безбедности на интернету.
Наставна тема-област Простор	Основни ниво: ЛИК.ОО.О.1.1 Повезују материјале и прибор са традиционалним техникама визуелних уметности које користе у раду. ЛИК.ОО.О.2.1 Истражују изражајне могућности традиционалних материјала, алата, техника и савремених уређаја. ЛИК.ОО.О.3.1 Изражавају своје идеје, осећања и машту користећи различите технике за обликовање визуелних садржаја.	Средњи ниво: ЛИК.ОО.С.1.1 Објашњавају примену принципа компоновања, пропорција, планова и перспективе у обликовању дела визуелних уметности. ЛИК.ОО.С.2.1 Примењују знања о материјалима, техникама и принципима компоновања приликом обликовања ликовних композиција. ЛИК.ОО.С.2.3 Користе природу, уметничка дела и различите садржаје као подстицај за стварање оригиналних радова. ЛИК.ОО.С.3.1 Тумаче садржај ликовних дела и визуелних	Напредни ниво: ЛИК.ОО.А.1.1 Тумаче значај кључних карактеристика епохе, стила или правца у визуелним уметностима. ЛИК.ОО.А.2.1 Анализирају форму и садржај уметничког дела према одабраним критеријумима. ЛИК.ОО.А.2.2 Смишљају интердисциплинарне пројекте који обједињују уметност и науку. ЛИК.ОО.А.3.1 Разумеју сличности и специфичности различитих уметничких дисциплина. ЛИК.ОО.А.3.2 Активно траже изворе знања и развијају своје

		информација. ЛИК.ОО.С.3.2 Описују свој рад и својства материјала, техника и доживљај простора у композицији.	вештине. ЛИК.ОО.А.3.4 Користе дигиталне алате уз поштовање ауторских права и безбедности.
--	--	--	---

МУЗИЧКА КУЛТУРА

Разред: Шести	Годишњи фонд часова: 36
Наставни предмет: Музичка култура	Недељни фонд часова: 1
Службени гласник бр: Службени гласник бр: „Сл. гласник РС - Просветни гласник”, бр. 5/2018, 14/2019, 15/2020 и 2/2021	
Циљ учења предмета – Развијање музичког укуса, упознавање историјског развоја музичке уметности, унапређивање извођачких вештина (певање и свирање) и подстицање критичког мишљења кроз слушање и анализу уметничких дела.	
Опште предметне компетенције - Ученик развија интересовања за музичку уметност кроз непосредно учешће у музичком догађају певањем, свирањем, активним слушањем и стварањем, као и стицањем основних знања из основа музичке писмености и развоја и улоге музике у човековом животу од праисторије до 20. века. Испољава одговоран однос према очувању музичког наслеђа и културе свога и других народа. Развијањем осетљивости за перцепцију музичког доживљаја негује потребу за истраживањем у оквиру стечених музичких знања кроз оригинално музичко изражавање у свакодневном животу кроз песму, игру, покрет и вршњачку комуникацију. Ученик ужива у музици, формира музички укус и њиме утиче на околину. Разуме како музика позитивно утиче на човеково здравље. Користи текст композиције на матерњем језику и језицима других народа, и кроз извођење музичког дела изражава емоције, имајући у виду одговоран однос према здрављу, природи и социјалном окружењу, негујући дух толеранције. Ученик у свакодневном животу примењује стечена музичка искуства и знања, прати и учествује у музичком животу заједнице у улози публике или извођача, истражује могућности ИКТ-а за слушање, стварање и извођење музике. Учешћем у припреми и реализацији музичких догађаја на матерњем и језицима других народа, индивидуално или у ансамблу, ученик развија индивидуалност, одговорност, показује самопоуздање и изражава критичко мишљење о себи и другима. Повезује основне елементе музичке писмености (нотне вредности, метрику,	

	ритам) са математичким операцијама. Учешћем у музичким активностима ученик поштује одређена правила понашања, развија осећање припадности колективу, самопоуздање, одговорност за своје поступке, суочава се са несигурношћу и сложеностима стицања музичких вештина (певање, свирање, компоновање) и учења како учити.
	Међупредметне компетенције - Компетенција за учење;одговорно учење у демократском друштву; естетичка компетенција; комуникација;одговоран однос према околини;одговоран однос према здрављу; предузимљивост и оријентација ка предузетништву; рад са подацима и информацијама; решавање проблема; сарадња;дигитална компетенција.
	Активности наставника - Мотивише ученике на разговор, емитује аудио-визуелне примере различитих жанрова из Логос дигиталног уџбеника, усмерава дискусију о утицају медија, прати прилагођавање садржаја према ИОП-у; Организује упевавање разреда, даје интонациони модел певањем или на клавиру, диригује током извођења канона, припрема прилагођене партитуре за ученике по ИОП-у; Предаје историјске концепте уз помоћ мултимедијалних презентација Логос, пушта аудио примере, објашњава појам нотације (неуме), води компаративну анализу, прилагођава материјал за ИОП ученике; Користи дигиталне 3Д моделе инструмената из Логос платформе, пушта снимке виртуозних солистичких композиција, објашњава начин рада оргуља, прати напредовање ученика по ИОП-у. Активности ученика- Анализира своје свакодневне навике слушања музике, учествује у дебатама, води белешке о различитим функцијама музике у тетратки, решава задатке у Логос радном делу; Ради вежбе дисања, усавршава дикцију, активно учествује у извођењу хорских и оркестарских партитура из Логос збирке, прати диригентске знакове; Слуша музику са пажњом, бележи кључне појмове у свеску, учествује у анализи текста средњовековних песама, прегледа илустрације историјских инструмената у уџбенику; Решава интерактивне игре претраге у дигиталном уџбенику, црта распоред симфонијског оркестра у свеску, препознаје инструменте на слушним квизовима. *Напомена за ИОП-1,2,3.- За ученике по ИОП-1 прилагођавају се теоријски захтеви и обим текста песама. За ученике по ИОП-2 прилагођава се инструментаријум (Орфов) и моторички захтеви. За ученике по ИОП-3 уводе се сложенији историјско-аналитички задаци и солистичке партитуре.
Начини и поступци остваривања садржаја	Методе рада: Метода слушања уметничких дела: Примењује се континуирано током године ради развијања слушне пажње, естетског доживљаја и аналитичког препознавања епоха средњег века и ренесансе. Метода практичног рада: Односи се на активно вокално извођење (певање песама и канона) и инструментално извођење на Орфовом дејем инструментаријуму. Метода демонстрације: Наставничко певање, свирање или коришћење аудио-визуелних материјала и дигиталних 3Д модела инструмената из Логос комплета као звучног и визуелног модела. Дијалогска метода (разговор): Користи се за покретање дискусија о улози музике у животу човека, утицају медија на укус младих и естетску анализу дела. Метода излагања (монологска): Примењује се приликом увођења нових историјских појмова,

	биографских података композитора и објашњавања акустичких карактеристика симфонијских инструмената. Технике рада: Певање по слуху и по нотном тексту: Имитација фраза на основу наставниковог модела или Логос аудио матрица, уз постепено увођење праћења нотног записа. Ритмички „ехо“ и тактирање: Понављање задатих ритмичких модела тапшањем или свирањем, као и тактирање двочетвртинског, трочетвртинског и четворочетвртинског такта. Вођење музичког дневника/ленте времена: Записивање личних утисака о слушаним композицијама и визуелно представљање историјског развоја музике у свескама. Слушни квизови и асоцијације: Игре препознавања породица инструмената, специфичних боја звука (клавир, оргуље, клавесин) и историјских стилова. Пројектни задаци и дебате: Кратка истраживања и вођење структурисаних расправа на тему „За и против комерцијалне музике“. Облици рада: Фронтални рад: Заједничко хорско певање, упевавање разреда, праћење диригентских знакова, колективно слушање музичких примера и излагање кључног градива од стране наставника. Групни рад: Подела разреда на извођачке групе (једна група пева, друга изводи ритмичку пратњу; подела по гласовима за извођење канона) или заједнички рад на анализи Логос текстова. Рад у паровима (тандем): Међусобна провера теоријских појмова, заједничко решавање квизова и задатака у дигиталном уџбенику. Индивидуални рад: Солистичко певање или свирање, самостална израда задатака у радном делу уџбеника и индивидуално вођење табеле слушних утисака. ИОП: ИОП-1 (Прилагођавање програма): Смањује се обим теоријских историјских чињеница; текст песама се прилагођава (увећан фонт, поједностављен садржај); акценат је на доживљају музике и укључивању у групно певање по слуху. ИОП-2 (Измењени програм): Прилагођавају се моторички захтеви кроз одабир једноставнијих Орфових инструмената са ширим типкама (нпр. веће даире, штапићи); ритмичке партитуре се поједностављују на извођење основног метричког пулса. ИОП-3 (Напредни програм / Даровити ученици): Омогућава се сложеније солистичко вокално или инструментално извођење; задају се додатни задаци који обухватају детаљнију анализу полифоније, истраживачки рад о српском средњовековном стваралаштву или припрему презентација.
--	---

	Диференцирана настава: Нивои сложености при извођењу :Приликом рада на канонима и двогласју, интонативно стабилнији ученици носе водећу деоницу или други глас, док се остали ученици групишу тако да имају сигурну подршку. Нивои сложености при свирању: Оркестарске партитуре из Логос уџбеника деле се према способностима – напреднији ученици свирају мелодијске деонице (металофон, ксилофон) и сложеније ритмове, док остали држе тешке тактовне делове на ритмичким удараљкама. Нивои сложености при слушању и анализи: Напреднији ученици имају задатак да током слушања откривају промене у извођачком саставу (соло/тути) и анализирају међусобни однос гласова (хомофонија/полифонија), док се од ученика који теже савладавају градиво очекује препознавање основног карактера, темпа и динамике.
Начини праћења и вредновања постигнућа	Вредновање активности на часу, оцењивање учешћа у групним дискусијама и анализа урађених анкета. Формално и сумативно оцењивање тачности певања и свирања (појединачно или у мањим групама). Тестови знања (комбинација историјских података и слушног препознавања примера са Логос ЦД-а). Оцењивање слушних квизова знања (минимално 5 звучних примера различитих инструмената), вредновање тачности урађених табела у радном делу уџбеника.
Место извођења	Музички кабинет
Наставна средства	Уџбеник Логос, рачунар, интернет веза, клавир/клавијатура, Орфов дечји инструментаријум, звучне матрице.
Специфичне предметне компетенције	Основни ниво: СПК1: Ученик повезује основна знања из музичке писмености интегришући је са математиком (пропорција, размер, разломак) кроз певање, свирање, слушање музике и музичко стваралаштво. Изучава појаву и развој музичких инструмената (ударачке, жичане, дувачке и инструменте са диркама) кроз кључне карактеристике музичких стилова, као и њихове изражајне могућности. СПК2: Ученик партиципира у музичком догађају у улози публике, уме да опише и објасни сопствени доживљај уважавајући другачије мишљење. Слушајући традиционалну музику, разуме значај очувања културне баштине. У улози извођача изражава се једноставним, кратким музичким нумерама и покретом, те примењује изражајна музичка средства која су детерминисана карактером музичког дела и тиме развија сопствене стваралачке способности и креативност. Вокално се правилно изражава контролишући ниво буке и поштујући културу певања. Разуме текст песме и обогаћује речник матерњег и језика других народа препознајући ритмичку и метричку везу између музике и речи.

	СПК3: У свакодневном животу ученик примењује стечена музичка искуства и знања. Прати и учествује у музичком животу заједнице у улози публике. Учешћем у припреми музичког живота заједнице превенира вршњачко насиље и насилничко понашање, социјализује се, развија критичко мишљење и оспособљава се за повезивање наученог. Кроз песму, игру, покрет, развија сопствену координацију и моторику и остварује вршњачку комуникацију; схвата важност очувања културног наслеђа свога и других народа, развија осећање за тимски рад, индивидуалност, одговорност, показује самопоуздање. Средњи ниво: СПК1: Користи музичку терминологију приликом праћења историјског развоја музике у оквиру одређених друштвено-историјских прилика, изучавајући стилске карактеристике музичких праваца у традиционалном, духовном и световном стваралаштву, током извођења, слушања музике и стваралаштва. Повезује присуство, улогу и значај музике са догађајима, како из свакодневног живота појединца, тако и друштва од праисторије, преко старих цивилизација до 21. века. Разматра феномен звука као акустичне појаве и у том контексту повезује знања из физике са акустиком простора, инструмената и фреквенцијом. Разуме утицај музике на осећања и с тим у вези уочава њен утицај и на ментално здравље. СПК2: Активно партиципира у музичком догађају извођењем, слушањем музике и музичким стваралаштвом. Повезује феномен културне баштине са местом традиционалне музике у прошлости и садашњости, изучавајући обреде, народне обичаје, ношње, традиционалне певачке групе и инструменте, народне игре свога и других народа. Осмишљава једноставне ритмичке и мелодијске аранжмане користећи народне музичке инструменте. Идентификује различиту естетику у делима за слушање музике у односу на одређени стил, жанр и музичке облике повезујући их са друштвено-историјским контекстом, природном и културном баштином. Препознаје и повезује естетске елементе у различитим уметностима (плес, глума, ликовна уметност) и у неуметничком домену као што су комуникација, медији, дизајн. СПК3: Користи стечена музичка искуства и знања приликом одабира музике за одређене животне догађаје. Бавећи се активно музицирањем, здравствено профитира кроз развој говорног апарата, органа за дисање, централног нервног система, као и мишићног система. Развија естетску перцепцију, ствара критеријуме за вредновање музике и способност изражавања сопствених погледа на музику, формира музички укус и тиме утиче на себе и околину. Напредни ниво: СПК1: Анализом и синтезом музичке терминологије, кроз певање, свирање, слушање музике и музичко стваралаштво уочава међусобни утицај других уметности (књижевност, балет, ликовна и сценска уметност) и музике кроз различите стилове и њихову повезаност. Комбинујући звучне елементе музичких инструмената, реконструише изражајна средства музике, музичке форме и жанрове и смешта их у одговарајући стилски (историјски) контекст. Упознаје се са музичким школама и студијама, установама
--	--

	културе, као и са значајем учествовања у културном животу локалне заједнице. Користи ИКТ за самостално истраживање у области музике. СПК2: У области стваралаштва, као активан учесник креира нове музичке аранжмане (на већ познате мелодије, песме из различитих музичких епоха) примењујући принцип импровизације у домену мелодије и ритма, користећи понуђени музички материјал или осмишљавајући сопствени у задатим оквирима. СПК3: Партиципира у припреми и реализацији музичких догађаја на матерњем и језицима других народа индивидуално или у ансамблу. Испољава одговоран однос према очувању музичког наслеђа и културе свога и других народа. Вршњачком едукацијом, кроз моторичку и естетску перцепцију музичког догађаја, осмишљава и организује различите обуке, негујући правила тимског рада. Примењује ИКТ у певању, слушању музике и музичком стваралаштву. Прави избор ИКТ-а и користи их на одговоран и креативан начин у стварању музике.
Корелација	Српски језик и књижевност: Повезивање књижевних текстова, народних епских и лирских песама, басни и прича са музичким илустрацијама, народном баштином и оперским либретима. Развој дикције, артикулације и разумевања текста кроз вокално извођење (певање). Историја: Смештање првих почетака духовне и световне музике у историјски контекст средњег века и ренесансе. Упознавање са првим српским средњовековним композиторима. Ликовна култура: Паралелно праћење уметничког израза у средњем веку и ренесанси (нпр. фрескосликарство, архитектура цркава и дворци трубадура у вези са тадашњом музиком). □ Географија: Упознавање са музичком традицијом, фолклором и специфичним националним школама различитих народа Европе и света. Повезивање географског порекла традиционалних инструмената са начином живота људи у тим регијама. Физичко и здравствено васпитање: Развој крупне моторике, координације покрета, такта и ритма кроз децје и народне игре, плес и креативно изражавање покретом тела (body percussion). Очување здравља кроз вежбе правилног дисања и подизање свести о заштити слуха од звучног загађења. Верска настава / Грађанско васпитање: Разумевање улоге и развоја духовне (хорске) музике кроз историју. Развој толеранције, емпатије, тимског духа и културног идентитета кроз групно музицирање и прихватање различитих уметничких израза. Информатика и рачунарство (ИКТ): Примена дигиталних алата, образовних платформи, БИГЗ/Логос/Клетт е-уџбеника, аудио-видео записа и софтвера за обраду и креирање звука (музичке петље) у сврху уметничког стваралаштва.

Наставната тема /област:	Човек и музика
Садржај теме	Место, улога и значај музике у животу појединца и друштвене заједнице. Функција музике кроз историју и у савременом друштву (музика у породици, медијима, индустрији забаве, обредима). Утицај музике на емоције и понашање човека. Развој естетског укуса и селекција музичких садржаја у свакодневном животу.
Исходинаставе и учења у оквиру теме	Основни ниво: Препозна основну разлику између духовне (црквене) и световне (народне/трубадурске) музике. Именује Светог Саву као кључну личност за почетке српске писмености и духовности кроз песму. Уочи очигледне промене и звучне контрасте у темпу и динамици током слушања ране музике. Средњи ниво: Препозна карактеристике грегоријанског корала (једногласје, извођење на латинском језику, без пратње инструмената). Идентификује најзначајније српске средњовековне композиторе (нпр. Кир Стефан Србин) и њихова сачувана дела. Опише речима атмосферу средњовековног дворца или цркве на основу Логос аудио-примера. Напредни ниво: Објасни прелазак са једногласја на вишегласје и разуме појаву првих облика хорских композиција у ренесанси. Уочи везу између архитектуре (фресака, манастира) и тадашњег начина развоја музичке уметности. Самостално прати поједностављен нотни запис једног средњовековног напева на часу.
Наставната тема /област:	Певањем и свирањем упознајемо музику
Садржај теме	Вокално извођење: једногласно и двогласно певање уметничких, народних и забавних песама из Логос песмарице. Рад на проширењу опсега гласа, стабилности интонације и дикције. Инструментално извођење: извођење ритмичких и мелодијских партитура на Орфовом инструментаријуму. Обнављање и утврђивање музичке писмености кроз практично извођење (тактови 2/4, 3/4, 4/4).

Исходи наставе и учења у оквиру теме	Основни ниво: по слуху и у групи једногласне песме из Логос уџбеника, поштујући заједнички метар и ритам. Визуелно препозна велике групе инструмената (дувачки инструменти и инструменти са клавијатуром). Користи основне Орфове инструменте за одржавање стабилног такта (2/4 или 4/4) током певања. Средњи ниво: Тачно изведе своју деоницу при певању једноставнијих канона (вишегласја) у оквиру одељењског хора. Класификује дувачке инструменте на дрвене и лимене на основу материјала и начина добијања тона. Прочита и гласом или дејим инструментом репродукује лакше нотне записе у којима се појављују паузе. Напредни ниво: Демонстрира стабилност и правилну технику извођења (артикулација, дикција) при сложенијим наступима. Свира самостално и тачно задати мелодијски мотив на металофону/фрули као пратњу школској песми. Препозна специфичне извођачке и техничке могућности органа (оргуља) и повеже их са акустиком простора. Пева
Наставна тема /област:	Музика средњег века и ренесансе
Садржај теме	Историјски преглед развоја музике: средњи век (духовна музика – грегоријански корал, световна музика – трубадури и трувери). Српска средњовековна музика (Кир Стефан Србин, Никола Србин). Ренесанса: појам хуманизма, развој вишегласја (полифонија), духовни и световни жанрови (мадригал, мотет). Слушање репрезентативних дела из Логос аудио антологије.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Основни ниво: Препозна основну разлику између духовне (црквене) и световне (народне/трубадурске) музике. Именује Светог Саву као кључну личност за почетке српске писмености и духовности кроз песму. Уочи очигледне промене и звучне контрасте у темпу и динамици током слушања ране музике. Средњи ниво: Препозна карактеристике грегоријанског корала (једногласје, извођење на латинском језику, без пратње инструмената). Идентификује најзначајније српске средњовековне композиторе (нпр. Кир Стефан Србин) и њихова сачувана дела. Опише речима атмосферу средњовековног дворца или цркве на основу Логос аудио-примера. Напредни ниво:

	Објасни прелазак са једногласја на вишегласје и разуме појаву првих облика хорских композиција у ренесанси. Уочи везу између архитектуре (фресака, манастира) и тадашњег начина развоја музичке уметности. Самостално прати поједностављен нотни запис једног средњовековног напева на часу.
Наставна тема /област:	Музички инструменти
Садржај теме	Проширивање знања о симфонијском оркестру. Детаљно проучавање гудачких инструмената (виолина, виола, виолончело, контрабас) и дувачких инструмената (дрвени и лимени). Инструменти са клавијатуром (клавир, оргуље, клавесин). Историјски развој инструмената од ренесансе до данас на основу Логос прилога. Идентификација звука соло инструмената у оркестарском контексту.
Исходинаставе и учења у оквиру теме	Основни ниво: Пева по слуху и у групи једногласне песме из Логос уџбеника, поштујући заједнички метар и ритам. Визуелно препозна велике групе инструмената (дувачки инструменти и инструменти са клавијатуром). Користи основне Орфове инструменте за одржавање стабилног такта (2/4 или 4/4) током певања. Средњи ниво: Тачно изведе своју деоницу при певању једноставнијих канона (вишегласја) у оквиру одељењског хора. Класификује дувачке инструменте на дрвене и лимене на основу материјала и начина добијања тона. Прочита и гласом или дејим инструментом репродукује лакше нотне записе у којима се појављују паузе. Напредни ниво: Демонстрира стабилност и правилну технику извођења (артикулација, дикција) при сложенијим наступима. Свира самостално и тачно задати мелодијски мотив на металофону/фрули као пратњу школској песми. Препозна специфичне извођачке и техничке могућности органа (оргуља) и повеже их са акустиком простора.

Образовни стандарди			
Наставна	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:

тема-област Човек и музика	СПК1 – МУЗ.ОО.О.1.2. Наводе кључне карактеристике одређеног музичког стила/правца (музичке форме, представнике и репрезентативна дела). СПК2– МУЗ.ОО.О.2.2. Изводе једноставну ритмичку пратњу коју су осмислили на ритмичким инструментима. – МУЗ.ОО.О.2.3. Реагују покретима и изражавају се ликовним илустрацијама за време слушања музике. СПК3– МУЗ.ОО.О.3.1. Понашају се у складу са правилима музичког бонтона у различитим музичким приликама. – МУЗ.ОО.О.3.4. Учествоју у припремању културних манифестација, испољавајући способност комуникације и сарадње са члановима тима. – МУЗ.ОО.О.3.5. Објашњавају важност очувања музичког наслеђа.	СПК1– МУЗ.ОО.С.1.1. Користе музичку терминологију у тумачењу музичких појмова. – МУЗ.ОО.С.1.2. Представљају кључне карактеристике одређеног музичког стила/ правца у контексту друштвено-историјских прилика. – МУЗ.ОО.С.1.3. Повезују средства изражајног извођења са врстом, наменом и карактером композиције. – МУЗ.ОО.С.1.4. Тумаче коришћење инструмената, инструменталних група у музичком делу у односу на звучне специфичности и техничке могућности. – МУЗ.ОО.С.1.5. Идентификују међусобни утицај, сличности и разлике у начину изражавања између књижевности (опера, соло песма), сценског покрета (покрет и ритам...), ликовне уметности (боја, ритам, контраст, динамика, колористика, потез и изражајност) и музичке уметности. СПК2– МУЗ.ОО.С.2.1. Разумеју улогу и место музике у народним обредима и обичајима свог и других народа. – МУЗ.ОО.С.2.4. Именују композиције различитих стилова и	СПК1– МУЗ.ОО.Н.1.3. Представљају начин повезаности музике (тематски, стилски, жанровски и сл.) са другим уметностима и областима ван уметности (књижевност, сценски покрет, ликовна уметност, религија, историја, медицина, спорт...). – МУЗ.ОО.Н.1.4. Користе могућности ИКТ-а за самостално истраживање аудио и видео записа музичких емисија из живота композитора и израду презентација СПК2– МУЗ.ОО.Н.2.1. Идентификују утицај музике других епоха у делима савремене музике. – МУЗ.ОО.Н.2.2. Класификују избор музичких дела према тематском, литерарном или ликовном садржају. СПК3– МУЗ.ОО.Н.3.1. Учествоју у креирању и реализацији културних манифестација, негујући тимску сарадњу и дајући критички осврт на изабране и/или изведене композиције. – МУЗ.ОО.Н.3.2. Користе могућности ИКТ-а за записивање нотног текста, уметање ритмичког модела као пратње, за коришћење
--	--	---	---

		жанрова. – МУЗ.ОО.С.2.5. Изражавају доживљај музике језиком других уметности (плес, глума, писана или говорна реч, ликовна уметност). СПК3 – МУЗ.ОО.С.3.2. Учешћем у групном музицирању испољавају и развијају толеранцију, самопоуздање, мултикултуралност, осећај припадности, поштовање различитости. – МУЗ.ОО.С.3.3. Критички просуђују о утицају музике и звукова из окружења на здравље. – МУЗ.ОО.С.3.4. Образлажу мишљење о музичком делу, усмено или писано.	предложене хармонизације и одабир инструмената према усклађености звука.
Образовни стандарди			
Наставна тема-област	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
Певањем и свирањем упознајемо музику	СПК1– МУЗ.ОО.О.1.1. Примењују ноте, нотне вредности, ознаке за метар, динамику, темпо и остала изражајна средства музичке уметности. – МУЗ.ОО.О.1.2. Наводе кључне карактеристике одређеног музичког стила/правца (музичке форме, представнике и репрезентативна дела). СПК2– МУЗ.ОО.О.2.1. Певају по	СПК1– МУЗ.ОО.С.1.1. Користе музичку терминологију у тумачењу музичких појмова. – МУЗ.ОО.С.1.3. Повезују средства изражајног извођења са врстом, наменом и карактером композиције. – МУЗ.ОО.С.1.5. Идентификују међусобни утицај, сличности и разлике у начину изражавања између књижевности (опера, соло	СПК1– МУЗ.ОО.Н.1.1. Анализирају нотни текст (музички метар, тоналитет, темпо, динамику, ритмичке фигуре, ознаке за изражајно извођење) у циљу тумачења музичког дела. – МУЗ.ОО.Н.1.3. Представљају начин повезаности музике (тематски, стилски, жанровски и сл.) са другим уметностима и областима ван уметности

	слуху на матерњем и језику других народа са или без пратње ритмичких инструмената. – МУЗ.ОО.О.2.2. Изводе једноставну ритмичку пратњу коју су осмислили на ритмичким инструментима. – МУЗ.ОО.О.2.3. Реагују покретима и изражавају се ликовним илустрацијама за време слушања музике. СПК3– МУЗ.ОО.О.3.1. Понашају се у складу са правилима музичког бонтона у различитим музичким приликама. – МУЗ.ОО.О.3.2. Контролишу координацију и моторику кроз свирање и покрет. – МУЗ.ОО.О.3.4. Учествују у припремању културних манифестација, испољавајући способност комуникације и сарадње са члановима тима. – МУЗ.ОО.О.3.5. Објашњавају важност очувања музичког наслеђа.	песма), сценског покрета (покрет и ритам...), ликовне уметности (боја, ритам, контраст, динамика, колористика, потез и изражајност) и музичке уметности. СПК2– МУЗ.ОО.С.2.1. Разумеју улогу и место музике у народним обредима и обичајима свог и других народа. – МУЗ.ОО.С.2.2. Певају на матерњем и језику других народа са или без пратње ритмичких инструмената са нотног текста. – МУЗ.ОО.С.2.6. Импровизују једноставну мелодију и ритмичку пратњу користећи тело као инструмент. – МУЗ.ОО.С.2.7. Користе музичке обрасце у осмишљавању музичких целина кроз певање, свирање и покрет. СПК3– МУЗ.ОО.С.3.1. Примењују и контролишу технику певања (држање тела, дисање, говорни апарат, дикција, артикулација). – МУЗ.ОО.С.3.2. Учешћем у групном музицирању испољавају и развијају толеранцију, самопоуздање, мултикултуралност, осећај припадности, поштовање различитости. – МУЗ.ОО.С.3.3. Критички	(књижевност, сценски покрет, ликовна уметност, религија, историја, медицина, спорт...). – МУЗ.ОО.Н.1.4. Користе могућности ИКТ-а за самостално истраживање аудио и видео записа музичких емисија из живота композитора и израду презентација. СПК2– МУЗ.ОО.Н.2.3. Комуницирају у групи импровизујући мање музичке целине гласом, мелодијским инструментом или покретом. СПК3– МУЗ.ОО.Н.3.1. Учествују у креирању и реализацији културних манифестација, негујући тимску сарадњу и дајући критички осврт на изабране и/или изведене композиције. – МУЗ.ОО.Н.3.2. Користе могућности ИКТ-а за записивање нотног текста, уметање ритмичког модела као пратње, за коришћење предложене хармонизације и одабир инструмената према усклађености звука.
--	--	---	---

		просуђују о утицају музике и звукова из окружења на здравље. – МУЗ.ОО.С.3.4. Образлажу мишљење о музичком делу, усмено или писано.	
Образовни стандарди			
Наставна тема-област	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
Музика средњег века и ренесансе	СПК1– МУЗ.ОО.О.1.2. Наводе кључне карактеристике одређеног музичког стила/правца (музичке форме, представнике и репрезентативна дела). СПК2– МУЗ.ОО.О.2.3. Реагују покретима и изражавају се ликовним илустрацијама за време слушања музике. – МУЗ.ОО.О.2.4. Препознају контрасте и поновљени музички материјал у примерима за слушање музике. СПК3– МУЗ.ОО.О.3.1. Понашају се у складу са правилима музичког бонтона у различитим музичким приликама. – МУЗ.ОО.О.3.3. Усмено или писмено описују осећања и утисак о музичком делу. – МУЗ.ОО.О.3.4. Учествују у припремању културних манифестација, испољавајући способност комуникације и	СПК1– МУЗ.ОО.С.1.1. Користе музичку терминологију у тумачењу музичких појмова. – МУЗ.ОО.С.1.2. Представљају кључне карактеристике одређеног музичког стила/ правца у контексту друштвено-историјских прилика. – МУЗ.ОО.С.1.3. Повезују средства изражајног извођења са врстом, наменом и карактером композиције. – МУЗ.ОО.С.1.4. Тумаче коришћење инструмената, инструменталних група у музичком делу у односу на звучне специфичности и техничке могућности. – МУЗ.ОО.С.1.5. Идентификују међусобни утицај, сличности и разлике у начину изражавања између књижевности (опера, соло песма), сценског покрета (покрет и ритам...), ликовне уметности	СПК1– МУЗ.ОО.Н.1.2. Анализирају извођачке и техничке могућности инструмената у музичком делу, колористику и боју тона, висину и покретљивост/ виртуозност. – МУЗ.ОО.Н.1.3. Представљају начин повезаности музике (тематски, стилски, жанровски и сл.) са другим уметностима и областима ван уметности (књижевност, сценски покрет, ликовна уметност, религија, историја, медицина, спорт...). – МУЗ.ОО.Н.1.4. Користе могућности ИКТ-а за самостално истраживање аудио и видео записа музичких емисија из живота композитора и израду презентација. СПК2– МУЗ.ОО.Н.2.1. Идентификују утицај музике других епоха у делима савремене музике. – МУЗ.ОО.Н.2.2. Класификују

	сарадње са члановима тима. – МУЗ.ОО.О.3.5. Објашњавају важност очувања музичког наслеђа.	(боја, ритам, контраст, динамика, колористика, потез и изражајност) и музичке уметности. СПК2– МУЗ.ОО.С.2.1. Разумеју улогу и место музике у народним обредима и обичајима свог и других народа. – МУЗ.ОО.С.2.3. Препознају инструмент или групу у музичкој композицији. – МУЗ.ОО.С.2.4. Именују композиције различитих стилова и жанрова. – МУЗ.ОО.С.2.5. Изражавају доживљај музике језиком других уметности (плес, глума, писана или говорна реч, ликовна уметност). – МУЗ.ОО.С.2.6. Импровизују једноставну мелодију и ритмичку пратњу користећи тело као инструмент. СПК3– МУЗ.ОО.С.3.3. Критички просуђују о утицају музике и звукова из окружења на здравље. – МУЗ.ОО.С.3.4. Образлажу мишљење о музичком делу, усмено или писано.	избор музичких дела према тематском, литерарном или ликовном садржају. СПК3– МУЗ.ОО.Н.3.1. Учествоју у креирању и реализацији културних манифестација, негујући тимску сарадњу и дајући критички осврт на изабране и/или изведене композиције. – МУЗ.ОО.Н.3.2. Користе могућности ИКТ-а за записивање нотног текста, уметање ритмичког модела као пратње, за коришћење предложене хармонизације и одабир инструмената према усклађености звука.
Образовни стандарди			
Наставна	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:

тема-област Музички инструменти	СПК1– МУЗ.ОО.О.1.3. Дефинишу поделу инструмената према начину добијања звука и идентификују врсту инструмента према изгледу. СПК2– МУЗ.ОО.О.2.2. Изводе једноставну ритмичку пратњу коју су осмислили на ритмичким инструментима. – МУЗ.ОО.О.2.4. Препознају контрасте и поновљени музички материјал у примерима за слушање музике. СПК3– МУЗ.ОО.О.3.1. Понашају се у складу са правилима музичког бонтона у различитим музичким приликама. – МУЗ.ОО.О.3.3. Усмено или писмено описују осећања и утисак о музичком делу. – МУЗ.ОО.О.3.4. Учествоју у припремању културних манифестација, испољавајући способност комуникације и сарадње са члановима тима. – МУЗ.ОО.О.3.5. Објашњавају важност очувања музичког наслеђа.	СПК1– МУЗ.ОО.С.1.1. Користе музичку терминологију у тумачењу музичких појмова. – МУЗ.ОО.С.1.3. Повезују средства изражајног извођења са врстом, наменом и карактером композиције. – МУЗ.ОО.С.1.4. Тумаче коришћење инструмената, инструменталних група у музичком делу у односу на звучне специфичности и техничке могућности. СПК2– МУЗ.ОО.С.2.3. Препознају инструмент или групу у музичкој композицији. – МУЗ.ОО.С.2.4. Именују композиције различитих стилова и жанрова. СПК3– МУЗ.ОО.С.3.2. Учешћем у групном музицирању испољавају и развијају толеранцију, самопоуздање, мултикултуралност, осећај припадности, поштовање различитости. – МУЗ.ОО.С.3.3. Критички просуђују о утицају музике и звукова из окружења на здравље. – МУЗ.ОО.С.3.4. Образлажу мишљење о музичком делу, усмено или писано.	СПК1– МУЗ.ОО.Н.1.2. Анализирају извођачке и техничке могућности инструмената у музичком делу, колористику и боју тона, висину и покретљивост/ виртуозност. – МУЗ.ОО.Н.1.4. Користе могућности ИКТ-а за самостално истраживање аудио и видео записа музичких емисија из живота композитора и израду презентација. СПК2– МУЗ.ОО.Н.2.2. Класификују избор музичких дела према тематском, литерарном или ликовном садржају. СПК3– МУЗ.ОО.Н.3.1. Учествоју у креирању и реализацији културних манифестација, негујући тимску сарадњу и дајући критички осврт на изабране и/или изведене композиције. – МУЗ.ОО.Н.3.2. Користе могућности ИКТ-а за записивање нотног текста, уметање ритмичког модела као пратње, за коришћење предложене хармонизације и одабир инструмената према усклађености звука.
--	---	--	---

ДОПУНСКА НАСТАВА		
Наставни предмет – Музичка култура		
Разред: - Шести	Годишњи фонд часова: 36	Недељни фонд часова: 1
Циљ учења: Развијање музичког укуса, упознавање историјског развоја музичке уметности, унапређивање извођачких вештина (певање и свирање) и подстицање критичког мишљења кроз слушање и анализу уметничких дела.		
Тема:		
Начини и поступци остваривања садржаја/теме Тема: Слушање музике / Стари век и средњи век Начини и поступци: Фронтални и групни рад уз додатна појашњења појмова духовне и световне музике. Коришћење звучних примера из Логос антологије за лакше уочавање карактеристика грегоријанског корала и првих записа српске средњовековне музике. Разговор о слушном утиску кроз поједностављене упитнике са понуђеним одговорима. Тема: Извођење музике / Вишегласје кроз каноне Начини и поступци: Рад у паровима (вршњачка подршка) где сигурнији ученици помажу онима који имају потешкоћа у одржавању деонице унутар канона. Вежбе дисања и вокалне технике усмерене на артикулацију и контролу јачине гласа, уз постепено праћење једноставнијег нотног	Методе рада: Метода слушања уметничких дела: Примењује се континуирано током године ради развијања слушне пажње, естетског доживљаја и аналитичког препознавања епоха средњег века и ренесансе. Метода практичног рада: Односи се на активно вокално извођење (певање песама и канона) и инструментално извођење на Орфовом дечјем инструментаријуму. Метода демонстрације: Наставниково певање, свирање или коришћење аудио-визуелних материјала и дигиталних 3Д модела инструмената из Логос комплета као звучног и визуелног модела. Дијалогска метода (разговор): Користи се за покретање дискусија о улози музике у животу човека, утицају медија на укус младих и естетску анализу дела. Метода излагања (монолошка): Примењује се приликом увођења нових историјских појмова, биографских података композитора и објашњавања акустичких карактеристика симфонијских инструмената. Технике рада: Певање по слуху и по нотном тексту: Имитација фраза на основу наставниковог модела или Логос аудио матрица, уз постепено увођење праћења нотног записа. Ритмички „ехо“ и тактирање: Понављање задатих ритмичких модела тапшањем или свирањем, као и тактирање двочетвртинског, трочетвртинског и четворочетвртинског такта. Вођење музичког дневника/ленте времена: Записивање личних утисака о	

записа са ознакама за паузе.	слушаним композицијама и визуелно представљање историјског развоја музике у свескама. Слушни квизови и асоцијације: Игре препознавања породица инструмената, специфичних боја звука (клавир, оргуље, клавесин) и историјских стилова. Пројектни задаци и дебате: Кратка истраживања и вођење структурисаних расправа на тему „За и против комерцијалне музике“. Облици рада: Фронтални рад: Заједничко хорско певање, упевавање разреда, праћење диригентских знакова, колективно слушање музичких примера и излагање кључног градива од стране наставника. Групни рад: Подела разреда на извођачке групе (једна група пева, друга изводи ритмичку пратњу; подела по гласовима за извођење канона) или заједнички рад на анализи Логос текстова. Рад у паровима (тандем): Међусобна провера теоријских појмова, заједничко решавање квизова и задатака у дигиталном уџбенику. Индивидуални рад: Солистичко певање или свирање, самостална израда задатака у радном делу уџбеника и индивидуално вођење табеле слушних утисака.
Активност наставника	Мотивише ученике на разговор, емитује аудио-визуелне примере различитих жанрова из Логос дигиталног уџбеника, усмерава дискусију о утицају медија, прати прилагођавање садржаја према ИОП-у; Организује упевавање разреда, даје интонациони модел певањем или на клавиру, диригује током извођења канона, припрема прилагођене партитуре за ученике по ИОП-у; Предаје историјске концепте уз помоћ мултимедијалних презентација Логос, пушта аудио примере, објашњава појам нотације (неуме), води компаративну анализу, прилагођава материјал за ИОП ученике; Користи дигиталне 3Д моделе инструмената из Логос платформе, пушта снимке виртуозних солистичких композиција, објашњава начин рада оргуља, прати напредовање ученика по ИОП-у.
Активност ученика	Анализира своје свакодневне навике слушања музике, учествује у дебатама,

	води белешке о различитим функцијама музике у тетратки, решава задатке у Логос радном делу; Ради вежбе дисања, усавршава дикцију, активно учествује у извођењу хорских и оркестарских партитура из Логос збирке, прати диригентске знакове; Слуша музику са пажњом, бележи кључне појмове у свеску, учествује у анализи текста средњовековних песама, прегледа илустрације историјских инструмената у уџбенику; Решава интерактивне игре претраге у дигиталном уџбенику, црта распоред симфонијског оркестра у свеску, препознаје инструменте на слушним квизовима.
Начини праћења постигнућа	Вредновање активности на часу, оцењивање учешћа у групним дискусијама и анализа урађених анкета. Формално и сумативно оцењивање тачности певања и свирања (појединачно или у мањим групама). Тестови знања (комбинација историјских података и слушног препознавања примера са Логос ЦД-а). Оцењивање слушних квизова знања (минимално 5 звучних примера различитих инструмената), вредновање тачности урађених табела у радном делу уџбеника.

ДОДАТНА НАСТАВА		
Наставни предмет – Музичка култура		
Разред: Шести	Годишњи фонд часова: 36	Недељни фонд часова: 1
Циљ учења: Развијање музичког укуса, упознавање историјског развоја музичке уметности, унапређивање извођачких вештина (певање и свирање) и подстицање критичког мишљења кроз слушање и анализу уметничких дела.		
Тема:		
Начини и поступци остваривања	Методе рада: Метода слушања уметничких дела: Примењује се континуирано током	

садржаја/теме Тема: Историја музике кроз пројектну наставу Начини и поступци: Истраживачки пројекти на тему повезаности средњовековне уметности, фрескосликарства, историје и тадашње музике. Напредни ученици самостално анализирају сложеније структуре ренесансних хорских композиција и припремају тематске реферате и излагања за остатак разреда. Тема: Инструментална импровизација и ИКТ Начини и поступци: Креативни рад на осмишљавању сложенијих уметничких целина. Ученици самостално импровизују мелодијске мотиве на блок-флаути или металофону, те користе ИКТ апликације за дигитално записивање сопственог нотног текста, додавање виртуелних ритмичких пратњи и истраживање специфичности великих и сложених инструмената (оргуље).	године ради развијања слушне пажње, естетског доживљаја и аналитичког препознавања епоха средњег века и ренесансе. Метода практичног рада: Односи се на активно вокално извођење (певање песама и канона) и инструментално извођење на Орфовом дечјем инструментаријуму. Метода демонстрације: Наставниково певање, свирање или коришћење аудио-визуелних материјала и дигиталних 3Д модела инструмената из Логос комплета као звучног и визуелног модела. Дијалогска метода (разговор): Користи се за покретање дискусија о улози музике у животу човека, утицају медија на укус младих и естетску анализу дела. Метода излагања (монолошка): Примењује се приликом увођења нових историјских појмова, биографских података композитора и објашњавања акустичких карактеристика симфонијских инструмената. Технике рада: Певање по слуху и по нотном тексту: Имитација фраза на основу наставниковог модела или Логос аудио матрица, уз постепено увођење праћења нотног записа. Ритмички „ехо“ и тактирање: Понављање задатих ритмичких модела тапшањем или свирањем, као и тактирање двочетвртинског, трочетвртинског и четворочетвртинског такта. Вођење музичког дневника/ленте времена: Записивање личних утисака о слушаним композицијама и визуелно представљање историјског развоја музике у свескама. Слушни квизови и асоцијације: Игре препознавања породица инструмената, специфичних боја звука (клавир, оргуље, клавесин) и историјских стилова. Пројектни задаци и дебате: Кратка истраживања и вођење структурисаних расправа на тему „За и против комерцијалне музике“. Облици рада: Фронтални рад: Заједничко хорско певање, упевавање разреда, праћење диригентских знакова, колективно слушање музичких примера и излагање кључног градива од стране наставника.
---	--

	Групни рад: Подела разреда на извођачке групе (једна група пева, друга изводи ритмичку пратњу; подела по гласовима за извођење канона) или заједнички рад на анализи Логос текстова. Рад у паровима (тандем): Међусобна провера теоријских појмова, заједничко решавање квизова и задатака у дигиталном уџбенику. Индивидуални рад: Солистичко певање или свирање, самостална израда задатака у радном делу уџбеника и индивидуално вођење табеле слушних утисака.
Активност наставника	Мотивише ученике на разговор, емитује аудио-визуелне примере различитих жанрова из Логос дигиталног уџбеника, усмерава дискусију о утицају медија, прати прилагођавање садржаја према ИОП-у; Организује упевавање разреда, даје интонациони модел певањем или на клавиру, диригује током извођења канона, припрема прилагођене партитуре за ученике по ИОП-у; Предаје историјске концепте уз помоћ мултимедијалних презентација Логос, пушта аудио примере, објашњава појам нотације (неуме), води компаративну анализу, прилагођава материјал за ИОП ученике; Користи дигиталне 3Д моделе инструмената из Логос платформе, пушта снимке виртуозних солистичких композиција, објашњава начин рада оргуља, прати напредовање ученика по ИОП-у.
Активност ученика	Анализира своје свакодневне навике слушања музике, учествује у дебатама, води белешке о различитим функцијама музике у тетратки, решава задатке у Логос радном делу; Ради вежбе дисања, усавршава дикцију, активно учествује у извођењу хорских и оркестарских партитура из Логос збирке, прати диригентске знакове; Слуша музику са пажњом, бележи кључне појмове у свеску, учествује у анализи текста средњовековних песама, прегледа илустрације историјских инструмената у уџбенику; Решава интерактивне игре претраге у дигиталном уџбенику, црта распоред симфонијског оркестра у свеску, препознаје инструменте на слушним квизовима.

Начини праћења постигнућа	Вредновање активности на часу, оцењивање учешћа у групним дискусијама и анализа урађених анкета. Формално и сумативно оцењивање тачности певања и свирања (појединачно или у мањим групама). Тестови знања (комбинација историјских података и слушног препознавања примера са Логос ЦД-а). Оцењивање слушних квизова знања (минимално 5 звучних примера различитих инструмената), вредновање тачности урађених табела у радном делу ученика.
----------------------------------	---

ИСТОРИЈА

Разред: Шести	Годишњи фонд часова: 72
Наставни предмет: Историја	Недељни фонд часова: 2
Службени гласник бр: 19/2025 (Програм за други циклус основног образовања и васпитања)	
Циљ учења предмета – Циљ наставе и учења историје јесте да ученик стекне основна знања о прошлости и гради компетенције неопходне за разумевање савременог света, развија вештине критичког мишљења и историјску свест као предуслов неговања личног идентитета, националног и других колективних идентитета, интеркултуралности, одговорног односа према културно-историјском наслеђу, друштву и држави у којој живи.	
Опште предметне компетенције - Ученици учењем историје: стичу знања о прошлости и садашњости и развијају вештине и ставове; оспособљавају се да ефикасно и одговорно комуницирају о историјским и другим темама у различитим ситуацијама	

школског и ваншколског окружења; развијају основне аналитичке вештине неопходне за критичко сагледавање савременог света, његових историјских корена и актуелних цивилизацијских токова. Настава историје омогућава ученицима: овладавање основним научним принципима у истраживању и њиховој даљој примени у различитим ситуацијама, као и да, посредством специфичних историјских знања и вештина, комуникације на матерњем, али и употребом страних језика, пре свега у претраживању извора и информација на интернету, развијају лични и групне идентитете (национални, државни, европски). Настава и учење историје припрема ученике за одговорно учешће у демократском друштву брзих политичко-социјалних, технолошких и економских промена, оспособљава их да самостално, као и кроз удруживање и сарадњу, развијају способност комуникације и да на креативан и предузимљив начин доприносе да се, у складу са узрастом, одговори на савремене изазове на локалном, регионалном, европском и глобалном нивоу. Учење историје: омогућава упознавање са историјским и савременим променама и изградњу историјске свести утемељене у резултатима историјске науке; подстиче изградњу демократских вредности које подразумевају поштовање људских права, исказивање иницијативе и проактивног приступа у унапређивању интеркултуралног дијалога и сарадње, одговорног односа према разноврсној културно-историјској баштини, као и толерантности према другачијим ставовима и погледима на свет.	
Међупредметне компетенције - 1) компетенција за учење; 2) естетичка компетенција; 3) комуникација; 4) рад са подацима и информацијама; 5) решавање проблема; 6) сарадња; 7) грађанска компетенција.	
Активности наставника - Упознавање ученика са циљевима и садржајима програма за 6. разред (Средњи век), правилима рада, критеријумима оцењивања по областима; Наставник одређује претходно искуство ученика из 5. разреда (хронологија, рачунање времена) и утврђује иницијално стање; редовно прати рад и залагање ученика на часу, води рачуна о	Активности ученика - Ученици активно приступају при излагању новог градива о Средњем веку и изради задатака на часу, практично примењују стечена знања (рад на историјским картама Средоземља и средњовековне Србије), активно учествују у раду, самопроцењују напредак. Ученици запажају, упоређују друштвене слојеве у

индивидуализацији, приступу ученику; подстиче код ученика развој мишљења и разумевања историјских процеса (феудализација, сеобе); подстиче ученике да опажају, примењују, препознају, упоређују, изводе закључке, повезују националну и општу историју, решавају историјске дилеме; негује позитивну климу у одељењу, охрабрује, помаже и подстиче ученике; омогућује ученицима да сами изводе закључке на основу историјских извора; оцењивањем мотивише за учење и идентификује напредак.	феудалној Европи, примењују хронологију (векови, ере), повезују догађаје, решавају проблеме, повезују знање са другим областима, ослањају се на претходно искуство и анализирају одломке из историјских докумената (нпр. Душанов законик).
*Напомена за ИОП-1,2,3. Активности наставника: Уочавање индивидуалних потреба, могућности и интересовања ученика. Планирање и примена индивидуализованих приступа у настави историје Средњег века. Прилагођавање наставних метода, облика рада и наставних средстава (употреба једноставнијих мапа, визуелних приказа средњовековних замкова и личности). Прилагођавање задатака, садржаја и захтева могућностима ученика. Пружање додатне подршке, упутстава и помоћи у раду. Коришћење очигледних средстава, карти, слика, графичких приказа и дигиталних материјала. Подстицање активног учешћа ученика и развијање самосталности. Праћење напредовања ученика и бележење постигнућа. Прилагођавање начина провере знања и вредновања рада ученика. Сарадња са родитељима, педагогом/психологом и Тимом за инклузивно образовање. За ИОП 3: обогаћивање садржаја, истраживачки задаци и развијање додатних способности ученика, подстицање критичког, стваралачког и логичког мишљења (нпр. истраживање улоге витезова, анализирање средњовековних повелеја), омогућавање самосталних пројеката, укључивање ученика у секције, такмичења и додатне активности. Коришћење различитих извора знања и дигиталних алата.	

Активности ученика: Активно учешће у настави, рад на прилагођеним задацима, усвајање знања према могућностима, развијање самосталности, истраживачки рад и проширивање знања.

Начини и поступци остваривања садржаја	Начини и поступци остваривања садржаја Методе рада: Ученик треба да учи: – смислено: повезивањем оног што учи са оним што зна и са ситуацијама из живота; – проблемски: самосталним прикупљањем и анализирањем података и информација (нпр. зашто су се дешавале крсташке војне); постављањем релевантних питања себи и другим; развијањем плана решавања задатог проблема; – дивергентно: предлагањем нових решења; смишљањем нових примера; повезивањем садржаја у нове целине; – критички: поређењем важности појединих чињеница и података; смишљањем аргумената (нпр. значај Косовске битке у историјском контексту); – кооперативно: кроз сарадњу са наставником и другим ученицима; кроз дискусију и размену мишљења; уважавајући аргументе саговорника. Истраживачки рад, разговор и дискусија, рад на историјским изворима, пројектна настава, метода анализе и аргументације. Технике рада: Рад са историјским изворима, израда временске ленте Средњег века, историјске мапе, упоредне табеле владара династије Немањића, анализа средњовековних фресака и архитектуре. Облици рада: Фронтални, индивидуални и индивидуализирани облик рада, партнерски облик рада (рад у пару), групни облик рада, тимски облик рада. ИОП: Индивидуализација наставе, прилагођавање садржаја, метода и захтева могућностима ученика, примена различитих облика рада, подршка у учењу, праћење напредовања, као и проширивање садржаја за ученике са изузетним способностима. Диференцирана настава: Различит темпо рада, различити начини провере знања; прилагођавање садржаја, задатака, метода и облика рада могућностима ученика; рад по нивоима (основни, средњи,
---	--

	напредни), индивидуализација, сарадничко учење и праћење напредовања.
Начини праћења и вредновања постигнућа	: Комбиновање различитих врста дидактичког материјала (илустрација средњовековних градова, шема вазалног односа, мапа сеоба); Обезбеђивање корелације са сродним предметима; Свакодневно праћење рада ученика; Разна усмена проверавања, активност ученика на часу; Писмене провере: тестови, контролне вежбе, контролни наставни листићи, 15-минутне провере; Самооцењивање; Вршњачко оцењивање; Праћење уредности школске свеске и доношење прибора.
Место извођења:	Учионица / Дигитални кабинет
Наставна средства:	Табла, маркер, историјске карте, пројектор, рачунар, одломци из историјских извора
Специфичне предметне компетенције	Основни ниво (СПК1, СПК2, СПК3) Ученици издвајају и описују кључне појаве, догађаје, процесе и личности из средњовековне историје (нпр. Карло Велики, Јустинијан, Стефан Немања, Свети Сава, Цар Душан) и повезују их са временским и просторним оквирима; именују раздобља Средњег века и уређују их хронолошки; показују простор држава на карти; препознају основне врсте средњовековних извора (повеље, зграде, фреске) и описују њихову улогу у реконструкцији прошлости. Средњи ниво (СПК1, СПК2, СПК3) Ученици објашњавају значај средњовековне историје за разумевање савремених држава, народа и културних граница; разумеју утицај појаве хришћанства, ислама и црквеног раскола на културне токове; селекују средњовековне изворе према релевантности; идентификују вишеструке перспективе на

	историјске догађаје (нпр. Косовска битка из српских и османских извора); разликују епске митове од историјских чињеница. Напредни ниво (СПК1, СПК2, СПК3) Ученици образлажу улогу и значај историјске науке у тумачењу Средњег века; анализирају повезаност друштвених, економских и политичких институција (феудализам, сталешка монархија, аутократија) и идентификују промене које су доживеле; изражавају критички став према манипулацијама историјским подацима; покрећу и спроводе активности усмерене на неговање културно-историјске баштине и развој културе сећања на средњовековно наслеђе.
Корелација	Географија – Географски простор Балкана и Средоземља; правци кретања народа током Велике сеобе; Велика географска открића (нова пространства, континенти, мора, океани и картографија). Српски језик и књижевност – Епске народне песме (Преткосовски, Косовски и Покосовски циклус); средњовековна житијна књижевност (Свети Сава, Теодосије, Доментијан); појмови мита, легенде и народне традиције наспрам историјских чињеница. Ликовна култура – Средњовековно српско сликарство (фреске, иконе, архитектура манастира – Рашка и Моравска школа); Уметност Хуманизма и ренесансе на Западу (Леонардо да Винчи, Микеланђело, архитектура и скулптура). Верска настава – Појава и ширење Хришћанства и Ислама; Велики црквени раскол 1054. године; историјат Српске православне цркве и улога Светог Саве; манастири и светитељи из династије Немањића.

Наставна тема-област	Основи проучавања прошлости
Садржај теме	Основне одлике периода средњег века и новог века (појмови средњи век, нови век, прединдустријско доба, хронолошки и просторни оквири). Историјски извори за историју средњег века и раног новог века и њихова сазнајна вредност (писани и материјални).
Исходи наставе и учења	Ученици класификују историјске изворе и описују њихову улогу у реконструкцији прошлости; - Именују раздобља прошлости, историјске периоде и уређују их према хронолошком редоследу; - Користе основне појмове из историје цивилизације: век, историја, историјски периоди, Стари век, Средњи век, Нови век, житије, повеља
Наставна тема-област	Европа, Средоземље и српске земље у раном средњем веку
Садржај теме	Појам и периодизација Средњег века. Велика сеоба народа и пад Западног римског царства. Настанак и одлике феудалног друштва (сењори, вазали, кметови). Франкчка држава и Карло Велики. Византијско царство (Јустинијан, култура, утицај на Словене). Појава и ширење ислама (Арабљански каганат). Хришћанска црква и велики раскол (1054. година). Крсташки ратови. Свакодневни живот у средњем веку (замак, село, манастир, развој градова).

Исходи наставе и учења	Ученик објашњава појам Средњег века и његове хронолошке границе; описује узроке и последице сеобе народа; објашњава структуру феудалног друштва и односе унутар њега; препознаје специфичности Византије и њен културни значај; објашњава настанак и ширење ислама; именује узроке и последице Великог раскола 1054. и Крсташких ратова; описује живот различитих друштвених слојева у средњовековном друштву.
Наставна тема-област	Европа, Средоземље и српске земље у позном средњем век
Садржај теме	Досељавање Словена на Балканско полуострво и формирање првих српских кнежевина (Властимировићи, Војислављевићи). Примање хришћанства код Срба. Успон Рашке под Стефаном Немањом. Стварање краљевине (Стефан Првовенчани) и аутокефалност Српске православне цркве (Свети Сава, 1219). Успон и територијално ширење у време краља Милутина. Српско царство у време Стефана Душана (проглашење царства, Душанов законик). Друштво у средњовековној Србији (властела, себри, власи). Култура, писменост, књижевност и уметност (задуžбине Немањића, архитектура, фрескосликарство). Средњовековна Босна, Хрватска и Дукља/Зета.
Исходи наставе и учења	Ученик описује досељавање Словена на Балкан и примање хришћанства; објашњава улогу Стефана Немање у утемељењу државе; разуме значај крунисања Стефана Првовенчаног и добијања аутокефалности СПЦ; анализира успон Србије под Милутином и Душаном; објашњава значај Душановог законика за уређење друштва; препознаје и именује најважније средњовековне манастире (Студеница, Жича, Грачаница, Дечани); описује друштвену структуру и свакодневни живот у средњовековној Србији.

Наставна тема-област	Европа, Средоземље и српске земље у раном новом веку(Прединдустријско доба)		
Садржај теме	Слабљење Српског царства и обласни господари (Мрњавчевићи, Лазаревићи, Бранковићи). Продор Османлија на Балкан (Маричка битка 1371, Косовска битка 1389. година). Кнез Лазар и косовски завет. Српска деспотовина у 15. веку (деспот Стефан Лазаревић, деспот Ђурађ Бранковић, престонице Београд и Смедерево). Пад Смедерева (1459) и престанак постојања средњовековне српске државе. Пад Цариграда (1453). Културни преокрет на Западу: Хуманизам и ренесанса. Велика географска открића (Колумбо, Васко да Гама, Магелан) и њихове последице.		
Исходи наставе и учења	Ученик објашњава узроке слабљења Српског царства и продора Османлија; наводи токове и последице Маричке и Косовске битке; описује државну и културну обнову у време Српске деспотовине; наводи године пада Цариграда (1453) и Смедерева (1459); објашњава појмове хуманизма и ренесансе; именује најзначајније морепловце и описује географске руте Великих географских открића, као и њихове последице по светску историју.		
Образовни стандарди			
Наставна тема-област	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
Основи проучавања прошлости	– ИСТ.ОО.О.1.3. Наводе раздобља прошлости и историјске периоде према хронолошком редоследу. –	ИСТ.ОО.С.2.1. Селектују историјске изворе према основној подели и повезују их са местима где се чувају (музеј, архив, библиотека,	

	ИСТ.ОО.О.2.1. Именују историјске изворе према основној подели и наводе њихову улогу у реконструкцији прошлости.	место постанка)	
	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
Европа, Средоземље и српске земље у раном средњем веку	– ИСТ.ОО.О.1.5. Наводе и описују кључне појаве, догађаје (покрштавање), процесе и личности из националне (Ћирило и Методије, Властимир, Часлав, Владимир, Михајло Војислављевић) и опште историје (Раскол, ислам, Мухамед, Јустинијан, – ИСТ.ОО.С.1.1. Издвајају и описују специфичности основних појмова историјске науке (наведени у кључним појмовима) и	– ИСТ.ОО.С.1.1. Издвајају и описују специфичности основних појмова историјске науке (наведени у кључним појмовима) и појмова из историје цивилизације.	– ИСТ.ОО.Н.1.6. Аргументовано објашњавају, на примерима (ВСН, Раскол хр. цркве, појава ислама, християнизација, феудализам), узроке и последице промена које су кроз историју доживљавала друштва, привреде, културе и народи. – ИСТ.ОО.Н.3.6. Покрећу и спроводе активности које су усмерене на неговање сећања на значајне личности, појаве и догађаје из прошлости локалне средине/народа/државе: Дан словенске писмености-Ћирило и Методије

	појмова из историје цивилизације. – ИСТ.ОО.Н.1.6. Аргументовано објашњавају, на примерима (ВСН, Раскол хр. цркве, појава ислама, христијанизација, феудализам), узроке и последице промена које су кроз историју доживљавала друштва, привреде, културе и народи. – ИСТ.ОО.Н.3.6. Покрећу и спроводе активности које су усмерене на 99 Карло Велики). – ИСТ.ОО.О.1.6. Лоцирају на историјској карти простор одигравања појава из националне (српске земље у раном ср. веку) и опште историје (ВСН, Раскол,		
--	---	--	--

	појава Ислама, Византија, Франачка,). – ИСТ.ОО.О.1.7. Разликују узроке од последица и описују их на примерима кључних појава, догађаја и процеса из националне и/или опште историје. – ИСТ.ОО.О.2.2. Прикупљају информације из различитих извора и издвајају кључне податке у вези са одређеном темом (есеј, ППТ, разне вежбе на часу) – ИСТ.ОО.О.2.3. Проналазе и читају једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте (наведена легенда).		
	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво

Европа, Средоземље и српске земље у позном средњем век	– ИСТ.ОО.О.1.5. Наводе и описују кључне појаве, догађаје, процесе и личности из националне и опште историје. – ИСТ.ОО.О.1.6. Лоцирају на историјској карти простор одигравања појава, процеса и догађаја из националне и опште историје. – ИСТ.ОО.О.1.7. Разликују узроке од последица и описују их на примерима кључних појава, догађаја и процеса из националне и/или опште историје. – ИСТ.ОО.С.3.4. Идентификују улогу митова и легенди у изградњи идентитета. – ИСТ.ОО.О.3.5. Наводе и примерима илуструју	– ИСТ.ОО.С.1.3. Прецизно одређују којој деценији, веку, миленијуму и историјском периоду припада одређена личност, појава, догађај и процес. – ИСТ.ОО.С.1.4. Описују кључне карактеристике појава, догађаја, процеса и личности и објашњавају њихов утицај на развој друштва, државе, привреде и културе – ИСТ.ОО.С.2.6. Разликују митове и легенде од историјских чињеница. – ИСТ.ОО.Н.1.1. Наводе и објашњавају специфичности основних појмовима историјске	– ИСТ.ОО.Н.1.2. Повезују личности, појаве, догађаје и процесе и смештају их у прецизне хронолошке и/или просторне оквире. – ИСТ.ОО.Н.1.3. Процењују значај појава, догађаја, процеса и личности из националне и опште историје уз навођење специфичних детаља. – ИСТ.ОО.Н.2.3. Реконструишу промене на историјско-географском простору поређењем савремених политичких карата са историјским картама других периода. – ИСТ.ОО.Н.2.4. Постављају хипотезу о разлозима за појаву разлика у тумачењима исте историјске појаве, догађаја или личности у различитим изворима информација. – ИСТ.ОО.Н.3.6. Покрећу и спроводе активности које су усмерене на неговање сећања на значајне личности, појаве и догађаје из прошлости
--	--	--	--

	културноисторијско наслеђе сопственог (манастири, житија, Душанов законик, фреске иконе, Свети Сава) – ИСТ.ОО.О.3.6. Препознају и описују утицај културно-историјске баштине на изградњу идентитета.	науке и појмова из историје цивилизације, кључних појава, догађаја, процеса и личности из националне и опште историје	локалне средине/народа/државе:Савиндан, Видовдан
Европа, Средоземље и српске земље у раном новом веку(Прединдустријско доба)	– ИСТ.ОО.О.1.5. Наводе и описују кључне појаве, догађаје, процесе и личности из националне и опште историје. – ИСТ.ОО.О.1.6. Лоцирају на историјској карти простор одигравања појава, процеса и догађаја из националне и опште историје. – ИСТ.ОО.О.1.7. Разликују узроке од последица и описују их на примерима	Наводе којој деценији, веку, миленијуму и историјском периоду припада одређена личност, појава, догађај и процес. – ИСТ.ОО.С.1.4. Описују кључне карактеристике појава, догађаја, процеса и личности и објашњавају њихов утицај на развој друштва, државе, привреде и културе –	– ИСТ.ОО.Н.1.1. Наводе и објашњавају специфичности основних појмовима историјске науке и појмова из историје цивилизације, кључних појава, догађаја, процеса и личности из националне и опште историје. – ИСТ.ОО.Н.1.3. Процењују значај појава, догађаја, процеса и личности из националне и опште историје уз навођење специфичних детаља. – ИСТ.ОО.Н.2.3. Реконструишу промене на историјскогеографском простору поређењем савременихполитичких

	кључних појава, догађаја и процеса из националне (Сеобе Срба, спаљене мошти Св.Саве, Војна крајина) и/или опште историје(реформација, ВГО). – ИСТ.ОО.О.1.8. Наводе кључне научно технолошке изуме (каравела, компас, часовник) и уметничка дела и објашњавају њихов значај за развој цивилизације. – ИСТ.ОО.О.3.2. Препознају на карактеристичним примерима историјске корене у савременим друштвеним појавама и институцијама.	ИСТ.ОО.С.2.8. Планирају и спроводе истраживање одређеног историјског догађаја/појаве/личности. – ИСТ.ОО.С.2.9. Представљају резултате истраживања наразличите начине и уз коришћење дигиталних технологија	карата са историјским картама других периода. – ИСТ.ОО.Н.3.6. Покрећу и спроводе активности које су усмерене на неговање сећања на значајне личности, појаве и догађаје из прошлости локалне средине/народа/државе: хајдуци и ускоци, Рујанско четворојебанђеље и др
--	--	---	---

ДОПУНСКА НАСТАВА		
Наставни предмет: Историја		
Разред: шести	Годишњи фонд часова: 13	Недељни фонд часова: 1
Циљ учења: Циљ наставе и учења историје јесте да ученик стекне основна знања о прошлости и гради компетенције неопходне за разумевање савременог света, развија вештине критичког мишљења и историјску свест као предуслов неговања личног идентитета, националног и других колективних идентитета, интеркултуралности, одговорног односа према културно-историјском наслеђу, друштву и држави у којој живи.		
Тема:	Европа, Средоземље и српске земље у раном новом веку(Прединдустријско доба) Европа, Средоземље и српске земље у позном средњем век Европа, Средоземље и српске земље у раном средњем веку Основи проучавања прошлости	
Начини и поступци остваривања садржаја/теме Прошлост Праисторија	Методе:разговор, усмено излагање, метода демонстрације, рад са текстом, илустративна метода Технике:Кратка и усмерена питања, разговор и вођена дискусија, подвлачење кључних појмова, прављење табела, рад са историјском картом, анализа слика, квизови и кратке провере знања. Облици рада:Индивидуални , рад у пару, групни рад, комбиновни рад	
Активност наставника	Прилагођавање градива способностима ученика, додатно објашњавање историјских појмова и процеса, коришћење једноставнијих примера, организовање понављања и вежбања.	
Активност	Слушање објашњења наставника, постављање питања, рад са историјском картом, читање и анализа краћих	

ученика	историјских текстова и извора.
Начини праћења постигнућа	Усмено испитивање и разговор са учеником, проверу разумевања, праћење активности, провера сналажења на историјској карти, кратке писане провере

Додатна настава		
Наставни предмет: Историја		
Разред: шести	Годишњи фонд часова: 13	Недељни фонд часова:1
Циљ учења: Циљ наставе и учења историје јесте да ученик стекне основна знања о прошлости и гради компетенције неопходне за разумевање савременог света, развија вештине критичког мишљења и историјску свест као предуслов неговања личног идентитета, националног и других колективних идентитета, интеркултуралности, одговорног односа према културно-историјском наслеђу, друштву и држави у којој живи.		
Тема:	Европа, Средоземље и српске земље у раном новом веку(Прединдустријско доба) Европа, Средоземље и српске земље у позном средњем век Европа, Средоземље и српске земље у раном средњем веку Основи проучавања прошлости	
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе:Истраживачки рад, Рзговор и дискусија, рад на историјским изворима, пројектна настава, метода анализе и аргументације. Технике:Анализа историјских извора и докумената, израда презентација, плаката, анализа фотографија, филмова и илустрација, тестови знања и историјске игре,	

	Облици рада: Самостално истраживање, заједничко решавање задатака, пројекти,
Активност наставника	Планирање и избор тема за проширено учење, подстицање ученика за исраживање, организовање пројектних и истраживачких задатака, објашњавање сложенијих историјских процеса.
Активност ученика	Самостално истраживање историјских тема, анализа и тумачење историјских извора, израда презентација и пројеката, учешће у дискусијама
Начини праћења постигнућа	Праћење и анализа ученичких истраживачких раова и пројеката, оцењивање презентација, есеја, процена самосталности у раду и истраживању.

ГЕОГРАФИЈА

Разред: ШЕСТИ	Годишњи фонд часова: 72
Наставни предмет: ГЕОГРАФИЈА	Недељни фонд часова: 2
Службени гласник бр: Службени гласник РС”, бр. 55/2013, 101/2017, 27/2018 – др. закон и 10/2019, Службени гласник РС”, бр. 88/2017, 27/2018 – др. закон, 10/2019, 6/2020, 129/2021, 92/2023 и 19/2025); Службени гласник РС”, број 104/2024);	
Циљ учења предмета Циљ учења Географије је да ученик појмовно и структурно овлада природно-географским, демографским, насеобинским, политичко-географским, економско-географским, интеграционим и глобалним појавама и процесима у Србији и свету уз неговање вредности мултикултуралности и патриотизма	

Опште предметне компетенције

Учење географије има за циљ да оспособи ученике да препознају, именују, дефинишу, лоцирају, описују и објашњавају основне астрономске феномене, као и физичко-географске и друштвено-географске објекте, појаве и процесе у својој локалној средини и на Земљи, чиме овај наставни предмет доприноси развоју логичког мишљења и научног погледа на свет. Ученици се на настави географије обучавају да прикупљају податке о елементима географске средине применом различитих метода, користе научну литературу и изворе, као и једноставне технике за обраду и приказивање резултата у виду табела, графикона и карата, анализирају их и аргументовано дискутују о њима. Уз помоћ дигиталних и других алата, ученици стичу географске вештине које ће примењивати у реалним животним околностима и даљем школовању. На примерима економских, политичких, културних и еколошких појава и процеса у свету, географија доприноси да се ученици вредносно оријентишу и имају позитиван став према различитостима. Захваљујући настави географије моћи ће да уоче проблеме, предлажу решења и активно учествују у унапређивању и заштити животне средине и културног наслеђа. Стечена искуства ученици ће интегрисати и користити за решавање сложенијих географских задатака на основу чега ће моћи да сагледају сопствена професионална интересовања. Кроз различите облике вршњачке сарадње у настави географије ученици развијају знатижељу, креативност и предузимљивост. На крају основног образовања ученици ће имати системски повезана географска знања, вештине и ставове потребне за даље школовање.

Међупредметне компетенције

- Компетенција за учење
- Сарадња
- Комуникација
- Рад са подацима и информацијама
- Дигитална компетенција
- Одговоран однос према околини

- Одговоран однос према здрављу
- Одговорно учешће у демократском друштву
- Естетичка компетенција
- Решавање проблема

Активности наставника

- Планира,организује час, објашњава,предаје,посматра,прати, појашњава,показује, поставља питања,води дискусију,подстиче самостално закључивање ,одговара на питања,проверава оствареност исхода,бележи,демонстрира на карти

Активности ученика

- Повезују раније стечена знања са новим садржајима, самостално одређују, извршава постављени задатак, поставља питања,сарађује , одговара на питања, приступа иницијалном и другом тестирању-учествује у групном раду, раду у пару, проналази материјал, чита, користи статистичке података, анализира, изводи закључке, усмено се изражава и објашњава записује, упоређује физиономске и функционалне регије, поставља питања , израђује кратак семинарски рад и презентује, израђује пројектни задатак у групи и презентује ,самооцењује се, користи ИКТ, издваја примере, објашњава..

***Напомена за ИОП-1,2,3.**

- Што већа индивидуализација наставе у зависности од могућности ученика

Коришћење вршњачке подршке и помоћи у савладавању програмских садржаја

Показивање континената, држава, река, планина и градова на карти; рад са неом картом уз помоћ боја, симбола и слика; препознавање географских појмова помоћу фотографија и илустрација; повезивање појмова и слика (нпр. расе људи-по боји коже;слика насеља); заокруживање тачних одговора; кратке усмене одговоре уз подршку наставника; рад у пару са учеником који пружа подршку; гледање едукативних видео-садржаја; израда паноа, цртежа или модела рељефа; сортирање појмова по групама (државе, реке, планине, градови); класификовање привредних делатности на основу занимања људи из

окурежа;описивање природних појава једноставним реченицама;истраживање занимљивости о државама и народима.	
Начини и поступци остваривања садржаја	Методе рада: Вербално-текстуалне методе(метода монолога,метода дијалога, метода дискусије,текстуална метода Илустративно-демонстративне методе (метода демонстрације,метода илустрације) Лабораторијско-експерименталне и практичне методе:(практичан рад) Савремене и иновативне наставне методе(пројектна настава,проблемска настава,кооперативно учење,истраживачка метода Технике рада: олуја идеја,инсерт техника,коцкарење Облици рада: фронтални, групни, рад у пару,тимски и индивидуални ИОП: Неки од препоручених начина прилагођавања програма наставе и учења ученицима којима је потребна додатна образовна подршка: просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. размештај седења, избор градива за учење и вежбање, прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања, домаћих...) ;што већа индивидуализација наставе, а посебно са ученицима којима је потребна додатна образовна подршка и надареним ученицима ;размена искустава и сарадња са члановима Већа и стручним сарадницима у школи... ;коришћење вршњачке подршке и помоћи у савладавању програмских садржаја и све друго што ће се применити у складу са конкретним случајем Диференцирана настава: Диференцирана настава у географији за 6. разред подразумева прилагођавање наставе различитим способностима, интересовањима и темпу учења ученика. Циљ је да сваки ученик

	напредује у складу са својим могућностима и да активно учествује у наставном процесу. У диференцираној настави ученици не морају сви радити исте задатке на исти начин и истим темпом. Наставник организује наставу према нивоу знања ученика; према интересовањима ученика; према темпу рада; индивидуалним, паровским и групним радом; различитим наставним средствима и изворима знања. Најчешћи облици организације су: индивидуализовани задаци, рад у групама различитог нивоа, изборни задаци, пројектна и истраживачка настава, додатна и допунска настава. У настави географије диференцијација се може спроводити кроз: различите задатке на немој карти, анализу климатских дијаграма различите сложености, истраживање држава и регија, рад са статистичким подацима и тематским картама.
Начини праћења и вредновања постигнућа	Праћење и вредновање постигнућа ученика у настави географије има за циљ да утврди у којој мери су ученици усвојили знања, развили географске вештине и стекли навике самосталног истраживања и закључивања. Вредновање треба да буде континуирано, објективно и усмерено на напредак ученика. Најчешћи начини праћења и вредновања су: Усмено испитивање – провера разумевања географских појмова, процеса и појава, као и способности ученика да повезују научене садржаје и износе закључке. Писмене провере знања – контролни задаци, тестови знања, кратке провере након обрађених наставних јединица или тематских целина. Практични радови – рад на географским картама, коришћење атласа, одређивање географског положаја, читање картографских симбола и анализа различитих географских приказа. Израда пројеката и презентација – ученици самостално или у групама истражују одређене географске теме, прикупљају податке и презентују резултате рада.

	Посматрање активности ученика на часу – праћење учешћа у дискусијама, сарадње у групном раду, заинтересованости и ангажовања током наставе. Домаћи задаци – провера редовности рада, примене стечених знања и способности самосталног решавања задатака. Истраживачки задаци – прикупљање и анализа података из различитих извора, израда графикана, табела, скица и тематских карата. Самовредновање и вршњачко вредновање – ученици процењују сопствени рад и рад својих вршњака, чиме развијају критичко мишљење и одговорност према учењу. Приликом оцењивања наставник вреднује:усвојеност географских знања,разумевање појмова и процеса, примену знања у новим ситуацијама, сналажење на карти и коришћење географских извора, истраживачке и презентационе способности, активност и одговоран однос према раду.
Место извођења	Учионица
Наставна средства	Уџбеник,географска карта,атлас,свеска,табла,лап-топ,пројектор,нема карта
Специфичне предметне компетенције	Основни ниво: СПК1 На основном нивоу ученици описују облик и кретања планете Земље и овладавају појмовном структуром о географском омотачу (рељеф, тектонски покрети и ерозије, време и клима, океани и воде на копну, земљиште и биоми). У домену картографске писмености категоризују географске карте по различитим критеријумима. У области друштвене географије исправно користе појмове везане за природно и

	механичко кретање становништва, насеља, привреду и државу. Географске објекте, појаве и процесе упоређују и одређују њихову припадност географским регијама у Србији и свету. СПК2 На основном нивоу ученици изводе закључке који су очигледни и засновани на експлицитно датим информацијама. Тумаче елементе географске карте и оријентишу се у простору. Очитавају вредности са аналогних и дигиталних мерних инструмената и податке са графичких приказа. У циљу географског закључивања, ученици илуструју географске објекте, појаве и процесе цртежом, скицом или једноставнијим географским моделом. СПК3 На основном нивоу ученици развијају научну писменост и апстрактно мишљење кроз усвајање појмовне структуре географије и сродних наука (астрономија, геологија, педологија, екологија, социологија, економија), што подразумева извођење дословних интерпретација односа и веза између објеката, појава и процеса у познатом просторном контексту. Одговорно се опходе према очувању животне средине и дају лични допринос у еколошким активностима групе и тима. Поседују географска знања која им омогућавају извођење закључака и доношење одлука релевантних за приватни или живот заједнице. Средњи ниво: СПК1 На средњем нивоу ученици објашњавају узроке и последице облика и кретања Земље, Сунца и Месеца. Ученици доводе у везу различити те појаве и процесе у географском омотачу и процењују стање животне средине. Анализирају факторе и динамику развоја друштвено-географских елемената простора. Идентификују, описују и објашњавају конститутивне елементе географских регија у Србији и свету. У
--	---

	домену картографске писмености упоређују садржаје географских карата по различитим критеријумима. СПК2 На средњем нивоу ученици су оспособљени да посматрају географске појаве и врше мерења у познатом просторном контексту. У процесу усвајања географских знања конструишу једноставније географске моделе, који репрезентују просторне и односе величина релевантних географских објеката. Као изворе информација користе готове статистичке податке и приказе (графиконе, дијаграме), географске карте и релевантне научно-популарне и илустративне материјале. Израђују тематске карте (картограме) над основом коју представља нема карта. На основу расположивих статистичких података, врше једноставнија израчунавања (средње вредности, стопе промене географских величина, пропорције и размере). Ученици користе средства информационо-комуникационих технологија (ИКТ) као изворе информација и средства саопштавања резултата кроз мултимедијалне презентације. СПК3 На средњем нивоу ученици анализирају информације о географском простору ради активног учешћа у доношењу одлука о уређењу свог насеља. Развијају друштвено прихватљиве ставове, користе научне концепте и примењују их у различитим животним ситуацијама. Проучавање географских одлика свог краја, Републике Србије и света у целини доприноси да ученици лакше доносе одлуке у вези са наставком школовања и избором будућег занимања. Заступају широку друштвену партиципацију и неговање различитости у заштити непосредне животне средине и обезбеђивању одрживог развоја Напредни ниво:
--	---

СПК1

На напредном нивоу ученици изводе закључке о утицајима појава у Сунчевом систему на географски омотач Земље (плима и осека, Месечеве мене, метеоритски кратери...). Разумевањем физичко-географских и друштвено-географских структурних елемената географског простора, ученици идентификују и тумаче узрочно-последичне, просторне, временске, хоризонталне и вертикалне везе и односе међу њима. Процењују утицаје природних и антропогених процеса на стање квалитета животне средине. Повезивањем географије са релевантним садржајима из домена сродних наука (астрономија, геологија, биологија, педологија, екологија, социологија, економија), ученици развијају комплексна, системски условљена знања која су у функцији анализирања географског простора на локалном, националном, регионалном и глобалном нивоу.

СПК2

На напредном нивоу ученици планирају и спроводе географско истраживање уз одређену помоћ и подршку. Податке добијене анализом географских карата, посматрањем, мерењем и анкетирањем пореде са подацима из литературе. Утврђују узроке и последице проучаваних географских појава и резултате истраживања илуструју, демонстрирају и презентују у виду тематских карата, макета и/или модела. У процесу географског закључивања користе и средства ИКТ-а и то као: изворе информација, алате за прикупљање и обраду података, мерне инструменте и средства за саопштавање резултата.

СПК3

На напредном нивоу ученици су оспособљени да аргументовано, уз уважавање ставова других, дискутују о сложенијим географским проблемима и да формулишу предлоге који на специфичан начин уважавају различите интересе и вредности. Критички анализирају стање географске средине и предлажу мере њене

	заштите. Вредновањем материјалног и нематеријалног културног наслеђа и учешћем у пројектима и организацији различитих манифестација, ученици негују осећање припадности свом народу и развијају однос поштовања према тековинама других народа.
Корелација	Историја,државно уређење;други светски рат;велика географска открића и колонизација;историјски извори Техника и технологија,ресурси и производња Биологија:живот у екосистему;наследне особине Математика:координатнисистем;размере;пропорције Физика:мерење Информатика и рачунарство:оријентација и навигација
Наставна тема /област:	ДРУШТВО И ГЕОГРАФИЈА
Садржај теме	Друштвена географија,предмет проучавања и подела
Исходи наставе и учења у оквиру теме	-Успоставља везе између физичкоггеографских и друштвеноггеографских објеката, појава и процеса;
Наставна тема /област:	ГЕОГРАФСКА КАРТА
Садржај теме	Географска/картографска мрежа Географска ширина и географска дужина, часовне зоне. Појам карте и њен развој кроз историју. Елементи карте (математички, географски и допунски) Картографски знаци и методе за представљање рељефа на карти. Подела карата према садржају и величини размера. Оријентација у простору и оријентација карте, мерење на карти, сателитски навигациони системи.
Исходинастав	-Одређује математичкоггеографски положај на Земљи

е и учења у оквиру теме	-Анализира, чита и тумачи тематске и општегеографске карте; -Оријентише се у простору користећи компас, географску карту и сателитске навигационе системе;
Наставната тема /област:	СТАНОВНИШТВО
Садржај теме	Основни појмови о становништву: демографски развитак и извори података о становништву. Број и распоред становништва на Земљи. Природно кретање становништва. Миграције становништва. Структуре становништва: биолошке и друштвеноекономске. Савремени демографски процеси у Србији, Европи и свету.
Исходинастав е и учења у оквиру теме	-Доводи у везу размештај светског становништва са природним карактеристикама простора; -Анализира компоненте популационе динамике и њихов утицај на формирање укупних демографских потенцијала на примерима Србије, Европе и света; -Анализира различита обележја светског становништва и развија свест о солидарности између припадника различитих социјалних, етничких и културних група
Наставната тема /област:	НАСЕЉА
Садржај теме	Појам и настанак првих насеља. Положај и географски размештај насеља. Величина и функције насеља. Типови насеља. Урбанизација. Град-унутрашња структура и односи са околним простором. Село и рурални процеси
Исходинастав е и учења у оквиру теме	-Анализира географски положај насеља; -Објашњава континуиране процесе у развоју насеља и даје примере у Србији, Европи и свету; -Доводи у везу типове насеља и урбане и руралне процесе са структурама становништва, миграцијама, економским и глобалним појавама и процесима;

Наставната тема /област:	ПРИВРЕДА
Садржај теме	Привреда, привредне делатности и сектори привреде. Пољопривреда и географски простор. Индустрија и географски простор. Саобраћај, туризам и географски простор. Ванпривредне делатности. Развијени и неразвијени региони и државе и савремени геоекономски односи у свету. Концепт одрживог развоја
Исходи наставе и учења у оквиру теме	-Уз помоћ географске карте анализира утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привредних делатности; -Доводи у везу размештај привредних објеката и квалитет животне средине; -Вреднује алтернативе за одрживи развој у својој локалној средини, Србији, Европи и свету;
Наставната тема /област:	ДРЖАВА И ИНТЕГРАЦИОНИ ПРОЦЕСИ
Садржај теме	Појам и настанак првих држава. Географски положај државе. Величина и компактност територије државе. Појам и функција државних граница. Главни град. Облик владавине. Политичко-географска карта Европе после другог светског рата. Политичко-географска карта света после другог светског рата. Територијални интегритет и спорови.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	-Објасни политичко – географску структуру државе; -Представи процесе који су довели до формирања савремене политичко – географске карте Европе и света;
Наставната тема /област:	ГЕОГРАФИЈА ЕВРОПЕ

Садржај теме	Географске регије и регионална географија. Положај и границе Европе. Природне катактеристике Европе. Становништво Европе. Насеља Европе. Привреда Европе. Географске регије Европе.
Исходинастав е и учења у оквиру теме	-Објасни како се издвајају географске регије; - Илуструје уз помоћ карте најважније географске објекте, појаве и процесе на простору Европе;

Образовни стандарди			
Наставна тема-област	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
Друштво и географија	ГЕО.ОО.О.1.1. -Објашњавају својим речима предмет проучавања географије.		

Наставна тема-област Географска карта	Основни ниво: – ГЕО.ОО.О.1.3. Категоризују географске карте према размери, садржини, намени и просторном обухвату. -ГЕО.ОО.О.2.3. Очитавају податке са графикона, табела и тематских карата. – ГЕО.ОО.О.2.4. Одређују стране света помоћу компаса и природних и антропогених објеката у простору и на географској карти. – ГЕО.ОО.О.2.5. Препознају и читају математичке, географске и допунске елементе карте. – ГЕО.ОО.О.2.6. Уз помоћ апликација инсталираних на паметним телефонима и другим ИКТ уређајима одређују свој апсолутни и релативни положај. – ГЕО.ОО.О.2.7. Уз помоћ апликација инсталираних на паметним телефонима и другим ИКТ уређајима проналазе основне географске објекте у расположивим географским базама података	Средњи ниво: – ГЕО.ОО.С.1.3. Упоредјују, проналазе сличности и разлике у садржају, размери, намени и просторном обухвату географских карата - ГЕО.ОО.С.2.3. Израђују графиконе, табеле, схеме и тематске карте (картограме) над основом коју представља нема карта	Напредни ниво: -ГЕО.ОО.Н.2.5. Самостално изводе закључке о појединим појавама у географској средини на основу једноставних мерења и на друге начине прикупљених података о њима. -ГЕО.ОО.Н.2.6. Анализирају географске карте тумачењем размере, садржине, намене и просторног обухвата. – ГЕО.ОО.Н.2.7. Мере дужине и површине на географским картама крупног размера.
Наставна тема-област Становништво	Основни ниво: – ГЕО.ОО.О.1.6. Изводе закључке о демографском(природно и механичко кретање, структуре становништва), насеобинском	Средњи ниво: – ГЕО.ОО.С.1.6. Пореде утицај различитих географских факторана развој и размештај становништва, насеља и привреде.	Напредни ниво: – ГЕО.ОО.Н.1.2.Уочавају контрасте у области демографских промена, развоја привреде и процеса урбанизације у

о	(сеоска и градска насеља и урбанизација) и привредном развоју (привредне и ванпривредне делатности).	– ГЕО.ОО.С.2.5. Израчунавају вредности основних демографских показатеља (стопе наталитета, морталитета, природног прираштаја, имиграције, емиграције, миграционог салда, укупне промене броја становника и густине насељености) на основу готових статистичких података.	репрезентативним регијама Србије, Европе и света. - ГЕО.ОО.Н.2.3. Доводе у везу демографске промене са трансформацијом насеља и привредним развојем на основу израчунавања вредности друштвеногеографских показатеља
Наставна тема-област Насеља	Основни ниво: – ГЕО.ОО.О.1.6. Изводе закључке о демографском (природно и механичко кретање, структуре становништва), насеобинском (сеоска и градска насеља и урбанизација) и привредном развоју (привредне и ванпривредне делатности).	Средњи ниво: – ГЕО.ОО.С.2.7. Користе функције специјализованих званичних дигиталних алата за одређивање основних просторних карактеристика географских објеката (дужина, површина, растојање, обим, итд.).	Напредни ниво: – ГЕО.ОО.Н.1.2. Уочавају контрасте у области демографских промена, развоја привреде и процеса урбанизације у репрезентативним регијама Србије, Европе и света
Наставна тема-област Привреда	Основни ниво: – ГЕО.ОО.О.1.6. Изводе закључке о демографском (природно и механичко кретање, структуре становништва), насеобинском (сеоска и градска насеља и урбанизација) и привредном развоју (привредне и ванпривредне делатности).	Средњи ниво: -ГЕО.ОО.С.2.8. Изводе закључке о географским појавама на основу посматрања елемената географске средине.	Напредни ниво: –ГЕО.ОО.Н.1.2. Уочавају контрасте у области демографских промена, развоја привреде и процеса урбанизације у репрезентативним регијама Србије, Европе и света.
Наставна тема-област Држава и интеграциони процеси	Основни ниво: -ГЕО.ОО.О.1.7. Објашњавају основне политичко-географске појмове (држава, државна територија, географски положај и границе државе).	Средњи ниво: – ГЕО.ОО.С.1.7. Анализирају факторе настанка и развоја држава у Европи и свету у ближој и даљој прошлости.	

Наставна тема-област Географија Европе	Основни ниво: – ГЕО.ОО.О.1.8. Одређују припадност географских објеката одређеној регији. – ГЕО.ОО.О.1.9. Упоредјују географске одлике изабраних регија у Србији и свету.	Средњи ниво: -ГЕО.ОО.С.1.8. Изводе закључке о елементима географских регија у Србији, Европи и свету. – ГЕО.ОО.С.2.6. Одабирају изворе података релевантне за истраживање конкретне географске региј	Напредни ниво: – ГЕО.ОО.Н.1.2. Уочавају контрасте у области демографских промена, развоја привреде и процеса урбанизације у репрезентативним регијама Србије, Европе и света. -ГЕО.ОО.Н.2.4. Спровode истраживање појединих природних и/или друштвених појава у конкретној географској регији.
---	---	---	---

ДОПУНСКА НАСТАВА		
Наставни предмет ГЕОГРАФИЈА		
Разред: ШЕСТИ	Годишњи фонд часова:36	Недељни фонд часова:1
Циљ учења: Циљ допунске наставе је да ученик, уз додатну помоћ наставника, стекне минимум основних знања из садржаја које предвиђа наставни програм у основној школи. Допунску наставу похађају ученици који у редовној настави нису остварили резултате предвиђене стандардима основног нивоа.		
Тема:	Географска карта	
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Дијалoшка метода,илустративно-демонстративна метода,метода практичног рада, текстуална Технике: Рад на карти, дискусија, анализа података,концепт,,кључне речи“ Облици рада: Фронтални рад, групни рад, индивидуални рад.	
Активност наставника	Објашњава наставне садржаје, прилагођава задатке ученицима, помаже у раду и прати напредовање ученика,мотивише	
Активност ученика	Посматра,тражи,показује,повезује,излаже, поставља питања, записује, попуњава листиће	

Начини праћења постигнућа	Усмено испитивање, тестови, активност на часу, практичан рад,продукти ученикових активности,задовољство на часу
Тема:	Становништво
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Дијалогска метода,илустративно-демонстративна метода,метода практичног рада, текстуална Технике: Рад на карти, дискусија, анализа података,концепт,,кључне речи“ Облици рада: Фронтални рад, групни рад, индивидуални рад.
Активност наставника	Објашњава наставне садржаје, прилагођава задатке ученицима, помаже у раду и прати напредовање ученика,мотивише
Активност ученика	Посматра,тражи,показује,повезује,излаже, поставља питања, записује, попуњава листиће
Начини праћења постигнућа	Усмено испитивање, тестови, активност на часу, презентације и практичан рад,продукти ученикових активности,задовољство на часу
Тема:	Насеља
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Дијалогска метода, демонстративна метода, метода практичног рада. Технике: Рад на карти, дискусија, презентација, анализа података. концепт,,кључне речи“ Облици рада: Фронтални рад, групни рад, индивидуални рад.
Активност наставника	Објашњава наставне садржаје, прилагођава задатке ученицима, помаже у раду и прати напредовање ученика,мотивише
Активност ученика	Посматра,тражи,показује,повезује,излаже, поставља питања, записује, попуњава листиће
Начини праћења постигнућа	Усмено испитивање, тестови, активност на часу, практичан рад,продукти ученикових активности,задовољство на часу
Тема:	Привреда
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе:Дијалогска метода,демонстративна метода,метода практичног рада. Технике: Рад на карти, дискусија, презентација, анализа података. Облици рада: Фронтални рад, групни рад, индивидуални рад.
Активност наставника	Објашњава наставне садржаје, прилагођава задатке ученицима, помаже у раду и прати напредовање ученика,мотивише
Активност ученика	Решава задатке, анализира карте, учествује у дискусији и израђује презентације
Начини праћења постигнућа	Усмено испитивање, тестови, активност на часу, презентације и практичан рад,продукти

	ученикових активности,задовољство на часу
Тема:	Држава и интеграциони процеси
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Дијалогска метода, демонстративна метода, метода практичног рада. Технике: Рад на карти, дискусија, презентација, анализа података,концепт „кључне речи“ Облици рада: Фронтални рад, групни рад, индивидуални рад.
Активност наставника	Објашњава наставне садржаје, прилагођава задатке ученицима, помаже у раду и прати напредовање ученика,мотивише
Активност ученика	Решава задатке, анализира карте, учествује у дискусији и израђује презентације
Начини праћења постигнућа	Усмено испитивање, тестови, активност на часу и практичан рад,задовољство на часу
Тема:	Географија Европе
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Дијалогска метода, демонстративна метода, метода практичног рада. Технике: Рад на карти, дискусија, презентација, анализа података концепт „кључне речи“ Облици рада: Фронтални рад, групни рад, индивидуални рад.
Активност наставника	Објашњава наставне садржаје, прилагођава задатке ученицима, помаже у раду и прати напредовање ученика,мотивише
Активност ученика	Решава задатке на карти, анализира карте, учествује у дискусији и израђује презентације
Начини праћења постигнућа	Усмено испитивање, тестови, активност на часу, практичан рад,задовољство на часу

ДОДАТНА НАСТАВА		
Наставни предмет: ГЕОГРАФИЈА		
Разред: ШЕСТИ	Годишњи фонд часова: 36	Недељни фонд часова: 1
Циљ учења: Основни циљ додатне је продубљивање већ стечених знања, како да примене научено и како да приступе изради такмичарских задатака.На часовима додатне наставе подстиче се креативност, радозналост, сарадња и истраживачки рад. У додатној настави географије нагласак је на активном учешћу ученика, развијању истраживачких способности, критичком размишљању и примени географских знања у свакодневном животу. Посебно су погодни пројектна настава, истраживачки задаци и рад са различитим географским изворима јер омогућавају ученицима да прошире знања из области Европе, становништва, привреде и савремених географских проблема који се изучавају у шестом разреду.		

Тема:	Географска карта
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе:,монологска,дијалогска, истраживачка метода, проблемска метода,практични радови, демонстративна метода. Технике: Презентација, дебата, анализа података, рад на карти, анализа географских карата и тематских карата, графикона и табела,рад на пројектима,израда презентација и постера,коришћење дигиталних алата и географских информационих система ,квизови знања и едукативне игре; истраживање путем интернета и стручне литературе; посматрање и бележење појава у локалној средини. Облици рада: Индивидуални рад, рад у пару, групни рад,тимски рад
Активност наставника	Умерава ученике, организује истраживачке активности и подстиче критичко мишљење,подржава и мотивише
Активност ученика	Самостално истражује различите географске изворе,ради на пројектним задацима, презентује резултате, израђује квизове и едукативне игре,анализира податке и учествује у дискусији,посматра и истражује околину
Начини праћења постигнућа	Презентације, пројектни задаци, усмено излагање, активност и резултати истраживања...
Тема:	Становништво
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе:,монологска,дијалогска, истраживачка метода, проблемска метода,практични радови, демонстративна метода. Технике: Презентација, дебата, анализа података, рад на карти, анализа географских карата и тематских карата, графикона и табела,рад на пројектима,израда презентација и постера,коришћење дигиталних алата и географских информационих система ,квизови знања и едукативне игре; истраживање путем интернета и стручне литературе; посматрање и бележење појава у локалној средини. Облици рада: Индивидуални рад, рад у пару, групни рад,тимски рад
Активност наставника	Умерава ученике, организује истраживачке активности и подстиче критичко мишљење.
Активност ученика	Самостално истражује, презентује резултате, анализира податке и учествује у дискусији.
Начини праћења постигнућа	Презентације, пројектни задаци, усмено излагање, активност и резултати истраживања.
Тема:	Насеља

Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе:,монолошка,дијалогска, истраживачка метода, проблемска метода,практични радови, демонстративна метода. Технике: Презентација, дебата, анализа података, рад на карти, анализа географских карата и тематских карата, графикона и табела,рад на пројектима,израда презентација и постера,коришћење дигиталних алата и географских информационих система ,квизови знања и едукативне игре; истраживање путем интернета и стручне литературе; посматрање и бележење појава у локалној средини. Облици рада: Индивидуални рад, рад у пару, групни рад,тимски рад
Активност наставника	Умерава ученике, организује истраживачке активности и подстиче критичко мишљење,подржава и мотивише
Активност ученика	Самостално истражује различите географске изворе,ради на пројектним задацима, презентује резултате, израђује квизове и едукативне игре,анализира податке и учествује у дискусији,посматра и истражује околину
Начини праћења постигнућа	Презентације, пројектни задаци, усмено излагање, активност и резултати истраживања...
Тема:	Привреда
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе:,монолошка,дијалогска, истраживачка метода, проблемска метода,практични радови, демонстративна метода. Технике: Презентација, дебата, анализа података, рад на карти, анализа географских карата и тематских карата, графикона и табела,рад на пројектима,израда презентација и постера,коришћење дигиталних алата и географских информационих система ,квизови знања и едукативне игре; истраживање путем интернета и стручне литературе; посматрање и бележење појава у локалној средини. Облици рада: Индивидуални рад, рад у пару, групни рад,тимски рад
Активност наставника	Умерава ученике, организује истраживачке активности и подстиче критичко мишљење,подржава и мотивише
Активност ученика	Самостално истражује различите географске изворе,ради на пројектним задацима, презентује резултате, израђује квизове и едукативне игре,анализира податке и учествује у дискусији,посматра и истражује околину

Начини праћења постигнућа	Презентације, пројектни задаци, усмено излагање, активност и резултати истраживања...
----------------------------------	---

Тема:	Држава и интеграциони процеси
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе:,монолошка,дијалошка, истраживачка метода, проблемска метода,практични радови, демонстративна метода. Технике: Презентација, дебата, анализа података, рад на карти, анализа географских карата и тематских карата, графикона и табела,рад на пројектима,израда презентација и постера,коришћење дигиталних алата и географских информационих система ,квизови знања и едукативне игре; истраживање путем интернета и стручне литературе; посматрање и бележење појава у локалној средини. Облици рада: Индивидуални рад, рад у пару, групни рад,тимски рад
Активност наставника	Усмерава ученике, организује истраживачке активности и подстиче критичко мишљење,подржава и мотивише
Активност ученика	Самостално истражује различите географске изворе,ради на пројектним задацима, презентује резултате, израђује квизове и едукативне игре,анализира податке и учествује у дискусији,посматра и истражује околину
Начини праћења постигнућа	Презентације, пројектни задаци, усмено излагање, активност и резултати истраживања...
Тема:	Географија Европе
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе:,монолошка,дијалошка, истраживачка метода, проблемска метода,практични радови, демонстративна метода. Технике: Презентација, дебата, анализа података, рад на карти, анализа географских карата и тематских карата, графикона и табела,рад на пројектима,израда презентација и постера,коришћење дигиталних алата и географских информационих система ,квизови знања и едукативне игре; истраживање путем интернета и стручне литературе; посматрање и бележење

	појава у локалној средини. Облици рада: Индивидуални рад, рад у пару, групни рад, тимски рад
Активност наставника	Усмерава ученике, организује истраживачке активности и подстиче критичко мишљење, подржава и мотивише
Активност ученика	Самостално истражује различите географске изворе, ради на пројектним задацима, презентује резултате, израђује квизове и едукативне игре, анализира податке и учествује у дискусији, посматра и истражује околину
Начини праћења постигнућа	Презентације, пројектни задаци, усмено излагање, активност и резултати истраживања...

МАТЕМАТИКА

Разред:Шести	Годишњи фонд часова: 144
Наставни предмет: Математика	Недељни фонд часова: 4
Службени гласник бр: „Службени гласник РС”, бр. 55/2013, 101/2017, 27/2018 – др. закон и 10/2019; „Службени гласник РС”, бр. 88/2017, 27/2018 – др. закон, 10/2019, 6/2020, 129/2021, 92/2023 и 19/2025); „Службени гласник РС”, број 10/2024, „Службени гласник РС”, број 104/2024.	
Циљ учења предмета – Циљ наставе математике у основној школи је овладавање математичким концептима, знањима, вештинама и њиховом применом у решавању проблема и разумевању природних и друштвених законитости, развој основа апстрактног и критичког мишљења, истраживачког духа, позитивних ставова према математици и другим наукама, развој способности комуникације математичким писмом и језиком, повезивање стечених знања и вештина са новим сазнањима и	

применама у даљем школовању.
Опште предметне компетенције -Ученици усвајају основне математичке концепте и знања, груписане у три велике међусобно повезане области: бројеви и алгебра (А), геометрија и мерење (Г), обрада података и случајност (С), развијају математичку функционалну писменост, критичко мишљење и стичу основе апстрактног мишљења, чиме постају припремљени за даље образовање. Оспособљени су да комуницирају користећи математички језик и симболе, као и за тумачење природних и друштвених појава и процеса са становишта математике. Решавају проблеме из свакодневног живота, доносе и образлажу одлуке, користећи математику, индивидуално или у сарадњи са другима. Ученици развијају истраживачки дух и креативност. Мотивисани су да уче, напредују и изграђују позитивне ставове према математици и науци уопште. Развијају ставове о значају математичко-логичког резоновања као основе за доношење личних, друштвених, финансијских, еколошких и других одлука. Одговорно користе дигиталне технологије и податке за учење и решавање проблема. Прикупљају податке из поузданих извора, обрађују их, изводе закључке и презентују добијене резултате.
Међупредметне компетенције -компетенција за целоживотно учење, сарадња, комуникација, рад с подацима и информацијама, дигитална компетенција, решавање проблема.
Активности наставника - објашњава, упућује, саветује, коригује, припрема, помаже, мотивише, сарађује, анализира, повезује, разговара, планира, охрабрује, прати, слуша, подстиче, поучава, демонстрира, илуструје, прилагођава наставу ученицима по ИОП-у, вреднује, води и усмерава ученике. Активности ученика – посматра, уочава везе, именује, активно слуша и примењује информације, препознаје, комуницира, пише, чита, мери, црта, рачуна, размишља, рачуна напамет, решава проблеме, упоређује, групише, закључује, проналази разна и оригинална решења, уочава закони тости и правилно их примењује, повезује области. Напомена за ИОП-1,2,3.-Прилагођавање начина рада (градиво је исто); прилагођавање исхода (измењени, нижи ниво градива); проширивање програма (виши ниво градива)

Начини и поступци остваривања садржаја	Методе рада: Вербална размена (дијалошко – монолошка), метода дискусије, илустративна метода, демонстративна метода, проблемска настава, пројектна настава, амбијентална настава, кооперативно учење, истраживачка метода, самосталан рад ученика. Технике рада: Олуја идеја, инсерт техника, мисли - размени у пару. Облици рада: Фронтални, индивидуални, рад у паровима, групни рад. ИОП: Рад уз помоћ наставника / родитеља / других ученика. Прилагођавање наставних садржаја, метода, облика рада, наставних средстава и начина провере знања у складу са индивидуалним потребама и могућностима ученика. Диференцирана настава: Груписање ученика различитих могућности где једни другима помажу и уче уз сарадњу. Примена задатака различитог нивоа сложености, индивидуализован приступ ученицима, прилагођавање темпа рада, наставних материјала и активности способностима, интересовањима и потребама ученика.
Начини праћења и вредновања постигнућа	Иницијално тестирање: На почетку школске године наставник процењује претходна постигнућа ученика у оквиру одређене области, резултат иницијалног оцењивања се не оцењује и служи за планирање рада наставника и даље праћење напредовања ученика. Формативно оцењивање: Посматрање и бележење активности, напредовања, ангажовања и мотивисаности ученика на часу, израда домаћих задатака, доношење прибора, однос према раду. Кратке провере, вршњачко оцењивање и давање формативне повратне информације.

	Сумативно : Усмено испитивање, тестови, активност на часу, контролне вежбе, писмени задаци, пројектна настава.
Место извођења	Учионица
Наставна средства	Уџбеник, збирка задатака, писани материјали, наставни листићи, графички прикази, модели, видео материјали, рачунар, пројектор, образовне платформе и други мултимедијални садржаји.
Специфичне предметне компетенције	Основни ниво: СПК1 Ученици су овладали базичним знањима из области бројеви и алгебра, геометрија и мерење и обрада података што чини најнужнија знања потребна за свакодневни живот и даље школовање. Ученици су усвојили основне појмове у вези са природним, целим и рационалним бројевима и одређују вредности једноставнијих израза. Изводе основне поступке при раду са именованим бројевима, што им омогућује да разумеју квантитативне одлике објеката и процеса. Ученици су овладали техником рада са основним алгебарским формама, одређују и проверавају решења једноставне линеарне једначине и неједначине, разликују директну и обрнуту пропорционалност и примењују својства пропорције. Као основ за разумевање односа објеката у реалном окружењу, ученици препознају и представљају геометријске објекте у равни и простору, познају и разликују њихова својства и односе припадања, одређују и упоређују мере. Усвојили су концепт подударности и симетричности и елементарно их користе. Једноставним анализама обрађују прикупљене нумеричке податке, одређују и приказују основне статистичке карактеристике. Разумеју концепт случајног догађаја и вероватноћу као меру случајности (неизвесности). СПК2

	Ученици су овладели основним способностима комуникације користећи математички језик и симболе. Усвајају математичке појмове и концепте као менталне слике, користе конкретизацију, повезују познате чињенице на логичан начин. Учествоју у методи вођеног откривања и едукативним играма које помажу и подстичу развој основних математичких вештина. Правилно користе геометријски прибор, калкулатор и едукативне софтвере на основном нивоу. Учећи математичке садржаје развијају систематичност, упорност и стичу одговорност према сопственом напретку у учењу. СПК3 Овладавањем основним математичким знањима и вештинама ученици су оспособљени за сналажење у свакодневним ситуацијама (управљање новцем, мерење, сналажење у простору, тумачење статистичких информација и сл.) и уједно припремљени за даље школовање у областима које захтевају само основне математичке компетенције. Свесни су примене математике у другим дисциплинама и значаја математике за развој логичког, апстрактног и критичког мишљења сваког појединца. Средњи ниво: СПК1 Ученици су овладели ширим знањима из области бројеви и алгебра, геометрија и мерење, обрада података, и примењују их за решавање разноврсних математичких проблема. Заокругљују реалне бројеве и процењују грешку заокругљивања. Израчунавају и процењују вредност бројевног израза. Овладали су техником рада са сложенијим алгебарским формама: решавају линеарне једначине и неједначине. Разумеју појам линеарне зависности променљивих. Примењују тврђења о односима страница и углова троугла. Врше основне
--	--

	конструкције и изометријске трансформације геометријских фигура. Сабирају и одузимају векторе. Одређују и процењују мере геометријских објеката у равни и простору. Анализирају и графички представљају прикупљене податке. СПК2 Ученици су математички функционално писмени. Користе аналогију за повезивање сличних математичких ситуација и проналажење решења у различитим, али сродним проблемима. Развијају аналитичке вештине, логичко и критичко размишљање. Истражују различите приступе проблему уз подршку наставника или вршњака. Индивидуално и тимски реализују једноставније пројекте, користе одговарајуће софтвере у циљу усвајања, проширивања или продубљивања математичког знања. Ученици су отворени за критичко преиспитивање свог и туђег рада у циљу унапређења понуђених/добijenих решења. СПК3 Ученици су оспособљени да адекватно користе математички језик у научној комуникацији, примењују математику при изучавању других наука (наставних предмета), доносе математички засноване одлуке у различитим областима личног и друштвеног контекста. Имају развијене математичке компетенције на нивоу који им омогућава успешан наставак школовања. Напредни ниво: СПК1 Ученици су овладали напредним знањима из области бројеви и алгебра, геометрија и мерење, обрада података. Оспособљени су за решавање сложенијих математичких проблема, показују дубље разумевање математичких појмова и концепата, као и прецизност у раду. Проблеме из свакодневног живота решавају примењујући сложеније линеарне једначине, неједначине, и пропорције. Користећи својства геометријских објеката и тврђења о њиховим међусобним односима, доказују подударност троуглова, врше сложеније
--	--

	конструкције. Одређују квантитативна својства изучаваних геометријских објеката у равни и простору када потребни елементи нису непосредно дати. Прикупљају податке из поузданих извора, обрађује их, изводе закључке и презентују добијене резултате. СПК2 Ученици користе генерализацију, примењују анализу и синтезу за решавање комплекснијих математичких проблема, користе аналогiju у односу на објекте, својства и поступке, као и апстракцију без ослањања на конкретизацију. Реализују пројекте где повезују различите дисциплине кроз једноставне математичке моделе. Заинтересовани су за учење математике и доживљавају га као интелектуални изазов. СПК3 Ученици јасно изражавају своје математичке мисли и идеје. Примењују аналитичке и логичке вештине у сложеним животним ситуацијама. Примењују сложенија математичка знања и вештине засноване на апстрактном закључивању при решавању проблема. Припремљени су за наставак образовања у дисциплинама које захтевају висок ниво математичких компетенција. Имају развијено апстрактно и критичко мишљење, аналитички расуђују, спроводе анализе података у контексту других области и доносе одговарајуће закључке. Показују интелектуалну радозналост и љубав према математици.
Корелација	Физика, Ликовна култура, Информатика и рачунарство, Техника и технологија, Хемија
Наставна тема/област:	Цели бројеви
Садржај теме	- Скуп целих бројева (Z). - Супротан број - Апсолутна вредност целог броја - Приказ целих бројева на бројевној правој

	- Упоређивање целих бројева - Основне рачунске операције у скупу Z и њихова својства - Изрази са целим бројевима.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Ученик ће бити у стању да: - прочита, запише, упореди и представи на бројевној правој целе бројеве; - одреди супротан број и апсолутну вредност целог броја; - израчуна вредности једноставнијих бројевних израза; - реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз.
Наставна тема/област:	Троугао
Садржај теме	- Појам троугла и елементи троугла - Врсте троуглова према страницама - Врсте троуглова према угловима - Однос страница и углова у троуглу - Неједнакост троугла - Конструкције неких углова (60°, 120°, 30°, 45°, 75°, 135°). - Збир унутрашњих углова троугла - Спољашњи угао троугла - Конструкције троуглова - Подударност троуглова - Висина троугла - Описана кружница око троугла - Уписана кружница у троугао - Централна симетрија и подударност - Осна симетрија и подударност. - Примена особина троугла у задацима и практичним ситуацијама
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Ученик ће бити у стању да: - класификује троуглове на основу њихових својстава; - конструише углове од 90° и 60° и користи њихове делове за конструкције других углова; - уочи одговарајуће елементе подударних троуглова; - утврди да ли су два троугла подударна на основу ставова подударности; - конструише троугао на основу задатих елемената (странице и углови); - примени својства троуглова у једноставнијим задацима;

	- одреди центар описане и уписане кружнице троугла; - примењује особине осне симетрије, централне симетрије и транслације у једноставнијим задацима; правилно користи геометријски прибор.
Наставна тема/област:	Рационални бројеви
Садржај теме	- Скуп рационалних бројева - Супротан број, апсолутна вредност рационалног броја. - Приказ рационалних бројева на бројевној правој - Упоредивање рационалних бројева - Основне рачунске операције у скупу Q и њихова својства - Изрази са рационалним бројевима - Једначине неједначине - Координатни систем - Приказ података у координатном систему. - Приказ зависности међу величинама. - Размере,пропорције и проценти - Директна пропорционалност - Обрнута пропорционалност.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Ученик ће бити у стању да: - прочита, запише, упореди и представи на бројевној правој рационалне бројеве у облику разломка и у децималном запису; - одреди супротан број и апсолутну вредност рационалног броја; - израчуна вредности једноставнијих бројевних израза и реши једноставну линеарну једначину и неједначину у скупу Q - реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину и неједначину у скупу рационалних бројева; - примени пропорцију и проценат у реалним ситуацијама; - прикаже податке у зависности између две величине у координатном систему (стубичасти, тачкасти и линијски дијаграм); - тумачи податке приказане табелом и графички.
Наставна тема/област:	Четворугао

Садржај теме	- Сабирање и одузимање вектора - Множење вектора бројем - Трапез, особине трапеза - Средња линија троугла и трапеза - Конструкције трапеза - Делтоид
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Ученик ће бити у стању да: - класификује четвороуглове на основу њихових својстава; - конструише паралелограм и трапез на основу задатих елемената (странице, углови и дијагонале четвороугла); - примени својства четвороуглова у једноставнијим задацима; - сабира и одузима векторе и користи их у реалним ситуацијама; - примењује особине осне симетрије, централне симетрије и транслације у једноставнијим задацима.
Наставна тема/област:	Површина троугла и четвороугла
Садржај теме	- Појам површине фигуре - Површина правоугаоника и квадрата - Једнакост површина подударних фигура - Површина паралелограма, троугла, трапеза - Површина четвороугла с нормалним дијагоналама.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Ученик ће бити у стању да: - израчуна површину троугла и четвороугла користећи обрасце или расположиву једнакост.

Образовни стандарди

Наставна тема-област	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
Цели бројеви	– МАТ.А.ОО.О.1.2. Извршавају и правилно користе рачунске операције, њихова својства и релације у скупу природних, целих и рационалних бројева. – МАТ.А.ОО.О.1.3. Изводе основне поступке при раду са општим бројевима– МАТ.А.ОО.О.1.5. Решавају једноставне линеарне једначине и неједначине.	МАТ.А.ОО.С.1.2. Имају шири знања о својствима природних, целих и рационалних бројева и усвојили су појам реалног броја, укључујући разлику између рационалних и ирационалних бројева МАТ.А.ОО.С.1.3. Решавају линеарне једначине и неједначине, као и системе линеарних једначина са две непознате.	МАТ.А.ОО.Н.1.2. Ефикасно манипулишу бројевним и целим алгебарским изразима.

Троугао	– МАТ.Г.ОО.О.1.6. Препознају основне геометријске објекте у равни и простору. Анализира основна својства МАТ.Г.ОО.О.1.7. Израчунавају мерне величине једноставних геометријских објеката користећи одговарајуће формуле и Питагорину теорему. – МАТ.Г.ОО.О.1.8. Користе јединице мере за дужину, површину, запремину, масу, време и углове. – МАТ.Г.ОО.О.1.9. Изводе најједноставније геометријске конструкције – МАТ.Г.ОО.О.1.10. Препознају подударне и симетричне геометријске фигуре у равни.	МАТ.Г.ОО.С.1.5. Израчунавају и процењују мерне величине геометријских објеката, користе разлагања на једноставније објекте, служе се различитим јединицама мере. МАТ.Г.ОО.С.1.7. Знају и користе основна тврђења (ставове подударности и сличности, итд.) о геометријским фигурама (угао, троугао, четвороугао, многоугао и круг) у једноставнијим проблемима. МАТ.Г.ОО.С.1.8. Конструирају једноставне геометријске фигуре.	МАТ.А.ОО.Н.1.1. Користе скупове, скуповне операције и релације у садржајима из геометрије и алгебре. МАТ.Г.ОО.Н.1.5. Конструирају геометријске фигуре, по потреби примењујући више познатих тврђења. МАТ.Г.ОО.Н.1.6. Доказују геометријска тврђења, по потреби примењујући више познатих тврђења (Питагорина теорема и њен обрат, Талесова теорема, ставови подударности и сличности, значајне тачке троугла, збир углова многоугла, и друго).
-----------------------	--	---	---

Рационални бројеви	МАТ.А.ОО.О.1.2. Извршавају и правилно користе рачунске операције, њихова својства и релације у скупу природних, целих и рационалних бројева. МАТ.А.ОО.О.1.3. Изводе основне поступке при раду са општим бројевима МАТ.А.ОО.О.1.4. Користе директну и обрнуту пропорционалност у познатом контексту. МАТ.А.ОО.О.1.5. Решавају једноставне линеарне једначине и неједначине. МАТ.С.ОО.О.1.11. Елементарно тумаче табеларно или графички представљене податаке.	МАТ.А.ОО.С.1.3. Решавају линеарне једначине и неједначине, као и системе линеарних једначина са две непознате. МАТ.А.ОО.С.1.4. Уочавају зависност међу променљивим величинама и примењују линеарну функцију.	МАТ.А.ОО.Н.1.2. Ефикасно манипулишу бројевним и целим алгебарским изразима МАТ.А.ОО.Н.1.3. Оспособљени су за једноставно математичко моделирање у познатом контексту. МАТ.С.ОО.Н.1.7. Анализирају сложеније скупове прикупљених података.
---------------------------	---	--	--

Четвороугао	МАТ.Г.ОО.О.1.6. Препознају основне геометријске објекте у равни и простору и знају њихова основна својства. МАТ.Г.ОО.О.1.7. Израчунавају мерне величине једноставних геометријских објеката користећи одговарајуће формуле и Питагорину теорему. МАТ.Г.ОО.О.1.9. Изводе најједноставније геометријске конструкције	МАТ.Г.ОО.С.1.5. Израчунавају и процењују мерне величине геометријских објеката, користе разлагања на једноставније објекте, служе се различитим јединицама мере. МАТ.Г.ОО.С.1.7. Знају и користе основна тврђења (ставове подударности и сличности, итд.) о геометријским фигурама (угао, троугао, четвороугао, многоугао и круг) у једноставнијим проблемима. МАТ.Г.ОО.С.1.8. Конструирају једноставне геометријске фигуре. МАТ.Г.ОО.С.1.9. Знају и користе основне изометријске трансформације и пресликавају фигуре конструкцијски или уз помоћ дате квадратне мреже.	МАТ.Г.ОО.Н.1.4. Израчунавају и процењују мерне величине геометријских објеката када потребни елементи нису непосредно дати. МАТ.Г.ОО.Н.1.5. Конструирају геометријске фигуре, по потреби примењујући више познатих тврђења. МАТ.Г.ОО.Н.1.6. Доказују геометријска тврђења, по потреби примењујући више познатих тврђења (Питагорина теорема и њен обрат, Талесова теорема, ставови подударности и сличности, значајне тачке троугла, збир углова многоугла, и друго).
--------------------	---	--	--

Површина троугла и четвороугла	МАТ.Г.ОО.О.1.7. Израчунавају мерне величине једноставних геометријских објеката користећи одговарајуће формуле и Питагорину теорему. МАТ.Г.ОО.О.1.8. Користе јединице мере за дужину, површину, запремину, масу, време и углове.	МАТ.Г.ОО.С.1.5. Израчунавају и процењују мерне величине геометријских објеката, користе разлагања на једноставније објекте, служе се различитим јединицама мере.	МАТ.Г.ОО.Н.1.4. Израчунавају и процењују мерне величине геометријских објеката када потребни елементи нису непосредно дати.
---	--	---	--

ДОПУНСКА НАСТАВА		
Наставни предмет: Математика		
Разред: шести	Годишњи фонд часова: 18	Недељни фонд часова: 1
Циљ учења: Допунска настава се организује за ученике који након редовних часова математике нису успели да савладају садржаје предвиђене програмом. Циљ одржавања ових часова је пружање подршке ученицима у савладавању основних математичких појмова и рад на једноставним, већ познатим примерима за што лакше савладавање основних појмова.		
Тема:	Цели бројеви - Ученик утврђује појам целог броја, супротног броја и апсолутне вредности броја; увежбава	

	представљања целих бројева на бројевној правој и њихово упоређивање; вежба сабирање и одузимање целих бројева у једноставним примерима; вежба множење и дељење целих бројева у једноставним задацима; повезује целе бројеве са једноставним примерима из реалног живота.
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: монолошка, дијалошка, илустративна, демонстративна Технике: рад на наставним листићима, инсерт техника, мисли – размени у пару Облици рада: индивидуални, фронтални, рад у пару, групни
Активност наставника	Пружа додатна објашњења, задаје задатке, усмено излаже; образлаже, објашњава, црта, мотивише, усмерава ученике у раду, прилагођава задатке нивоу знања ученика
Активност ученика	Слуша, бележи, црта, поставља питања, одговара на питања, рачуна
Начини праћења постигнућа	Вредновање кроз различите активности и задатке дате на часу и на тесту посебно припремљеном за овај вид рада
Тема:	Троугао Ученик утврђује елементе троугла, цртање и правилно обележавање троугла; утврђује врсте троуглова према угловима и страницама; увежбава рачунање углова троугла; врши утврђивање образаца за обим троугла и њихову примену.
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: монолошка, дијалошка, илустративна, демонстративна Технике: рад на наставним листићима, инсерт техника, мисли – размени у пару Облици рада: индивидуални, фронтални, рад у пару, групни
Активност наставника	Пружа додатна објашњења, задаје задатке, усмено излаже; образлаже, објашњава, црта, мотивише, усмерава ученике у раду, прилагођава задатке нивоу знања ученика
Активност ученика	Слуша, бележи, црта, поставља питања, одговара на питања, рачуна
Начини праћења	Вредновање кроз различите активности и задатке дате на часу и на тесту посебно припремљеном за

постигнућа	овај вид рада
Тема:	Рационални бројеви - Ученик утврђује запис рационалног броја у облику разломка и децималног записа и вежба превођење из једног записа у други; вежба приказивање рационалних бројева на бројевној правој и упоређивање рационалих бројева; увежбава извођење једноставних операције сабирања и одузимања рационалних бројева; утврђује рачунање непознатог члана пропорције у једноставнијим примерима; утврђује одређивање тачака у координатном систему.
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: монолошка, дијалогска, илустративна, демонстративна Технике: рад на наставним листићима, инсерт техника, мисли – размени у пару Облици рада: индивидуални, фронтални, рад у пару, групни
Активност наставника	Пружа додатна објашњења, задаје задатке, усмено излаже; образлаже, објашњава, црта, мотивише, усмерава ученике у раду, прилагођава задатке нивоу знања ученика
Активност ученика	Слуша, бележи, црта, поставља питања, одговара на питања, рачуна
Начини праћења постигнућа	Вредновање кроз различите активности и задатке дате на часу и на тесту посебно припремљеном за овај вид рада
Тема:	Четворугао Ученик утврђује елементе четвороугла, цртање и правилно обележавање четвороугла; утврђује основне врсте четвороуглова и њихова својства; увежбава рачунање углова четвороугла; утврђује обрасце за обим неких четвороуглова и њихову примену.
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: монолошка, дијалогска, илустративна, демонстративна Технике: рад на наставним листићима, инсерт техника, мисли – размени у пару

	Облици рада: индивидуални, фронтални, рад у пару, групни
Активност наставника	Пружа додатна објашњења, задаје задатке, усмено излаже; образлаже, објашњава, црта, мотивише, усмерава ученике у раду, прилагођава задатке нивоу знања ученика
Активност ученика	Слуша, бележи, црта, поставља питања, одговара на питања, рачуна
Начини праћења постигнућа	Вредновање кроз различите активности и задатке дате на часу и на тесту посебно припремљеном за овај вид рада
Тема:	Површина троугла и четвороугла - Ученик утврђује правилно коришћење и претварање јединица за мерење површине; увежбава примену формуле за рачунање површине квадрата, правоугаоника и паралелограма.
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: монолошка, дијалогска, илустративна, демонстративна Технике: рад на наставним листићима, инсерт техника, мисли – размени у пару Облици рада: индивидуални, фронтални, рад у пару, групни
Активност наставника	Пружа додатна објашњења, задаје задатке, усмено излаже; образлаже, објашњава, црта, мотивише, усмерава ученике у раду, прилагођава задатке нивоу знања ученика

ДОДАТНА НАСТАВА		
Наставни предмет: Математика		
Разред: шести	Годишњи фонд часова: 18	Недељни фонд часова: 1
Циљ учења: Додатна настава се организује за ученике који врло успешно савладавају наставне садржаје и имају изражену способност за математику. Циљ организовања ове наставе је продубљивање и примена стечених знања.		

Тема:	Цели бројеви Ученик увежбава израчунавање вредности сложенијег бројевног израза; увежбава самостално решавања сложенијих проблемских и логичких задатака са целим бројевима; утврђује рачунање апсолутне вредности и примене у једначинама; решава такмичарске задатке.
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: монолошка, дијалогска, илустративна, демонстративна, кооперативна, цртање, истраживачка метода Технике: израда задатака, демонстрација, илустрације и графички прикази, презентација, решавање проблема, мисли – размени у пару Облици рада: индивидуални, фронтални, рад у пару, групни
Активност наставника	Објашњава, задаје задатке, усмено излаже; образлаже, објашњава, црта, мотивише
Активност ученика	Слуша, бележи, црта, конструише, поставља питања, одговара на питања, рачуна, анализира, закључује, повезује
Начини праћења постигнућа	Вредновање кроз различите активности и задатке дате на часу и на тесту посебно припремљеном за овај вид рада
Тема:	Троугао Ученик увежбава решавање текстуалних и проблемских задатака у вези са троуглом; анализира и доказује особине троуглова, однос страница и углова, подударност троуглова; примењује знања о троуглу у сложенијим геометријским проблемима; вежбава примену знања о троуглу у практичним и истраживачким ситуацијама.
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: монолошка, дијалогска, илустративна, демонстративна, кооперативна, цртање, истраживачка метода Технике: израда задатака, демонстрација, илустрације и графички прикази, презентација,

	решавање проблема, мисли – размени у пару Облици рада: индивидуални, фронтални, рад у пару, групни
Активност наставника	Објашњава, задаје задатке, усмено излаже; образлаже, објашњава, црта, мотивише
Активност ученика	Слуша, бележи, црта,конструира, поставља питања, одговара на питања, рачуна, анализира, закључује, повезује
Начини праћења постигнућа	Вредновање кроз различите активности и задатке дате на часу и на тесту посебно припремљеном за овај вид рада

Тема:	Рационални бројеви Ученик вежба израчунавање вредности сложенијег бројевног израза у скупу рационалних бројева; вежба самостално решавање сложенијих проблемских и логичких задатака са рационалним бројевима; увежбава решавање сложених једначина и неједначина и њихову примену; решава такмичарске задатке.
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: монолошка, дијалогска, илустративна, демонстративна, кооперативна, цртање, истраживачка метода Технике: израда задатака, демонстрација, илустрације и графички прикази, презентација, решавање проблема, мисли – размени у пару Облици рада: индивидуални, фронтални, рад у пару, групни
Активност наставника	Објашњава, задаје задатке, усмено излаже; образлаже, објашњава, црта, мотивише
Активност ученика	Слуша, бележи, црта,конструира, поставља питања, одговара на питања, рачуна, анализира, закључује, повезује
Начини праћења постигнућа	Вредновање кроз различите активности и задатке дате на часу и на тесту посебно припремљеном за овај вид рада

Тема:	Четвороугао Ученик вежба решавање текстуалних и проблемских задатака у вези са четвороуглом; примењује знања о четвороуглу у сложенијим геометријским проблемима; решава такмичарске задатке.
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: монолошка, дијалогска, илустративна, демонстративна, кооперативна, цртање, истраживачка метода Технике: израда задатака, демонстрација, илустрације и графички прикази, презентација, решавање проблема, мисли – размени у пару Облици рада: индивидуални, фронтални, рад у пару, групни
Активност наставника	Објашњава, задаје задатке, усмено излаже; образлаже, објашњава, црта, мотивише
Активност ученика	Слуша, бележи, црта,конструира, поставља питања, одговара на питања, рачуна, анализира, закључује, повезује
Начини праћења постигнућа	Вредновање кроз различите активности и задатке дате на часу и на тесту посебно припремљеном за овај вид рада
Тема:	Површина троугла и четвороугла Ученик вежба решавање текстуалних и проблемских задатака у вези са површином четвороугла и троугла; примењује знања о четвороуглу у сложенијим геометријским проблемима, израчунава површине сложених фигура; решава такмичарске задатке.
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: монолошка, дијалогска, илустративна, демонстративна, кооперативна, цртање, истраживачка метода Технике: израда задатака, демонстрација, илустрације и графички прикази, презентација, решавање проблема, мисли – размени у пару

	Облици рада: индивидуални, фронтални, рад у пару, групни
Активност наставника	Објашњава, задаје задатке, усмено излаже; образлаже, објашњава, црта, мотивише
Активност ученика	Слуша, бележи, црта,конструира, поставља питања, одговара на питања, рачуна, анализира, закључује, повезује
Начини праћења постигнућа	Вредновање кроз различите активности и задатке дате на часу и на тесту посебно припремљеном за овај вид рада

БИОЛОГИЈА

Разред:Шести	Годишњи фонд часова:72
Наставни предмет:Биологија	Недељни фонд часова:2
„Службени гласник РС”, бр. 88/17, 27/18 – други закон, 10/19, 6/20, 129/21 и 92/23),	
Циљ учења предмета – Циљ наставе биологије је да ученик развије разумевање јединства живог света, грађе и функције организама, односа у екосистемима, наслеђивања и еволуције, као и порекла и разноврсности живог света, уз развијање научног мишљења, еколошке свести и одговорног односа према здрављу и природи.	
Опште предметне компетенције Учећи биологију у основном образовању ученици овладавају знањима и вештинама који им омогућавају да разумеју биолошке концепте и основне принципе функционисања живота на Земљи, као и место и улогу човека у природи. Знања о грађи и функцији организама, наслеђивању, еволуцији и односима организама с окружењем доприносе разумевању биодиверзитета, порекла живота на Земљи, схватању повезаности организама и неживе природе и прихватању различитости. Ученици сагледавају биолошку разноврсност као природно богатство и усвајају концепт одрживог развоја као предуслов за опстанак и просперитет човечанства. Практикујући основе научног приступа и метода, ученици могу да разликују научна од ненаучних објашњења природних појава. Кроз тимски истраживачки рад ученици развијају способност решавања проблема, иницијативу, сарадњу и етичко понашање, као и језичке, комуникацијске и дигиталне компетенције. Анализирањем и	

интерпретирањем података и информација развијају критички однос према њиховој релевантности и поузданости извора. Могу да изаберу креативне и адекватне начине да прикажу резултате рада и ставове у вези са значајним биолошким темама. Изучавајући биолошке појаве и процесе, предлажући идеје и дискутујући о њима, ученици развијају радозналост према природи, апстрактно, креативно и критичко мишљење, способности планирања, вођења и вредновања сопственог учења, самопоуздање и истрајност. Развијају проактиван однос у очувању здравља и унапређивању животне средине и учествују у друштвеном животу на локалном нивоу у активностима везаним за биолошка и животна питања.

Међупредметне компетенције

- компетенција за учење
комуникација и сарадња
рад са подацима и информацијама
дигитална компетенција
решавање проблема
одговоран однос према здрављу и околини

Активности наставника -

- организује и усмерава наставни процес
- демонстрира експерименте и микроскопске препарате
- подстиче истраживачки рад ученика
- припрема наставне материјале и задатке
- вреднује постигнућа ученика

Активности ученика –

- посматра, упоређује и закључује
- ради експерименте и лабораторијске вежбе
- користи микроскоп и ИКТ
- учествује у групном раду и дискусији
- израђује табеле, цртеже и презентације

***Напомена за ИОП-1,2,3.-** Настава се прилагођава ученицима по индивидуалним образовним плановима кроз:

- поједностављене задатке
- визуелну подршку

- продужено време за рад
- додатне и проширене задатке

Начини и поступци остваривања садржаја

• Методе рада:

- вербално-дијалошка метода
- демонстративна метода
- истраживачка метода
- практичан рад
- пројектна настава
- проблемска настава

Технике рада:

- демонстрација
- лабораторијски рад и експерименти
- посматрање и описивање
- истраживачки рад
- решавање проблемских задатака
- рад са текстом и илустрацијама
- израда мапа појмова (концепт мапе)
- анализа података (табеларно и графички)
- технике активног учења
- технике групног и кооперативног рада
- ИКТ активности (презентације, видео материјали, дигитални задаци)

Облици рада:

- фронтални рад
- индивидуални рад
- рад у пару
- групни рад
- тимски пројектни рад

	ИОП: Настава се прилагођава ученицима по индивидуалним образовним плановима кроз: • поједностављене задатке • визуелну подршку • продужено време за рад • додатне и проширене задатке Диференцирана настава: Диференцирана настава се остварује кроз прилагођавање: • нивоа сложености задатака (основни, средњи, напредни) • темпа рада ученика • обима наставног садржаја • начина представљања знања (цртеж, табела, усмено, практично) • додатне подршке за ученике који имају потешкоће • проширених задатака за напредне ученике • индивидуализацију рада у складу са ИОП-1, ИОП-2 и ИОП-3
Начини праћења и вредновања постигнућа	Ученик се из предмета биологија оцењује на основу усмене провере постигнућа, писмене провере постигнућа и практичног рада, а у складу са програмом предмета. Ученик се оцењује и на основу активности и његових резултата рада, а нарочито: излагања и представљања (изложба радова, резултати истраживања, модели, цртежи, постери, и др.), учешћа у дебати и дискусији, домаћих задатака, учешћа у различитим облицима групног рада, рада на пројектима а у складу са програмом предмета. Иницијални тест- обавља се у првој или другој недељи школске године. Иницијалним тестом се процењује ученичко постигнуће из претходног разреда. Резултат иницијалног тестирања се не оцењује, а наставнику служи за планирање рада и даље праћење напредовања ученика. Сумативно оцењивање: Усмена провера постигнућа ученика - обавља се у току оба полугодишта. Најмање једна оцена треба добија се на основу усмене провере постигнућа ученика. Одличан (5) добија ученик који: • је у потпуности савладао градиво, • је сигуран и самосталан,

	брзо и логично закључује, • успешно повезује садржаје, уочава корелације с другим предметима, • зна применити знање у решавању проблемских задатака, • брзо, тачно, опширно, логички и аргументовано одговара на постављена питања, • самостално или у групи ради и презентира пројектне задатке, • је одговоран према раду, наставницима, ученицима, и животном окружењу. Врло добар (4) добија ученик који: • има висок ниво и обим знања и степен разумевања програмских садржаја, • спорије, али тачно, логично и углавном аргументирано одговара на постављена питања, уз евентуално постављање подпитања, • поседује и успешно примењује стечена знања из биологије (уз мању помоћ наставника и висок степен ангажовања ученика), • доноси закључке на већ наученим примерима, се повремено укључује тимски рад при изради пројектних задатака, • је одговоран према раду, наставницима, ученицима, и животном окружењу. Добар (3) добија ученик који: • има просечан ниво и обим знања и степен разумевања програмских садржаја, • полагаано и углавном тачно одговара на постављена питања, уз помоћ наставника, • углавном разуме наставне садржаје и деломично примењује стечена знања, • изводи закључке уз помоћ наставника, • је понекад и неспреман може изказати знање, способности и вештине из биологије, • је одговоран према наставницима, ученицима, и животном окружењу. Довољан (2) добија ученик који: • има задовољавајући ниво и обим знања (не разуме у потпуности наставне садржаје и отежано примењује стечена знања), • деломично и површно одговара на постављена питања уз помоћ наставника, • уз знатну помоћ наставника на једноставан начин набраја и описује природне и биолошке процесе, • код доношења закључака наилази на веће проблеме и несамостално доноси закључке. Недовољан (1) добија ученик који: • није достигао задовољавајући ниво и обим знања и разумевања програмских садржаја, • не одговара на постављена питања и није усвојио кључне појмове, • не разуме наставне садржаје и не примењује знање из биологије и у свакодневном животу Формативно оцењивање Праћење активности на часу, преглед домаћих задатака, пројектни задаци, практичан рад.
--	---

Место извођења	• учионица • кабинет биологије • лабораторија • терен (школско двориште, природа)
Наставна средства	• уџбеник и радна свеска • микроскоп и лабораторијски прибор • модели ћелије и органа • ИКТ (рачунар, презентације, видео материјали)
Специфичне предметне компетенције	Основни ниво: Специфична предметна компетенција 1 (СПК 1) Ученици усвајају елементарна знања из биологије која су неопходна за разликовање живих бића од неживе природе. Ученици разумеју да су сва жива бића грађена од ћелија у којима се обављају животни процеси. Упознају се са грађом људског тела, што омогућава лакше разумевање грађе и функционисања других живих бића, као и усвајање здравих животних навика. Како би боље упознали аспекте природе, уочавају примере утицаја човека на природу, пре свега у непосредној околини, што их усмерава да својим понашањем доприносе очувању животне средине. Спознају везу између квалитета свог живота и здравља и квалитета животне средине. Увиђајући повезаност између живе и неживе природе и улоге човека у њој, ученици схватају да су човеково здравље и добробит уско повезани са очувањем природе. Разумевањем кључних биолошких појмова, ученици развијају основе логичког и критичког мишљења неопходних за разумевање појава и процеса у природи и функционисање сопственог тела. Специфична предметна компетенција 2 (СПК 2) Ученици овладавају вештинама неопходним за разумевање основних појмова и концепата о грађи, процесима и појавама код живих бића. Посматрају, уочавају, прате и описују појаве и процесе у природи и изводе једноставне експерименте о утицају спољашње и унутрашње средине на жива бића. Приликом огледа и теренског рада ученици примењују безбедносне процедуре како би заштитили себе и друге. Такође, активно и конструктивно учествују у раду групе или пара, поштујући правила заједничког рада и уважавајући разлике у мишљењу и ставовима. До информација долазе на различите начине, а у складу са својим интересовањима и могућностима. ИКТ користе за истраживање, презентацију резултата и ефикасну комуникацију и сарадњу. Овладавајући основним вештинама експерименталног и теренског рада, ученици

	формирају позитиван став према науци и научним начинима сазнавања и развијају мануелне, аналитичке и дигиталне вештине. Такође, остварују ближи контакт са природом и поштују живи свет око себе. Радом са другима развијају комуникацију и толеранцију. Специфична предметна компетенција 3 (СПК 3) Сви ученици примењују стечена знања у свакодневном животу. Ученици разумеју промене кроз које пролазе у периоду пубертета. Имајући у виду могуће здравствене, породичне и социјалне последице болести зависности насталих злоупотребом психоактивних супстанци, ученици бирају и усвајају здраве стилове живота. Разумевање извора варијабилности омогућава прихватање различитости у изгледу, понашању и мишљењу. Ученици развијају хуман однос према животињама и у дискусијама аргументују значај дивљих и домаћих врста за човека. Развијају радозналост према природи и своја запажања о њој могу да представе на креативан начин и уз коришћење ИКТ-а, водећи рачуна о безбедности на интернету. Уочавају чиниоце и понашања који нарушавају природу и квалитет животне средине у ужој и широкој околини. Своје ставове у погледу права на здраву животну средину и обавеза да је штите заснивају на научним доказима. Кроз тимски рад, усвајају форме понашања и правила комуникације засноване на толерантном и праведном приступу. Критички процењују рад свих чланова тима, као и сопствени рад и улогу у тиму. Средњи ниво: Специфична предметна компетенција 1 (СПК 1) Ученици истражују особине живих бића и њихову разноликост и анализирају различите утицаје спољашње и унутрашње средине на животне процесе. На основу разумевања полног размножавања и механизма наслеђивања особина, објашњавају разноврсност живог света. Ученици доводе у везу порекло живог света са његовом разноврсношћу и са позицијом група организама на Дрвету живота. На примерима објашњавају природу биолошке еволуције и значај Дарвинове теорије за савремену науку и различите области људског деловања. Повезивањем грађе и функционисања живог света, уз примену математике и других природних наука, ученици објашњавају везу економичности грађе и функције на нивоима од ћелије до биосфере. Повезују узроке и последице глобалних промена на живи свет, животну средину и природне ресурсе. Разумевање последица деловања човека на животну средину, као и значаја очувања и заштите биодиверзитета, омогућава планирање активности које ученици могу да предузму за унапређивање стања и квалитета животне средине на личном нивоу, на нивоу заједнице и глобалном нивоу. Ученици идентификују факторе који унапређују или угрожавају здравље и
--	---

	критички процењују важност здравих животних навика у превенцији болести. Усвајањем основних биолошких концепата, као што су еволуција, екологија, заштита животне средине и очување здравља, ученици уочавају законитости на различитим нивоима организације живих бића и тако стичу систематски повезана биолошка знања. Специфична предметна компетенција 2 (СПК 2) Ученици постављају једноставна истраживачка питања и користе једноставне методе и технике како би прикупили потребне податке (нпр. опсервирање, узорковање, мерење итд). Спровode теренска истраживања и једноставне огледе о особинама и грађи живих бића, утицају животних навика на здравље и биолошким појавама и процесима у екосистемима. Прикупљене податке обрађују и анализирају и изводе закључке. Резултате истраживања представљају графички и табеларно, израдом модела биолошких објеката и процеса и на друге креативне начине. Микроскопирањем уочавају грађу организама на различитим нивоима биолошке организације. У истраживачком и експерименталном раду ученици примењују знања из математике, природних и друштвених наука. Из релевантних извора информација издвајају и реорганизују потребне информације и податке, развијајући вештине управљања подацима и ефикасног и безбедног коришћења ИКТ-а. Кроз истраживачки рад ученици усавршавају аналитичке вештине, развијају дивергентно мишљење и оспособљавају се да заузимају критички став према подацима и информацијама. Радећи у тиму, ученици развијају способност вредновања резултата рада. Специфична предметна компетенција 3 (СПК 3) Ученици развијају нове ставове и вештине које примењују у свакодневном животу и животу заједнице. Користе стечена знања из биологије, природних и друштвених наука, технике и технологије да коригују животне навике и побољшају квалитет сопственог живота. Ученици вреднују биодиверзитет као кључан услов за благостање људи. Дискутују о одрживом коришћењу природних ресурса, о здравим стилевима живота, производњи хране и добробити животиња. Критички процењују информације и податке из медија о климатским променама и изумирању биљних и животињских врста. Ученици разликују поуздане изворе информација од непоузданих, релевантне податке од ирелевантних, као и научна објашњења природних појава од ненаучних. У разговорима о различитим биолошким појавама и процесима развијају вештину јасног, прецизног и аргументованог изражавања идеја и ставова у усменој и писаној форми. Ученици постављају реалне циљеве учења и рада, развијају способности планирања и организације посла и закључују на основу доказа. Процењују сопствене снаге и слабости и самоуверени су и истрајни у раду.
--	---

Напредни ниво:**Специфична предметна компетенција 1 (СПК 1)**

Ученици повезују и примењују стечена знања у школским ситуацијама и свакодневном животу. Повезујући грађу и функционисање живог света, примерима илуструју деловање спољашњих и унутрашњих утицаја на одржавање хомеостазе организама. Развијају и негују лична интересовања у вези са одржањем хомеостазе и очувањем здравља. Ученици разумеју повезаност главних група организама на основу знања о функцији генетичког материјала, његовом преношењу кроз генерације и настанку нових врста под утицајем еволуционих механизма. Самостално и у сарадњи са другима истражују филогенетске низове, откривају и повезују сродничке односе између врста. Уочавањем промена у природи, а посебно промена под утицајем човека, ученици објашњавају развој екосистема и угроженост биодиверзитета. Анализирањем чинилаца који нарушавају квалитет животне средине могу да разумеју положај човека у природи, његову одговорност за стање животне средине и значај концепта одрживог развоја. Овладавањем одређених биолошких појмова, као што су хомеостаза, еволуциони механизми, специјација и одрживи развој, ученици развијају логичко и критичко мишљење неопходно за разумевање утицаја животне средине на промене биодиверзитета и на здравље човека.

Специфична предметна компетенција 2 (СПК 2)

Ученици на основу стечених знања, интересовања и информација из различитих извора постављају адекватне хипотезе на које ће моћи да добију одговоре применом научног приступа. Разумеју значај коришћења релевантних и поузданих података и информација за објашњавање појава и процеса у природи, у процесу учења, примени у раду, доношењу одлука и у свакодневном животу. Разликују податак/информацију од њиховог тумачења. Интерпретирају податке користећи текстуалне, математичке, графичке и аудио-визуелне форме. Ученици формулишу објашњења и закључке на основу резултата до којих су дошли. Презентују, дискутују и преиспитују резултате у светлу добијених коментара. Представљају закључке, ставове и мишљења усмено и писано, поштујући ограничења и контекст. Нова и претходно стечена сазнања и вештине повезују у јединствену целину. Примењују одговарајуће начине учења у складу са циљевима, садржајем, интересовањима, условима и расположивим временом. Кроз експерименталан рад, ученици продубљују способност анализе и синтезе и развијају критичко мишљење.

	Специфична предметна компетенција 3 (СПК 3) Ученици кроз активности у вези са унапређивањем здравља и очувањем животне средине развијају иницијативу, креативност и бригу за друге. Разумеју утицај фармацеутских и других производа на здравље, тумаче декларације и упутства на производима, слушају савете стручњака и према њима поступају. Ученици дискутују о утицају биотехнологија на животну средину, здравље и квалитет живота. Практикују активности које подстичу бригу о природи и одрживи развој. Вреднују значај тих активности за свој будући живот, живот заједнице и живот будућих генерација. Ученици се активно укључују у планирање и реализацију друштвених акција у школи и заједници које су усмерене ка заштити, обнови и унапређењу животне средине и ка одрживом развоју. Како би развили и спровели активности за очување биодиверзитета, препознају проблем којим ће се бавити, рашчлањују проблемску ситуацију на делове и уочавају везе између њих. Сечена научна знања и вештине омогућавају им активно укључивање у друштвени живот на локалном нивоу и доношење одлука заснованих на доказима и разумевању друштвених вредности и правила.
Корелација	• географија (екосистеми, биоми) • хемија (састав ћелије, супстанце) • физика (енергија, кретање) • информатика (ИКТ, презентације) • грађанско васпитање (здравље, одговорност)

Наставна тема/област:	1. ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА
Садржај теме	• ћелија као основа живота • једноћелијски и вишећелијски организми • органи и системи органа • микроскопирање

Исходи наставе и учења у оквиру теме	• упоређује грађу живих бића • повезује структуру и функцију • користи микроскоп
Наставна тема/област:	2. ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ
Садржај теме	• станиште, популација, екосистем • ланци исхране • односи у природи
Исходи наставе и учења у оквиру теме	• разликује појмове екологије • описује односе међу организмима • истражује утицај човека на средину
Наставна тема/област:	3. НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА
Садржај теме	• наследне особине • варијабилност • природна и вештачка селекција
Исходи наставе и учења у оквиру теме	• објашњава наследност • повезује селекцију и еволуцију • анализира податке

Наставна тема/област:	4. ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОГ СВЕТА
Садржај теме	дрво живота класификација организама еволутивне везе
Исходи наставе и учења у оквиру теме	групише организме одређује положај врсте препознаје разноврсност
Наставна тема/област:	5. ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ
Садржај теме	хигијена и здравље заразне болести прва помоћ екологија и здравље
Исходи наставе и учења у оквиру теме	примењује здравствене навике пружа основну прву помоћ повезује загађење и здравље

Образовни стандарди			
Наставна тема-	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:

област .ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА	– БИО.ОО.О.1.1. Примењују критеријуме за разликовање живих бића од неживе природе. – БИО.ОО.О.2.4. Посматрају, уочавају, прате и описују појаве у животу организама из окружења и презентују резултате истраживања. – БИО.ОО.О.2.5. Уз помоћ наставника изводе једноставне експерименте у којима се истражује утицај спољашње и унутрашње средине на процесе код живих бића. БИО.ОО.О.3.4. Развијају радозналост према природи. БИО.ОО.О.3.8. Развијају способност вербалног изражавања чињеница, идеја, ставова и мишљења о биолошким појавама. .	БИО.ОО.С.1.1. Пореде ћелије према морфолошким и функционалним карактеристикама. – БИО.ОО.С.1.2. Објашњавају основе животних процеса на свим нивоима биолошке организације. БИО.ОО.С.2.1. Истражују допринос научника развоју биологије и значај научних открића за развој друштва. – БИО.ОО.С.2.2. Постављају једноставна истраживачка питања о биолошким појавама и процесима. – БИО.ОО.С.2.3. Користе једноставне методе, технике и процедуре за сакупљање и систематизацију података истраживања. – БИО.ОО.С.2.4. Графички и табеларно приказују резултате истраживања користећи научни језик. БИО.ОО.С.2.10. Микроскопирањем уочавају кључне структуре организама.	БИО.ОО.С.3.5. Планирају, воде и вреднују сопствено учење, чиме развијају самопоуздање и истрајност.
Наставна тема-област . ЖИВОТ У	Основни ниво БИО.ОО.О.1.3. Примерима илуструју узроке и последице штетног деловања антропогеног	Средњи ниво: БИО.ОО.С.1.4. Анализирају како различити фактори спољашње и унутрашње средине утичу на	Напредни ниво: БИО.ОО.Н.1.6. Критички вреднују антропогени утицај на животну средину и

ЕКОСИСТЕМУ	фактора на жив БИО.ОО.О.2.3. Проналазе на интернету и у литератури податке о адаптацијама карактеристичних врста на услове који владају у екосистемима типичним за Србију. – БИО.ОО.О.2.4. Посматрају, уочавају, прате и описују појаве у животу организама из окружења и презентују резултате истраживања. – БИО.ОО.О.2.5. Уз помоћ наставника изводе једноставне експерименте у којима се истражује утицај спољашње и унутрашње средине на процесе код живих бића. . БИО.ОО.О.3.4. Развијају радозналост према природи. – БИО.ОО.О.3.5. Представљају на креативан начин право на здраву животну средину и обавезу да је штите од нарушавања. БИО.ОО.О.3.7. Конструктивно сарађују у активностима које имају за циљ очување здравља, животне средине и биодиверзитета непосредне околине. БИО.ОО.О.3.9. Критички и одговорно користе дигиталне	животне процесе. БИО.ОО.С.1.11. Доводе у везу узроке и последице глобалних промена на живи свет, животну средину и природне ресурсе. БИО.ОО.С.2.6. Користе више различитих релевантних извора информација током истраживачког рада. – БИО.ОО.С.2.7. Истражују живи свет на терену: прикупљају узорке, фотографишу, прате појаве и процесе, врше мерења. БИО.ОО.С.3.5. Планирају, воде и вреднују сопствено учење, чиме развијају самопоуздање и истрајност.	биодиверзитет. БИО.ОО.Н.2.3. Анализирају податке, објашњавају трендове и изводе закључке. БИО.ОО.Н.3.2. Израђују процедуре активности за очување биодиверзитета.
------------	---	--	---

	технологије у активностима у вези са истраживањем биолошких појава и процеса.		
Наставна тема-област . НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА	Основни ниво: БИО.ОО.О.3.6. Учествоју у дискусијама и дебатама о значају дивљих и гајених врста за човека. БИО.ОО.О.3.8. Развијају способност вербалног изражавања чињеница, идеја, ставова и мишљења о биолошким појавама. – БИО.ОО.О.3.9. Критички и одговорно користе дигиталне технологије у активностима у вези са истраживањем биолошких појава и процеса. – БИО.ОО.О.3.10. Критички и конструктивно процењују свој рад и учење, као и рад других. – БИО.ОО.О.3.11. Развијају поверење у закључке засноване на научним доказима. . .	Средњи ниво: БИО.ОО.С.1.5. Објашњавају значај полног размножавања и наслеђивања особина за разноврсност живог света. БИО.ОО.С.2.6. Користе више различитих релевантних извора информација током истраживачког рада. БИО.ОО.С.3.3. Артикулисано и аргументовано заступају научни поглед на свет у писаној и усменој форми.	Напредни ниво БИО.ОО.Н.1.2. Објашњавају функцију генетичког материјала у ћелији (хромозом, ДНК, РНК, ген) и пренос наследне информације кроз генерације. БИО.ОО.Н.3.3. Примерима илуструју значај биотехнолошких производа и процеса у превенцији и лечењу многих болести, производњи хране и заштити животне средине.

Наставна тема-област ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОГ СВЕТА	Основни ниво: БИО.ОО.О.3.2. Развијају толеранцију, превазилазе предрасуде и промовишу социјалну укљученост јер разумеју заједничко порекло живих бића и утицај наследног материјала и средине на развој особина организама. БИО.ОО.О.3.11. Развијају поверење у закључке засноване на научним доказима.	Средњи ниво БИО.ОО.С.1.6. Одређују положај главних група на Дрвету живота на основу познавања основних карактеристика организама, разликујући сличност и сродност међу њима. – БИО.ОО.С.1.7. Илуструју примерима еволуционе промене код живих бића условљене антропогеним фактором и другим утицајима спољашње средине. – БИО.ОО.С.1.8. Изводе закључак о значају и доприносу Дарвинове теорије савременој теорији еволуције и различитим областима људског деловања. БИО.ОО.С.3.5. Планирају, воде и вреднују сопствено учење, чиме развијају самопоуздање и истрајност.	Напредни ниво: БИО.ОО.Н.1.4. Објашњавају настанак нових врста под утицајем еволуционих механизма.

Наставна тема- област	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ	БИО.ОО.О.3.3. Усвајају навике и знања који доприносе заштити и очувању сопственог здравља и здравља других људи. БИО.ОО.О.3.7. Конструктивно сарађују у активностима које имају за циљ очување здравља, животне средине и биодиверзитета непосредне околине. механички да рукује лупом, школским микроскопом и лабораторијским прибором.	БИО.ОО.С.1.12. Критички вреднују важност здравих стилова живота у превен БИО.ОО.С.2.1. Истражују допринос научника развоју биологије и значај научних открића за развој друштва.цији болести. БИО.ОО.С.3.2. Процењују сопствене животне навике у односу на елементе здравог начина живота и принципе одрживог развоја. – БИО.ОО.С.3.3. Артикулисано и аргументовано заступају научни поглед на свет у писаној и усменој форми. – БИО.ОО.С.3.4. Изражавају критички став према медијским садржајима који се баве здравим стиливима живота, климатским променама, загађивању животне средине и изумирању биљних и животињских врста. .	БИО.ОО.Н.3.1. Иницирају, осмишљавају и учествују у реализацији активности са циљем подизања свести о очувању здравља, квалитета животне средине и значају одрживог развоја.

ДОДАТНА НАСТАВА		
Наставни предмет: биологија		
Разред: 6.	Годишњи фонд часова: 36	Недељни фонд часова: 1
Циљ учења: проширивање и продубљивање биолошких знања стечених у редовној настави, оспособљавање ученика за самостално научничко истраживање, критичко мишљење и решавање проблемских задатака, као и развијање високих стандарда еколошке културе и одговорности према живом свету и сопственом здрављу.		
Тема:	ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОТА	
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Истраживачка метода Проблемска метода Лабораторијско-експериментална метода Метода пројекта Дијалогска метода Технике: Вршњачко подучавање (ученик у улози наставника) Израда Венових дијаграма за сложене компарације Симулација и моделирање (израда 3D модела) Олуја мозгова (Brainstorming) „Интервју са научником” или дебата Облици рада:	

	Групни рад (истраживачки тимови) Рад у паровима (тандемски рад на пројекту) Индивидуални истраживачки рад Фронтални облик рада
Активност наставника	Осмишљава проблемске задатке, истраживачке ситуације и протоколе за огледе Менторише ученике током самосталног рада и израде пројектата Демонстрира сложеније лабораторијске технике (нпр. прављење свежих микроскопских препарата) Упућује ученике на додатне изворе знања (научно-популарна литература, поуздани интернет сајтови) Подстиче дебату, критичко мишљење и аргументовано брњење ставова Организује и припрема ученике за такмичења
Активност ученика	Поставља истраживачка питања и формулише хипотезе Самостално планира и изводи биолошке огледе и микроскопирање Прикупља, анализира и статистички обрађује податке (табеле, графикони) Креира 3D моделе, концептуалне мапе и презентације Ради на пројектним задацима и презентује резултате пред групом Решава сложене логичке задатке са такмичарским карактером

Начини праћења постигнућа	Праћење и евалуација истраживачких дневника и извештаја са огледа Оцењивање квалитета израђених пројеката, макета и презентација Вршњачко оцењивање (ученици вреднују рад и излагања једни других) Тестирање кроз сложеније задатке отвореног типа и такмичарске тестове Праћење нивоа самосталности, креативности и иницијативе у раду Формативно бележење напретка у напредним вештинама (нпр. критичко мишљење, научни метод)
----------------------------------	---

Тема:	ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Истраживачка метода Проблемска метода Лабораторијско-експериментална метода Метода пројекта Дијалошка метода Технике: Вршњачко подучавање (ученик у улози наставника)

	Израда Венових дијаграма за сложене компарације Симулација и моделирање (израда 3D модела) Олуја мозгова (Brainstorming) „Интервју са научником” или дебата Облици рада: Групни рад (истраживачки тимови) Рад у паровима (тандемски рад на пројекту) Индивидуални истраживачки рад Фронтални облик рада
Активност наставника	Осмишљава проблемске задатке, истраживачке ситуације и протоколе за огледе Менторише ученике током самосталног рада и израде пројеката Демонстрира сложеније лабораторијске технике (нпр. прављење свежих микроскопских препарата) Упућује ученике на додатне изворе знања (научно-популарна литература, поуздани интернет сајтови) Подстиче дебату, критичко мишљење и аргументовано брањење ставова Организује и припрема ученике за такмичења
Активност ученика	Поставља истраживачка питања и формулише хипотезе Самостално планира и изводи биолошке огледе и микроскопирање Прикупља, анализира и статистички обрађује податке (табеле, графикони)

	Креира 3D моделе, концептуалне мапе и презентације Ради на пројектним задацима и презентује резултате пред групом Решава сложене логичке задатке са такмичарским карактером
Начини праћења постигнућа	Праћење и евалуација истраживачких дневника и извештаја са огледа Оцењивање квалитета израђених пројеката, макета и презентација Вршњачко оцењивање (ученици вреднују рад и излагања једни других) Тестирање кроз сложеније задатке отвореног типа и такмичарске тестове Праћење нивоа самосталности, креативности и иницијативе у раду Формативно бележење напретка у напредним вештинама (нпр. критичко мишљење, научни метод)

Тема:	НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Истраживачка метода Проблемска метода Лабораторијско-експериментална метода Метода пројекта Дијалошка метода Технике: Вршњачко подучавање (ученик у улози наставника)

	Израда Венових дијаграма за сложене компарације Симулација и моделирање (израда 3D модела) Олуја мозгова (Brainstorming) „Интервју са научником” или дебата Облици рада: Групни рад (истраживачки тимови) Рад у паровима (тандемски рад на пројекту) Индивидуални истраживачки рад Фронтални облик рада
Активност наставника	Осмишљава проблемске задатке, истраживачке ситуације и протоколе за огледе Менторише ученике током самосталног рада и израде пројеката Демонстрира сложеније лабораторијске технике (нпр. прављење свежих микроскопских препарата) Упућује ученике на додатне изворе знања (научно-популарна литература, поуздани интернет сајтови) Подстиче дебату, критичко мишљење и аргументовано брњење ставова Организује и припрема ученике за такмичења
Активност ученика	Поставља истраживачка питања и формулише хипотезе Самостално планира и изводи биолошке огледе и микроскопирање Прикупља, анализира и статистички обрађује податке (табеле, графикони)

	Креира 3D моделе, концептуалне мапе и презентације Ради на пројектним задацима и презентује резултате пред групом Решава сложене логичке задатке са такмичарским карактером
Начини праћења постигнућа	Праћење и евалуација истраживачких дневника и извештаја са огледа Оцењивање квалитета израђених пројеката, макета и презентација Вршњачко оцењивање (ученици вреднују рад и излагања једни других) Тестирање кроз сложеније задатке отвореног типа и такмичарске тестове Праћење нивоа самосталности, креативности и иницијативе у раду Формативно бележење напретка у напредним вештинама (нпр. критичко мишљење, научни метод)

Тема:	ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Истраживачка метода Проблемска метода Лабораторијско-експериментална метода Метода пројекта Дијалошка метода Технике: Вршњачко подучавање (ученик у улози наставника)

	Израда Венових дијаграма за сложене компарације Симулација и моделирање (израда 3D модела) Олуја мозгова (Brainstorming) „Интервју са научником” или дебата Облици рада: Групни рад (истраживачки тимови) Рад у паровима (тандемски рад на пројекту) Индивидуални истраживачки рад Фронтални облик рада
Активност наставника	Осмишљава проблемске задатке, истраживачке ситуације и протоколе за огледе Менторише ученике током самосталног рада и израде пројеката Демонстрира сложеније лабораторијске технике (нпр. прављење свежих микроскопских препарата) Упућује ученике на додатне изворе знања (научно-популарна литература, поуздани интернет сајтови) Подстиче дебату, критичко мишљење и аргументовано брањење ставова Организује и припрема ученике за такмичења
Активност ученика	Поставља истраживачка питања и формулише хипотезе Самостално планира и изводи биолошке огледе и микроскопирање Прикупља, анализира и статистички обрађује податке (табеле, графикони)

	Креира 3D моделе, концептуалне мапе и презентације Ради на пројектним задацима и презентује резултате пред групом Решава сложене логичке задатке са такмичарским карактером
Начини праћења постигнућа	Праћење и евалуација истраживачких дневника и извештаја са огледа Оцењивање квалитета израђених пројеката, макета и презентација Вршњачко оцењивање (ученици вреднују рад и излагања једни других) Тестирање кроз сложеније задатке отвореног типа и такмичарске тестове Праћење нивоа самосталности, креативности и иницијативе у раду Формативно бележење напретка у напредним вештинама (нпр. критичко мишљење, научни метод)

Тема:	ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Истраживачка метода Проблемска метода Лабораторијско-експериментална метода Метода пројекта Дијалошка метода Технике: Вршњачко подучавање (ученик у улози наставника)

	Израда Венових дијаграма за сложене компарације Симулација и моделирање (израда 3D модела) Олуја мозгова (Brainstorming) „Интервју са научником” или дебата Облици рада: Групни рад (истраживачки тимови) Рад у паровима (тандемски рад на пројекту) Индивидуални истраживачки рад Фронтални облик рада
Активност наставника	Осмишљава проблемске задатке, истраживачке ситуације и протоколе за огледе Менторише ученике током самосталног рада и израде пројеката Демонстрира сложеније лабораторијске технике (нпр. прављење свежих микроскопских препарата) Упућује ученике на додатне изворе знања (научно-популарна литература, поуздани интернет сајтови) Подстиче дебату, критичко мишљење и аргументовано брањење ставова Организује и припрема ученике за такмичења
Активност ученика	Поставља истраживачка питања и формулише хипотезе Самостално планира и изводи биолошке огледе и микроскопирање Прикупља, анализира и статистички обрађује податке (табеле, графикони)

	Креира 3D моделе, концептуалне мапе и презентације Ради на пројектним задацима и презентује резултате пред групом Решава сложене логичке задатке са такмичарским карактером
Начини праћења постигнућа	Праћење и евалуација истраживачких дневника и извештаја са огледа Оцењивање квалитета израђених пројеката, макета и презентација Вршњачко оцењивање (ученици вреднују рад и излагања једни других) Тестирање кроз сложеније задатке отвореног типа и такмичарске тестове Праћење нивоа самосталности, креативности и иницијативе у раду Формативно бележење напретка у напредним вештинама (нпр. критичко мишљење, научни метод)

ДОПУНСКА НАСТАВА		
Наставни предмет: биологија		
Разред:5	Годишњи фонд часова:36	Недељни фонд часова:1
Циљ учења: Пружање подршке ученицима који заостају у савладавању наставних садржаја из биологије ради постизања предвиђених стандарда постигнућа, утврђивање и систематизација знања о пореклу и разноврсности живота.		
Тема:	ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОТА	
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе:Монолошко-дијалогска, илустративно-демонстративна, метода практичних радова, метода текстуалних радова. Технике:„Мапе ума“, Т-табела (поређење особина), анализа визуелних садржаја, вођено читање прилагођеног текста.	

	Облици рада:Индивидуални, индивидуални облик рада уз помоћ наставника (диференцирана настава), рад у паровима.
Активност наставника	Дијагностикује тешкоће у учењу, припрема прилагођене материјале и наставне листиће, додатно објашњава сложене појмове (еволуција, генетика, класификација), прати напредак, мотивише ученике и даје повратну информацију.
Активност ученика	Активно учествује у разговору, анализира шеме и слике, решава прилагођене задатке на наставним листићима, поставља питања о нејасним појмовима, исправља грешке у сопственом раду и самостално/уз помоћ повезује градиво.
Начини праћења постигнућа	Формативно оцењивање: праћење рада на часу, преглед домаћих задатака, усмена провера кроз кратка питања, самооцењивање ученика и праћење ангажовања.

Тема:	ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе:Монолошко-дијалогска, илустративно-демонстративна, метода практичних радова, метода текстуалних радова. Технике:„Мапе ума“, Т-табела (поређење особина), анализа визуелних садржаја, вођено читање прилагођеног текста. Облици рада:Индивидуални, индивидуални облик рада уз помоћ наставника (диференцирана настава), рад у паровима.
Активност наставника	Дијагностикује тешкоће у учењу, припрема прилагођене материјале и наставне листиће, додатно објашњава сложене појмове (еволуција, генетика, класификација), прати напредак, мотивише ученике и даје повратну информацију.
Активност ученика	Активно учествује у разговору, анализира шеме и слике, решава прилагођене задатке на наставним листићима, поставља питања о нејасним појмовима, исправља грешке у сопственом раду и самостално/уз помоћ повезује градиво.

Начини праћења постигнућа	Формативно оцењивање: праћење рада на часу, преглед домаћих задатака, усмена провера кроз кратка питања, самооцењивање ученика и праћење ангажовања.
----------------------------------	--

Тема:	НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе:Монолошко-дијалогска, илустративно-демонстративна, метода практичних радова, метода текстуалних радова. Технике:„Мапе ума“, Т-табела (поређење особина), анализа визуелних садржаја, вођено читање прилагођеног текста. Облици рада:Индивидуални, индивидуални облик рада уз помоћ наставника (диференцирана настава), рад у паровима.
Активност наставника	Дијагностикује тешкоће у учењу, припрема прилагођене материјале и наставне листиће, додатно објашњава сложене појмове (еволуција, генетика, класификација), прати напредак, мотивише ученике и даје повратну информацију.
Активност ученика	Активно учествује у разговору, анализира шеме и слике, решава прилагођене задатке на наставним листићима, поставља питања о нејасним појмовима, исправља грешке у сопственом раду и самостално/уз помоћ повезује градиво.
Начини праћења постигнућа	Формативно оцењивање: праћење рада на часу, преглед домаћих задатака, усмена провера кроз кратка питања, самооцењивање ученика и праћење ангажовања.

Тема:	ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе:Монолошко-дијалогска, илустративно-демонстративна, метода практичних радова, метода текстуалних радова. Технике:„Мапе ума“, Т-табела (поређење особина), анализа визуелних садржаја, вођено читање прилагођеног текста. Облици рада:Индивидуални, индивидуални облик рада уз помоћ наставника (диференцирана

	настава), рад у паровима.
Активност наставника	Дијагностикује тешкоће у учењу, припрема прилагођене материјале и наставне листиће, додатно објашњава сложене појмове (еволуција, генетика, класификација), прати напредак, мотивише ученике и даје повратну информацију.
Активност ученика	Активно учествује у разговору, анализира шеме и слике, решава прилагођене задатке на наставним листићима, поставља питања о нејасним појмовима, исправља грешке у сопственом раду и самостално/уз помоћ повезује градиво.
Начини праћења постигнућа	Формативно оцењивање: праћење рада на часу, преглед домаћих задатака, усмена провера кроз кратка питања, самооцењивање ученика и праћење ангажовања.

Тема:	ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе:Монолошко-дијалогска, илустративно-демонстративна, метода практичних радова, метода текстуалних радова. Технике:„Мапе ума“, Т-табела (поређење особина), анализа визуелних садржаја, вођено читање прилагођеног текста. Облици рада:Индивидуални, индивидуални облик рада уз помоћ наставника (диференцирана настава), рад у паровима.
Активност наставника	Дијагностикује тешкоће у учењу, припрема прилагођене материјале и наставне листиће, додатно објашњава сложене појмове (еволуција, генетика, класификација), прати напредак, мотивише ученике и даје повратну информацију.
Активност ученика	Активно учествује у разговору, анализира шеме и слике, решава прилагођене задатке на наставним листићима, поставља питања о нејасним појмовима, исправља грешке у сопственом раду и самостално/уз помоћ повезује градиво.
Начини праћења постигнућа	Формативно оцењивање: праћење рада на часу, преглед домаћих задатака, усмена провера кроз кратка питања, самооцењивање ученика и праћење ангажовања.

ФИЗИКА

Разред: Шести	Годишњи фонд часова:72
Наставни предмет: Физика	Недељни фонд часова:2
Службени гласник бр:	
Циљ учења предмета – Циљ учења Физике јесте упознавање ученика са природним појавама и основним законима природе, стицање основе научне писмености, оспособљавање за уочавање и распознавање физичких појава и активно стицање знања о физичким феноменима кроз истраживање, усвајање основа научног метода и усмеравање према примени физичких закона у свакодневном животу и раду.	
Опште предметне компетенције -Учењем физике у основној школи ученици развијају радозналост према природним појавама и разумевање основних физичких концепата. Ученици увиђају узроке и последице физичких појава . Успостављају односе између физичких величина којима се ове појаве описују користећи језик симбола и формула, табела и графикана, притом развијајући логичко и математичко мишљење. Ученици иницирају, планирају и реализују једноставна истраживања у којима користе основну методологију физике, укључујући експерименте и компјутерске симулације. Прикупљају, обрађују, анализирају и критички тумаче податке. Реализовањем разноврсних задатака ученици развијају вештине учења и вредновања процеса и резултата рада. Истраживањем проблема у физици, у кооперацији са другима, ученици излажу своје идеје, аргументују и презентују налазе и тако развијају научну писменост, језичке и комуникацијске вештине, способност уважавања мишљења других и сарадничке компетенције. Ученици примењују стечена знања и вештине у ситуацијама из свакодневног живота. Сагледавају примену физике у различитим областима укључујући медицину, електротехнику, енергетику и саобраћај. Свесни су њене улоге у развоју људског друштва кроз историју и значаја за савремене технолошке промене које унапређују квалитет живота. Услед тога, ученици заузимају проактиван став о коришћењу физике за решавање	

проблема у природи узрокованих људским деловањем и усвајају понашања којима чувају здравље и животну средину.	
Међупредметне компетенције -1. дигитална, 2. рад са подацима, 3. решавање проблема, 4. сарадња, 6. комуникација, 8. компетенција за учење, 9. одговоран однос околина, 10. одговоран однос према здрављу, 11. естетичка компетенција	
Активности наставника - Планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада; Демонстрира и илуструје; подстиче ученике на увиђање и повезивање са садржајима; проверава оствареност исхода .	
Активности ученика -Прати, записује поставља питања, решава задатке, доноси логичке закључке, повезује садржаје, дискутује, учествује у извођењу огледа, демонстрира, сарађује, учествује у раду групе, прави презентације и постере, истражује, учествује у пројектима.	
*Напомена за ИОП-1,2,3.- Активности су у складу са ИОП	
Начини и поступци остваривања садржаја	Методе рада: Монолошка, дијалогска, текстуална, метода дискусије, демонстрациона, илустрациона. Лабораторијски рад, практични рад. Пројектна настава, проблемска настава, кооперативно учење, истраживачка метода Технике рада: Технике активног учења, технике групног и кооперативног рада Облици рада: Рад у пару, индивидуални рад, комбиновани и сложени облици рада ИОП: на основу педагошких профила ученика којима је потребна додатна подршка у раду као и надарених ученика, израђује се индивидуални образовни план који садржи одговарајуће методе, технике и облике рада. Диференцирана настава: Задаци и активности су диференцирани по сличности
Начини праћења и вредновања постигнућа	1. Формативно оцењивање се бележи у педагошкој документацији наставника и служи за усмеравање процеса учења. - Бележење залагања, мотивације и јављања на часу. -Домаћи задаци: Контрола редовности и квалитета самосталног рада. -Кратке провере: Ненајављени тестови до 15 минута који се не оцењују сумативно. -

	Формативна повратна информација: Давање јасних смерница ученику о томе шта је добро, а шта треба да поправи.- Самооцењивање: Подстицање ученика да сами процене свој напредак.- Вршњачко оцењивање: Развијање критичког мишљења кроз међусобну процену радова. 2. Сумативно праћење (Вредновање исхода)Сумативно оцењивање се спроводи на крају одређене наставне целине или периода и резултира бројчаном или овом званичном оценом. -Усмена провера: Директни разговор који омогућава праћење начина резонувања ученика.- Писмена провера: Најављени контролни задаци, тестови знања и писмени задаци.—Практична провера:Оцењивање експерименталног рада, лабораторијских вежби или цртежа.-Пројектна настава: Вредновање групних или појединачних пројеката и презентација. [
Место извођења	Учионица,школско двориште,фискултурна сала
Наставна средства	Уџбеник,збирка задатака,рачунар,пројектор,инструменти,прибори и материјали дефинисани у лабораторијским вежбама

Специфичне предметне компетенције	Основни ниво: СПК1Учењем физике ученици развијају радозналост према појавама у природи и продубљују разумевање једноставних физичких појава са којима су се сусретали раније у животу и током школовања, пре свега у областима које се односе на електрицитет, магнетизам и понашање тела при загревању и хлађењу. Усвајањем основних физичких концепата, као што су сила и последице узајамног деловања тела, ученици уочавају физичке законитости и тако стичу уопштена и систематски повезана физичка знања и формирају свест о могућности науке да детаљно и обухватно објасни свет који их окружује.. СПК2Ученици размишљају о начинима на које се може доћи до знања о природним појавама и тако формирају основна схватања о природи науке и заснивају поверење у науку. Уз инструкције реализују једноставне истраживачке задатке у којима описују природне појаве користећи основне физичке појмове и законе. Мере физичке величине, уочавају грешке и записују резултате мерења користећи и интерпретирајући при томе симболе и формуле, табеле и графике. Ученици користе различите изворе информација и искуства других за решавање једноставних проблема. Радећи у пару или групи, дају свој допринос који умеју да вреднују, понашају се конструктивно и сараднички и у дискусији користе основне физичке изразе. СПК3 Умеју да примене основна знања о кретању . Ученици конструктивно сарађују са другима, поштујући њихова мишљења и ставове и на тај начин постају толерантни и проактивни грађани. Средњи ниво: СПК1Ученици развијају способност и спремност да природне појаве објасне коришћењем корпуса знања карактеристичних за физику, што им даје широку базу за даље учење и школовање и истовремено их припрема за активно сналажење у свакодневном животу Ученици развијају основе логичког и критичког мишљења кроз успостављање и извођење закључака о односима физичких величина у различитим областима, на пример, областима које се односе на густину, притисак и равнотежу. Истовремено, ученици уче да преиспитују своје идеје и претпоставке и развијају кључне компетенције попут сарадње, комуникације и решавања проблема. СПК2Ученици истражују појмове, концепте и законитости физике путем експеримената. Умеју да планирају и безбедно и правилно реализују једноставне истраживачке активности које захтевају примену
--	---

	знања и методологије физике. Постављају истраживачка питања и тако развијају интересовање за физику. Користећи различите врсте извора информација, ученици проналазе и прикупљају податке. Реализовањем истраживачких, пројектних и лабораторијских задатака самостално, кроз рад у пару или групи, развијају саморегулацију учења и способност вредновања процеса и резултата рада.. СПК3Граде дигиталну писменост тако што безбедно, етички и критички користе дигиталне технологије за проналажење информација и података који су им потребни у различитим пројектима и истраживањима. Напредни ниво: СПК1Способни су да истовремено разматрају међусобне интеракције више различитих физичких величина и законитости у некој ситуацији и интегришу их на смислен и целовит начин. Ученици умеју да управљају подацима и критички се односе према њим СПК2 Критички се односе према подацима, умеју да процене примереност својих поступака у раду, исправност записа резултата и грешака у мерењу, тачност решења и смисленост резултата у погледу усклађености са теоријом. Ученици дискутују о изворима грешака и одступања од очекиваног и предлажу начине њиховог кориговања. У дискусијама умеју да аргументују ставове користећи физичке законитости. Способни су да вреднују научено и самостално планирају нове циљеве учења. СПК3Ученици у дискусији аргументовано заступају научни поглед на свет и промовишу одлучивање засновано на научним доказима.
--	--

Корелација	Математика ,информатика и рачунарство,техника и технологија
-------------------	---

Наставна тема/област:	Увод у физику
Садржај теме	Физика као природна наука. Физика и математика. Физика и техника. Физика и медицина. Методе истраживања у физици (посматрање, мерење, оглед...). Огледи који илуструју различите физичке појаве (из свакодневног живота). Демонстрациони огледи: – Како савити млаз воде? – Мехури од сапунице имају облик сфере, зашто? – Када настаје електрично пражњење? – Направи дугу. – Опишимо лик предмета у равном и сферном огледалу.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Ученик/ученица треба да стекне појам о начину како физика истражује природуУченик/ученица зна да разликује појмове физичких тела од супстанција од којих се састоје тела

Наставна тема/област:	Кретање
Садржај теме	Кретање у свакодневном животу. Релативност кретања. Појмови и величине којима се описује кретање (путања, пут, време, брзина, правац и смер кретања). Векторски карактер брзине. Подела кретања према облику путање и брзини тела. Зависност пређеног пута и брзине од времена код равномерног праволинијског кретања. Променљиво праволинијско кретање. Средња брзина. Демонстрациони огледи: Кретање куглице по Галилејевом жљебу. Кретање мехура ваздуха (или куглице) кроз вертикално постављену дугу провидну цев са течномшћу. Лабораторијска вежбе 1. Одређивање средње брзине променљивог кретања тела и сталне брзине равномерног кретања помоћу стаклене цеви са мехуром (или куглицом).
Исходи наставе и учења у оквиру теме	-Ученик/ученица ће моћи да: - зна врсте кретања и описује их помоћу појмова и физичких величина - зна математичку зависност брзине и уме да је израчуна - користи јединицу за брзину у SI систему: m/s - уме да измери и израчуна сталну брзину - разликује временски тренутак од временског интервала - користи јединице SI система набројаних физичких величина (m, s, ...)

Наставна тема/област:	Сила
Садржај теме	Узајамно деловање два тела у непосредном додиру и последице таквог деловања: покретање, заустављање и промена брзине тела, деформација тела (истезање, сабијање, савијање), трење при кретању тела по хоризонталној подлози и отпор при кретању тела кроз воду и ваздух. Узајамно деловање два тела која нису у непосредном додиру (грави- тационо, електрично, магнетно). Сила као мера узајамног деловања два тела, правац и смер деловања. Векторски карактер силе. Слагање сила истог правца. Процена интензитета силе демонстрационим динамометром. Сила Земљине теже. Тежина тела као последица деловања силе Земљине теже. Демонстрациони огледи. – Истежање и сабијање еластичне опруге. Трење при клизању и котр- љању. Слободно падање. – Привлачење и одбијање наелектрисаних тела. – Привлачење и одбијање магнета.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	– објашњава узајамно деловање тела у непосредном додиру (промена брзине, правца и смера кретања, деформација тела) и узајамно делова- ње тела која нису у непосредном додиру (гравитационо, електрично и магнетно деловање); – разликује деловање силе Земљине теже од тежине тела; -демонстрира појаву инерције тела, деформације тела под дејством силе, узајамно деловање наелектрисаних тела и узајамно деловање магнета,

	– изражава физичке величине у одговарајућим мерним јединицама међународног система (SI) и разликује основне и изведене физичке величине, претвара веће јединице у мање и обрнуто (користи префиксе микро, мили, кило, мега);
Наставна тема/област:	Мерење
Садржај теме	Основне и изведене физичке величине и њихове јединице (префикси микро, мили, кило, мега). Међународни систем мера. Мерила и мерни инструменти (опсег и тачност). Директно и инди- ректно мерење. Појам средње вредности мерене величине и грешке мерења при директним мерењима. <i>Демонстрациони огледи.</i> – Мерење дужине (метарска трака, лењир), запремине (мензура) и времена (часовник, хронометар). – Приказивање неких мерних инструмената (вага, термометри, елек- трични инструменти). <i>Лабораторијске вежбе</i> 1. Мерење димензија тела лењиром са милиметарском поделом. 2. Мерење запремине чврстих тела неправилног облика помоћу мензуре. 3. Мерење еластичне силе при истезању и сабијању опруге. Мерење силе трења при клизању или котрљању тела по равној подлози

Исходи наставе и учења у оквиру теме	– изражава физичке величине у одговарајућим мерним јединицама међународног система (SI) и разликује основне и изведене физичке величине, претвара веће јединице у мање и обрнуто (користи префиксе микро, мили, кило, мега); – процењује вредност најмањег подеока код мерних инструмената (односно, тачност мерења); – мери тежину, дужину, време, запремин у и масу – одређује средњу вредност мерене величине и грешку мерења
Наставна тема/област:	Маса и густина
Садржај теме	Инертност тела. Закон инерције (Први Њутнов закон механике). Маса тела на основу појма о инертности и о узајамном деловању тела. Маса и тежина као различити појмови. Мерење масе тела вагом. Густина тела. Средња густина тела. Одређивање густине чврстих тела. Одређивање густине течности мерењем њене масе и запремине. Демонстрациони огледи. – Илустровање инертности тела. – Судари двеју кугли (а) исте величине, истог материјала, (б) различите величине, истог материјала, (в) исте величине, различитог материјала. – Мерење масе вагом. – Течности различитих густина у истом суду – „течни сендвич” – Суво грождје у газираној води. – Мандарина са кором и без коре у води.

	Лабораторијске вежбе - Одређивање густине чврстих тела правилног и неправилног облика. - Одређивање густине течности мерењем њене масе и запремине. Калибрисање еластичне опруге и мерење тежине тела динамоме- тром.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	– разликује деловање силе Земљине теже од тежине тела; – повезује масу и инерцију, разликује масу и тежину тела, препознаје их у свакодневном животу и решава различите проблемске задатке (проблем ситуације); – изражава физичке величине у одговарајућим мерним јединицама међународног система (SI) и разликује основне и изведене физичке величине, претвара веће јединице у мање и обрнуто (користи префиксе микро, мили, кило, мега); решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке (тежина, густина) – демонстрира појаву инерције тела
Наставна тема/област:	Притисак
Садржај теме	Притисак чврстих тела. Притисак у мирној течности. Хидростатички притисак. Спојени судови. Атмосферски притисак. Торичелијев оглед. Зависност атмосферског притиска од надморске висине. Барометри. Преношење спољњег притиска кроз течности и гасове у затвореним судовима. Паскалов закон и његова примена. Демонстрациони огледи. – Зависност притиска чврстих тела од величине додирне површине и од тежине тела. – Стаклена цев са покретним дном за демонстрацију хидростатичког притиска. – Преношење притиска кроз течност (стаклена цев с мембраном, Херонова боца, спојени судови). – Хидраулична преса (нпр. два медицинска инјекциона шприца различитих попречних пресека спојена силиконским цревом). – Огледи који илуструју разлику притисака ваздуха (како се ваздух може „видети”, како свећа може да гори под водом). – Огледи који илуструју деловање атмосферског притиска. Лабораторијска вежба

	1. Одређивање зависности хидростатичког притиска од дубине воде
Исходи наставе и учења у оквиру теме	– демонстрира појаву притисак чврстих тела и течности; – разликује преношење силе притиска кроз чврста тела и течности и наводи примере примене (хидраулична преса, кочнице аутомобила, ходање по снегу...); – познаје примену хидростатичког притисака (принцип рада водовода, фонтане); -на основу мерених вредности одређује притисак; – решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке (притисак чврстих тела и течности...).

Образовни стандарди			
Наставна тема-област	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
Увод у физику	ФИЗ.ОО.О.2.1. Наводе начине на које се природне појаве могу истражити и објаснити.	ФИЗ.ОО.С.2.1. Формулишу једноставна истраживачка питања уз усмеравање наставника.	ФИЗ.ОО.Н.2.5. Примерима илуструју да се научна знања у датој дисциплини стално проверавају, критички преиспитују и потврђују или мењају на основу истраживања и аргумената.

Кретање	– ФИЗ.ОО.О.1.1. Разликују врсте кретања према облику путање и промени брзине – ФИЗ.ОО.О.2.2. Интерпретирају табеларни и графички приказ података у физичким истраживањима и свакодневном животу. – ФИЗ.ОО.О.2.5. Изражавају физичке величине у одговарајућим мерним јединицама међународног система (SI). – ФИЗ.ОО.О.3.1. Примењују основна знања о кретању у ситуацијама из свакодневног живота. – ФИЗ.ОО.О.3.7. Конструктивно сарађују са другима у истраживањима, пројектима и другим активностима	– ФИЗ.ОО.С.1.1. Примењују релације између физичких величина којима се описује механичко кретање. – ФИЗ.ОО.С.1.2. Објашњавају разлику између скаларних и векторских физичких величина. – ФИЗ.ОО.С.2.6. Разликују и користи префиксе нано, микро, мили, кило, мега и гига. – ФИЗ.ОО.С.3.5. Критички и одговорно користе дигиталне технологије за истраживање и информисање у циљу учења физике.	ФИЗ.ОО.Н.2.2. Критички разматрају доступне податке у поставци задатка, начин решавања, тачност решења и физички смисао добијених решења. – ФИЗ.ОО.Н.2.3. Израчунавају апсолутну и релативну грешку директно мерених физичких величина и правилно записују резултат мерења. .
----------------	---	--	---

Сила	– ФИЗ.ОО.О.1.2. На једноставним примерима анализирају узајамно деловање тела. – ФИЗ.ОО.О.2.4. На основу упутства реализују једноставне експерименте и описују њихов ток. – ФИЗ.ОО.О.2.5. Изражавају физичке величине у одговарајућим мерним јединицама међународног система (SI). – ФИЗ.ОО.О.3.7. Конструктивно сарађују са другима у истраживањима, пројектима и другим активностима	– ФИЗ.ОО.С.2.6. Разликују и користи префиксе нано, микро, мили, кило, мега и гига. – ФИЗ.ОО.С.1.2. Објашњавају разлику између скаларних и векторских физичких величина.	-ФИЗ.ОО.Н.2.2. Критички разматрају доступне податке у поставци задатка, начин решавања, тачност решења и физички смисао добијених решења. - ФИЗ.ОО.Н.3.5. У дискусији аргументовано заступају научни поглед на свет.
Мерење	– ФИЗ.ОО.О.2.3. Очитавају мерну скалу и записују резултат мерења. -ФИЗ.ОО.О.2.5. Изражавају физичке величине у одговарајућим мерним јединицама међународног система (SI). – ФИЗ.ОО.О.3.7. Конструктивно сарађују са другима у истраживањима, пројектима и другим активностима.	– ФИЗ.ОО.С.2.1. Формулишу једноставна истраживачка питања уз усмеравање наставника. – ФИЗ.ОО.С.2.2. Безбедно и правилно користе различите методе, технике и процедуре за прикупљање података. – ФИЗ.ОО.С.2.3. Табеларно и графички систематизују резултате истраживања и мерења. – ФИЗ.ОО.С.2.4. Представљају резултат мерења средњом	– ФИЗ.ОО.Н.2.1. На основу разматрања различитих начина истраживања и мерења, бирају и планирају оне који су најпоузданији и најекономичнији. – ФИЗ.ОО.Н.2.2. Критички разматрају доступне податке у поставци задатка, начин решавања, тачност решења и физички смисао добијених решења. – ФИЗ.ОО.Н.2.3. Израчунавају

		вредношћу. – ФИЗ.ОО.С.2.5. Анализирају податке добијене експериментом и истраживањем и изводе закључке. – ФИЗ.ОО.С.2.6. Разликују и користи префиксе нано, микро, мили, кило, мега и гига. – ФИЗ.ОО.С.3.5. Критички и одговорно користе дигиталне технологије за истраживање и информисање у циљу учења физике.	апсолутну и релативну грешку директно мерених физичких величина и правилно записују резултат мерења.
Маса и густина	– ФИЗ.ОО.О.2.3. Очитавају мерну скалу и записују резултат мерења – ФИЗ.ОО.О.3.7. Конструктивно сарађују са другима у истраживањима, пројектима и другим активностима.	– ФИЗ.ОО.С.1.4. Разликују појмове маса и тежина – ФИЗ.ОО.С.1.7. Примењују концепт густине при објашњавању појава из свакодневног живота. – ФИЗ.ОО.С.2.1. Формулишу једноставна истраживачка питања уз усмеравање наставника. – ФИЗ.ОО.С.2.5. Анализирају податке добијене експериментом и истраживањем и изводе закључке. – ФИЗ.ОО.С.2.6. Разликују и користи префиксе нано, микро,	– ФИЗ.ОО.Н.2.2. Критички разматрају доступне податке у поставци задатка, начин решавања, тачност решења и физички смисао добијених решења. – ФИЗ.ОО.Н.2.4. Критички преиспитују усклађеност резултата и закључака истраживања са физичким законима и принципима, потврђују њихово важење и дискутују о разлозима одступања. – ФИЗ.ОО.Н.3.5. У дискусији аргументовано заступају научни поглед на свет.

		мили, кило, мега и гига. ФИЗ.ОО.С.3.5. Критички и одговорно користе дигиталне технологије за истраживање и информисање у циљу учења физике.	
Притисак	– ФИЗ.ОО.О.2.1. Наводе начине на које се природне појаве могу истражити и објаснити. – ФИЗ.ОО.О.2.4. На основу упутства реализују једноставне експерименте и описују њихов ток. – ФИЗ.ОО.О.2.5. Изражавају физичке величине у одговарајућим мерним јединицама међународног система (SI). – ФИЗ.ОО.О.3.2. Описују принцип рада простих машина у свакодневним ситуацијама. – ФИЗ.ОО.О.3.5. На примерима из свакодневног живота препознају улогу физике у технолошком развоју.	– ФИЗ.ОО.С.2.6. Разликују и користи префиксе нано, микро, мили, кило, мега и гига. – ФИЗ.ОО.С.3.5. Критички и одговорно користе дигиталне технологије за истраживање и информисање у циљу учења физике.	– ФИЗ.ОО.Н.2.2. Критички разматрају доступне податке у поставци задатка, начин решавања, тачност решења и физички смисао добијених решења. – ФИЗ.ОО.Н.2.4. Критички преиспитују усклађеност резултата и закључака истраживања са физичким законима и принципима, потврђују њихово важење и дискутују о разлозима одступања. – ФИЗ.ОО.Н.3.4. Повезују достигнућа из физике са историјским, друштвеним и географским контекстом њиховог настанка

ДОПУНСКА НАСТАВА		
Наставни предмет: Физика		
Разред: шести	Годишњи фонд часова: 36	Недељни фонд часова: 1
Циљ учења: Допунска настава се организује за ученике који након редовних часова физике нису успели да савладају садржаје предвиђене програмом. Циљ одржавања ових часова је пружање подршке ученицима у савладавању основних физичких појмова и рад на једноставним, већ познатим примерима за што лакше савладавање основних појмова.		
Теме: Увод у физику,Кретање,Сила,Мерење,Маса и густина,Притисак		
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: монолошка, дијалoшка, илустративна, демонстративна Технике: рад на наставним листићима, инсерт техника, мисли – размени у пару Облици рада: индивидуални, фронтални, рад у пару, групни	
Активност наставника	Пружа додатна објашњења, задаје задатке, усмено излаже; образлаже, објашњава, црта, мотивише, усмерава ученике у раду, прилагођава задатке нивоу знања ученика	
Активност ученика	Слуша, бележи, црта, поставља питања, одговара на питања, рачуна	
Начини праћења постигнућа	Вредновање кроз различите активности и задатке дате на часу и на тесту посебно припремљеном за овај вид рада	
ДОДАТНА НАСТАВА		
Наставни предмет: Физика		
Разред: шести	Годишњи фонд часова: 36	Недељни фонд часова: 1

Циљ учења: Додатна настава се организује за ученике који врло успешно садладавају наставне садржаје и имају изражену способност за физику. Циљ организовања ове наставе је продубљивљење и примена стечених знања.	
Теме: Кретање,Мерење,Маса и густина,Сила,Притисак	
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: монолошка, дијалoшка, илустративна, демонстративна, кооперативна, цртање, истраживачка метода Технике: израда задатака, демонстрација, илустрације и графички прикази, презентација, решавање проблема, мисли – размени у пару Облици рада: индивидуални, фронтални, рад у пару, групни
Активност наставника	Објашњава, задаје задатке, усмено излаже; образлаже, објашњава, црта, мотивише
Активност ученика	Слуша, бележи, црта,, поставља питања, одговара на питања, рачуна, анализира, закључује, повезује
Начини праћења постигнућа	Вредновање кроз различите активности и задатке дате на часу и на тесту посебно припремљеном за овај вид рада

ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА

Разред: Шести	Годишњи фонд часова: 72
Наставни предмет: ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА	Недељни фонд часова: 2
Службени гласник бр: .55/2013, 101/2017, 27/2018 – др. закон и 10/2019 , 88/2017, 27/2018 – др. закон, 10/2019, 6/2020, 129/2021, 92/2023 и 19/2025	
Циљ учења предмета –Циљ учења технике и технологије је да ученик развије техничко-технолошку писменост, да изгради одговоран однос према раду и производњи, животном и радном окружењу, коришћењу техничких и технолошких ресурса, стекне бољи увид у сопствена професионална интересовања и поступа предузимљиво и иницијативно.	
Опште предметне компетенције - Циљ учења технике и технологије јесте да ученици развију техничко-технолошку писменост и стваралачко и логичко мишљење кроз стицање теоретског и практичног знања израдом практичних радова и пројеката реализованих самостално или тимски, уважавајући личне способности и вештине сваког ученика. Реализацијом практичних вежби ученици развијају fine моторичке вештине, стичу знања о различитим техничким материјалима и принципима рада основних алата и уређаја. Израдом предмета/модела коришћењем одговарајућих техника, поступака и алата, ученици развијају креативност, иновативност, као и способност за тимски рад, сарадњу, толеранцију, способност слушања мишљења других и конструктивно решавање конфликта. Кроз развој техничког стваралаштва стичу реалне искуствене техничке основе за будуће школовање и живот. Одговорно и флексибилно се односе према одрживом коришћењу постојећих ресурса и разматрају начине за проналажење нових – чистих извора енергије. Воде рачуна о смањењу отпада и емисије штетних гасова, о неопходној рециклажи материјала, заштити и очувању животне средине и о екологији. Ученици, као учесници у саобраћају, стичу вештине препознавања, процене и избегавања ризичног понашања и опасности. Развијају интересовања за технолошке процесе у грађевинарству, пољопривреди, машинству, електротехници, електроници, роботизи, мехатроници. Имају јасан став о потреби поштовања саобраћајних прописа. Ученици проширују стечена информатичка знања и схватају потребу њихове примене у различитим свакодневним животним ситуацијама. Развијају истраживачки дух и способност претраживања, критичког анализирања и систематизације информација у електронском облику уз употребу одговарајућих средстава ИКТ-а. Кроз реализацију различитих пројеката и задатака стичу увид у сопствена професионална интересовања, стичу искуства и самопоштовање и поступају предузимљиво, иницијативно и одговорно.	

Међупредметне компетенције - Комуникација , Компетенција за учење, Одговоран однос према здрављу,
Одговоран однос према околини , Решавање проблема, Дигитална компетенција , Сарадња , Предузетништво

Активности наставника :

- планира и организује наставни процес;
- упознаје ученике са циљевима, исходима и правилима безбедног рада;
- демонстрира правилну употребу алата, прибора, материјала и дигиталних уређаја;
- подстиче ученике на истраживање, сарадњу и самосталан рад;
- организује практичан, групни и пројектни рад;
- прати и усмерава рад ученика;
- подстиче развој техничког и стваралачког мишљења;
- пружа помоћ и додатна објашњења ученицима
- примењује диференциран и индивидуализован приступ;
- вреднује постигнућа ученика кроз различите облике провере;
- подстиче примену знања у свакодневном животу;
- развија код ученика одговоран однос према раду, здрављу и животној средини

Активности ученика :

-активно учествује

- посматра, анализира и изводи закључке;
- примењује правила безбедног рада;
- користи прибор, алате и материјале на правилан и безбедан начин;
- чита, тумачи и израђује једноставне техничке цртеже и скице;
- користи ИКТ алате у процесу учења;
- мери, обележава, сече, спаја и обликује материјале;
- учествује у практичним и пројектним активностима;
- сарађује у пару и групи;

- предлаже идеје и решења за израду модела;
- представља резултате свог рада;
- процењује сопствени рад и рад других ученика

***Напомена за ИОП-1,2,3.-** Прилагођавање начина рада (градиво је исто); прилагођавање исхода (измењени, нижи ниво градива); проширивање програма (виши ниво градива)

Начини и поступци остваривања садржаја	Методе рада: Метода дијалога; Метода монолога, Метода демонстрације; Метода икустрације, Метода практичан рад Технике рада: Мисли , Размени у пару, Олуја идеја, Једноминутни есеј, Технике групног рада Облици рада: Фронтални облик рада; Индивидуални облик; Рад у паровима; Групни облик рад ИОП: Рад уз помоћ наставника/родитеља/других ученика. Прилагођавање наставних садржаја, метода, облика рада, наставних средстава и начина провере знања у складу са индивидуалним потребама и могућностима ученика. Диференцирана настава: Уважава индивидуалне разлике међу ученицима. Омогућава различите путеве до истог исхода учења. Подстиче активност и самосталност ученика. Пружа подршку ученицима којима је потребна додатна помоћ, али и додатне изазове напреднијим ученицима
Начини праћења и вредновања	Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика, уредност и тачност скица, техничких цртежа. систематичност, залагање, самоиницијативност. Доношење и правилна (економична) употреба

постигнућа	материјала и алата. Формативно, свакодневно оцењивање етапа у изради практичног рада ученика.
Место извођења	Кабинет технике и технологије,учионица
Наставна средства	Дигитални уџбеник,уџбеник, свеска, пројектор, лап-топ, прибор за цртање, алат за рад, конструкторски комплети
Специфичне предметне компетенције	Основни ниво: СПК1 Познавањем најважнијих достигнућа и личности у техници и технологији, ученици уочавају повезаност техничко-технолошког напретка са развојем друштва и унапређивањем квалитета живота људи. На основу познавања врсте, особина и начина обраде повезују материјале са могућностима њихове употребе у свакодневном животу. На основу врсте машина наводе појам и функцију коју обављају. Наводе конструктивне елементе који чине један грађевински објекат и објашњавају њихову улогу. Ученици разумеју важност заштите животне средине и штетност утицаја загађивача ваздуха, воде и земљишта. СПК2 Мере и контролишу основне физичке величине правилном применом прибора и инструмената за мерење и контролу. Праве разлику између правилног и неправилног коришћења електричних уређаја и машина. Цртају једноставне предмете скицом и техничким цртежом примењујући правила техничког цртања. Примењују основна знања из области технике и технологије коришћењем апликација из Office пакета и других доступних апликација. Употребом савремених техничких и технолошких достигнућа увиђају значај технике и технологије у свакодневном животу. СПК3 Праћењем техничко-технолошког развоја, развијају радозналост, интересовање за наставак школовања за различита занимања. Сечена знања у руковању алатима и уређајима вешто користе за једноставне поправке примењујући мере заштите на раду. Учествују у активностима које доприносе развоју свести о потреби заштите животне средине и рециклаже, чиме развијају сопствену личност (самопоштовање, иницијативност, очување здравља) и одговорно понашање у друштву. Графичка решења саопштавају путем техничких цртежа. Применом правила рационалног коришћења енергије у домаћинству дају допринос уштеди кућног буџета. Развијају предузетничке вештине, стичу одговоран однос према свом и раду других уважавањем различитости и међусобном толеранцијом.

Средњи ниво:

СПК1 Ученици објашњавају начине обраде техничких материјала издвајајући битне карактеристике традиционалне и савремене технологије обраде материјала. На основу стечених знања из електротехнике, рачунарства и мехатронике, анализирају и врше избор дигиталних и техничких уређаја. Користе стечена теоријска и практична знања о деловима и принципима рада малих кућних апарата за њихово одржавање и поправку једноставних кварова. Уважавајући правила унутрашњег и спољашњег уређења грађевинског објекта, ученици објашњавају начин опремања ентеријера и екстеријера. Анализирају да ли је коришћење одређене технике и технологије у складу са принципима очувања животне средине и природних ресурса на Земљи. Ученици познају примере примене ИКТ-а у области управљања саобраћајним системима и безбедности путника и робе. На основу знања из електротехнике објашњавају начине производње, трансформацију и пренос електричне енергије од места производње до својих крајњих корисника.

СПК2 На основу анализе симулиране саобраћајне ситуације увиђају потенцијалне сигурносне ризике за учеснике у саобраћају. Самостално или тимски израђују техничку документацију у оквиру мини пројекта користећи прибор за техничко цртање или рачунарске апликације. На основу техничких цртежа израђују 3Д моделе користећи одговарајуће софтвере. Састављају и симулирају рад једноставних електричних шема ради провере стечених знања о електричним инсталацијама и повезивању саставних електричних елемената. Анализирају примере примене вештачке интелигенције претрагом интернета и других расположивих ресурса

СПК3 Конструкторским моделовањем предмета које су сами креирали или по понуђеном конструктивном решењу, презентују моторичке, организацијске вештине, алгоритамски приступ. Применом мера штедње енергије и употребом енергетски ефикасних уређаја стичу корисне навике мотивишући друге да их следе. Анализом техничко-технолошког развоја развијају радозналост и интересовање за наставак школовања за различита занимања. Ученици креирани производ маркетиншки представљају у школи и локалној заједници ради промоције својих предузетничких вештина. Смисао учења садржаја наставног предмета Техника и технологија је, између осталог, повезивање и практична примена стечених знања из различитих предмета. Иницирају и учествују у активностима које доприносе развоју свести о потреби заштите животне средине и рециклаже, чиме развијају сопствену личност (самопоштовање, иницијативност, очување здравља) и одговорно понашање у друштву. Графичка решења саопштавају путем техничких цртежа испољавајући креативност и оригиналност.

	Напредни ниво: СПК1 На основу критичке анализе карактеристика електричних машина и уређаја, ученици креирају иновативне моделе машина и уређаја. Кроз развој техничког стваралаштва повезују конструкцију различитих врста робота са њиховом наменом. Ученици на основу знања о дигиталним и техничким уређајима прате развој основних компоненти рачунара, таблет уређаја и паметних телефона. СПК2 На основу анализе конструкторског модела, предлажу мере за његово унапређење уз уважавање естетских компоненти. Анализирају конструкцију и управљање робота користећи доступан школски рачунарски интерфејс. Састављају и управљају роботом помоћу интерфејса, користећи основе вештачке интелигенције. Уочавају међусобну повезаност најважнијих подсистема (погонски, преносни, управљачки и кочиони) код возила друмског саобраћаја и саобраћајних средстава. СПК3 Конструкторским моделовањем предмета које су сами креирали презентују моторичке, организацијске вештине, алгоритамски приступ и др. Креираним моделима могу управљати вештачком интелигенцијом, чиме усвојена знања добијају функционални значај. Анализом техничко- технолошког развоја развијају радозналост и интересовање за наставак школовања за различита занимања.
Корелација	Техника и технологија 5. Разред, Историја (Основи проучавања прошлости) Географија (насеља) Информатика и рачинарство, Биологија (човек и здравље), Физика (притисак у гасовима и течности) Ликовна култура
Наставна тема/област:	Животно и радно окружење
Садржај теме	Значај и развој грађевинарства Просторно и урбанистичко планирање Култура становања у: урбаним и руралним срединама, објектима за индивидуално и колективно становање,

	распоред просторија, уређење стамбеног простора Кућне инсталације
Исходи наставе и учења у оквиру теме	- повеже развој грађевинарства и значај урбанизма у побољшању услова живљења; – анализира карактеристике савремене културе становања; – класификује кућне инсталације на основу њихове намене;
Наставна тема/област:	Саобраћај
Садржај теме	Саобраћајни систем Саобраћајни објект Управљање саобраћајном сигнализацијом Правила безбедног кретања пешака и возача бицикла у јавном саобраћају
Исходи наставе и учења у оквиру теме	– класификује врсте саобраћајних објеката према намени; – повезује неопходност изградње прописне инфраструктуре са безбедношћу учесника у саобраћају; – повезује коришћење информационих технологија у саобраћајним објектима са управљањем и безбедношћу путника и робе; – – демонстрира правилно и безбедно понашање и кретање пешака и возача бицикла на саобраћајном полигону и/или уз помоћ рачунарске симулације;

Наставна тема/област:	Техничка и дигитална писменост
Садржај теме	Приказ грађевинских објеката и техничко цртање у грађевинарству. Техничко цртање помоћу рачунара. Представљање идеја и решења уз коришћење дигиталних презентација
Исходи наставе и учења у оквиру теме	– скицира просторни изглед грађевинског објекта; – чита и црта грађевински технички цртеж уважавајући фазе изградње грађевинског објекта уз примену одговарајућих правила и симбола; – користи рачунарске апликације за техничко цртање, 3D приказ грађевинског објекта и унутрашње уређење стана уважавајући потребе савремене културе становања; – самостално креира дигиталну презентацију и представља је;
Наставна тема/област:	Ресурси и производња
Садржај теме	Подела, врсте и карактеристике грађевинских материјала Техничка средства у грађевинарству и пољопривреди Организација рада у грађевинарству и пољопривреди

	Обновљиви извора енергије и мере за рационално и безбедно коришћење топлотне енергије Рециклажа материјала у грађевинарству и пољопривреди и заштита животне средине Моделовање машина и уређаја у грађевинарству, пољопривреди или модела који користи обновљиве изворе енергије
Исходи наставе и учења у оквиру теме	– класификује грађевинске материјале према врсти и својствима и процењује могућности њихове примене; – повезује коришћење грађевинских материјала са утицајем на животну средину; – повезује алате и машине са врстама грађевинских и пољопривредних радова; – реализује активност која указује на важност рециклаже; – образложи на примеру коришћење обновљивих извора енергије и начине њиховог претварања у корисне облике енергије; – правилно и безбедно користи уређаје за загревање и климатизацију простора; – повезује значај извођења топлотне изолације са уштедом енергије; – повезује гране пољопривреде са одређеном врстом производње хране; – описује занимања у области грађевинарства, пољопривреде, производње и прераде хране
Наставна тема/област:	Конструкторско моделовање
Садржај теме	Израда техничке документациј Израда макете/модела у грађевинарству, пољопривреди или модела који користи обновљиве изворе енергиј Представљање идеје, поступка израде и решења производ

	Одређивање тржишне вредности производа укључујући и оквирну процену трошкова Представљање производа и креирање дигиталне презентације
Исходи наставе и учења у оквиру теме	– изради модел грађевинске машине или пољопривредне машине уз примену мера заштите на раду; – самостално/тимски врши избор макете/модела грађевинског објекта и образлажи избор; – самостално проналази информације о условима, потребама и начину реализације макете/модела користећи ИКТ; – креира планску документацију (листу материјала, редослед операција, процену трошкова) користећи програм за обраду текста; – припрема и организује радно окружење одређујући одговарајуће алате, машине и опрему у складу са захтевима посла и материјалом који се обрађује; – израђује макету/модел поштујући принципе економичног искоришћења материјала и рационалног одабира алата и машина примењујући процедуре у складу са принципима безбедности на раду; – учествује у успостављању критеријума за вредновање, процењује свој рад и рад других и предлаже унапређења постојеће макете/модела; – одреди реалну вредност израђене макете/модела укључујући и оквирну процену трошкова.

Образовни стандарди			
Наставна	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:

тема-област Животно и радно окружење	ТЕХ.00.0.1.4. Наводе главне загађиваче ваздуха, воде и земљишта и описују њихов утицај на животну средину. ТЕХ.00.0.2.5. Употребом савремених техничких и технолошких достигнућа увиђају значај технике и технологије у свакодневном животу.	ТЕХ.00.С.1.4. Познају и поштују правила унутрашњег и спољашњег уређења грађевинског објекта.	
Наставна тема-област Саобраћај	— ТЕХ.00.С.1.6. Повезују примере примене ИКТ-а у управљању саобраћајним системима са безбедношћу у саобраћају. ТЕХ.00.0.3.3. Примењују правила безбедности као активни учесници у саобраћају.	ТЕХ.00.С.1.6. Повезују примере примене ИКТ-а у управљању саобраћајним системима са безбедношћу у саобраћају ТЕХ.00.С.2.1. На основу анализе симулиране саобраћајне ситуације, увиђају потенцијалне сигурносне ризике за учеснике у саобраћају.	
Техничка и дигитална писменост	–ТЕХ.00.0.1.3. Препознају основне карактеристике и конструктивне елементе грађевинских објеката. ТЕХ.00.0.2.3. Цртају једноставне предмете скицом и техничким цртежом примењујући	ТЕХ.00.С.2.2. Самостално или тимски израђују техничку документацију у оквиру мини пројекта користећи прибор за техничко цртање или рачунарске апликације ТЕХ.00.0.2.5. Употребом савремених техничких и	

	правила техничког цртања. ТЕХ.00.0.2.4. Примењују основна знања из области технике и технологије коришћењем апликација из Office пакета.	технолошких достигнућа увиђају значај технике и технологије у свакодневном животу. ТЕХ.00.С.3.3. Креирају рекламни материјал ради промоције самостално или тимски израђеног пројекта.	
Ресурси и производња	– ТЕХ 00.0.1.1. Повезују врсте, својства и начин обраде са употребом материјала ТЕХ 00.0.1.3. Препознају основне карактеристике и конструктивне елементе грађевинских објеката	– ТЕХ.00.С.2.2. Самостално или тимски израђују техничку документацију у оквиру мини пројекта користећи прибор за техничко цртање или рачунарске апликације. ТЕХ.00.С.3.3. Креирају рекламни материјал ради промоције самостално или тимски израђеног пројекта ТЕХ.00.С.3.4. Повезују стечена знања из технике и технологије са сродним садржајима из других наставних предмета.	

Конструкторско моделовање	ТЕХ.00.О.3.1. Примењују мере заштите на раду ради сопствене и сигурности осталих учесника у процесу рада ТЕХ.00.О.3.2. Израђују једноставне моделе и макете самостално или у тиму, у циљу развоја и усавршавања мануелних вештина и радних навика ТЕХ.00.О.2.1. Мере и контролишу основне физичке величине правилном применом прибора и инструмената за мерење и контролу ка. ТЕХ.00.О.2.3. Цртају једноставне предмете скицом и техничким цртежом примењујући правила техничког цртања.	ТЕХ.00.С.2.2. Самостално или тимски израђују техничку документацију у оквиру мини пројекта користећи прибор за техничко цртање или рачунарске апликације. ТЕХ.00.С.3.3. Креирају рекламни материјал ради промоције самостално или тимски израђеног пројекта	ТЕХ.00.Н.2.1. На основу анализе конструкторског модела, предлажу мере његовог унапређења уз уважавање естетских компоненти.
----------------------------------	--	---	---

ДОПУНСКА НАСТАВА		
Наставни предмет: Техника и технологија		
Разред: Шести	Годишњи фонд часова: 36	Недељни фонд часова: 1
Циљ учења: Пружање додатне подршке ученицима у савладавању наставних садржаја, развијању техничких и практичних вештина, као и оспособљавање за безбедну и правилну примену знања из технике и технологије у свакодневном животу.“		
Тема:	Животно и радно окружење	

Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методe: метода разговора, демонстрације, практичног рада, рада на тексту. Технике: посматрање, анализа примера из окружења, решавање задатака, израда једноставних скица. Облици рада: фронтални, индивидуални, рад у пару и групни рад.
Активност наставника	Објашњава значај уређења животног и радног окружења, упознаје ученике са правилима безбедног понашања и правилном употребом техничких средстава. Подстиче ученике на активно учешће и самостално закључивање.
Активност ученика	Посматрају примере из окружења, учествују у разговору, решавају задатке
Начини праћења постигнућа	Усмено испитивање, праћење активности и ангажовања ученика,

Тема:	Саобраћај
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методe: метода разговора, демонстрације, илустративна метода, практичан рад. Технике: анализа саобраћајних ситуација, рад на наставним листићима, посматрање саобраћајних знакова и правила. Облици рада: фронтални, индивидуални, рад у пару и групни рад.
Активност наставника	Објашњава основна правила понашања у саобраћају, значај саобраћајних знакова и безбедног кретања пешака и бициклиста. Поставља питања, даје примере из свакодневног живота и усмерава ученике у решавању задатака.
Активност ученика	Препознају и описују саобраћајне знакове, учествују у разговору, анализирају саобраћајне ситуације
Начини праћења постигнућа	Усмено испитивање, праћење активности ученика, провера тачности урађених задатака
Тема:	Техничка и дигитална писменост
Начини и поступци остваривања	Методe: метода разговора, демонстрације Технике: приказ и анализа

садржаја/теме	техничких цртежа, рад на рачунару. Облици рада: фронтални, индивидуални, рад у пару и групни рад.
Активност наставника	Упознаје ученике са основама техничке и дигиталне писмености, објашњава значај правилног коришћења техничке документације
Активност ученика	Анализирају техничке цртеже и симболе, решавају задатке, примењују правила безбедног и одговорног коришћења технологије.
Начини праћења постигнућа	Усмено испитивање, праћење активности и самосталности ученика, провера тачности урађених задатака
Тема:	Ресурси и производња
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Метод: метода разговора, демонстрације. Технике: анализа примера из производње, посматрање материјала и производа Облици рада: фронтални, индивидуални, рад у пару и групни рад.
Активност наставника	Објашњава значај природних и техничких ресурса у производњи, упознаје ученике са врстама материјала, производним процесима и рационалним коришћењем ресурса.
Активност ученика	Препознају различите ресурсе и материјале, анализирају производне поступке, решавају задатке, учествују у разговору
Начини праћења постигнућа	Усмено испитивање, праћење активности ученика, провера тачности урађених задатака
Тема:	Конструкторско моделовање
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Метод: метода разговора, демонстрације, практичан рад, метода решавања проблема. Технике: израда модела, анализа техничких решења, цртање скица, склапање елемената Облици рада: фронтални, индивидуални, рад у пару и групни рад.
Активност наставника	Упознаје ученике са основама конструкторског моделовања, демонстрира правилну употребу алата и материјала, даје упутства за израду модела и подстиче ученике на самосталан и креативан рад.
Активност ученика	Израђују једноставне моделе и конструкције, користе прибор и материјале на правилан и безбедан начин, анализирају техничка решења, сарађују у раду и

	примењују стечена знања у практичним активностима.	
Начини праћења постигнућа	Праћење израде практичног рада и активности ученика	
ДОДАТНА НАСТАВА		
Наставни предмет: Техника и технологија		
Разред:Шести	Годишњи фонд часова: 36	Недељни фонд часова:1
Циљ учења: : Продубљивање и проширивање знања, умења и вештина ученика који показују посебно интересовање за технику и технологију, развијање стваралачког и критичког мишљења, као и оспособљавање за самостално решавање сложенијих практичних и техничких проблема применом стечених знања у реалним ситуацијама.		
Тема:	Животно и радно окружење	
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: истраживачка метода, метода разговора, демонстрације, практичан и пројектни рад. Технике: анализа и решавање проблема, израда презентација и паноа, анализа примера из праксе, коришћење дигиталних извора и техничке документације. Облици рада: индивидуални рад, рад у пару, групни рад и истраживачки рад.	
Активност наставника	Подстиче ученике на самостално истраживање и проширивање знања о животно и радном окружењу. Усмерава ученике у анализи техничких и еколошких проблема, организује практичне и истраживачке активности и пружа подршку у реализацији задатака.	
Активност ученика	Истражују утицај технике и технологије на животно и радно окружење, анализирају примере из свакодневног живота, предлажу решења за очување животне средине, израђују презентације, паное или моделе и примењују стечена знања у практичном раду.	
Начини праћења постигнућа	Праћење самосталности и креативности ученика, анализа успешности у решавању задатака и проблема, вредновање презентација, модела и практичних радова, усмено излагање и ангажовање у истраживачком раду.	
Тема:	Саобраћај	
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Методе: истраживачка метода, метода разговора, демонстрације, метода решавања проблема, пројектна настава. Технике: анализа саобраћајних ситуација, израда макета и паноа, коришћење саобраћајних	

	знакова у задацима, симулација кретања у саобраћају. Облици рада: индивидуални рад, рад у пару, групни рад и пројектни рад.
Активност наставника	Подстиче ученике на дубље разумевање саобраћајних правила и безбедности. Организује истраживачке и практичне активности, усмерава ученике у анализи сложенијих саобраћајних ситуација и подржава израду пројеката и макета.
Активност ученика	Анализирају сложеније саобраћајне ситуације, примењују правила безбедног понашања, израђују макете раскрсница и саобраћајних знакова, учествују у симулацијама и предлажу решења за безбедније учешће у саобраћају.
Начини праћења постигнућа	Праћење ангажовања и креативности ученика, вредновање практичних радова, макета и презентација, усмено излагање, праћење тачности у решавању проблема и примени саобраћајних правила.
Тема:	Техничка и дигитална писменост
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Методе: истраживачка метода, метода разговора, демонстрације, практичан рад, пројектна настава. Технике: рад на рачунару, израда дигиталних презентација, анализа техничких цртежа и симбола, коришћење образовних дигиталних алата. Облици рада: индивидуални рад, рад у пару, групни рад и пројектни
Активност наставника	Организује и усмерава активности које развијају напредни ниво дигиталне и техничке писмености. Подстиче ученике на самостално коришћење дигиталних алата, истраживање информација и примену знања у практичним задацима и пројектима.
Активност ученика	Самостално користе дигиталне алате, израђују презентације и једноставне дигиталне садржаје, анализирају техничку документацију, истражују информације из различитих извора и примењују знања у пројектним задацима.
Начини праћења постигнућа	Праћење креативности и самосталности, вредновање дигиталних радова и презентација, усмено излагање, анализа тачности и функционалности израђених задатака и пројектата.

Тема:	Ресурси и производња
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Методе: истраживачка метода, метода разговора, демонстрације, практичан рад, пројектна настава. Технике: анализа производних процеса, истраживање природних и техничких ресурса, израда паноя/презентација, решавање проблемских задатака. Облици рада: индивидуални рад, рад у пару, групни рад и пројектни рад
Активност наставника	Усмерава ученике ка истраживању врста ресурса и начина њиховог коришћења у производњи. Организује активности које подстичу критичко размишљање о рационалној употреби ресурса и утицају производње на животну средину. Подржава израду пројеката и презентација.
Активност ученика	Истражују природне, техничке и енергетске ресурсе, анализирају производне процесе, предлажу начине рационалног коришћења ресурса, израђују презентације и паное и учествују у пројектним задацима.
Начини праћења постигнућа	Праћење самосталности и креативности ученика, вредновање презентација, паноя и пројеката, усмено излагање, анализа тачности решења и примене знања у практичним задацима.
Тема:	Конструкторско моделовање
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Методе: истраживачка метода, метода разговора, демонстрација, практичан рад, пројектна настава. Технике: анализа конструкција, израда скица, моделовање, склапање елемената, решавање проблемских задатака. Облици рада: индивидуални рад, рад у пару, групни рад и пројектни рад.
Активност наставника	одстиче ученике на истраживање различитих конструкција и решења у свакодневном животу. Организује практичне активности, демонстрира рад са материјалима и алатима, усмерава ученике у планирању и изради модела.
Активност ученика	Анализирају примере конструкција, израђују скице и планове, самостално или у групи израђују моделе, користе алате и материјале на безбедан начин и предлажу сопствена решења.
Начини праћења постигнућа	Праћење креативности и самосталности ученика, вредновање скица, модела и пројектних задатака, усмено излагање, посматрање примене знања у

	практичном раду и поштовања безбедносних правила.
--	---

ДОПУНСКА НАСТАВА	
Наставни предмет: Техника и технологија	
Разред: Шести	Годишњи фонд часова: 36
	Недељни фонд часова: 1
Циљ учења: Пружање додатне подршке ученицима у савладавању наставних садржаја, развијању техничких и практичних вештина, као и оспособљавање за безбедну и правилну примену знања из технике и технологије у свакодневном животу.“	
Тема:	Животно и радно окружење
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: метода разговора, демонстрације, практичног рада, рада на тексту. Технике: посматрање, анализа примера из окружења, решавање задатака, израда једноставних скица. Облици рада: фронтални, индивидуални, рад у пару и групни рад.
Активност наставника	Објашњава значај уређења животног и радног окружења, упознаје ученике са правилима безбедног понашања и правилном употребом техничких средстава. Подстиче ученике на активно учешће и самостално закључивање.
Активност ученика	Посматрају примере из окружења, учествују у разговору, решавају задатке
Начини праћења постигнућа	Усмено испитивање, праћење активности и ангажовања ученика,
Тема:	Саобраћај
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: метода разговора, демонстрације, илустративна метода, практичан рад. Технике: анализа саобраћајних ситуација, рад на наставним листићима, посматрање саобраћајних знакова и правила. Облици рада: фронтални, индивидуални, рад у пару и групни рад.
Активност наставника	Објашњава основна правила понашања у саобраћају, значај саобраћајних знакова и безбедног кретања пешака и бициклиста. Поставља питања, даје примере из свакодневног живота и усмерава ученике у решавању задатака.

Активност ученика	Препознају и описују саобраћајне знакове, учествују у разговору, анализирају саобраћајне ситуације
Начини праћења постигнућа	Усмено испитивање, праћење активности ученика, провера тачности урађених задатака
Тема:	Техничка и дигитална писменост
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: метода разговора, демонстрације Технике: приказ и анализа техничких цртежа, рад на рачунару. Облици рада: фронтални, индивидуални, рад у пару и групни рад.
Активност наставника	Упознаје ученике са основама техничке и дигиталне писмености, објашњава значај правилног коришћења техничке документације
Активност ученика	Анализирају техничке цртеже и симболе, решавају задатке, примењују правила безбедног и одговорног коришћења технологије.
Начини праћења постигнућа	Усмено испитивање, праћење активности и самосталности ученика, провера тачности урађених задатака
Тема:	Ресурси и производња
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: метода разговора, демонстрације. Технике: анализа примера из производње, посматрање материјала и производа Облици рада: фронтални, индивидуални, рад у пару и групни рад.
Активност наставника	Објашњава значај природних и техничких ресурса у производњи, упознаје ученике са врстама материјала, производним процесима и рационалним коришћењем ресурса.
Активност ученика	Препознају различите ресурсе и материјале, анализирају производне поступке, решавају задатке, учествују у разговору
Начини праћења постигнућа	Усмено испитивање, праћење активности ученика, провера тачности урађених задатака
Тема:	Конструкторско моделовање
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: метода разговора, демонстрације, практичан рад, метода решавања проблема. Технике: израда модела, анализа техничких решења, цртање скица, склапање елемената Облици рада: фронтални, индивидуални, рад у пару и

	групни рад.	
Активност наставника	Упознаје ученике са основама конструкторског моделовања, демонстрира правилну употребу алата и материјала, даје упутства за израду модела и подстиче ученике на самосталан и креативан рад.	
Активност ученика	Израђују једноставне моделе и конструкције, користе прибор и материјале на правиан и безбедан начин, анализирају техничка решења, сарађују у раду и примењују стечена знања у практичним активностима.	
Начини праћења постигнућа	Праћење израде практичног рада и активности ученика	
ДОДАТНА НАСТАВА		
Наставни предмет: Техника и технологија		
Разред:Шести	Годишњи фонд часова: 36	Недељни фонд часова:1
Циљ учења: : Продубљивање и проширивање знања, умења и вештина ученика који показују посебно интересовање за технику и технологију, развијање стваралачког и критичког мишљења, као и оспособљавање за самостално решавање сложенијих практичних и техничких проблема применом стечених знања у реалним ситуацијама.		
Тема:	Животно и радно окружење	
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: истраживачка метода, метода разговора, демонстрације, практичан и пројектни рад. Технике: анализа и решавање проблема, израда презентација и паноа, анализа примера из праксе, коришћење дигиталних извора и техничке документације. Облици рада: индивидуални рад, рад у пару, групни рад и истраживачки рад.	
Активност наставника	Подстиче ученике на самостално истраживање и проширивање знања о животно и радном окружењу. Усмерава ученике у анализи техничких и еколошких проблема, организује практичне и истраживачке активности и пружа подршку у реализацији задатака.	
Активност ученика	Истражују утицај технике и технологије на животно и радно окружење, анализирају примере из свакодневног живота, предлажу решења за очување животне средине, израђују презентације, паное или моделе и примењују стечена знања у практичном раду.	
Начини праћења постигнућа	Праћење самосталности и креативности ученика, анализа успешности у	

	решавању задатака и проблема, вредновање презентација, модела и практичних радова, усмено излагање и ангажовање у истраживачком раду.
Тема:	Саобраћај
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Методе: истраживачка метода, метода разговора, демонстрације, метода решавања проблема, пројектна настава. Технике: анализа саобраћајних ситуација, израда макета и паноа, коришћење саобраћајних знакова у задацима, симулација кретања у саобраћају. Облици рада: индивидуални рад, рад у пару, групни рад и пројектни рад.
Активност наставника	Подстиче ученике на дубље разумевање саобраћајних правила и безбедности. Организује истраживачке и практичне активности, усмерава ученике у анализи сложенијих саобраћајних ситуација и подржава израду пројеката и макета.
Активност ученика	Анализирају сложеније саобраћајне ситуације, примењују правила безбедног понашања, израђују макете раскрсница и саобраћајних знакова, учествују у симулацијама и предлажу решења за безбедније учешће у саобраћају.
Начини праћења постигнућа	Праћење ангажовања и креативности ученика, вредновање практичних радова, макета и презентација, усмено излагање, праћење тачности у решавању проблема и примени саобраћајних правила.
Тема:	Техничка и дигитална писменост
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Методе: истраживачка метода, метода разговора, демонстрације, практичан рад, пројектна настава. Технике: рад на рачунару, израда дигиталних презентација, анализа техничких цртежа и симбола, коришћење образовних дигиталних алата. Облици рада: индивидуални рад, рад у пару, групни рад и пројектни
Активност наставника	Организује и усмерава активности које развијају напредни ниво дигиталне и техничке писмености. Подстиче ученике на самостално коришћење дигиталних алата, истраживање информација и примену знања у практичним задацима и пројектима.
Активност ученика	Самостално користе дигиталне алате, израђују презентације и једноставне

	дигиталне садржаје, анализирају техничку документацију, истражују информације из различитих извора и примењују знања у пројектним задацима.
Начини праћења постигнућа	Праћење креативности и самосталности, вредновање дигиталних радова и презентација, усмено излагање, анализа тачности и функционалности израђених задатака и пројеката.
Тема:	Ресурси и производња
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Методе: истраживачка метода, метода разговора, демонстрације, практичан рад, пројектна настава. Технике: анализа производних процеса, истраживање природних и техничких ресурса, израда паноя/презентација, решавање проблемских задатака. Облици рада: индивидуални рад, рад у пару, групни рад и пројектни рад
Активност наставника	Усмерава ученике ка истраживању врста ресурса и начина њиховог коришћења у производњи. Организује активности које подстичу критичко размишљање о рационалној употреби ресурса и утицају производње на животну средину. Подржава израду пројеката и презентација.
Активност ученика	Истражују природне, техничке и енергетске ресурсе, анализирају производне процесе, предлажу начине рационалног коришћења ресурса, израђују презентације и паное и учествују у пројектним задацима.
Начини праћења постигнућа	Праћење самосталности и креативности ученика, вредновање презентација, паноя и пројеката, усмено излагање, анализа тачности решења и примене знања у практичним задацима.
Тема:	Конструкторско моделовање
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Методе: истраживачка метода, метода разговора, демонстрација, практичан рад, пројектна настава. Технике: анализа конструкција, израда скица, моделовање, склапање елемената, решавање проблемских задатака. Облици рада: индивидуални рад, рад у пару, групни рад и пројектни рад.
Активност наставника	одстиче ученике на истраживање различитих конструкција и решења у свакодневном животу. Организује практичне активности, демонстрира рад са

	материјалима и алатима, усмерава ученике у планирању и изради модела.
Активност ученика	Анализирају примере конструкција, израђују скице и планове, самостално или у групи израђују моделе, користе алате и материјале на безбедан начин и предлажу сопствена решења.
Начини праћења постигнућа	Праћење креативности и самосталности ученика, вредновање скица, модела и пројектних задатака, усмено излагање, посматрање примене знања у практичном раду и поштовања безбедносних правила.

ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО

Разред:	шести	Годишњи фонд часова:36
Наставни предмет:Информатика и рачунарство		Недељни фонд часова: 1
Службени гласник бр:		
Циљ учења предмета –Циљ учења Информатике и рачунарства је оспособљавање ученика за управљање информацијама, безбедну комуникацију у дигиталном окружењу, производњу дигиталних садржаја и креирање рачунарских програма за решавање различитих проблема у друштву које се развојем дигиталних технологија брзо мењ		
Опште предметне компетенције -Ученици су изградили позитиван став према коришћењу дигиталне технологије и примењују знања и вештине из ове области у циљу ефикасног обављања различитих послова и задатака из школског и свакодневног живота. Технологију користе на безбедан начин, свесни последица њене непримерене и прекомерне употребе, водећи рачуна о свом физичком и психичком здрављу, о другим корисницима, као и о животној средини. Поседују знања и вештине које им омогућавају да из различитих домаћих и иностраних извора проналазе информације уз свест да неке од њих нису поуздане. Формално и неформално комуницирају коришћењем различитих видова дигиталне комуникације, поштујући правила језичког и дигиталног правописа, пристојне и етичне комуникације. Дигитални садржај и програме користе на етичан начин поштујући ауторска права и интелектуалну својину. Познају поступке за пријављивање непримереног садржаја и понашања на интернету. Уређују и креирају дигиталне садржаје коришћењем одговарајућих уређаја и програма		

Међупредметне компетенције — компетенција за учење – естетичка компетенција – комуникација – одговоран однос према здрављу – предузимљивост и оријентација ка предузетништву – рад са подацима и информацијама – сарадња – дигитална компетенција Активности наставника - објашњава,излаже, ујекординира,дискут Активности ученика –прати,поставља питања,дискутује,ради задатке на рачунару *Напомена за ИОП-1,2,3.- - просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма	
Начини и поступци остваривања садржаја	Методе рада: Монолошка,дијалогска,текстуална, метода дискусије,демонстрациона,илустрациона.,практични рад. Пројектна настава,проблемска настава,кооперативно учење,истраживачка метода Технике рада: Технике активног учења,технике групног и кооперативног рада Облици рада:Рад у пару,индивидуални рад,комбиновани и сложени облици рада ИОП: на основу педагошких профила ученика којима је потребна додатна подршка у раду као и надарених ученика, израђује се индивидуални образовни план који садржи одговарајуће методе,технике и облике рада. Диференцирана настава: Задаци и активности су диференцирани по сличности
Начини праћења и вредновања постигнућа	1.Формативно оцењивање се бележи у педагошкој документацији наставника и служи за усмеравање процеса учења. - Бележење залагања, мотивације и јављања на часу. -Домаћи задаци: Контрола редовности и квалитета самосталног рада.-Кратке провере: Формативна повратна информација: Давање јасних смерница ученику о томе шта је добро, а шта треба да поправи.- Самооцењивање: Подстицање ученика да сами процене свој напредак.- Вршњачко оцењивање: Развијање критичког мишљења кроз међусобну процену радова. 2. Сумативно праћење (Вредновање исхода)Сумативно оцењивање се спроводи на крају одређене наставне

	целине или периода и резултира бројчаном или овом званичном оценом. -Усмена провера: Директни разговор који омогућава праћење начина резоновања ученика.- Писмена провераПроектна настава: Вредновање групних или појединачних пројеката и презентација. [
Место извођења	Кабинет за информатику и рачунарство
Наставна средства	Рачунар,пројектор,уџбеник
Специфичне предметне компетенције	Основни ниво: СПК1Ученици имају свест да се дигитални уређаји састоје од хардвера (физичких делова) и софтвера (програма) и да функционишу као јединство ова два елемента. У стању су да самостално или уз помоћ наставника аутоматизују процес извођења основних аритметичких операција над табеларно записаним подацима како би ефикасно вршили потребна израчунавања. Применом алгоритамског начина размишљања, ученици могу да представе решење једноставног проблема издвајајући улазне податке, дефинишући начин њихове обраде и приказујући очекивани резултат. СПК2Користећи одговарајућу дигиталну технологију, ученици самостално креирају и чувају текстуалне, графичке, аудио, видео и мултимедијалне датотеке ради ефикаснијег обављања различитих задатака из школског живота. Формално и неформално комуницирају коришћењем различитих видова дигиталне комуникације, поштујући правила језичког и дигиталног правописа, пристојне и етичне комуникације СПК3За потребе решавања задатака ученици проналазе и критички приступају информацијама које се налазе на интернету. Они користе дигиталне технологије како би ефикасно учествовали у групном раду. Обезбеђују дуготрајно функционисање дигиталних уређаја примењујући правила физичке и софтверске заштите За потребе решавања задатака ученици проналазе и критички приступају информацијама које се налазе на интернету. Они користе дигиталне технологије како би ефикасно учествовали у групном раду. Обезбеђују дуготрајно функционисање дигиталних уређаја примењујући правила физичке и софтверске заштите. Имајући у виду неопходност заштите животне средине, ученици одлажу неисправне дигиталне уређаје на еколошки начин.

	Средњи ниво: СПК1 Имајући у виду предности одабраног окружења, ученици су у стању да одаберу одговарајући сервис или софтвер како би задатак решили на ефикасан начин. У стању су да организују податке у дигиталном окружењу на различитим медијумима како би обезбедили њихову адекватну доступност. Како би били у стању да донесу одлуке утемељене на подацима, оспособљени су да у програмима за табеларне прорачуне правилно користе операције и функције СПК2 Путем интернета остварују комуникацију са другим корисницима на безбедан начин, штитећи свој и туђи идентитет, уважавајући правила дигиталног правописа и нетикеције, показујући емпатију и доприносећи решавању конфликта у инклузивном, мултикултуралном и подржавајућем окружењу. Креирају и тестирају рачунарске програме у визуелном и текстуалном програмском језику, а СПК3 Проналажењем поузданих података и информација на интернету, ученици продубљују своја знања из свих наставних предмета. Поседују способност да своје закључке презентују у дигиталном формату. Д Напредни ниво: СПК1. У одабраном визуелном или текстуалном програмском језику смислено користе библиотеке, функције и сложеније типове података за стварање програма који на ефикаснији начин аутоматизују проблеме из школског и свакодневног живота. СПК2. На основу анализе прикупљених података, ученици су у стању да самостално доносе одговарајуће закључке. Пре него што своје дигиталне продукте поделе јавно путем интернета, лиценцирају их применом СПК3 Ученици поседују искуство рада у дигиталном окружењу, у хетерогеним тимовима у оквиру којих су развили вештине комуникације на јасан и ефикасан начин. У стању су да сараднички осмисле фазе групног рада, организују га и управљају његовим спровођењем, преиспитујући своје одлуке и постигнућа.
--	---

Корелација	-енглески језик -техника и технологија -ликовна култура -музичка култура -Математика
Наставна тема/област:	ИКТ
Садржај теме	Дигитални уређаји и кориснички програми. - Управљање дигиталним документима. - Рад са сликама. - Рад са текстом. - Рад са мултимедијалним презентацијама које садрже видео и аудио садржаје.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Ученик зна да отвори слику и звучни запис у одговарајућем програму и препознаје формате као што су .jpg, .mp3. Ученик врши основну обраду слике (кроповање, промена контраста) и спаја аудио материјале уједну целину. Ученик самостално комбинује обрађене слике и звуке како би направио аутентичан видео материјал или сложену презентацију са
Наставна тема/област:	Дигитална писменост
Садржај теме	Употреба ИКТ уређаја на одговоран и сигуран начин у мрежном окружењу. - Интернет сервиси. - Правила безбедног рада на Интернету. Претраживање Интернета, одабир резултата и преузимање садржаја. - Заштита приватности личних података и ауторских права
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Ученик има кориснички налог и приступа дељеном документу преко линка. Ученик поставља фајлове на Облак, дели их са наставником и вршњацима нудећи различита права

	приступа (преглед/уређивање). :Ученик самостално координира групни рад на једном онлајн документу, контролише верзије и правилно примењује ергономска правила за дуг рад на рачунару.
Наставна тема/област:	Рачунарство
Садржај теме	- Основе изабраног програмског језика. - Основне аритметичке операције. - Уграђене функције. - Ниске (стрингови). - Структуре података. - Гранање. - Понављање. Основни алгоритми.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Ученик покреће Пајтон окружење, разуме улогу наредбе print и извршава готов код. Ученик дефинише променљиве, учитава вредности са тастатуре од стране корисника и пише програме за једноставна рачунања (нпр.површина правоугаоника). Ученик комбинује различите типове података, исправља синтаксне и логичке грешке у текстуалном коду и прави сложеније прорачуне.
Наставна тема/област:	Пројектна активност
Садржај теме	- Фазе пројектног задатка од израде плана до представљања решења. - Израда пројектног задатка у корелацији са другим предметима. Вредновање резултата пројектног задатка.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршеној области/теми ученик ће бити у стању да: -сарађује са осталим члановима групе у одабиру теме, прикупљању и обради материјала, представљању пројектних резултата и закључака; – користи могућности које пружају рачунарске мреже у сфери комуникације и сарадње; – креира, објављује и представља дигиталне садржаје користећи расположиве алате; вреднује процес и резултате пројектних активности.

Образовни стандарди			
Наставна тема-област	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
ИКТ	ИНФ.ОО.О.1.1. Разликују хардвер од софтвера и именују основне компоненте дигиталних уређаја. ИНФ.ОО.О.2.1. Креирају, едитују, форматирају и чувају текстуалне, графичке, аудио, видео и мултимедијалне датотеке.	ИНФ.ОО.С.1.2. Организују податке у дигиталном окружењу на различитим медијумим	
Дигитална писменост	ИНФ.ОО.О.2.2. Самостално претражују интернет, проналазе информације и преузимају их на свој дигитални уређај. ИНФ.ОО.О.2.3. Путем интернета остварују безбедну и примерену Комуникацију са другим корисницима.	ИНФ.ОО.С.1.5. Процењују валидност информација пронађених на интернету. ИНФ.ОО.С.2.3. Информацијама а које проналазе на интернету приступају критички. ИНФ.ОО.С.2.4. Информације пронађене на интернету користе у складу са ауторским правима, уз навођење извора и атрибуција.	ИНФ.ОО.Н.2.1. Самостално или у сарадњи са другим ученицима креирају, деле и организују дигиталне садржаје у облаку
Рачунарство	ИНФ.ОО.О.1.3. Представљају решење једноставног проблема помоћу алгоритма који садржи излистане улазне податке, дефинисан начин њихове обраде и приказан очекивани резултат (излаз). ИНФ.ОО.О.2.4. Препознају који од понуђених програма (визуелних и текстуалних) је креиран на основу	ИНФ.ОО.С.1.7. Примењују основне елементе синтаксе и семантике одабраног визуалног или текстуалног програмског језика. ИНФ.ОО.С.2.6. Креирају и тестирају рачунарске програм, којим аутоматизују решавање проблема примереног узрасту	ИНФ.ОО.Н.1.2. Користе библиотеке, функције и сложеније типове података за креирање сложенијих рачунарских програма..

	датог алгоритма.		
Пројектна активност	ИНФ.ОО.О.3.1. Користећи дигиталне технологије, ефикасно учествују у групном раду.	ИНФ.ОО.С.3.1. Постављају резултате свог или групног рада на интернет ради дељења са другима. ИНФ.ОО.Н.2.3. Штите дигиталне продукте свог или тимског рада одговарајућом Си-си лиценцом	ИНФ.ОО.Н.3.1. Израђују дигитална решења узрасту примерених реалних проблема (еколошких, културолошких, здравствених итд.) и тиме унапређују квалитет живота у локалној заједници.

ДОПУНСКА НАСТАВА			
Наставни предмет Информатика и рачунарство			
Разред: шести		Годишњи фонд часова: 36	Недељни фонд часова: 1
Циљ учења Пружање додатне подршке ученицима у савладавању наставних садржаја			
Тема:	ИКТ Дигитална писменост Рачунарство Пројектна активност		

Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Вербално-текстуалне методе, Метода монолога (усмено излагање), Комуникативна метода, Метода дијалога (разговор), Метода дискусије, Текстуална метода, Пројектна настава, Проблемска настава, Кооперативно учење, Истраживачка метода Технике: учење кроз разговор и комуникацију, учење откривањем, истраживачко и пројектно учење, кооперативно учење, учење решавањем проблема, самостално учење, учење уз примену дигиталних алата Облици рада: индивидуални рад, рад у пару, групни и тимски рад, фронтални рад, индивидуализовани рад и комбиновани облици рада, у складу са способностима, интересовањима и потребама ученика
Активност наставника	планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада; демонстрира и илуструје; подстиче ученике на увиђање и повезивање са садржајима; проверава оствареност исхода
Активност ученика	активно прати и слуша, сарађује , прати инструкције, учествује у активностима, , проналази кључне информациј , повезује претходно научено са новим садржајима, поставља питања и даје одговоре
Начини праћења постигнућа	континуирано праћење рада и напредовања ученика, посматрање активности на часу, усмена и писмена провера знања, анализа ученичких радова, вредновање пројектних задатака, самовредновање и вршњачко вредновање, вођење евиденције о индивидуалном напретку

	ученика	
ДОДАТНА НАСТАВА		
Наставни предмет Информатика и рачунарство		
Разред: шести	Годишњи фонд часова: 36	Недељни фонд часова: 1
Циљ учења : Продубљивање и проширивање знања, умења и вештина ученика који показују посебно интересовање за ПРЕДМЕТ, развијање стваралачког и критичког мишљења, као и оспособљавање за самостално решавање сложенијих практичних и техничких проблема применом стечених знања у реалним ситуацијама, припрема ученика за такмичења		
Тема:	ИКТ Дигитална писменост Рачунарство Пројектна активност	
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Вербално-текстуалне методе,Метода монолога (усмено излагање),Комуникативна метода, Метода дијалога (разговор),Метода дискусије,Текстуална метода,Пројектна настава,Проблемска настава,Кооперативно учење,Истраживачка метода Технике: учење кроз разговор и комуникацију, учење откривањем, истраживачко и пројектно учење, кооперативно учење, учење решавањем проблема, самостално учење, учење уз примену дигиталних алата Облици рада: индивидуални рад, рад у пару, групни и тимски рад, фронтални рад, индивидуализовани рад и комбиновани облици рада, у складу са способностима, интересовањима и потребама ученика	

Активност наставника	планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада; демонстрира и илуструје; подстиче ученике на увиђање и повезивање са садржајима; проверава оствареност исхода
Активност ученика	активно прати и слуша, сарађује ,прати инструкције, учествује у активностима, , проналази кључне информациј ,повезује претходно научено са новим садржајима, поставља питања и даје одговоре
Начини праћења постигнућа	континуирано праћење рада и напредовања ученика, посматрање активности на часу, усмена и писмена провера знања, анализа ученичких радова, вредновање пројектних задатака, самовредновање и вршњачко вредновање, вођење евиденције о индивидуалном напретку ученика

ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

Разред:шести	Годишњи фонд часова: 72 + 54
Наставни предмет: Физичко и здравствено васпитање	Недељни фонд часова: 2+1,5
Службени гласник бр: Службени гласник бр:104 од 25.децембра 2024.	
Циљ учења предмета Да ученик разноврсним и систематским моторичким активностима, у повезаности са осталим васпитнообразовним подручјима,унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, и да допринесе интегралном развоју личности ученика (когнитивном, афективном, моторичком) , развоју моторичких способности, стицању, усавршавању и примени моторичких умења, навика и неопходних теоријских знања у свакодневним и	

специфичним савременим условима живота и рада.

Опште предметне компетенције

Предмет Физичко и здравствено васпитање омогућава ученицима да учествују у разноврсном, безбедном и развојно-прикладном физичком вежбању и физичким активностима, које доприносе њиховом физичком и менталном здрављу, школском постигнућу, стицању социјалних вештина и здравих животних навика. Учењем предмета физичко и здравствено васпитање ученици унапређују физичке способности, стичу разноврсне моторичке вештине и оспособљавају се да их користе у различитим условима и животним ситуацијама. Уче основне кретне концепте и стратегије и принципе вежбања. Оснажују се да постављају личне циљеве у домену физичке форме, физичке активности, исхране и других здравих животних навика, које су неопходне за безбедно и компетентно бављење физичким активностима и за формирање основа здравог животног стила. Учествовањем у разноврсним индивидуалним и групним кретним активностима, ученици изграђују самопоуздање, формирају ставове и систем вредности, развијају сарадничке вештине, емпатију и толеранцију, преузимају иницијативу и одговорност, конструктивно комуницирају и схватају значај фер-плеја. Упознају термине везане за физичку активност и здравље. Охрабрују се да изражавају креативност покретом, да разумеју и вреднују своје културно наслеђе у области спорта, рекреације и плеса и да буду отворени за различите културе и традиције. Решавају проблемске ситуације у контексту физичке активности. Упознају се са научним и технолошким аспектима физичке активности и здравља и критички преиспитују утицај личних и срединских фактора на физичку активност, безбедност, здравље појединаца, група и друштва. Одговорно користе различите изворе информација и дигиталне технологије ради унапређивања личног и јавног здравља, као и заштите животне средине.

Међупредметне компетенције

Компетенција за целоживотно учење, естетска компетенција, стицање социјалних вештина и здравих животних навика, изграђује самопоуздање, комуникација, одговоран однос према здрављу, решавање проблема

Активности наставника

Демонстрира, организује, контролише, осигурава безбедност, мери, бележи постигнуте резултате ученика у атлетским дисциплинама, подстичући напредак у односу на претходна лично стање.

Активности ученика

Увежбавају ходање, трчање, поскоке, окрете, колутове, прескоке, акробатику; увежбавају елементе са лоптом; увежбавају игре уз бројање и игре уз музику; такмиче се; анализирају...

Активности ученика у шестом разреду усмерене су на развијање моторичке ефикасности, свести о сопственом телу и одговорности према колективу. Ученик активно учествује у свим фазама часа: самостално изводи вежбе загревања и смиривања организма, усавршава и комбинује технике спортских игара у динамичном окружењу, и примењује принципе фер-плеја током такмичења.

***Напомена за ИОП-1,2,3.**

Школа ће за ученике 6. разреда којима је потребна додатна подршка или показују изузетне способности, израђивати и примењивати Индивидуалне образовне планове (ИОП 1, ИОП 2, ИОП 3).

Начини и поступци остваривања садржаја	Методе рада: Методе моторичког учења, помоћне методе у моторичком учењу, вербална метода, демонстративна метода, аналитичко-синтетичка метода Технике рада: Техника рада у станицама, техника полигона, техника ситуационог и полуструктурираног вежбања. Облици рада: Појединачни, рад у паровима, групни облик рада, фронтални облик рада, рад на станицама, полигонски облик рада, наизменични. ИОП: Ученици по ИОП-у остварују исте стандарде као и остатак одељења, али кроз посебно прилагођене поступке. За ученике са тежим сметњама, садржај 6. разреда се редукује на базичне моторичке форме. Диференцирана настава: Диференцијација по сложености моторичког задатка, диференцијација по обиму и интензитету оптерећења, диференцијација кроз избор реквизита и справа, поступци диференцијације према полу (биолошка диференцијација)
Начини праћења и вредновања постигнућа	Формативно оцењивање, сумативно оцењивање, иницијално и финално тестирање (Радни картон)
Место извођења	Фискултурна сала, школско двориште.
Наставна средства	Уџбеници и приручници, пулсметри и паметне апликације, лаптоп и пројектор, педагошка свеска, штоперица и пиштаљка.
Специфичне предметне компетенције	Основни ниво:

СПК1

Ученици успешно тумаче основне препоруке за физичку активност деце и адолесцената и могу да илуструју различите типове физичке активности адекватним примерима. Разумеју тренутне промене у организму настале као последица различитих физичких активности и адекватно реагују на знаке прекомерног физичког оптерећења. Познају правила безбедног извођења једноставних физичких вежбања, од загревања до смиривања функција организма. Демонстрирају добру контролу покрета приликом извођења основних и специфичних моторичких вештина. Придржавају се правила игре/активности и кроз ефективну комуникацију и сарадњу доприносе безбедној и позитивној атмосфери за вежбање.

СПК2

Ученици активно учествују у разноврсним индивидуалним и групним физичким активностима, сарадничког и такмичарског карактера. Баве се и физичком активношћу у природи при чему се одговорно односе према животној средини. Избором адекватне стратегије решавају различите кретне проблеме. Конструктивно комуницирају са вршњацима и исказују осећања одговарајућим вербалним и невербалним средствима (плес, покрет). Унапређују сопствене моторичке способности редовним учествовањем у различитим вежбањима.

СПК3

Ученици достижу и одржавају оптималан ниво физичке форме повезане са здрављем. Испуњавају минималне здравствене препоруке за физичку активност и вреднују њен значај за здравље. Вешто изводе и комбинују основне моторичке вештине у различитим ситуацијама. Користе типичне вежбе за развој

	моторичких способности. Примењују основне хигијенске и безбедносне мере током физичке активности и воде рачуна о заштити животне средине. Познају карактеристике правилног обрасца исхране. Адекватно користе основне термине из области физичког вежбања, спорта и физичке активности. Средњи ниво: СПК1 Ученици успешно анализирају користи од редовне физичке активности и значај моторичких способности за добро здравље и учествовање у спорту. Препознају развојне промене и њихов утицај на бављење физичком активношћу. Могу да објасне како промене фреквенције, интензитета, трајања и типа физичке активности утичу на њене ефекте. Анализирају утицај срединских фактора на физичку активност и здравље људи и адекватно користе неопходну опрему за боравак у природи. Успешно демонстрирају технике помагања, чувања себе и других приликом вежбања. Познају стручну терминологију у области физичке активности, вежбања и спорта. Користећи основне математичке концепте и научне принципе, ученици изводе једноставна антропометријска и моторичка мерења и анализирају значај моторичких способности за здравље и учествовање у спорту. Успешно објашњавају кључне карактеристике правилног извођења моторичких вештина које демонстрирају у различитим условима у складу са постављеним задацима. Имају добру контролу и координацију покрета приликом извођења и сложенијих специфичних моторичких вештина. Објашњавају основне принципе правилне исхране и препознају штетне утицаје употребе психоактивних супстанци, допинга и енергетских пића на здравље. Идентификују занимања повезана са здрављем, физичким васпитањем и спортом и елементе националног наслеђа у физичкој активности, спорту
--	--

и плесу.

СПК2

Приликом учења моторичких вештина могу да идентификују добре и слабе стране извођења, као и да користе повратне информације ради побољшања контроле и координације тела. Аргументовано дискутују о утицају физичке активности на здравље и благостање. Користе концепте мерења да одреде удаљеност, брзину, висину, фреквенцију, број понављања, трајање активности, паузе и сл. приликом вежбања. Анализирају утицај коришћења дигиталних технологија на здравље и благостање деце и адолесцената.

СПК3

Ученици превазилазе минималне здравствене препоруке за физичку активност. Идентификују сопствене потребе и интересовања у домену физичке форме и физичке активности и уз одговарајућу помоћ праве план побољшања. Вешто изводе специфичне моторичке вештине у разноврсним спортским и рекреативним активностима. Примењују поступке прве помоћи приликом спортских повреда. Примењују основне принципе правилне исхране. Показују толеранцију и фер-плеј у контексту физичке активности. Адекватно користе шири вокабулар из области физичког вежбања, спорта и физичке активности у различитим ситуацијама. Укључују се у промоцију физичке активности и здравља у школи. Вреднују национално наслеђе у физичкој активности, спорту и плесу.

Напредни ниво:

	СПК1 Ученици објашњавају повезаност физичке активности, начина исхране и здравља и критички анализирају сопствени образац исхране. Познају основну терминологију физичке активности на страном језику. СПК2 Безбедно и ефективно користе дигитална, научна и технолошка знања, као и принципе раличитих наука за прикупљање и анализу информација о физичкој активности, исхрани и здрављу, из различитих извора на матерњем и другим језицима. Истражују како учествовање у активностима у природи доприноси личном здрављу и здрављу заједнице. Учествоју у организацији школских такмичења и манифестација који промовишу физичку активност и здравље. Вреднују поузданост информација из различитих извора, које се односе на физичку активност, исхрану и здравље. СПК3 Редовно се баве физичком активношћу ради оптимизације здравља. Бирају активности у складу са сопственим потребама и интересовањима и подстичу друге на физичку активност. Полазећи од разноврсних специфичних моторичких вештина, креирају решења у одабраним спортским и рекреативним активностима. Самостално праве лични план побољшања физичке активности и моторичких способности. Користе одговарајуће термине из матерњег и других језика ради претраге дигиталних и других извора информација из области физичке активности и здравља. Укључују се у догађаје и активности промоције физичке активности и здравља у локалној заједници. Доносе одлуке у вези са физичком активношћу, исхраном и здрављем, засноване на релевантним информацијама. Негују толеранцију и фер-плеј и
--	---

	промовишу заштиту животне средине у свом окружењу.
Корелација	Математика, физика, музичка култура, биологија
Наставна тема/област:	Физичке способности и моторичке вештине
Садржај теме	Моторичке вештине, спорт и спортске дисциплине /атлетика Техника истрајног трчања, техника спринтерског трчања, високи и ниски старт, скок у вис, бацање вортекса, скок у даљ.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да: - примени једноставне двоставне општеприпремне вежбе (вежбе обликовања); - примењује правилну технику дусања приликом вежбања;

	-одржава равнотежу у различитим кретањима -правилно држи тело -правилно подиже , носи и спушта терет
Наставна тема/област:	Спортска гимнастика
Садржај теме	Основни садржаји: Вежбе на тлу Прескоци и скокови Вежбе у упору Вежбе у вису Ниска греда Гимнаст. полигон Препоручени садржаји Вежбе на тлу (напредне варијанте) Прескок Вежбе у упору (сложенији састав) Вежбе у вису (сложенији састав)
Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да: -одржава стабилну и динамичку равнотежу у различитим кретањима, изводи ротације тела -користи елементе гимнастике у свакодневним животним ситуацијама и игри

	-процени сопствене могућности за вежбање у гимнастици.
Наставна тема/област:	Основе тимских и спортских игара
Садржај теме	Основи садржаји: Кошарка: Основни елементи технике и правила: кретање у основном ставу у одбрани,контрола лопте у месту и кретању, вођење лопте,дриблинг, хватања и додавања лопте,шутирања, принципи индивидуалне одбране,откривање и покривање (сарадња играча), – основна правила кошарке. Проширени садржаји Напредни елементи технике, тактике и правила игре: – дриблинг (сложеније варијанте), – финтирање. Основни принципи колективне одбране и напада.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да: -користи елементе технике у игри -примењује основна правила кошарке у игри -учествује на унутародељењским такмичењима
Наставна	Плес и ритмика

тема/област:	
Садржај теме	Основи садржаји: Покрети уз ритам и уз музичку пратњу Ритмичка вежба без реквизита Скокови кроз вијачу Народно коло „Моравац“ Народно коло из краја у којем се школа налази Препоручени садржаји Вежбе са обручем Вежбе са лоптом Сложени скокови кроз вијачу
Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да: -изведе кретања,вежбе и кратке саставе уз музичку пратњу -игра народно коло -изведе кретања у различитом ритму -изведе основне кораке плеса из народне традиције других култура.
Наставна тема/област:	Физичка и здравствена култура Физичко вежбање и спорт
Садржај теме	Основна правила вежбања Основна правила

	Рукомета-мини рукомета и правила Малог фудбала Понашање према осталим субјектима у игри(према судији,играчима супротне и сопствене екипе) Чување и одржавање материјалних добара којасе користе у вежбању Уредно постављање и склањање справа иреквизита неопходних за вежбање Облици насиља у физичком васпитању и спорту „Ферплеј” (навијање, победа, пораз решавање конфликтних ситуација) Писани и електронски извори информација из области физичког васпитања и спорта Развој физичких способности у функцији сналажења у ванредним ситуацијама (земљотрес, поплава, пожар...) Повезаност физичког вежбања и естетике Значај вежбања у породици Планирање вежбања у оквиру дневних активности
Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да: објасни својим речима сврху и значај вежбања -користи основну терминологију вежбања -поштује правила понашања у и на просторима за вежбање у школи и ван ње, као и на спортским манифестацијама -примени мере безбедности током вежбања -одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима у просторијама за вежбање -примени и поштује правила тимске и спортске игре у складу са етичким нормама -навија и бодри ученике на такмичењима и решава конфликте на социјално прихватљив начин -користи различите изворе информација за упознавање са разноврсним облицима физичких и спортско

	рекреативних активности -прихвати сопствену победу и пораз у складу са ферплејом
Наставна тема/област:	Здравствено васпитање
Садржај теме	Значај физичке активности за здравље. Поштовање здравствено-хигијенских мера пре и после вежбања Последице неодржавања хигијене – хигијена пре и после вежбања Значај употребе воћа и поврћа у исхрани Последице неправилне исхране и прекомерног уношења енергетских напитака Поступци ученика након повреда (тражење помоћи) Вежбање и играње у различитим временским условима (упутства за игру и вежбање наотвореном простору) Чување околине на отвореним просторима изабраним за вежбање Последице конзумирања дувана.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да: -примењује научен у физичком и здравственом васпитању у ванредним ситуацијама -препозна лепоту кретања и покрета у физичком вежбању и спорту -направи план дневних активности. наведе примере утицаја физичког вежбања на здравље -разликује здраве и нездраве начине исхране -направи недељни јеловник уравнотежене исхране уз помоћ наставника -примењује здравствено-хигијенске мере пре,у току и после вежбања -препозна врсту повреде

	-правилно реагује у случају повреде -чува животну средину током вежбања.
Наставна тема/област:	Активности у природи
Садржај теме	Крос, пешачење
Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да: -примени технике и тактику трчања кроса - прихвати сопствену победу и пораз у складу са ферплејом -користи и практикује крос трчања у свакодневном животу, -организује рекреацију
Наставна тема/област:	Обавезне физичке активности
Садржај теме	Основни садржаји: Развијање моторичких способности Значај физичке активности за здравље Бадминтон Оријентиринг, такмичење Стреличарство Последице неодржавања хигијене – хигијена пре и после вежбања Чување околине на отвореним просторима изабраним за вежбање

Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да: -наведе примере утицаја физичког вежбања на здравље -примењује здравствено-хигијенске мере пре,у току и после вежбања -чува животну средину током вежбања -аутоматизује елементарну технику датих спортских грана и побољша координацију и моторику у служби истих.
---	--

Образовни стандарди			
Наставна тема-област	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
Физичке способности и моторичке вештине	ФЗВ.ОО.О.1.1. Дају типичне примере за различите типове физичке активности.	ФЗВ.ОО.С.1.6. Демонстрирају добру контролу и координацију покрета приликом извођења сложенијих специјализованих моторичких вештина.	ФЗВ.ОО.Н.3.1. Са самопоуздањем се редовно баве физичком активношћу у складу са сопственим потребама и интересовањима.
	ФЗВ.ОО.О.1.4. Демонстрирају правилно загревање на почетку вежбања и смиривање организма на крају вежбања.	ФЗВ.ОО.С.1.7. Демонстрирају моторичке вештине у различитим условима у складу са	ФЗВ.ОО.Н.3.4. Уз одговарајућу помоћ креирају и спроводе план за побољшање или очување

	ФЗВ.ОО.О.1.6.Примењују правила безбедног ношења, постављања, коришћења и одлагања опреме и реквизита за вежбање. ФЗВ.ОО.О.1.7.Демонстрирају добру контролу и координацију покрета приликом извођења основних моторичких вештина. ФЗВ.ОО.О.1.8.Демонстрирају добру контролу и координацију покрета приликом извођења једноставнијих специјализованих моторичких вештина. ФЗВ.ОО.О.3.5.Примењују адекватне вежбе за унапређивање моторичких способности.	постављеним задацима. ФЗВ.ОО.С.1.8.Објашњавају кључне карактеристике правилног извођења моторичких вештина. ФЗВ.ОО.С.1.9.Изводе једноставна антропометријска и моторичка мерења, користећи основне математичке концепте. ФЗВ.ОО.С.2.1.Идентификују добре и слабе стране сопственог извођења моторичке вештине ради побољшања извођења. ФЗВ.ОО.С.2.2.Дају вршњацима повратне информације о извођењу моторичких вештина ради побољшања извођења. ФЗВ.ОО.С.2.5.Користе концепте мерења да одреде удаљеност, брзину, висину, фреквенцију, број	сопственог нивоа физичке активности и моторичких способности и прате његове ефекте.
--	--	---	--

		понављања, трајање активности, паузе и сл. приликом вежбања.	
Наставна тема-област Спортска гимнастика	ФЗВ.ОО.О.1.6.Примењују правила безбедног ношења, постављања, коришћења и одлагања опреме и реквизита за вежбање. ФЗВ.ОО.О.1.7.Демонстрирају добру контролу и координацију покрета приликом извођења основних моторичких вештина. ФЗВ.ОО.О.1.8.Демонстрирају добру контролу и координацију покрета приликом извођења једноставнијих специјализованих моторичких вештина. ФЗВ.ОО.О.2.4.Бирају одговарајуће стратегије при решавању различитих кретних проблема. ФЗВ.ОО.О.3.4.Анализирају и вреднују своју свакодневну физичку активност. ФЗВ.ОО.О.3.7.Користе и комбинују разноврсне основне	ФЗВ.ОО.С.1.3.Демонстрирају технике помагања, чувања себе и других приликом вежбања. ФЗВ.ОО.С.1.6.Демонстрирају добру контролу и координацију покрета приликом извођења сложенијих специјализованих моторичких вештина. ФЗВ.ОО.С.2.3.Користе повратне информације ради побољшања контроле и координације тела приликом извођења моторичких вештина. ФЗВ.ОО.С.3.2.Правилно реагују у случају повреде приликом физичке активности.	ФЗВ.ОО.Н.3.2.Решавају проблемске ситуације, креирајући различита решења у одабраним спортским и рекреативним активностима.

	моторичке вештине у различитим ситуацијама (игра, спорт, рекреација, свакодневне животне ситуације).		
Наставна тема-област Основе тимских и спортских игара	ФЗВ.ОО.О.1.8.Демонстрирају добру контролу и координацију покрета приликом извођења једноставнијих специјализованих моторичких вештина. ФЗВ.ОО.О.1.9.Придржавају се правила игре/активности и прихватају исход игре/активности. ФЗВ.ОО.О.1.10.Ефективно комуницирају и сарађују током физичке активности. ФЗВ.ОО.О.1.11.Придржавају се правила понашања доприносећи безбедној и позитивној атмосфери за вежбање.	ФЗВ.ОО.С.1.6.Демонстрирају добру контролу и координацију покрета приликом извођења сложенијих специјализованих моторичких вештина. ФЗВ.ОО.С.3.3.Користе и комбинују специјализоване моторичке вештине у разноврсним ситуацијама (игра, рекреација, такмичење, свакодневне животне активности). ФЗВ.ОО.С.3.6.Примењују принципе толеранције и фер-плеја у физичкој активности и спорту. ФЗВ.ОО.С.3.10.Адекватно користе шири вокабулар из области физичког вежбања, спорта и физичке активности у усменој и писаној комуникацији у различитим ситуацијама.	ФЗВ.ОО.Н.2.4.Учествују у организацији школских такмичења и манифестација који промовишу физичку активност и здравље. ФЗВ.ОО.Н.3.2.Решавају проблемске ситуације, креирајући различита решења у одабраним спортским и рекреативним активностима.

	ФЗВ.ОО.О.2.1.Активно учествују у разноврсним индивидуалним и групним физичким активностима, сарадничког и такмичарског кара ФЗВ.ОО.О.3.8.Поштују друге учеснике у физичкој активности и сарађују са њима без обзира на разлике. ктера.		
Наставна тема-област Плес и ритмика	ФЗВ.ОО.О.1.7.Демонстрирају добру контролу и координацију покрета приликом извођења основних моторичких вештина. ФЗВ.ОО.О.1.8.Демонстрирају добру контролу и координацију покрета приликом извођења једноставнијих специјализованих моторичких вештина. ФЗВ.ОО.О.2.5.Користе одговарајућа вербална и невербална средства (плес, покрет) да искажу осећања и	ФЗВ.ОО.С.1.16.Идентификују елементе националног наслеђа у физичкој активности, спорту и плесу. ФЗВ.ОО.С.2.3.Користе повратне информације ради побољшања контроле и координације тела приликом извођења моторичких вештина. ФЗВ.ОО.С.3.9.Вреднују национално наслеђе у физичкој	ФЗВ.ОО.Н.3.2.Решавају проблемске ситуације, креирајући различита решења у одабраним спортским и рекреативним активностима.

	комуницирају са вршњацима. ФЗВ.ОО.О.3.7. Користе и комбинују разноврсне основне моторичке вештине у различитим ситуацијама (игра , спорт, рекреација, свакодневне животне ситуације).	активности, спорту и плесу, као и наслеђе других.	
Наставна тема-област Физичка и здравствена култура Физичко вежбање и спорт	ФЗВ.ОО.О.1.1. Дају типичне примере за различите типове физичке активности. ФЗВ.ОО.О.1.6. Примењују правила безбедног ношења, постављања, коришћења и одлагања опреме и реквизита за вежбање. ФЗВ.ОО.О.1.9. Придржавају се правила игре/активности и прихватају исход игре/активности. ФЗВ.ОО.О.1.11. Придржавају се	ФЗВ.ОО.С.1.1. Анализирају користи од редовне физичке активности ФЗВ.ОО.С.1.4. Објашњавају како промене фреквенције, интензитета, трајања и типа физичке активности утичу на њене ефекте. ФЗВ.ОО.С.1.11. Познају стручну терминологију везану за физичку активност, вежбање и спорт. ФЗВ.ОО.С.1.15. Идентификују занимања повезана са здрављем,	ФЗВ.ОО.Н.1.1. Познају основну терминологију физичке активности на страном језику. ФЗВ.ОО.Н.2.1. Вреднују поузданост информација из различитих извора, које се односе на физичку активност, исхрану и здравље. ФЗВ.ОО.Н.2.3. Адекватно користе различите изворе информација о физичкој активности, исхрани и здрављу на страном језику. ФЗВ.ОО.Н.2.5. Адекватно користе

	правила понашања доприносећи безбедној и позитивној атмосфери за вежбање. ФЗВ.ОО.О.3.2.Адекватно користе основне термине из области физичког вежбања, спорта и физичке активности у различитим ситуацијама. ФЗВ.ОО.О.3.4.Анализирају и вреднују своју свакодневну физичку активност. ФЗВ.ОО.О.3.8.Поштују друге учеснике у физичкој активности и сарађују са њима без обзира на разлике. ФЗВ.ОО.О.3.9.Вреднују допринос физичке активности здрављу и благостању.	физичким васпитањем и спортом. ФЗВ.ОО.С.2.4.Аргументовано дискутују о утицају физичке активности на здравље и благостање. ФЗВ.ОО.С.2.6.Анализирају утицај коришћења дигиталних технологија на здравље и благостање деце и адолесцената. ФЗВ.ОО.С.3.8.Учествују у догађајима који промовишу физичку активност и здравље у школи, при чему се одговорно односе према животној средини.	дигитална и технолошка знања, као и принципе различитих наука за прикупљање и анализу информација о физичкој активности, исхрани и здрављу. ФЗВ.ОО.С.3.8.Користе одговарајуће термине из различитих језика ради претраге дигиталних и других извора информација из области физичке активности и здравља.
--	---	---	---

Наставна тема-област Здравствено васпитање	ФЗВ.ОО.О.1.2.Тумаче основне препоруке за физичку активност деце и адолесцената. ФЗВ.ОО.О.1.3.Препознају и описују промене које настају у организму током физичке активности. ФЗВ.ОО.О.1.5.Препознају знаке прекомерног физичког оптерећења и адекватно реагују. ФЗВ.ОО.О.2.2.Баве се физичком активношћу у природи при чему се одговорно односе према животној средини. ФЗВ.ОО.О.3.3.Пореде карактеристике правилне и неправилне исхране. ФЗВ.ОО.О.3.4.Анализирају и вреднују своју свакодневну	ФЗВ.ОО.С.1.2.Анализирају значај моторичких способности за добро здравље и учествовање у спорту. ФЗВ.ОО.С.1.10.Препознају развојне промене и њихов утицај на бављење физичком активношћу. ФЗВ.ОО.С.1.12.Објашњавају основне принципе правилне исхране. ФЗВ.ОО.С.1.14.Препознају штетне утицаје употребе психоактивних супстанци, допинга и енергетских пића. ФЗВ.ОО.С.3.4.Критички се односе према употреби психоактивних супстанци, допинга и енергетских пића. ФЗВ.ОО.С.3.5.Примењују	ФЗВ.ОО.Н.1.2.Критички анализирају сопствени образац исхране. ФЗВ.ОО.Н.1.3.Објашњавају повезаност физичке активности, начина исхране и здравља. ФЗВ.ОО.Н.3.5.Праве одговорне изборе у вези са физичком активношћу, исхраном и здрављем. ФЗВ.ОО.Н.3.6.Подстичу друге да се баве физичком активношћу ради очувања здравља. ФЗВ.ОО.С.3.9.Уз одговарајућу помоћ креирају и спроводе план правилне исхране.
--	---	--	---

	физичку активност. ФЗВ.ОО.О.3.6.Одржавају личну и колективну хигијену током вежбања. ФЗВ.ОО.О.3.9.Вреднују допринос физичке активности здрављу и благостању.	основне принципе правилне исхране у свакодневном животу. ФЗВ.ОО.С.3.7.Препознају ризик седентарних активности и коригују свој образац дневних активности у складу са тим.	
Наставна тема-област Активности у природи	ФЗВ.ОО.О.1.8.Демонстрирају добру контролу и координацију покрета приликом извођења једноставнијих специјализованих моторичких вештина. ФЗВ.ОО.О.1.9.Придржавају се правила игре/активности и прихватају исход игре/активности. ФЗВ.ОО.О.2.2.Баве се физичком активношћу у природи при чему се одговорно односе према	ФЗВ.ОО.С.1.5.Анализирају утицај срединских фактора (температура, влажност ваздуха, загађеност ваздуха/воде, УВ зрачење, ветар и др.) на физичку активност и здравље људи. ФЗВ.ОО.С.1.13.Користе одећу, опреме и једноставна средства и алате на безбедан начин приликом боравка у природи. ФЗВ.ОО.С.3.1.Редовно се баве физичком активношћу на нивоу	ФЗВ.ОО.Н.2.2.Истражују како учествовање у активностима у природи доприноси личном здрављу и здрављу заједнице. ФЗВ.ОО.Н.3.3.Учествују у догађајима који промовишу физичку активност, здравље и заштиту животне средине у локалној заједници. ФЗВ.ОО.Н.3.7.Идентификују понуду спортских и рекреативних активности и ресурса у локалној

	животној средини. ФЗВ.ОО.О.2.4.Бирају одговарајуће стратегије при решавању различитих кретних проблема. ФЗВ.ОО.О.3.7.Користе и комбинују разноврсне основне моторичке вештине у различитим ситуацијама (игра, спорт, рекреација, свакодневне животне ситуације).	који превазилази основне препоруке јавног здравља.	средини.
Наставна тема-област Обавезне физичке активности	ФЗВ.ОО.О.1.2.Тумаче основне препоруке за физичку активност деце и адолесцената. ФЗВ.ОО.О.1.8.Демонстрирају добру контролу и координацију покрета приликом извођења једноставнијих специјализованих моторичких вештина.	ФЗВ.ОО.С.1.5.Анализирају утицај срединских фактора (температура, влажност ваздуха, загађеност ваздуха/воде, УВ зрачење, ветар и др.) на физичку активност и здравље људи. ФЗВ.ОО.С.1.13.Користе одећу, опреме и једноставна средства и алате на безбедан начин приликом	ФЗВ.ОО.Н.2.2.Истражују како учествовање у активностима у природи доприноси личном здрављу и здрављу заједнице. ФЗВ.ОО.Н.3.3.Учествују у догађајима који промовишу физичку активност, здравље и заштиту животне средине у

	ФЗВ.ОО.О.2.2.Баве се физичком активношћу у природи при чему се одговорно односе према животној средини. ФЗВ.ОО.О.2.3.Редовно учествују у различитим вежбањима ради унапређивања моторичких способности. ФЗВ.ОО.О.3.6.Одржавају личну и колективну хигијену током вежбања. ФЗВ.ОО.О.3.9.Вреднују допринос физичке активности здрављу и благостању.	боравка у природи. ФЗВ.ОО.С.3.1.Редовно се баве физичком активношћу на нивоу који превазилази основне препоруке јавног здравља.	локалној заједници. ФЗВ.ОО.Н.3.7.Идентификују понуду спортских и рекреативних активности и ресурса у локалној средини.
--	---	--	---

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ**НЕМАЧКИ ЈЕЗИК**

Разред:шести	Годишњи фонд часова:72
Наставни предмет:немачки језик	Недељни фонд часова:2
Службени гласник РС”, бр. 55/2013, 101/2017, 27/2018 – др. закон и 10/2019, Службени гласник РС”, бр. 88/2017, 27/2018 – др. закон, 10/2019, 6/2020, 129/2021, 92/2023 и 19/2025)	
Циљ учења предмета —Циљ наставе и учења страног језика јесте да ученик усвајањем функционалних вештина и знања о језичком систему и култури развије комуникативну компетенцију и општу, функционалну и дигиталну писменост и оспособи се за усмену, писану и мултимодалну комуникацију; изгради свест о поштовању културних и индивидуалних различитости, формира критичко мишљење и вредносне ставове, унапређује креативност и стратегије учења и рада у контексту целоживотног учења.	
Опште предметне компетенције —Општа предметна компетенција или вишејезична комуникативна компетенција обухвата поседовање свести о језицима као комуникационим средствима, стицање основне језичке писмености и њено континуирано развијање, као и схватање повезаности између језика и култура. Она омогућава ученицима да се користе језичким средствима у циљу обављања усмене и писане комуникације на језицима које уче, у приватном, јавном и образовном контексту. Поседовање вишејезичне комуникативне компетенције ученицима омогућава проналажење, прикупљање, обрађивање, критичку обраду и коришћење извора и садржаја информација примерених узрасту, потребама и интересовањима. Знања, умења и ставови који чине вишејезичну комуникативну компетенцију чине основ за развој критичког мишљења и расуђивања, креативности и естетичког осећаја. Она омогућава ученицима постепено укључивање у разноврсне активности интеркултурног карактера, уз поштовање индивидуалних, групних и колективних идентитета и различитости и развијање емпатије и друштвено одговорног деловања. Учењем страних језика, користећи различите технике, ученици унапређују	

стратегије учења, развијају функционалну и дигиталну писменост и оспособљавају се за целоживотно учење и употребу страних језика у разноврсним комуникативним контекстима.

Међупредметне компетенције --Компетенција за целоживотно учење,Комуникација ,Рад с подацима и информацијама ,Дигитална компетенција, Решавање проблема,Сарадња ,Одговорно учешће у демократском друштву,Одговоран однос према здрављу, Одговоран однос према околини,Естетичка компетенција ,Предузимљивост и оријентација ка предузетништву

Активности наставника - планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада;демонстрира и илуструје; подстиче ученике на увиђање и повезивање са садржајима;Проверава остварености схода

Активности ученика --активно прати и слуша, сарађује, препознаје ,прати инструкциј,учествује у активностима,чита са разумевањем, слуша, препричава, допуњава, проналази кључне информације ,описује,учествује у комуникацији уз примену социокултурних норми,примењује нови вокабулар у комуникацији и датом контексту, примењује научено у рестриктивним и слободним језичким вежбањима, повезује претходно научено са новим садржајима,поставља питања и даје одговоре,пише саствае,поруке,приче,учествује у групном раду,ради у пару,учествује у изради пројекта

Напомена за ИОП-1,2,3.-Што већа индивидуализација наставе у зависности од могућности ученика

Коришћење вршњачке подршке и помоћи у савладавању програмских садржаја

Показивање илустрација и назива појмова; рад уз помоћ боја, симбола и слика; препознавање језичких појмова помоћу фотографија и илустрација; повезивање појмова и слика ; заокруживање тачних одговора; кратке усмене одговоре уз подршку наставника; рад у пару са учеником који пружа подршку; гледање едукативних видео-садржаја; израда панорама, цртежа или презентацијаа; сортирање појмова по групама (именице,придеви,глаголи); објашњавање граматичких садржаја једноставним реченицама;истраживање занимљивости о државама и народима земаља немачког говорног подручја

Начини и поступци остваривања садржаја	Методе рада:Вербално-текстуалне методе,Метода монолога (усмено излагање),Комуникативна метода, Метода дијалога (разговор),Метода дискусије,Текстуална метода,Пројектна настава,Проблемска настава,Кооперативно учење,Истраживачка метода,аудитивна метода Технике рада:Олуја идеја , ИНСЕРТ техника (INSERT метод), Једноминутни есеј (Minute paper) ,Коцкарење, Игра улога (Role-play) ,Мисли – Размени у пару (Think-Pair-Share) , Слагалица (Jigsaw) ,Учење по станицама Облици рада:фронтални, индивидуални,рад у пару и у групи,индивидуални рад,игровне активности ИОП: Неки од препоручених начина прилагођавања програма наставе и учења ученицима којима је потребна додатна образовна подршка: просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. размештај седења, избор градива за учење и вежбање, прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања, домаћих...) ;што већа индивидуализација наставе, а посебно са ученицима којима је потребна додатна образовна подршка и надареним ученицима ;размена искустава и сарадња са члановима Већа и стручним сарадницима у школи... ;коришћење вршњачке подршке и помоћи у савладавању програмских садржаја и све друго што ће се применити у складу са конкретним случајем Диференцирана настава: Диференцирана настава у немачком језику за 6. разред подразумева прилагођавање наставе различитим способностима, интересовањима и темпу учења ученика. Циљ је да сваки ученик напредује у складу са својим могућностима и да активно учествује у наставном процесу.У диференцираној настави ученици не морају сви радити исте задатке на исти начин и истим темпом. Наставник организује наставу према нивоу
--	---

	знања ученика; према интересовањима ученика; према темпу рада; индивидуалним, паровским и групним радом; различитим наставним средствима и изворима знања. Најчешћи облици организације су: индивидуализовани задаци, рад у групама различитог нивоа, изборни задаци, пројектна и истраживачка настава, додатна и допунска настава. У настави немачког језика диференцијација се може спроводити кроз: различите задатке за све четири језичке вештине (читање, слушање, писање, говор), граматичке садржаје и вокабулар, истраживање држава земаља немачког говорног подручја
Начини праћења и вредновања постигнућа	1. Формативно праћење (Праћење у току учења), Формативно оцењивање се бележи у педагошкој документацији наставника и служи за усмеравање процеса учења. Редовна активност: Бележење залагања, мотивације и јављања на часу. Домаћи задаци: Контрола редовности и квалитета самосталног рада. Кратке провере: Ненајављени тестови до 15 минута који се не оцењују сумативно. Формативна повратна информација: Давање јасних смерница ученику о томе шта је добро, а шт треба да поправи. Самооцењивање: Подстицање ученика да сами процене свој напредак. Вршњачко оцењивање: Развијање критичког мишљења кроз међусобну процену радова. 2. Сумативно праћење (Вредновање исхода) Сумативно оцењивање се спроводи на крају одређене наставне целине или периода и резултира бројчаном или овом званичном оценом. Усмена провера: Директни разговор који омогућава праћење начина резоновања ученика. Писмена провера: Најављени контролни задаци, тестови знања и писмени задаци. Пројектна настава: Вредновање групних или појединачних пројеката и презентација. Методе и алати за бележење напретка За систематизацију података о постигнућима, наставници користе специјализоване инструменте: Педагошка свеска (евиденција): Локално место за бележење запажања о раду ученика. Ученички портфолио: Збирка најбољих радова, пројеката и самопроцена ученика. Е-дневник:

	Званична платформа за увид у оцене и напомене наставника доступна и родитељима.Дневници учења: Белешке у којима ученици сами наводе своје изазове и постигнућа.Чекиране листе (Checklists): Брзи преглед остварености конкретних вештина и исхода.
Место извођења	учионица
Наставна средства	Уџбеник,радна свеска,свеска,табла,пројектор,копјутер ,интерактивни уџбеник
Специфичне предметне компетенције	Основни ниво: СПК1Ученици познају изговор фреквентних, понављаних и меморисаних гласова, као и неких најчешћих гласовних група. Ученици исправно записују најчешће увежбане речи и језичке конструкције. Познају ограничени репертоар најфреквентнијих основних правила морфолошких облика и једноставних синтаксичких структура. Користе елементарне и најфреквентније речи и изразе за исказивање основних комуникативних активности у школском и ваншколском контексту. Познају основне стратегије и средства комуникације и развијају функционалну и дигиталну писменост. Разумеју вербалне и невербалне елементе најједноставнијих порука на страном језику. Разумеју главне сличности и разлике најфреквентнијих лексичких елемената матерњег и страних језика из приватног и образовног домена. Познају основне појаве и процесе који одликују свакодневицу културâ језика који уче, као и најзначајније личности и дела из историје и савременог доба културе језика који уче. Ученици познају и разумеју основне природне и друштвене специфичности културе страног језика који уче, основне сличности и разлике између своје и стране културе. СПК2ученици препознају и разумеју вербалне и невербалне садржаје најједноставнијих порука на страном

	језику и примењују најосновније стратегије и средства комуникације, укључујући дигиталне алате. Разумеју основне појмове и једноставне информације из усмених, писаних и мултимодалних текстова у школском и ваншколском контексту и тумаче њихова експлицитна значења. СПК3 Ученици учествују у елементарним рецептивним комуникационим ситуацијама, разумеју најфреквентније речи и изразе из свакодневног спорог и разговетног говора, као и најједноставније писане текстове у линеарној и хипертекстуалној форми, реализују најосновније видове писане и усмене продукције и интеракције који се тичу њихових непосредних искуствених доживљаја и сфера интересовања (поздрављање, представљање, добродошлица, опраштање, захваљивање, пружање и размена основних података и информација). Ученици примењују базичне стандарде и правила интеркултурне комуникације. На најједноставнији начин приступају обради информација и развијају функционалну и дигиталну писменост и базичне стратегије учења и рада. Средњи ниво: СПК1 Ученици углавном исправно артикулишу већину гласова и гласовних група и гласовних група, уз ограничења акценатско-интонацијске природе. Ученици исправно записују већину гласова и гласовних комбинација и познају основна правописна правила. Познају најфреквентније основне морфолошке облике и једноставније синтаксичке структуре. Користе ограничени репертоар готових израза и вишечланих конструкција за исказивање основних комуникативних активности у школском и ваншколском контексту. Познају основне стратегије и средства комуникације и развијају функционалну и дигиталну писменост. Разумеју вербалне и невербалне елементе једноставних порука на страном језику. Разумеју главне сличности и разлике најфреквентнијих лексичких елемената матерњег и страних језика из приватног и
--	---

	образовног домена. Ученици поседују основна знања о разликама у свакодневном животу сопствене и културе страног језика и разумеју да су разлике последица сложености и разноликости култура. Познају и разумеју основне појаве и процесе који одликују свакодневицу културâ језика који уче, као и најзначајније природне и друштвене специфичности културе језика који уче. СПК2 Ученици препознају, разумеју и тумаче вербалне и невербалне садржаје једноставних порука на страном језику и примењују основне стратегије и средства комуникације, укључујући дигиталне алате. Разумеју важне појмове и једноставне информације из усмених, писаних и мултимодалних текстова у школском и ваншколском контексту и тумаче њихова експлицитна значења. . СПК3 Ученици учествују у рутинским и увежбаним рецептивним комуникационим ситуацијама, разумеју фреквентне речи, изразе, фразе и краће усмене исказе и једноставне текстове на познате теме, реализују кратке и увежбане видове писане и усмене продукције и интеракције, уз употребу познатих и рутинских фраза и формулација (постављање питања и давање одговора, саопштавање и размена ограниченог спектра информација) у приватном, јавном и образовном домену. Ученици учествују у основној интеркултурној комуникацији, негујући позитиван и отворен став према различитостима, препознају и избегавају најкритичније табуе и неспоразуме у комуникацији. На једноставан начин приступају обради информација и развијају функционалну и дигиталну писменост и основне стратегије учења и рада. Напредни ниво: СПК1 Ученици углавном правилно изговарају све гласове и гласовне групе, уз поштовање акценатско-интонацијске природе, уз евентуалне неправилности које не ометају комуникацију. Познају и примењују фреквентна правописна правила. Записују речи и изразе с релативном ортографском тачношћу, тако да не
--	---

	долази до неспоразума. Познају и користе одређени број сложенијих граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке. Разумеју и користе једноставан и фреквентан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које повремено ремете комуникацију. Познају кључне стратегије и средства комуникације и развијају функционалну и дигиталну писменост. Разумеју главне сличности и разлике фреквентнијих лексичких елемената и (морфосинтаксичких) конструкција матерњег и страних језика. Познају и разумеју релевантне сличности и разлике између своје и културе језика који уче и препознају најкритичније табуе и неспоразуме у комуникацији. Ученици поседују најопштија знања о свакодневном животу, друштву и развоју циљне културе, разумеју утицај основних природних и друштвених појава на процесе у властитој и циљној култури, као и положај земаља и заједница циљног језика у свету и њихову везу са властитом културом. СПК2 Ученици препознају, разумеју и тумаче вербалне и невербалне садржаје једноставнијих порука на страном језику и процењују релевантност језичких елемената у комуникативном чину. Ради остваривања комуникативне намере примењују кључне стратегије и средства, укључујући дигиталне алате. Разумеју појмове, идеје и информације из усмених, писаних и мултимодалних текстова у школском и ваншколском контексту и разликују њихова експлицитна и/или имплицитна значења СПК3 Ученици учествују у уобичајеним, свакодневним рецептивним комуникационим ситуацијама, разумеју једноставније писане и усмене исказе, као и кратке текстове о познатим и блиским темама, појавама и догађајима, реализују узрасно и искуствено примерене видове писане и усмене продукције и интеракције (давање и тражење, тј. размена информација о личностима, догађајима, појавама, једноставно исказивање идеја и мишљења) уз успостављање базичног али ефикасног социјалног контакта. Ученици
--	--

	прихватају разлике које постоје између властите и културе језика који уче и умеју да прилагоде понашање основним конвенцијама у комуникацији. Негују став отворености према култури страног језика и поседују основне вештине за критичко истраживање и разумевање појава властите културе и културе (културâ) језика који уче. На сврсисходан начин приступају обради информација и развијају функционалну и дигиталну писменост и адекватне стратегије учења и рада.
Корелација	Српски језик, енглески језик, географија, историја, музичка култура, грађанско васпитање
Наставна тема/област:	Слободно време
Садржај теме	-хобији, места у граду*Разговор о хобијима *исказивање допадања/недопадања?*издавање наредбе*описивање циља кретања*Промена глагола sammeln, basteln, laufen, fahren, treffen, tanzen у садашњем времену:*Императив у другом лицу јединине:*Предлог in + акузатив*Изражавање склоности ка нечему
Исходи наставе и учења у оквиру теме	· Разуме једноставна питања и кратке исказе о слободном времену, хобијима и местима у граду. Препознаје познате речи и основне информације у кратком дијалогу. *Учествује у кратком разговору о интересовањима и активностима у слободно време. Поставља и одговара на једноставна питања о хобијима. *Једноставним реченицама исказује шта воли и не воли користећи изразе gern, nicht gern и глагол mögen. *Описује кретање ка одређеном месту и правилно користи предлог in + акузатив у једноставним реченицама. *Даје кратке наредбе и упутства употребом императива у другом лицу јединине. *Правилно користи основне граматичке структуре у познатом контексту и гради једноставне реченице у презенту. *Мења и употребљава глаголе sammeln, basteln, laufen, fahren, treffen и tanzen у садашњем времену.* - Користи предлоге за место и правац кретања у једноставним комуникативним ситуацијама. *Препознаје и користи основну лексику у вези са хобијима, активностима и местима у граду. *Повезује речи и изразе са

	темом слободног времена и користи их у кратким усменим и писаним задацима.
Наставна тема/област:	Здравље
Садржај теме	-делови тела и болести*описаивање болова*изражавање жеље * описивање шта се јуче десило*навођење разлога/узрока*Личне заменице у дативу <i>mir, dir</i> *Претерит глагола бити и имати (<i>haben und sein</i>)*Везник <i>deshalb</i>
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Разуме једноставна питања и кратке исказе у вези са здрављем, деловима тела и болестима. *епознаје и именује основне делове тела и уобичајене здравствене тегобе. *Описује болове и здравствено стање користећи једноставне реченице и познате изразе. *Изражава жеље, потребе и осећања у свакодневним комуникативним ситуацијама. *Описује шта се десило у прошлости користећи претерит глагола <i>haben</i> и <i>sein</i> . *Наводи разлог или узрок одређене ситуације употребом везника <i>deshalb</i> . *Правилно користи личне заменице у дативу <i>mir</i> и <i>dir</i> у једноставним реченицама. *Учествује у кратком разговору код лекара или у ситуацијама повезаним са здрављем. *Повезује познате речи и изразе са темом здравља и свакодневне бриге о себи. *Користи основну лексику и граматичке структуре у кратким усменим и писаним задацима на тему здравља.
Наставна тема/област:	Становање,град
Садржај теме	-места у граду,описивање пута*-адреса и број телефона * превозна средства*навођење учесталост обављања неке радње * комплименти*предлог <i>mit</i> + датив*предлог <i>zu</i> + датив (место) *Личне заменице у акузативу <i>mich, dich, ihn/es/sie</i>
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Разуме једноставна питања и кратке исказе у вези са становањем, местима у граду и превозним средствима. *Препознаје и именује основна места у граду и различита превозна средства. *Описује пут и даје

учења у оквиру теме	једноставна упутства за кретање кроз град. *Саопштава адресу и број телефона у кратким комуникативним ситуацијама. *Учествује у кратком разговору о месту становања и кретању по граду. *Наводи колико често обавља одређене активности користећи прилоге за учесталост. *Упућује и реагује на једноставне комплименте у свакодневној комуникацији. *Правилно користи предлог mit + датив у једноставним реченицама. *Правилно користи предлог zu + датив за означавање кретања ка месту. *Употребљава личне заменице у акузативу mich, dich, ihn, es, sie у једноставним комуникативним ситуацијама. *Повезује познате речи и изразе са темом становања, града и свакодневног кретања. *Користи основну лексику и граматичке структуре у кратким усменим и писаним задацима на тему града и становања.
Наставна тема/област:	Транспорт
Садржај теме	- путовања,гледање на сат,занимања*куда и код кога се иде* временски предлози * путовање возом *учтиво обраћање одраслој особи *предлог zu + датив (особе)*Придев nächst*Предлози nach, in + град/земља*Присвојне заменице у функцији члана Ihr/Ihre
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Разуме једноставна питања и кратке исказе у вези са путовањима, превозом и занимањима. *· Препознаје и именује различита превозна средства, занимања и места путовања. *· Саопштава куда и код кога иде користећи одговарајуће језичке структуре. *· Описује једноставне ситуације током путовања возом и сналажење на станици. *· Разуме и користи основне временске предлоге у познатом контексту. *· Правилно користи предлог zu + датив за означавање одласка код особе. *· Правилно користи предлоге nach и in уз називе градова и земаља. *· Користи придев nächst у једноставним комуникативним ситуацијама. *· Употребљава присвојне заменице Ihr / Ihre у учтивом обраћању одраслој особи. *· Учествује у кратком разговору приликом куповине карте, питања за правац или организације путовања. *· Гледа на сат и саопштава време у једноставним комуникативним ситуацијама. *· Примењује основну лексику и

	граматичке структуре у кратким усменим и писаним задацима на тему транспорта и путовања.
Наставна тема/област:	Одећа,одевни предмети
Садржај теме	- одећа,поклони,догађаји и места*исказивање допадања/недопадања* захваљивање на поклону * именовање шта се налази на неком месту * именовање места догађаја *gefallen + датив *Предлог für + акузатив*es gibt + акузатив*Неодређена заменица man *Предлози in, an, auf + датив
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Разуме једноставна питања и кратке исказе у вези са одећом, одевним предметима, поклонима и догађајима. * Препознаје и именује основне одевне предмете, поклоне, места и догађаје. *· Исказује допадање и недопадање у вези са одећом и поклонима користећи једноставне језичке структуре*. Захваљује се на поклону у кратким и једноставним комуникативним ситуацијама. *· Именује шта се налази на одређеном месту употребом конструкције es gibt + акузатив. *· Именује место одржавања догађаја и описује где се нешто налази. *· Правилно користи глагол gefallen уз датив у једноставним реченицама. *· Правилно користи предлог für + акузатив у свакодневним комуникативним ситуацијама. *· Употребљава неодређену заменицу man у једноставним исказима. *· Правилно користи предлоге in, an, auf + датив за означавање места. *· Учествује у кратком разговору приликом куповине поклона или разговора о одећи и догађајима
Наставна тема/област:	Забава
Садржај теме	-активности у слободно време,описивање особе* догађајима који су се догодили у прошлости уз правилно коришћење перфекта *описивање неке особе* разговор способностима и умећима *Перфекат глагола који перфекат граде са глаголом habenПартицип перфекта који се завршава на -t: -правилних глагола*глагола са префиксима be-, ver-, er*глагола који се завршавају на -ieren*одвојивих глагола *Модални глагол können за изражавање могућности, способности

Исходи наставе и учења у оквиру теме	разуме и користи основни вокабулар везан за слободно време и забаву *· описује активности у слободном времену (хобије, изласке, спорт) *· учествује у једноставном разговору о догађајима и искуствима *· поставља и одговара на питања о способностима и умећима *· описује особу (изглед, карактер, интересовања) једноставним реченицама *· користи основне придеве и реченице у садашњем времену *· описује догађаје из прошлости користећи перфекат *· препознаје и правилно користи перфекат са помоћним глаголом haben *· гради Partizip II код правилних глагола (-t облик) * гради Partizip II код глагола са префиксима be-, ver-, er- * гради Partizip II код глагола који се завршавају на -ieren * користи перфекат од одвојивих глагола * користи модални глагол können за изражавање способности и могућности *· говори о ономе што уме или не уме да ради * повезује способности са свакодневним активностима и хобијима *· користи основне граматичке структуре у једноставним реченицама *· мбинује садашње и прошло време у кратким описима * проширује вокабулар из области слободног времена и забаве
Наставна тема/област:	Животни простор
Садржај теме	-гледање на сат-приватно, просторије, животиње * описивање куће/стана * коришћење предлога и прилога за време * наредбе * учесталост и трајање неке радње * Предлози vor, nach + датив * Предлог in + датив/акузатив * Члан jed
Исходи наставе и учења у оквиру теме	разуме и користи основни вокабулар везан за животни простор (кућа, стан, просторије, животиње) *· описује кућу или стан једноставним реченицама * именује и описује просторије у кући/стану *· разуме и користи изразе за читање и говор о времену (сат, дневне активности) *· користи предлоге и прилоге за време у једноставним реченицама * разуме и користи наредбе (императив у основном облику) · изражава учесталост и трајање радњи (нпр. често, понекад, сваки дан) *· користи предлоге vor и nach уз

	датив у једноставним примерима *· користи предлог in уз датив и акузатив у основним ситуацијама *· правилно користи чланове у једнини у складу са родом именице *· описује свакодневне активности у дому и окружењу *· повезује простор и радње користећи основне граматичке структуре *· проширује вокабулар из области куће, просторија и свакодневног живота
Наставна тема/област:	Путовања
Садржај теме	-активности у слободно време,дестинације за путовања,места у природи*-Описивање распуста * правилно коришћење перфекта * описивање у прошлом у прошлом времену * изражавање жеље*Перфекат глагола који перфекат граде са глаголом sein*артицип перфекта који се завршава на –en: -неправилних глагола*глагола са префиксом ver *-одвојивих глагола *Предлози in, an, auf + датив/акузатив *Im + месеци/годишња доба *Модални глагол wollen за изражавање жеље
Исходи наставе и учења у оквиру теме	разуме и користи основни вокабулар везан за путовања, дестинације и места у природи *описује активности у слободно време и током распуста *писује свој распуст једноставним реченицама *користи прошло време (перфекат) за описивање догађаја *правилно користи перфекат са помоћним глаголом sein *гради Partizip II са наставком -en код неправилних глагола *гради Partizip II код глагола са префиксом ver- *гради Partizip II код одвојивих (trennbare) глагола *користи перфекат за описивање догађаја у прошлости *користи предлоге in, an, auf уз датив и акузатив у једноставним реченицама *користи изразе са im уз месеце и годишња доба *изражава жеље помоћу модалног глагола wollen *учествује у једноставном разговору о путовањима и искуствима *повезује активности, места и време у кратким описима
Наставна тема/област:	Дружења,прославе

Садржај теме	-школа ,рођендани,прославе*Разговор о осећањима* вредновање нечега *позивање некога на прославу *честитање рођендана *Питања са welch*Редни бројеви (датуми)*Предлог bei + датив (особе)*Перфекат глагола sein, bleiben, passieren
Исходи наставе и учења у оквиру теме	разуме и користи основни вокабулар везан за школу, рођендане и прославе *· учествује у једноставном разговору о дружењу и прославама *· изражава основна осећања (срећа, туга, задовољство, незадовољство) * вреднује и износи једноставно мишљење о неком догађају или активности *· позива некога на прославу користећи једноставне изразе *· честита рођендан и друге празнике на једноставан начин *· поставља питања помоћу упитне речи welch- *· користи редне бројеве у изражавању датума *· користи предлог bei уз датив у означавању особе (нпр. код некога) *· користи перфекат са глаголима sein, bleiben, passieren *· описује догађаје из прошлости користећи перфекат *· повезује догађаје, време и особе у једноставним реченицама *· проширује вокабулар из области дружења и прослава

Образовни стандарди			
Наставна тема-област	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
Слободно време	CJ2.OO.O.1.5. „Препознају елементарни вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу значајно да ремете	CJ2.OO.C.1.5. „Разумеју и користе најједноставнији и најфреквентнији вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које	CJ2.OO.N.1.5. „Разумеју и користе једноставан и фреквентан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу повремено да ремете

	комуникацију.”CJ2.00.O.3.13. „Именују и описују људе и ствари из свог непосредног окружења или везане за лична искуства (породица, кућни љубимци, место становања, школа, хоби), користећи најједноставнија језичка средства и уз помоћ и подршку саговорника.”CJ2.00.O.3.15. „Најједноставнијим језичким средствима исказују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе и извињења.”	не ометају разумевање поруке.”CJ2.00.C.3.13. „Користећи једноставна језичка средства, укратко описују себе и друге, непосредно окружење, уобичајене активности и искуства.”CJ2.00.C.3.15. „Постављају и одговарају на питања која се односе на изражавање допадања и недопадања, слагања и неслагања.”	комуникацију.”CJ2.00.H.3.13. „Описују себе и своје непосредно окружење, школски контекст и свакодневни (приватан) живот, свакодневне активности и навике, искуства из прошлости, претходне и планиране активности и догађаје, уз евентуалне краће паузе у говору.”CJ2.00.H.3.15. „Исказују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе и извињења, упутства, захтеве, савете, забране образлажући своје ставове и мишљење једноставнијим језичким средствима.”
Наставна тема-област Здравље	CJ2.00.O.1.5. „Препознају елементарни вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу значајно да ремете комуникацију.” CJ2.00.O.2.4. „Интерпретирају значења најједноставније усмене и писане поруке у вези са блиским, познатим и узрасно примереним темама и изводе закључке о комуникативној намери ослањајући се на типичну	CJ2.00.C.1.5. „Разумеју и користе најједноставнији и најфреквентнији вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које не ометају разумевање поруке.”CJ2.00.C.2.4. „Интерпретирају значења једноставне усмене и писане поруке у вези са блиским, познатим и узрасно примереним темама.”CJ2.00.C.3.13. „Користећи једноставна језичка средства, укратко описују себе и	CJ2.00.H.1.5. „Разумеју и користе једноставан и фреквентан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу повремено да ремете комуникацију.” CJ2.00.H.2.4. „Интерпретирају значења једноставније усмене и писане поруке у вези са блиским, познатим и узрасно примереним темама, постављају основне хипотезе и изводе закључке о

	невербалну комуникацију.”CJ2.OO.O.3.13. „Именују и описују људе и ствари из свог непосредног окружења или везане за лична искуства (породица, кућни љубимци, место становања, школа, хоби), користећи најједноставнија језичка средства и уз помоћ и подршку саговорника.”CJ2.OO.O.3.15. „Најједноставнијим језичким средствима исказују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе и извињења.”	друге, непосредно окружење, уобичајене активности и искуства.”CJ2.OO.C.3.15. „Постављају и одговарају на питања која се односе на изражавање допадања и недопадања, слагања и неслагања.”	комуникативној намери.” CJ2.OO.H.3.13. „Описују себе и своје непосредно окружење, школски контекст и свакодневни (приватан) живот, свакодневне активности и навике, искуства из прошлости, претходне и планиране активности и догађаје, уз евентуалне краће паузе у говору.”CJ2.OO.H.3.15. „Исказују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе и извињења, упутства, захтеве, савете, забране образлажући своје ставове и мишљење једноставнијим језичким средствима.”
Наставна тема-област Становање,град	CJ2.OO.O.1.5. „Препознају елементарни вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу значајно да ремете комуникацију.” CJ2.OO.O.2.4. „Интерпретирају значења најједноставније усмене и писане поруке у вези са блиским, познатим и узрасно примереним темама и изводе закључке о	CJ2.OO.C.1.5. „Разумеју и користе најједноставнији и најфреквентнији вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које не ометају разумевање поруке.”CJ2.OO.C.2.4. „Интерпретирају значења једноставне усмене и писане поруке у вези са блиским, познатим и узрасно примереним темама.”CJ2.OO.C.3.13.	CJ2.OO.H.1.5. „Разумеју и користе једноставан и фреквентан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу повремено да ремете комуникацију.” CJ2.OO.H.2.4. „Интерпретирају значења једноставније усмене и писане поруке у вези са блиским, познатим и узрасно примереним

	комуникативној намери ослањајући се на типичну невербалну комуникацију.”CJ2.OO.O.3.13. „Именују и описују људе и ствари из свог непосредног окружења или везане за лична искуства (породица, кућни љубимци, место становања, школа, хоби), користећи најједноставнија језичка средства и уз помоћ и подршку саговорника.”CJ2.OO.O.3.15. „Најједноставнијим језичким средствима исказују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе и извињења.”	„Користећи једноставна језичка средства, укратко описују себе и друге, непосредно окружење, уобичајене активности и искуства.”CJ2.OO.C.3.15. „Постављају и одговарају на питања која се односе на изражавање допадања и недопадања, слагања и неслагања.”	темама, постављају основне хипотезе и изводе закључке о комуникативној намери.” CJ2.OO.H.3.13. „Описују себе и своје непосредно окружење, школски контекст и свакодневни (приватан) живот, свакодневне активности и навике, искуства из прошлости, претходне и планиране активности и догађаје, уз евентуалне краће паузе у говору.”CJ2.OO.H.3.15.„Исказују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе и извињења, упутства, захтеве, савете, забране образлажући своје ставове и мишљење једноставнијим језичким средствима.”
Наставна тема-област Транспорт	CJ2.OO.O.1.5. „Препознају елементарни вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу значајно да ремете комуникацију.” CJ2.OO.O.2.4. „Интерпретирају значења најједноставније усмене и писане поруке у вези са блиским,	CJ2.OO.C.1.5. „Разумеју и користе најједноставнији и најфреквентнији вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које не ометају разумевање поруке.”CJ2.OO.C.2.4. „Интерпретирају значења једноставне усмене и писане поруке у вези са блиским,	CJ2.OO.H.1.5. „Разумеју и користе једноставан и фреквентан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу повремено да ремете комуникацију.” CJ2.OO.H.2.4. „Интерпретирају значења једноставније усмене и писане

	познатим и узрасно примереним темама и изводе закључке о комуникативној намери ослањајући се на типичну невербалну комуникацију.”CJ2.00.O.3.13. „Именују и описују људе и ствари из свог непосредног окружења или везане за лична искуства (породица, кућни љубимци, место становања, школа, хоби), користећи најједноставнија језичка средства и уз помоћ и подршку саговорника.”CJ2.00.O.3.15. „Најједноставнијим језичким средствима исказују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе и извињења.”	познатим и узрасно примереним темама.”CJ2.00.C.3.13. „Користећи једноставна језичка средства, укратко описују себе и друге, непосредно окружење, уобичајене активности и искуства.”CJ2.00.C.3.15. „Постављају и одговарају на питања која се односе на изражавање допадања и недопадања, слагања и неслагања.”	поруке у вези са блиским, познатим и узрасно примереним темама, постављају основне хипотезе и изводе закључке о комуникативној намери.” CJ2.00.H.3.13. „Описују себе и своје непосредно окружење, школски контекст и свакодневни (приватан) живот, свакодневне активности и навике, искуства из прошлости, претходне и планиране активности и догађаје, уз евентуалне краће паузе у говору.”CJ2.00.H.3.15.„Исказују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе и извињења, упутства, захтеве, савете, забране образлажући своје ставове
Наставна тема-област Одећа,одевни предмети	CJ2.00.O.1.5. „Препознају елементарни вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу значајно да ремете комуникацију.” CJ2.00.O.2.4. „Интерпретирају значења најједноставније усмене и писане поруке у вези са блиским,	CJ2.00.C.1.5. „Разумеју и користе најједноставнији и најфреквентнији вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које не ометају разумевање поруке.”CJ2.00.C.2.4. „Интерпретирају значења једноставне усмене и писане поруке у вези са блиским,	CJ2.00.H.1.5. „Разумеју и користе једноставан и фреквентан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу повремено да ремете комуникацију.” CJ2.00.H.2.4. „Интерпретирају значења једноставније усмене и писане

	познатим и узрасно примереним темама и изводе закључке о комуникативној намери ослањајући се на типичну невербалну комуникацију.”CJ2.00.O.3.13. „Именују и описују људе и ствари из свог непосредног окружења или везане за лична искуства (породица, кућни љубимци, место становања, школа, хоби), користећи најједноставнија језичка средства и уз помоћ и подршку саговорника.”CJ2.00.O.3.15. „Најједноставнијим језичким средствима исказују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе и извињења.”	познатим и узрасно примереним темама.”CJ2.00.C.3.13. „Користећи једноставна језичка средства, укратко описују себе и друге, непосредно окружење, уобичајене активности и искуства.”CJ2.00.C.3.15. „Постављају и одговарају на питања која се односе на изражавање допадања и недопадања, слагања и неслагања.”	поруке у вези са блиским, познатим и узрасно примереним темама, постављају основне хипотезе и изводе закључке о комуникативној намери.” CJ2.00.H.3.13. „Описују себе и своје непосредно окружење, школски контекст и свакодневни (приватан) живот, свакодневне активности и навике, искуства из прошлости, претходне и планиране активности и догађаје, уз евентуалне краће паузе у говору.”CJ2.00.H.3.15.„Исказују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе и извињења, упутства, захтеве, савете, забране образлажући своје ставове и мишљење једноставнијим језичким средствима.”
Наставна тема-област Забава	CJ2.00.O.1.5. „Препознају елементарни вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу значајно да ремете комуникацију.” CJ2.00.O.2.4. „Интерпретирају значења	CJ2.00.C.1.5. „Разумеју и користе најједноставнији и најфреквентнији вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које не ометају разумевање поруке.”CJ2.00.C.2.4. „Интерпретирају значења	CJ2.00.H.1.5. „Разумеју и користе једноставан и фреквентан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу повремено да ремете комуникацију.” CJ2.00.H.2.4.

	најједноставније усмене и писане поруке у вези са блиским, познатим и узрасно примереним темама и изводе закључке о комуникативној намери ослањајући се на типичну невербалну комуникацију.”CJ2.00.O.3.13. „Именују и описују људе и ствари из свог непосредног окружења или везане за лична искуства (породица, кућни љубимци, место становања, школа, хоби), користећи најједноставнија језичка средства и уз помоћ и подршку саговорника.”CJ2.00.O.3.15. „Најједноставнијим језичким средствима исказују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе и извињења.”	једноставне усмене и писане поруке у вези са блиским, познатим и узрасно примереним темама.”CJ2.00.C.3.13. „Користећи једноставна језичка средства, укратко описују себе и друге, непосредно окружење, уобичајене активности и искуства.”CJ2.00.C.3.15. „Постављају и одговарају на питања која се односе на изражавање допадања и недопадања, слагања и неслагања.”	„Интерпретирају значења једноставније усмене и писане поруке у вези са блиским, познатим и узрасно примереним темама, постављају основне хипотезе и изводе закључке о комуникативној намери.” CJ2.00.H.3.13. „Описују себе и своје непосредно окружење, школски контекст и свакодневни (приватан) живот, свакодневне активности и навике, искуства из прошлости, претходне и планиране активности и догађаје, уз евентуалне краће паузе у говору.”CJ2.00.H.3.15.„Исказују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе и извињења, упутства, захтеве, савете, забране образлажући своје ставове и мишљење једноставнијим језичким средствима.”
Наставна тема-област Животни простор	CJ2.00.O.1.5. „Препознају елементарни вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу значајно да ремете комуникацију.”CJ2.00.O.2.4.	CJ2.00.C.1.5. „Разумеју и користе најједноставнији и најфреквентнији вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које не ометају разумевање	CJ2.00.H.1.5. „Разумеју и користе једноставан и фреквентан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу повремено да ремете комуникацију.”CJ2.00.H.2.4.

	„Интерпретирају значења најједноставније усмене и писане поруке у вези са блиским, познатим и узрасно примереним темама и изводе закључке о комуникативној намери ослањајући се на типичну невербалну комуникацију.”CJ2.00.O.3.13. „Именују и описују људе и ствари из свог непосредног окружења или везане за лична искуства (породица, кућни љубимци, место становања, школа, хоби), користећи најједноставнија језичка средства и уз помоћ и подршку саговорника.”CJ2.00.O.3.15. „Најједноставнијим језичким средствима исказују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе и извињења.	поруке.”CJ2.00.C.2.4. „Интерпретирају значења једноставне усмене и писане поруке у вези са блиским, познатим и узрасно примереним темама.”CJ2.00.C.3.13. „Користећи једноставна језичка средства, укратко описују себе и друге, непосредно окружење, уобичајене активности и искуства.”CJ2.00.C.3.15. „Постављају и одговарају на питања која се односе на изражавање допадања и недопадања, слагања и неслагања.”	„Интерпретирају значења једноставније усмене и писане поруке у вези са блиским, познатим и узрасно примереним темама, постављају основне хипотезе и изводе закључке о комуникативној намери.”CJ2.00.H.3.13. „Описују себе и своје непосредно окружење, школски контекст и свакодневни (приватан) живот, свакодневне активности и навике, искуства из прошлости, претходне и планиране активности и догађаје, уз евентуалне краће паузе у говору.”CJ2.00.H.3.15.„Исказују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе и извињења, упутства, захтеве, савете, забране образлажући своје ставове и мишљење једноставнијим језичким средствима.”
Наставна тема-област Путовања	CJ2.00.O.1.5. „Препознају елементарни вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу значајно да ремете комуникацију.”CJ2.00.O.2.4. „Интерпретирају значења	CJ2.00.C.1.5. „Разумеју и користе најједноставнији и најфреквентнији вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које не ометају разумевање поруке.”CJ2.00.C.2.4.	CJ2.00.H.1.5. „Разумеју и користе једноставан и фреквентан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу повремено да ремете комуникацију.”CJ2.00.H.2.4. „Интерпретирају значења

	најједноставније усмене и писане поруке у вези са блиским, познатим и узрасно примереним темама и изводе закључке о комуникативној намери ослањајући се на типичну невербалну комуникацију.”CJ2.00.O.3.13. „Именују и описују људе и ствари из свог непосредног окружења или везане за лична искуства (породица, кућни љубимци, место становања, школа, хоби), користећи најједноставнија језичка средства и уз помоћ и подршку саговорника.”CJ2.00.O.3.15. „Најједноставнијим језичким средствима исказују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе и извињења.”	„Интерпретирају значења једноставне усмене и писане поруке у вези са блиским, познатим и узрасно примереним темама.”CJ2.00.C.3.13. „Користећи једноставна језичка средства, укратко описују себе и друге, непосредно окружење, уобичајене активности и искуства.”CJ2.00.C.3.15. „Постављају и одговарају на питања која се односе на изражавање допадања и недопадања, слагања и неслагања.”	једноставније усмене и писане поруке у вези са блиским, познатим и узрасно примереним темама, постављају основне хипотезе и изводе закључке о комуникативној намери.”CJ2.00.H.3.13. „Описују себе и своје непосредно окружење, школски контекст и свакодневни (приватан) живот, свакодневне активности и навике, искуства из прошлости, претходне и планиране активности и догађаје, уз евентуалне краће паузе у говору.”CJ2.00.H.3.15.„Исказују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе и извињења, упутства, захтеве, савете, забране образлажући своје ставове и мишљење једноставнијим језичким средствима.”
Наставна тема-област Дружења,прославе	CJ2.00.O.1.5. „Препознају елементарни вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу значајно да ремете комуникацију.”CJ2.00.O.2.4. „Интерпретирају значења најједноставније усмене и писане	CJ2.00.C.1.5. „Разумеју и користе најједноставнији и најфреквентнији вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које не ометају разумевање поруке.”CJ2.00.C.2.4. „Интерпретирају значења	CJ2.00.H.1.5. „Разумеју и користе једноставан и фреквентан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу повремено да ремете комуникацију.”CJ2.00.H.2.4. „Интерпретирају значења једноставније усмене и писане

	поруке у вези са блиским, познатим и узрасно примереним темама и изводе закључке о комуникативној намери ослањајући се на типичну невербалну комуникацију.”CJ2.OO.O.3.13. „Именују и описују људе и ствари из свог непосредног окружења или везане за лична искуства (породица, кућни љубимци, место становања, школа, хоби), користећи најједноставнија језичка средства и уз помоћ и подршку саговорника.”CJ2.OO.O.3.15. „Најједноставнијим језичким средствима исказују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе и извињења.”	једноставне усмене и писане поруке у вези са блиским, познатим и узрасно примереним темама.”CJ2.OO.C.3.13. „Користећи једноставна језичка средства, укратко описују себе и друге, непосредно окружење, уобичајене активности и искуства.”CJ2.OO.C.3.15. „Постављају и одговарају на питања која се односе на изражавање допадања и недопадања, слагања и неслагања.”	поруке у вези са блиским, познатим и узрасно примереним темама, постављају основне хипотезе и изводе закључке о комуникативној намери.”CJ2.OO.H.3.13. „Описују себе и своје непосредно окружење, школски контекст и свакодневни (приватан) живот, свакодневне активности и навике, искуства из прошлости, претходне и планиране активности и догађаје, уз евентуалне краће паузе у говору.”CJ2.OO.H.3.15.„Исказују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе и извињења, упутства, захтеве, савете, забране образлажући своје ставове и мишљење једноставнијим језичким средствима.”
--	--	---	--

ДОПУНСКА НАСТАВА

Наставни предмет **немачки језик**Разред: **шести**Годишњи фонд часова: **36**Недељни фонд часова: **1**

Циљ учења: Ученици овладавају комуникативним вештинама и развијају способности и методе учења немачког језика; развијају сазнајне и интелектуалне способности, његових хуманистичких, моралних и естетских ставова; развијање општих и специфичних стратегија учења и критичког мишљења; развијање способности за самостално, аутономно учење, тражење, селекцију и синтезу информација до којих долази кроз самосталан рад и претраживање изворника различитог типа (писани и електронски извори, самостална истраживања на терену, интервјуи, итд.); . Стичу позитиван

однос према себи и као појединцу и истовремено као члану заједнице. Ученици упознају друге културе и друге језике и тако развијају позитиван однос према сопственом језику уз уважавање различитости и навикавање на отвореност у комуникацији. Стичу свест о функционисању матерњег и страног језика. Усвајају знања која ће омогућити споразумевање у писаној и усменој комуникацији. Развијају машту, оригиналност и општу културу. Ученици развијају свест о здравом начину живота.	
Тема:	Слободно време
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Вербално-текстуалне методе, Метода монолога (усмено излагање), Комуникативна метода, Метода дијалога (разговор), Метода дискусије, Текстуална метода, Пројектна настава, Проблемска настава, Кооперативно учење, Истраживачка метода, аудитивна метода Технике: разговор и објашњавање, демонстрација, рад на тексту, вођење учења, индивидуализовани приступ, вежбање и понављање, решавање задатака различитог нивоа сложености, практични рад, истраживачки рад, коришћење наставних листића, коришћење дигиталних садржаја, самостални рад ученика уз подршку наставника Облици рада: фронтални, индивидуални, рад у пару и у групи, индивидуални рад, игровне активности
Активност наставника	планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада; демонстрира и илуструје; подстиче ученике на увиђање и повезивање са садржајима; проверава оствареност исхода
Активност ученика	активно прати и слуша, сарађује, препознаје, прати инструкције, учествује у активностима, чита са разумевањем, слуша, препричава, допуњава, проналази кључне информације, описује, учествује у комуникацији уз примену социокултурних норми, примењује нови вокабулар у комуникацији и датом контексту, примењује научено у рестриктивним и слободним језичким вежбањима, повезује претходно научено са новим садржајима, поставља питања и даје одговоре, пише саставе, поруке, приче, учествује у групном раду, ради у пару, учествује у изради пројекта
Начини праћења постигнућа	континуирано праћење рада и напредовања ученика, усмено испитивање, анализа решених задатака и радних листова, провера домаћих задатака, праћење активности на часу, самопроцена ученика и евидентирање напретка у односу на почетни ниво постигнућа
Тема:	Здравље

Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Вербално-текстуалне методе,Метода монолога (усмено излагање),Комуникативна метода, Метода дијалога (разговор),Метода дискусије,Текстуална метода,Пројектна настава,Проблемска настава,Кооперативно учење,Истраживачка метода,аудитивна метода Технике: разговор и објашњавање, демонстрација, рад на тексту, вођење учења, индивидуализовани приступ, вежбање и понављање, решавање задатака различитог нивоа сложености, практични рад, истраживачки рад, коришћење наставних листића, коришћење дигиталних садржаја, самостални рад ученика уз подршку наставника Облици рада: фронтални, индивидуални,рад у пару и у групи,индивидуални рад,игровне активности
Активност наставника	планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада; демонстрира и илуструје; подстиче ученике на увиђање и повезивање са садржајима; проверава оствареност исхода
Активност ученика	активно прати и слуша, сарађује, препознаје ,прати инструкције, учествује у активностима, чита са разумевањем, слуша, препричава, допуњава, проналази кључне информације, описује, учествује у комуникацији уз примену социокултурних норми, примењује нови вокабулар у комуникацији и датом контексту, примењује научено у рестриктивним и слободним језичким вежбањима, повезује претходно научено са новим садржајима, поставља питања и даје одговоре, пише састве,поруке,приче, учествује у групном раду,ради у пару,учествује у изради пројекта
Начини праћења постигнућа	континуирано праћење рада и напредовања ученика, усмено испитивање, анализа решених задатака и радних листова, провера домаћих задатака, праћење активности на часу, самопроцена ученика и евидентирање напретка у односу на почетни ниво постигнућа
Тема:	Становање, град
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Вербално-текстуалне методе,Метода монолога (усмено излагање),Комуникативна метода, Метода дијалога (разговор),Метода дискусије,Текстуална метода,Пројектна настава,Проблемска настава,Кооперативно учење,Истраживачка метода,аудитивна метода Технике: разговор и објашњавање, демонстрација, рад на тексту, вођење учења, индивидуализовани приступ, вежбање и понављање, решавање задатака различитог нивоа сложености, практични рад,

	истраживачки рад, коришћење наставних листића, коришћење дигиталних садржаја, самостални рад ученика уз подршку наставника
	Облици рада: фронтални, индивидуални, рад у пару и у групи, индивидуални рад, игровне активности
Активност наставника	планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада; демонстрира и илуструје; подстиче ученике на увиђање и повезивање са садржајима; проверава оствареност исхода
Активност ученика	активно прати и слуша, сарађује, препознаје, прати инструкције, учествује у активностима, чита са разумевањем, слуша, препричава, допуњава, проналази кључне информације, описује, учествује у комуникацији уз примену социокултурних норми, примењује нови вокабулар у комуникацији и датом контексту, примењује научено у рестриктивним и слободним језичким вежбањима, повезује претходно научено са новим садржајима, поставља питања и даје одговоре, пише саставе, поруке, приче, учествује у групном раду, ради у пару, учествује у изради пројекта
Начини праћења постигнућа	континуирано праћење рада и напредовања ученика, усмено испитивање, анализа решених задатака и радних листова, провера домаћих задатака, праћење активности на часу, самопроцена ученика и евидентирање напретка у односу на почетни ниво постигнућа
Тема:	Транспорт
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Вербално-текстуалне методе, Метода монолога (усмено излагање), Комуникативна метода, Метода дијалога (разговор), Метода дискусије, Текстуална метода, Пројектна настава, Проблемска настава, Кооперативно учење, Истраживачка метода, аудитивна метода Технике: разговор и објашњавање, демонстрација, рад на тексту, вођење учења, индивидуализовани приступ, вежбање и понављање, решавање задатака различитог нивоа сложености, практични рад, истраживачки рад, коришћење наставних листића, коришћење дигиталних садржаја, самостални рад ученика уз подршку наставника Облици рада: фронтални, индивидуални, рад у пару и у групи, индивидуални рад, игровне активности
Активност наставника	планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада; демонстрира и илуструје; подстиче ученике на увиђање и повезивање са садржајима; проверава оствареност исхода

Активност ученика	активно прати и слуша, сарађује, препознаје ,прати инструкције, учествује у активностима, чита са разумевањем, слуша, препричава, допуњава, проналази кључне информације, описује, учествује у комуникацији уз примену социокултурних норми, примењује нови вокабулар у комуникацији и датом контексту, примењује научено у рестриктивним и слободним језичким вежбањима, повезује претходно научено са новим садржајима, поставља питања и даје одговоре, пише састве,поруке,приче, учествује у групном раду,ради у пару,учествује у изради пројекта
Начини праћења постигнућа	континуирано праћење рада и напредовања ученика, усмено испитивање, анализа решених задатака и радних листова, провера домаћих задатака, праћење активности на часу, самопроцена ученика и евидентирање напретка у односу на почетни ниво постигнућа
Тема:	Одећа, одевни предмети
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Вербално-текстуалне методе,Метода монолога (усмено излагање),Комуникативна метода, Метода дијалога (разговор),Метода дискусије,Текстуална метода,Пројектна настава,Проблемска настава,Кооперативно учење,Истраживачка метода,аудитивна метода Технике: разговор и објашњавање, демонстрација, рад на тексту, вођење учења, индивидуализовани приступ, вежбање и понављање, решавање задатака различитог нивоа сложености, практични рад, истраживачки рад, коришћење наставних листића, коришћење дигиталних садржаја, самостални рад ученика уз подршку наставника Облици рада: фронтални, индивидуални,рад у пару и у групи,индивидуални рад,игровне активности
Активност наставника	планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада; демонстрира и илуструје; подстиче ученике на увиђање и повезивање са садржајима; проверава оствареност исхода
Активност ученика	активно прати и слуша, сарађује, препознаје ,прати инструкције, учествује у активностима, чита са разумевањем, слуша, препричава, допуњава, проналази кључне информације, описује, учествује у комуникацији уз примену социокултурних норми, примењује нови вокабулар у комуникацији и датом контексту, примењује научено у рестриктивним и слободним језичким вежбањима, повезује претходно научено са новим садржајима, поставља питања и даје одговоре, пише састве,поруке,приче, учествује у групном раду,ради у пару,учествује у изради пројекта

Начини праћења постигнућа	континуирано праћење рада и напредовања ученика, усмено испитивање, анализа решених задатака и радних листова, провера домаћих задатака, праћење активности на часу, самопроцена ученика и евидентирање напретка у односу на почетни ниво постигнућа
Тема:	Забава
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Вербално-текстуалне методе, Метода монолога (усмено излагање), Комуникативна метода, Метода дијалога (разговор), Метода дискусије, Текстуална метода, Пројектна настава, Проблемска настава, Кооперативно учење, Истраживачка метода, аудитивна метода Технике: разговор и објашњавање, демонстрација, рад на тексту, вођење учења, индивидуализовани приступ, вежбање и понављање, решавање задатака различитог нивоа сложености, практични рад, истраживачки рад, коришћење наставних листића, коришћење дигиталних садржаја, самостални рад ученика уз подршку наставника Облици рада: фронтални, индивидуални, рад у пару и у групи, индивидуални рад, игровне активности
Активност наставника	планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада; демонстрира и илуструје; подстиче ученике на увиђање и повезивање са садржајима; проверава оствареност исхода
Активност ученика	активно прати и слуша, сарађује, препознаје, прати инструкције, учествује у активностима, чита са разумевањем, слуша, препричава, допуњава, проналази кључне информације, описује, учествује у комуникацији уз примену социокултурних норми, примењује нови вокабулар у комуникацији и датом контексту, примењује научено у рестриктивним и слободним језичким вежбањима, повезује претходно научено са новим садржајима, поставља питања и даје одговоре, пише саставе, поруке, приче, учествује у групном раду, ради у пару, учествује у изради пројекта
Начини праћења постигнућа	континуирано праћење рада и напредовања ученика, усмено испитивање, анализа решених задатака и радних листова, провера домаћих задатака, праћење активности на часу, самопроцена ученика и евидентирање напретка у односу на почетни ниво постигнућа
Тема:	Животни простор

Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Вербално-текстуалне методе,Метода монолога (усмено излагање),Комуникативна метода, Метода дијалога (разговор),Метода дискусије,Текстуална метода,Пројектна настава,Проблемска настава,Кооперативно учење,Истраживачка метода,аудитивна метода Технике: разговор и објашњавање, демонстрација, рад на тексту, вођење учења, индивидуализовани приступ, вежбање и понављање, решавање задатака различитог нивоа сложености, практични рад, истраживачки рад, коришћење наставних листића, коришћење дигиталних садржаја, самостални рад ученика уз подршку наставника Облици рада: фронтални, индивидуални,рад у пару и у групи,индивидуални рад,игровне активности
Активност наставника	планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада; демонстрира и илуструје; подстиче ученикена увиђање и повезивање са садржајима; проверава оствареност исхода
Активност ученика	активно прати и слуша, сарађује, препознаје ,прати инструкције, учествује у активностима, чита са разумевањем, слуша, препричава, допуњава, проналази кључне информације, описује, учествује у комуникацији уз примену социокултурних норми, примењује нови вокабулар у комуникацији и датом контексту, примењује научено у рестриктивним и слободним језичким вежбањима, повезује претходно научено са новим садржајима, поставља питања и даје одговоре, пише састве,поруке,приче, учествује у групном раду,ради у пару,учествује у изради пројекта
Начини праћења постигнућа	континуирано праћење рада и напредовања ученика, усмено испитивање, анализа решених задатака и радних листова, провера домаћих задатака, праћење активности на часу, самопроцена ученика и евидентирање напретка у односу на почетни ниво постигнућа
Тема:	Путовања
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Вербално-текстуалне методе,Метода монолога (усмено излагање),Комуникативна метода, Метода дијалога (разговор),Метода дискусије,Текстуална метода,Пројектна настава,Проблемска настава,Кооперативно учење,Истраживачка метода,аудитивна метода Технике: разговор и објашњавање, демонстрација, рад на тексту, вођење учења, индивидуализовани приступ, вежбање и понављање, решавање задатака различитог нивоа сложености, практични рад,

	истраживачки рад, коришћење наставних листића, коришћење дигиталних садржаја, самостални рад ученика уз подршку наставника
	Облици рада: фронтални, индивидуални, рад у пару и у групи, индивидуални рад, игровне активности
Активност наставника	планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада; демонстрира и илуструје; подстиче ученика на увиђање и повезивање са садржајима; проверава оствареност исхода
Активност ученика	активно прати и слуша, сарађује, препознаје, прати инструкције, учествује у активностима, чита са разумевањем, слуша, препричава, допуњава, проналази кључне информације, описује, учествује у комуникацији уз примену социокултурних норми, примењује нови вокабулар у комуникацији и датом контексту, примењује научено у рестриктивним и слободним језичким вежбањима, повезује претходно научено са новим садржајима, поставља питања и даје одговоре, пише саставе, поруке, приче, учествује у групном раду, ради у пару, учествује у изради пројекта
Начини праћења постигнућа	континуирано праћење рада и напредовања ученика, усмено испитивање, анализа решених задатака и радних листова, провера домаћих задатака, праћење активности на часу, самопроцена ученика и евидентирање напретка у односу на почетни ниво постигнућа
Тема:	Дружење, прославе
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Вербално-текстуалне методе, Метода монолога (усмено излагање), Комуникативна метода, Метода дијалога (разговор), Метода дискусије, Текстуална метода, Пројектна настава, Проблемска настава, Кооперативно учење, Истраживачка метода, аудитивна метода Технике: разговор и објашњавање, демонстрација, рад на тексту, вођење учења, индивидуализовани приступ, вежбање и понављање, решавање задатака различитог нивоа сложености, практични рад, истраживачки рад, коришћење наставних листића, коришћење дигиталних садржаја, самостални рад ученика уз подршку наставника Облици рада: фронтални, индивидуални, рад у пару и у групи, индивидуални рад, игровне активности
Активност наставника	планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада; демонстрира и илуструје; подстиче ученика на увиђање и повезивање са садржајима; проверава оствареност исхода

Активност ученика	активно прати и слуша, сарађује, препознаје ,прати инструкције, учествује у активностима, чита са разумевањем, слуша, препричава, допуњава, проналази кључне информације, описује, учествује у комуникацији уз примену социокултурних норми, примењује нови вокабулар у комуникацији и датом контексту, примењује научено у рестриктивним и слободним језичким вежбањима, повезује претходно научено са новим садржајима, поставља питања и даје одговоре, пише саставе, поруке, приче, учествује у групном раду, ради у пару, учествује у изради пројекта
Начини праћења постигнућа	континуирано праћење рада и напредовања ученика, усмено испитивање, анализа решених задатака и радних листова, провера домаћих задатака, праћење активности на часу, самопроцена ученика и евидентирање напретка у односу на почетни ниво постигнућа

ДОДАТНА НАСТАВА

Наставни предмет немачки језик**Разред: шести****Годишњи фонд часова: 36****Недељни фонд часова: 1**

Циљ учења: Ученици овладавају комуникативним вештинама и развијају способности и методе учења немачког језика; развијају сазнајне и интелектуалне способности, његових хуманистичких, моралних и естетских ставова; развијање општих и специфичних стратегија учења и критичког мишљења; развијање способности за самостално, аутономно учење, тражење, селекцију и синтезу информација до којих долази кроз самосталан рад и претраживање изворника различитог типа (писани и електронски извори, самостална истраживања на терену, интервјуи, итд.); . Стичу позитиван однос према себи и као појединцу и истовремено као члану заједнице. Ученици упознају друге културе и друге језике и тако развијају позитиван однос према сопственом језику уз уважавање различитости и навикавање на отвореност у комуникацији. Стичу свест о функционисању матерњег и страног језика. Усвајају знања која ће омогућити споразумевање у писаној и усменој комуникацији. Развијају машту, оригиналност и општу културу. Ученици развијају свест о здравом начину живота. Проширивање и продубљивање језичких знања, развијање комуникативних способности ученика и подстицање интересовања за немачки језик и културу немачког говорног подручја. Додатна настава омогућава ученицима да унапреде вештине слушања, читања, говора и писања, развијају самосталност, креативност и истраживачки дух, као и да се припремају за учешће на такмичењима, пројектима и другим облицима представљања својих постигнућа.

Тема:	Слободно време
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методe: Вербално-текстуалне методe,Метода монолога (усмено излагање),Комуникативна метода, Метода дијалога (разговор),Метода дискусије,Текстуална метода,Пројектна настава,Проблемска настава,Кооперативно учење,Истраживачка метода,аудитивна метода Технике: учење кроз разговор и комуникацију, учење откривањем, истраживачко и пројектно учење, кооперативно учење, учење решавањем проблема, самостално учење, учење уз примену дигиталних алата и учење кроз аутентичне језичке садржаје Облици рада: индивидуални рад, рад у пару, групни и тимски рад, фронтални рад, индивидуализовани рад и комбиновани облици рада, у складу са способностима, интересовањима и потребама ученика
Активност наставника	планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методe рада; демонстрира и илуструје; подстиче ученике на увиђање и повезивање са садржајима; проверава оствареност исхода
Активност ученика	активно прати и слуша, сарађује, препознаје ,прати инструкције, учествује у активностима, чита са разумевањем, слуша, препричава, допуњава, проналази кључне информације, описује, учествује у комуникацији уз примену социокултурних норми, примењује нови вокабулар у комуникацији и датом контексту, примењује научено у рестриктивним и слободним језичким вежбањима, повезује претходно научено са новим садржајима, поставља питања и даје одговоре, пише састве,поруке,приче, учествује у групном раду,ради у пару,учествује у изради пројекта
Начини праћења постигнућа	континуирано праћење рада и напредовања ученика, посматрање активности на часу, усмена и писмена провера знања, анализа ученичких радова, вредновање пројектних задатака, самовредновање и вршњачко вредновање,

	вођење евиденције о индивидуалном напретку ученика
Тема:	Здравље
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методe: Вербално-текстуалне методе,Метода монолога (усмено излагање),Комуникативна метода, Метода дијалога (разговор),Метода дискусије,Текстуална метода,Пројектна настава,Проблемска настава,Кооперативно учење,Истраживачка метода,аудитивна метода Технике: учење кроз разговор и комуникацију, учење откривањем, истраживачко и пројектно учење, кооперативно учење, учење решавањем проблема, самостално учење, учење уз примену дигиталних алата и учење кроз аутентичне језичке садржаје Облици рада: индивидуални рад, рад у пару, групни и тимски рад, фронтални рад, индивидуализовани рад и комбиновани облици рада, у складу са способностима, интересовањима и потребама ученика
Активност наставника	планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада; демонстрира и илуструје; подстиче ученике на увиђање и повезивање са садржајима; проверава оствареност исхода
Активност ученика	активно прати и слуша, сарађује, препознаје ,прати инструкције, учествује у активностима, чита са разумевањем, слуша, препричава, допуњава, проналази кључне информације, описује, учествује у комуникацији уз примену социокултурних норми, примењује нови вокабулар у комуникацији и датом контексту, примењује научено у рестриктивним и слободним језичким вежбањима, повезује претходно научено са новим садржајима, поставља питања и даје одговоре, пише састве,поруке,приче, учествује у групном раду,ради у пару,учествује у изради пројекта
Начини праћења постигнућа	континуирано праћење рада и напредовања ученика, посматрање активности

	на часу, усмена и писмена провера знања, анализа ученичких радова, вредновање пројектних задатака, самовредновање и вршњачко вредновање, вођење евиденције о индивидуалном напретку ученика
Тема:	Становање, град
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Вербално-текстуалне методе, Метода монолога (усмено излагање), Комуникативна метода, Метода дијалога (разговор), Метода дискусије, Текстуална метода, Пројектна настава, Проблемска настава, Кооперативно учење, Истраживачка метода, аудитивна метода Технике: учење кроз разговор и комуникацију, учење откривањем, истраживачко и пројектно учење, кооперативно учење, учење решавањем проблема, самостално учење, учење уз примену дигиталних алата и учење кроз аутентичне језичке садржаје Облици рада: индивидуални рад, рад у пару, групни и тимски рад, фронтални рад, индивидуализовани рад и комбиновани облици рада, у складу са способностима, интересовањима и потребама ученика
Активност наставника	планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада; демонстрира и илуструје; подстиче ученике на увиђање и повезивање са садржајима; проверава оствареност исхода
Активност ученика	активно прати и слуша, сарађује, препознаје, прати инструкције, учествује у активностима, чита са разумевањем, слуша, препричава, допуњава, проналази кључне информације, описује, учествује у комуникацији уз примену социокултурних норми, примењује нови вокабулар у комуникацији и датом контексту, примењује научено у рестриктивним и слободним језичким вежбањима, повезује претходно научено са новим садржајима, поставља питања и даје одговоре, пише саставе, поруке, приче, учествује у групном раду, ради у пару, учествује у изради пројекта

Начини праћења постигнућа	континуирано праћење рада и напредовања ученика, посматрање активности на часу, усмена и писмена провера знања, анализа ученичких радова, вредновање пројектних задатака, самовредновање и вршњачко вредновање, вођење евиденције о индивидуалном напретку ученика
Тема:	Транспорт
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Вербално-текстуалне методе, Метода монолога (усмено излагање), Комуникативна метода, Метода дијалога (разговор), Метода дискусије, Текстуална метода, Пројектна настава, Проблемска настава, Кооперативно учење, Истраживачка метода, аудитивна метода Технике: учење кроз разговор и комуникацију, учење откривањем, истраживачко и пројектно учење, кооперативно учење, учење решавањем проблема, самостално учење, учење уз примену дигиталних алата и учење кроз аутентичне језичке садржаје Облици рада: индивидуални рад, рад у пару, групни и тимски рад, фронтални рад, индивидуализовани рад и комбиновани облици рада, у складу са способностима, интересовањима и потребама ученика
Активност наставника	планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада; демонстрира и илуструје; подстиче ученике на увиђање и повезивање са садржајима; проверава оствареност исхода
Активност ученика	активно прати и слуша, сарађује, препознаје, прати инструкције, учествује у активностима, чита са разумевањем, слуша, препричава, допуњава, проналази кључне информације, описује, учествује у комуникацији уз примену социокултурних норми, примењује нови вокабулар у комуникацији и датом контексту, примењује научено у рестриктивним и слободним језичким вежбањима, повезује претходно научено са новим садржајима, поставља питања и даје одговоре, пише саставе, поруке, приче, учествује у групном раду, ради у пару, учествује у изради пројекта

Начини праћења постигнућа	континуирано праћење рада и напредовања ученика, посматрање активности на часу, усмена и писмена провера знања, анализа ученичких радова, вредновање пројектних задатака, самовредновање и вршњачко вредновање, вођење евиденције о индивидуалном напретку ученика
Тема:	Одећа, одевни предмети
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Вербално-текстуалне методе, Метода монолога (усмено излагање), Комуникативна метода, Метода дијалога (разговор), Метода дискусије, Текстуална метода, Пројектна настава, Проблемска настава, Кооперативно учење, Истраживачка метода, аудитивна метода Технике: учење кроз разговор и комуникацију, учење откривањем, истраживачко и пројектно учење, кооперативно учење, учење решавањем проблема, самостално учење, учење уз примену дигиталних алата и учење кроз аутентичне језичке садржаје Облици рада: индивидуални рад, рад у пару, групни и тимски рад, фронтални рад, индивидуализовани рад и комбиновани облици рада, у складу са способностима, интересовањима и потребама ученика
Активност наставника	планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада; демонстрира и илуструје; подстиче ученике на увиђање и повезивање са садржајима; проверава оствареност исхода
Активност ученика	активно прати и слуша, сарађује, препознаје ,прати инструкције, учествује у активностима, чита са разумевањем, слуша, препричава, допуњава, проналази кључне информације, описује, учествује у комуникацији уз примену социокултурних норми, примењује нови вокабулар у комуникацији и датом контексту, примењује научено у рестриктивним и слободним језичким вежбањима, повезује претходно научено са новим садржајима, поставља питања и даје одговоре, пише састве, поруке, приче, учествује у групном

	раду,ради у пару,учествује у изради пројекта
Начини праћења постигнућа	континуирано праћење рада и напредовања ученика, посматрање активности на часу, усмена и писмена провера знања, анализа ученичких радова, вредновање пројектних задатака, самовредновање и вршњачко вредновање, вођење евиденције о индивидуалном напретку ученика
Тема:	Забава
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Вербално-текстуалне методе,Метода монолога (усмено излагање),Комуникативна метода, Метода дијалога (разговор),Метода дискусије,Текстуална метода,Пројектна настава,Проблемска настава,Кооперативно учење,Истраживачка метода,аудитивна метода Технике: учење кроз разговор и комуникацију, учење откривањем, истраживачко и пројектно учење, кооперативно учење, учење решавањем проблема, самостално учење, учење уз примену дигиталних алата и учење кроз аутентичне језичке садржаје Облици рада: индивидуални рад, рад у пару, групни и тимски рад, фронтални рад, индивидуализовани рад и комбиновани облици рада, у складу са способностима, интересовањима и потребама ученика
Активност наставника	планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада; демонстрира и илуструје; подстиче ученике на увиђање и повезивање са садржајима; проверава оствареност исхода
Активност ученика	активно прати и слуша, сарађује, препознаје ,прати инструкције, учествује у активностима, чита са разумевањем, слуша, препричава, допуњава, проналази кључне информације, описује, учествује у комуникацији уз примену социокултурних норми, примењује нови вокабулар у комуникацији и датом контексту, примењује научено у рестриктивним и слободним језичким вежбањима, повезује претходно научено са новим садржајима, поставља

	питања и даје одговоре, пише састве, поруке, приче, учествује у групном раду, ради у пару, учествује у изради пројекта
Начини праћења постигнућа	континуирано праћење рада и напредовања ученика, посматрање активности на часу, усмена и писмена провера знања, анализа ученичких радова, вредновање пројектних задатака, самовредновање и вршњачко вредновање, вођење евиденције о индивидуалном напретку ученика
Тема:	Животни простор
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Вербално-текстуалне методе, Метода монолога (усмено излагање), Комуникативна метода, Метода дијалога (разговор), Метода дискусије, Текстуална метода, Пројектна настава, Проблемска настава, Кооперативно учење, Истраживачка метода, аудитивна метода Технике: учење кроз разговор и комуникацију, учење откривањем, истраживачко и пројектно учење, кооперативно учење, учење решавањем проблема, самостално учење, учење уз примену дигиталних алата и учење кроз аутентичне језичке садржаје Облици рада: индивидуални рад, рад у пару, групни и тимски рад, фронтални рад, индивидуализовани рад и комбиновани облици рада, у складу са способностима, интересовањима и потребама ученика
Активност наставника	планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада; демонстрира и илуструје; подстиче ученика на увиђање и повезивање са садржајима; проверава оствареност исхода
Активност ученика	активно прати и слуша, сарађује, препознаје, прати инструкције, учествује у активностима, чита са разумевањем, слуша, препричава, допуњава, проналази кључне информације, описује, учествује у комуникацији уз примену социокултурних норми, примењује нови вокабулар у комуникацији и датом контексту, примењује научено у рестриктивним и слободним језичким

	вежбањима, повезује претходно научено са новим садржајима, поставља питања и даје одговоре, пише састве, поруке, приче, учествује у групном раду, ради у пару, учествује у изради пројекта
Начини праћења постигнућа	континуирано праћење рада и напредовања ученика, посматрање активности на часу, усмена и писмена провера знања, анализа ученичких радова, вредновање пројектних задатака, самовредновање и вршњачко вредновање, вођење евиденције о индивидуалном напретку ученика
Тема:	Путовања
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Вербално-текстуалне методе, Метода монолога (усмено излагање), Комуникативна метода, Метода дијалога (разговор), Метода дискусије, Текстуална метода, Пројектна настава, Проблемска настава, Кооперативно учење, Истраживачка метода, аудитивна метода Технике: учење кроз разговор и комуникацију, учење откривањем, истраживачко и пројектно учење, кооперативно учење, учење решавањем проблема, самостално учење, учење уз примену дигиталних алата и учење кроз аутентичне језичке садржаје Облици рада: индивидуални рад, рад у пару, групни и тимски рад, фронтални рад, индивидуализовани рад и комбиновани облици рада, у складу са способностима, интересовањима и потребама ученика
Активност наставника	планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада; демонстрира и илуструје; подстиче ученика на увиђање и повезивање са садржајима; проверава оствареност исхода
Активност ученика	активно прати и слуша, сарађује, препознаје, прати инструкције, учествује у активностима, чита са разумевањем, слуша, препричава, допуњава, проналази кључне информације, описује, учествује у комуникацији уз примену социокултурних норми, примењује нови вокабулар у комуникацији и датом

	контексту, примењује научено у рестриктивним и слободним језичким вежбањима, повезује претходно научено са новим садржајима, поставља питања и даје одговоре, пише састве, поруке, приче, учествује у групном раду, ради у пару, учествује у изради пројекта
Начини праћења постигнућа	континуирано праћење рада и напредовања ученика, посматрање активности на часу, усмена и писмена провера знања, анализа ученичких радова, вредновање пројектних задатака, самовредновање и вршњачко вредновање, вођење евиденције о индивидуалном напретку ученика

Тема:	Дружење, прославе
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Вербално-текстуалне методе, Метода монолога (усмено излагање), Комуникативна метода, Метода дијалога (разговор), Метода дискусије, Текстуална метода, Пројектна настава, Проблемска настава, Кооперативно учење, Истраживачка метода, аудитивна метода Технике: учење кроз разговор и комуникацију, учење откривањем, истраживачко и пројектно учење, кооперативно учење, учење решавањем проблема, самостално учење, учење уз примену дигиталних алата и учење кроз аутентичне језичке садржаје Облици рада: индивидуални рад, рад у пару, групни и тимски рад, фронтални рад, индивидуализовани рад и комбиновани облици рада, у складу са способностима, интересовањима и потребама ученика
Активност наставника	планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада; демонстрира и илуструје; подстиче ученикена увиђање и повезивање са садржајима; проверава оствареност исхода

Активност ученика	активно прати и слуша, сарађује, препознаје ,прати инструкције, учествује у активностима, чита са разумевањем, слуша, препричава, допуњава, проналази кључне информације, описује, учествује у комуникацији уз примену социокултурних норми, примењује нови вокабулар у комуникацији и датом контексту, примењује научено у рестриктивним и слободним језичким вежбањима, повезује претходно научено са новим садржајима, поставља питања и даје одговоре, пише састве,поруке,приче, учествује у групном раду,ради у пару,учествује у изради пројекта
Начини праћења постигнућа	континуирано праћење рада и напредовања ученика, посматрање активности на часу, усмена и писмена провера знања, анализа ученичких радова, вредновање пројектних задатака, самовредновање и вршњачко вредновање, вођење евиденције о индивидуалном напретку ученика

ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

Разред: шести	Годишњи фонд часова : 36
Наставни предмет: Грађанско васпитање	Недељни фонд часова: 1
Службени гласник бр: Закон о основном образовању и васпитању („Службени гласник РС”, бр. 55/2013, 101/2017, 27/2018 – др. закон и 10/2019);Закон о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС”, бр. 88/2017, 27/2018 – др. закон, 10/2019, 6/2020, 129/2021, 92/2023 и 19/2025); Правилник о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању („Службени гласник РС”, број 10/2024);Правилник о обављању друштвено-корисног, односно хуманитарног рада у установама образовања и васпитања („Службени гласник РС”, број 10/2024).	
Циљ учења предмета је да ученик изучавањем и практиковањем основних принципа, вредности и процедура грађанског друштва постане свестан својих права и одговорности, осетљив за потребе појединаца и заједнице и спреман да активно делује у заједници уважавајући демократске вредности.	
Опште предметне компетенције – Ученик препознаје значај и улогу грађанина, разуме појам демократије и активно се укључује у решавање проблема унутар своје школе и заједнице. Ученик активно и конструктивно учествује у раду групе или	

пара, поштује заједничка правила, преузима одговорност за свој део задатка и ставља интересе тима испред сопствених. Ученик уважава саговорника, реагује аргументовано на изнете ставове (а не на личност), изражава своје мисли и потребе без насиља и користи дијалог за решавање сукоба. Ученик самостално уочава друштвене проблеме у окружењу, прикупља и анализира податке и предлаже практична решења (мере јавне политике).	
Међупредметне компетенције - Компетенција за учење, комуникација, сарадња, компетенција за учење, естетичка компетенција, комуникација, одговоран однос према околини, решавање проблема, компетенција за учење, одговорно учешће у демократском друштву, сарадња	
Активности наставника - организује, припрема, проверава, креира, обнавља, истиче, излаже, објашњава, демонстрира, подстиче, похваљује, резимира, евалуира	
Активности ученика - слушају, анализирају, постављају и одговарају на питања, сарађују, истражују, презентују, процењују, записују, повезују, критички размишљају, закључују, креирају, слободно изражавају мишљења и ставове; усвајају-сазнају; развијају вештину комуникације; повезивују сопствено искуство са тематиком; дискутују.	
*Напомена за ИОП-1,2,3.- понављање, повезивање слике и речи, допуњавање, цртање, преписивање, бојење;	
Начини и поступци остваривања садржаја	Методе рада: вербална, илустративно-демонстративне, практичне, савремене и иновативне методе Технике рада: радионице, симулације, играње улога, студије случаја, дебате, дискусије, пројекти, истраживања, промоције, покретање акција као и да сами осмисле неке друге активности. Облици рада: фронтални, групни, рад у пару, индивидуални ИОП: визуелизација (коришћење сликовног материјала, видео записа, анимација), модификација и структурирање материјала(сегментација задатака, прилагођавање текста, понуђени одговори), методе интерактивног и искуственог учења. Диференцирана настава: Степеновани задаци, Агенда/Листа задатака, Флексибилно груписање
Начини праћења и вредновања	Посматрање и праћење, бележење активности, самоевалуација, пројектни задаци, усмена провера кроз играње улога у паровима, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања,

постигнућа	
Место извођења	учионица
Наставна средства	уџбеник, радна свеска, пројектор, рачунар, ученички радови, резултати истраживачког рада
Корелација	Српски језик, Историја, Географија, Ликовна култура, Музичка култура, ЧОС

Наставна тема/област:	Људска права
Садржај теме	Права и одговорности Моја и твоја права – наша су права. Права и одговорности. Посебна група права: <i>слобода</i> да и припадајуће одговорности. Посебна група права: <i>заштита од</i> и припадајуће одговорности. Право на очување личног, породичног, националног, културног и верског идентитета и припадајуће одговорности. Право на квалитетно образовање и једнаке могућности за све и при- падајуће одговорности. Инклузивно образовање – квалитетно образовање за све.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Образлаже везу права и одговорности на примеру;наводи примере за групу права слобода да и заштита од;аргументује значај инклузивног образовања, права и потребе за образовањем свих ученика; штити своја права на начин који не угрожава друге и њихова права; идентификује показатеље кршења права детета у свакодневном животу, примерима из прошлости, литературе.

Наставна тема/област:	Демократско друштво
------------------------------	---------------------

Садржај теме	Демократско друштво и партиципација грађана Демократско друштво – појам, карактеристике. Грађанин. Дете као грађанин. Процедуре којима се регулише живот у заједници: ко је овлашћен да доноси колективне одлуке и на основу којих процедура. Власт. Нивои и гране власти. Лествица партиципације ученика у школи: манипулација, декоратив- на употреба, симболичка употреба, стварна партиципација. Партиципација ученика на нивоу одељења и школе.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Сврсисходно користи кључне појмове савременог демократског друштва: демократија, грађанин, власт; образлаже улогу грађана у друштвеном систему и систему власти на примеру; разликује стварну партиципацију ученика у одељењу и школи од симболичке и декоративне.

Наставна тема/област:	Процеси у савременом свету
Садржај теме	Употреба и злоупотреба интернета и мобилних телефона Позитивно коришћење интернета и мобилног телефона. Шта је дозвољено, а шта није на интернету. Утицаја друштвених мрежа на мишљење и деловање појединца. Опасности у коришћењу интернета и мобилног телефона.

	Дигитално насиље и веза са Конвенцијом о правима детета. Карактеристике и последице дигиталног насиља. Седам правила за сигурно четовање и коришћење СМС порука. Реаговање у ситуацијама дигиталног насиља. Одговорности ученика и школе.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Позитивно користи интернет и мобилни телефон за учење, информисање, дружење, покретање акција; образлаже могући утицај друштвених мрежа на ставове и деловање појединца; примењује 7 правила за сигурно четовање и коришћење СМС порука; препознаје ситуације дигиталног насиља и зна како да реагује и коме да се обрати за помоћ.

Наставна тема/област:	Грађански активизам
Садржај теме	Планирање и извођење истраживања о понашању ученика у школи и њиховим ставовима о употреби/злоупотреби интернета и мобилних телефона. Шта су ставови, на чему се заснивају и каква је њихова веза са понашањем. Избор теме, узорка и инструмента истраживања. Спровођење истраживања. Обрада података. Тумачење резултата. Припрема и презентација добијених резултата. Евалуација истраживања.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Учествује у спровођењу истраживања, прикупљању и обради добијених података и извођењу закључака; презентује спроведено истраживање и добијене резултате; процењује ефекте спроведеног истраживања и идентификује пропусте и грешке; у дискусији показује вештину активног слушања, износи свој став заснован на аргументима, комуницира на конструктиван начин; учествује у доношењу правила рада групе и поштује их; проналази, критички разматра и користи информације из различитих извора.

ВЕРСКА НАСТАВА

Разред: Шести	Годишњи фонд часова: 36
Наставни предмет: Верска настава	Недељни фонд часова: 1
Службени гласник бр: 5/2019	
Циљ учења предмета – Циљ предмета Верска настава - Православни катихизис јесте да пружи целовит православно поглед на свет и живот, уважавајући две димензије: историјски хришћански живот (историјску реалност Цркве) и есхатолошки (будући) живот (димензију идеалног). То значи да ученици систематски упознају православну веру у њеној доктринарној, литургијској, социјалној и мисионарској димензији, при чему се хришћанско виђење живота и постојања света излаже у веома отвореном, толерантном дијалогу са осталим наукама и теоријама о свету, којим се настоји показати да хришћанско виђење (литургијско, као и подвижничко искуство Православне Цркве) обухвата сва позитивна искуства људи, без обзира на њихову националну припадност и верско образовање. Све ово спроводи се како на информативно - сазнајном тако и на доживљајном и делатном плану, уз настојање да се доктринарне поставке спроведу у свим сегментима живота (однос с Богом, са светом, с другим људима и са собом).	
Опште предметне компетенције - Прелазак у шести разред доноси значајну промену у психологији ученика. Дванаестогодишњаци више нису збуњени петаци који се навикавају на предметну наставу; они сада улазе у рану адолесценцију. Почињу критички да преиспитују ауторитете, вршњачка група им постаје примарна, а размишљање им је знатно апстрактније и склоније дебатама. Зато Верска настава у 6. разреду (где се често дубље обрађују теме Новог завета, историје Ране Цркве, слободе и хришћанског живота) захтева зрелији приступ.	
Међупредметне компетенције – 1. Компетенција за целоживотно учење Шестаци уче како да уче са разумевањем, али сада са нагласком на селекцију информација. Кроз веронауку они развијају способност да разликују површне информације од суштинских вредности, што им помаже да изграде сопствени систем учења и сазнавања. 2. Естетска компетенција Уместо пуког препознавања лепоте (у 5. разреду), у 6. разреду фокус је на декодирању симбола. Ученици уче да читају	

скривени језик икона (зашто је одређена боја употребљена, шта значе гестикулације руку), као и да препознају духовну вредност у књижевности и архитектури.

3. Комуникација

Сада је акценат на аргументованом дијалогу и култури дебате. Шестаци воле да контрирају; верска настава их учи како да своје неслагање, сумње или ставове изразе на културан начин, поштујући саговорника и износећи јасне разлоге.

4. Грађанска компетенција и Одговорно учешће у друштву

Теме слободе, избора и одговорности су кључне за шести разред. Кроз лекције о слободној вољи (нпр. старозаветни пад или новозаветни призив), ученици схватају да сваки њихов избор има последице по заједницу у којој живе (одељење, породица, друштво).

5. Решавање проблема и Сарадња

Компетенција се развија кроз суочавање са комплексним моралним дилемама. Ученици у групама решавају проблеме вршњачког притиска, емпатије према одбаченима и уче како да заједнички донесу одлуку која је праведна и морална.

6. Дигитална компетенција

У 6. разреду ученици се подстичу на истраживачки рад на интернету. Они уче како да пронађу поуздане изворе (нпр. званичне сајтове епархија, дигиталне библиотеке) и како да безбедно и критички користе дигиталне медије за израду пројеката.

Активности наставника - Нуди ученицима различите изворе информација (више од самог уџбеника: одломке из Посланица, историјске записе, компаративне текстове). Организује сложеније облике заједничког рада (нпр. дебатне групе).

Активности ученика - Анализирају текстове на вишем нивоу, траже противречности, упоређују старозаветне и новозаветне концепте, самостално извлаче закључке и припремају аргументе за одбрану својих ставова.

*Напомена за ИОП-1,2,3.- /

Начини и поступци остваривања садржаја

Методе рада: Метода дискусије и дебате: Ово постаје водећа вербална метода. Ученици се не испитују само „шта је било“, већ расправљају о томе „зашто је то важно данас“ и сучељавају мишљења.

Проблемска метода (Проблемска настава): Наставник не даје готово решење, већ час организује око једног централног проблема (нпр. сукоб човекове слободе и моралних закона).

	Компаративна метода: Упоредивање догађаја из историје Цркве са савременим друштвеним појавама (нпр. катакомбе некад и притисак савремених друштвених мрежа данас). Текстуално-критичка метода: Рад на изворним текстовима Новог завета где ученици уче како да контекстуализују речи написане пре два хиљада година у контекст 2026. године. Технике рада: Венеов дијаграм: Изврсна техника за упоређивање два појма (нпр. на левој страни „Живот пре Христа / Стари завет“, на десној „Живот у Христу / Нови завет“, а у пресеку оно што им је заједничко). Шест шешира за размишљање (Едвард де Боно): Ученици анализирају неки библијски догађај (нпр. Позивање апостола или Сабор у Јерусалиму) из шест различитих перспектива: чињеничне (бели шешир), емоционалне (црвени), критичке (црни), оптимистичне (жути), креативне (зелени) и организационе (плави). Дебатни зид: На зидовима учионице се залепе натписи „СЛАЖЕМ СЕ“, „НЕ СЛАЖЕМ СЕ“ и „НЕУТРАЛАН САМ“. Наставник изнесе тврдњу (нпр. „Слобода значи да могу да радим баш све што хоћу“), а ученици физички стају под натпис који одражава њихов став, а затим образлажу зашто су ту стали. Есеј од једног минута (One-minute essay): На крају часа, брза и дубока техника рефлексije где ученик за 60 секунди писмено одговара на суштинско питање, нпр: „Шта је за мене данас значила реч 'грех' на овом часу?“ Облици рада: фронтални, групни, раду у пару, индивидуални ИОП: / Диференцирана настава: /
Начини праћења и вредновања постигнућа	Праћење ученика је континуирано, а оцењују се и вреднују све активности ученика (активности на часу, поседовања прибора за рад, редован рад, практични радови, учешће у различитим акцијама, приредбама, угледним часовима, пројектном наставом и тематским данима, изложбама...).
Место извођења	Учионица, Храм
Наставна средства	Свето писмо, иконе и фреске у храму...
Корелација	1. Српски језик и књижевност 2. Историја 3. Географија 4. Биологија 5. Ликовна култура 6. Музичка

	култура 7. Грађанско васпитање
--	--------------------------------

Наставна тема/област:	Увод – Припрема света за долазак Сина Божијег – Увод у Нови Завет – Богочовек Исус Христос – Црква Духа Светога
Садржај теме	1. Упознавање садржаја програма и начина рада 2. Историјске околности пред долазак Христов 3. Јеврејско ишчекивање Месије 4. Свети Јован Претеча 5. Нови Завет је испуњење Старог Завета 6. Новозаветни списи 7. Јеванђелисти 8. Пресвета Богородица – Благовести 9. Богородичини празници 10. Рођење Христово 11. Христос је Богочовек 12. Крштење Христово 13. Христова чуда 14. Новозаветне заповести и Беседа на гори 15. Христос – „пут, истина и живот” 16. Лазарева Субота и Цвети 17. Тајна Вечера – прва Литургија 18. Страдање Христово 19. Васкрсење Христово 20. Вазнесење и Педесетница 21. Црква у Јерусалиму 22. Павле – апостол незнабожаца 23. Прогони хришћана 24. Свети цар Константин и крштење царства
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Ученик ће: ☐ моћи да сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 6. разреда основне школе; ☐ моћи да уочи какво је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном разреду школовања. ☐ моћи да каже да су Јевреји пред долазак Месије били под Римском окупацијом и да су међу њима постојале поделе ☐ моћи да препозна да су Јевреји очекивали Месију на основу старозаветних пророштава ☐ моћи да преприча живот Светог Јована Претече и Крститеља Господњег и каже да је он припремао народ за долазак Христа ☐ моћи да доживи врлински живот и покајање као припрему за сусрет са Христом; ☐ моћи да закључи да је доласком Исуса Христа Бог склопио Нови Завет са људима. ☐ моћи да наведе неке од новозаветних књига и околности њиховог настанка; ☐ моћи да пронађе одређени библијски одељак; ☐ моћи да каже да се Библија користи на богослужењима; ☐ моћи да именује Јеванђелисте и препозна њихове иконографске симболе; ☐ бити подстакнут на читање Светог Писма. ☐ моћи да преприча догађај Благовести и да препозна да је то „почетак спасења“; ☐ моћи да препозна службу анђела као гласника и служитеља Божијих; ☐ моћи да препозна Богородичино прихватање воље Божије као израз слободе; ☐ моћи да уочи да је за разлику од Еве, Богородица послушала Бога ☐ моћи да преприча неке од догађаја из живота Пресвете Богородице и повеже их са Богородичиним празницима; ☐ моћи да преприча библијски опис Рођења Христовог; ☐ моћи да препозна да је Христос дошао на свет да сједини Бога и човека ☐ моћи да преприча библијски опис Христовог Крштења, поста и кушања; ☐ моћи да препозна да су Христова чуда израз Његове љубави према људима; ☐ моћи да увиди разлику између старозаветног закона и новозаветних заповести о љубави; ☐ бити подстакнут да прихвати Христа за свој животни узор; ☐ моћи да преприча догађаје Васкрсења Лазаревог и

	Уласка у Јерусалим; ☐ моћи да увиди контрадикторност између очекивања јеврејског народа спрема Христове личности; ☐ моћи да хронолошки наведе догађаје Страсне седмице; ☐ моћи да преприча библијски опис Тајне Вечере и у приносу хлеба и вина препозна Свету Литургију; ☐ моћи да преприча библијски опис Христовог Страдања и Васкрсења ☐ моћи да кроз тумачење тропара Христовог Васкрсења препозна да је Христос победио смрт и омогућио свима васкрсење из мртвих; ☐ моћи да преприча догађаје Вазнесења и Педесетнице; ☐ моћи да каже да је силаском Духа Светог на апостоле рођена Црква Христова; ☐ моћи да именује неколико светих апостола и наведе неке од догађаја из њиховог живота; ☐ моћи да уочи да су у Римском царству хришћани били гоњени и наведе неке од примера мучеништва; ☐ моћи да објасни значај доношења Миланског едикта; ☐ моћи да усвоји вредност толеранције међу људима различитих верских убеђења;
--	---

СЛОБОДНЕ НАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ

Разред:	шести	Годишњи фонд часова:36
Наставни предмет: Васпитање за будућност		Недељни фонд часова: 1
Службени гласник бр:		
Циљ учења предмета – Развијање личне одговорности, етичких вредности и социјално-емоционалних вештина код ученика кроз промишљање о сопственом понашању, односима са другима и улози појединца у стварању праведнијег и одрживог друштва, оснажујући их да постану свесни, савесни и активни грађани будућности.		
Опште предметне компетенције – Развијање компетенција за учење и критичко мишљење, лична и социјална компетенција, комуникацијска, компетенција за одговорно грађанство, дигитална и медијска писменост, компетенција за животне вештине		

и доношење одлука, еколошка и одржива компетенција.	
Међупредметне компетенције - компетенција за учење, одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција, комуникација, одговоран однос према околини, одговоран однос према здрављу, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција.	
Активности наставника - планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада, демонстрира и илуструје, подстиче ученике на увиђање и повезивање са садржајима, проверава оствареност исхода. Активности ученика- слуша, посматра, прича, активно учествује у разговору, износи своје мишљење, поставља питања, закључује, систематизује, учествује у пројектним задацима.	
Начини и поступци остваривања садржаја	Методе рада: монолошка, дијалошка, слушање аудио примера, игровне активности, истраживачки рад, метода стваралачког рада. Технике рада: искуствено учење, дискусије и вођени разговор, рад у малим групама, игра улога, студија случаја, рефлексивна и саморефлексивна, визуелне и креативне технике, мозгалице и проблемски задаци, игровне технике. Облици рада: фронтални, групни, индивидуални, практичан рад, радионица. *Напомена за ИОП-1,2,3.- - просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма

Начини праћења и вредновања постигнућа	Формативно праћење, самопроцена ученика, вршњачко вредновање, пројектни задаци, рефлексивни разговори – вредновање усмерено на процес.
Место извођења	Учионица и ванучионички услови у складу са планираним активностима и методама рада које подразумевају искуствено учење, групни рад и интеракцију.
Наставна средства	текстовна наставна средства, аудитивна наставна средства, помоћна техничка средства
Специфичне предметне компетенције	Развој самопознавања и емоционалне писмености ученика, изградњу здравих међуљудских односа заснованих на емпатији, уважавању и ненасилној комуникацији, развој одговорног доношења одлука и критичког мишљења у свакодневним ситуацијама, као и формирање грађанске и етичке свести, животних вештина и оријентације ка будућности засноване на личним вредностима, одговорности и добробити заједнице. Специфичне предметне компетенције обухватају развој иницијативности и креативности ученика у уочавању и обликовању једноставних идеја и решења из свакодневног живота, развијање способности планирања основних корака за реализацију активности, тимског рада и сарадње у групи, одговорног преузимања улога и задатака, као и разумевање значаја одговорности, упорности и вредновања сопственог и заједничког доприноса у процесу рада. Развој способности ученика да препозна основне начине представљања и промовисања идеја, производа или услуга у свакодневном животу, да разуме улогу комуникације, креативности и циљне публике у процесу представљања, да учествује у осмишљавању једноставних промотивних порука и активности у оквиру групног рада, као и да развија критички однос према утицају маркетиншких порука у медијском и дигиталном окружењу. Развој способности ученика да препозна и разуме основне личне и друштвене вредности, да развија позитиван однос према себи и другима, показује емпатију, одговорност, толеранцију и поштовање различитости, да критички промишља о сопственим изборима и поступцима, као и да усваја вредности које доприносе здравим односима, личном развоју и добробити заједнице Обухватају развој способности ученика да разуме значај заједничког рада и доприноса заједници, да

	активно учествује у планирању и реализацији једноставних радних активности, да развија одговорност, сарадњу, иницијативу и истрајност у групном раду, да правилно користи средства и материјале уз поштовање правила безбедности, као и да усваја ставове о важности рада, заједништва и личног доприноса очувању и унапређењу школског и ширег окружења Развој способности ученика да процењује сопствени и групни рад, препознаје јаке стране и области за унапређивање, користи једноставне критеријуме за вредновање постигнућа, активно учествује у давању и примању конструктивне повратне информације, развија критичко и рефлексивно мишљење о процесу учења и заједничких активности, као и да усваја навике континуираног унапређивања свог ангажовања и одговорности у раду.
Корелација	Српски језик, Математика, Физичко и здравствено васпитање, Ликовна култура, Техника и технологија, Грађанско васпитање, Верска настава Историја Информатика и рачунарство,

Наставна тема/област:	ПРИПАДАМО ЗАЈЕДНИЦИ
Садржај теме	1. Човек-биће заједнице 2. Сарадничко учење, његова примена и значај за развој кључних компетенција за целоживотно учење 3. Психолошке основе тимског рада (препознавање својих склоности, квалитета) 4. Тимски рад (дефиниција тима, карактеристике, врсте тимова) 5. Фазе у формирању тима, доношење одлука и атмосфера у тиму 6. Ученички пројекат у школи

Исходи наставе и учења у оквиру теме	- Уме да користи алате за сарадничко учење. - Спреман је да се ангажује и доприноси постизању договора о раду у заједничким активностима. - Активно слуша и поставља релевантна питања. - Ангажује се у реализацији преузетих обавеза у оквиру групног рада. - Конструктивно и креативно доприноси раду групе и остварењу заједничких циљева. - Има развијен осећај припадности својој школи и одељењу. - Својим активностима у школи и заједници афирмише дух толеранције, равноправности и дијалога.
Наставна тема/област:	ПРЕДУЗЕТНИШТВО
Садржај теме	1. Предузетништво 2. Предузетник – што? 3. Квалитетна идеја – пут до успеха 4. Финансијска писменост 5. Планирање буџета 6. Рекламни пано
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Ученик има развијен предузетнички дух. Ученик разуме свет рада и пословања. Укључивање ученика у пројекте школе, упућивање на волонтерски рад и покретање хуманитарних акција. Поседује знања из финансијске писмености.

	Ученик уме да процени трошкове материјала, трошкове сопственог рада и да одреди пројектовану добит у циљу одређивања цене производа. Ученик је способан да развије идеју, представи је и заложи се за њену реализацију у оквиру тима.
Наставна тема/област:	МАРКЕТИНГ
Садржај теме	1. Реклама – врсте (телевизија, новине, часописи, реклама на интернету, флајери, билборди, постери, друштвене мреже, имејл, огласи) 2. Рекламирање путем друштвених мрежа 3. Реклама - постер 4. Визиткарта (посетница) – креирање 5. Рекламирање на Јутјубу, ТикТоку, видео-клип, подкаст 6. Имејл маркетинг
Исходи наставе и учења у оквиру теме	- Ученик је научио да прави рекламу у различитим варијантама. - Ученик поседује знања из дигиталног маркетинга. - Ефикасно користи ИКТ за комуникацију и сарадњу. - Помоћу ИКТ уме да се представи и формира информације.

Наставна тема/област:	ЖИВОТНЕ ВРЕДНОСТИ
Садржај теме	1. Храброст 2. Поштовање 3. Сарадња 4. Одговорност 5. Способност решавања проблема и сукоба 6. Приврженост
Исходи наставе и учења у оквиру теме	- Уме на конструктиван начин да решава проблемске ситуације. - Препознаје важност неговања унутрашњих особина и примењује их у реалном животу. - Активно слуша и поштује саговорнике и сараднике. - Уме да процени степен у коме су одређене особине заступљене у сопственом животу.

Наставна тема/област:	БИРАМ ДА БУДЕМ...
Садржај теме	1. Моје особине 2. Како ме други виде 3. Моја интересовања 4. Моје будуће занимање 1 5. Моје будуће занимање 2
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Уме да идентификује и адекватно представи своје вештине и способности. Увиђа своје предности и мане. Проналази информације у вези жељеног занимања. Ефикасно користи ИКТ.
Наставна тема/област:	РАДНЕ АКЦИЈЕ

Садржај теме	1. Уређење простора у школи (учионица) 2. Уређење простора у школи (школско двориште) 3. Укључивање у акцију локалне средине 4. Презентовање практичне примене научног
Исходи наставе и учења у оквиру теме	-Укључује се у радне акције у складу са својим квалитетима. - Уме д а презентује (вербално, ликовно, музички).
Наставна тема/област:	ЕВАЛУАЦИЈА
Садржај теме	1. Шта сам научио 2. Предлажем за даљи раст и сазревање 3. Пано предлога
Исходи наставе и учења у оквиру теме	- Способан је да изврши самопроцену и процену.

Образовни стандарди

Наставна тема-област	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
ПРИПАДАМО ЗАЈЕДНИЦИ	: На основном нивоу ученик препознаје и именује сопствене емоције, понашања и потребе, учествује у једноставним облицима сарадње и комуникације уз подршку наставника, разуме основна правила понашања у групи и показује спремност да их поштује.	На средњем нивоу ученик разуме узроке и последице сопственог и туђег понашања, активно учествује у дискусијама и групном раду, изражава своје ставове на прихватљив начин, примењује основне вештине решавања конфликта и доношења одлука у познатим ситуацијама.	На напредном нивоу ученик самостално и одговорно управља својим емоцијама и понашањем, показује развијену емпатију и толеранцију, критички промишља ситуације из свакодневног живота, аргументовано износи ставове, конструктивно решава проблеме и активно доприноси добробити групе и заједнице.
ПРЕДУЗЕТНИ ШТВО	На основном нивоу ученик препознаје једноставне предузетничке ситуације из свакодневног живота, учествује у групном раду уз подршку наставника, износи идеје и прихвата договорене задатке у оквиру тима.	: ученик предлаже и објашњава једноставне идеје, учествује у планирању и реализацији групних активности, преузима одговорност за део задатка и показује разумевање значаја сарадње, иницијативе и организације у решавању проблема.	ученик самостално или уз минималну подршку осмишљава једноставна решења/идеје, активно и одговорно учествује у планирању и реализацији активности, показује иницијативу, креативност и истрајност, као и способност процене сопственог и тимског доприноса у процесу рада.
МАРКЕТИНГ	На основном нивоу ученик препознаје примере маркетинга у свакодневном животу и медијима, учествује у једноставним активностима представљања идеја или производа и уз подршку	: ученик објашњава основну улогу маркетинга и начина комуникације са публиком, учествује у осмишљавању једноставних промотивних порука или визуелних решења, сарађује у	ученик самостално и креативно осмишљава једноставне начине представљања идеја, производа или активности, аргументовано образлаже избор промотивних порука и визуелних елемената,

	наставника износи своје предлоге и запажања.	групном раду и показује критички однос према појединим маркетиншким садржајима у медијима.	критички анализира утицај маркетинга на понашање и изборе људи и активно доприноси тимском раду и реализацији заједничких активности.
ЖИВОТНЕ ВРЕДНОСТИ	На основном нивоу ученик препознаје основне животне вредности (поштовање, искреност, одговорност, другарство, толеранција), уочава њихов значај у свакодневним ситуацијама и показује спремност да их примењује у понашању уз подршку наставника.	ученик објашњава значај животних вредности у међуљудским односима, повезује поступке и њихове последице са усвојеним вредностима, показује одговорност и уважавање других у групном раду и доношењу одлука.	ученик критички промишља о личним и друштвеним вредностима, доследно примењује вредности у свакодневном понашању и комуникацији, аргументовано износи ставове, показује развијену емпатију, толеранцију и одговорност, и активно доприноси стварању позитивне и подстицајне средине у групи и заједници.
БИРАМ ДА БУДЕМ...	ученик препознаје основне животне вредности и њихово присуство у свакодневним ситуацијама, разуме једноставне примере понашања у складу са вредностима и уз подршку наставника показује спремност да их примењује у комуникацији и односу са другима.	Ученик објашњава значај животних вредности за односе у групи и заједници, повезује личне поступке са вредностима и њиховим последицама, показује одговорност, уважавање и сарадњу у различитим социјалним ситуацијама	ученик критички процењује поступке у односу на усвојене вредности, доследно их примењује у понашању и комуникацији, аргументовано износи ставове о вредносним питањима, показује висок степен емпатије, толеранције и одговорности и активно доприноси стварању позитивне атмосфере у групи и заједници.
РАДНЕ АКЦИЈЕ	ученик препознаје значај заједничког рада и учествује у једноставним радним активностима уз подршку наставника, поштује основна	ученик активно учествује у планирању и реализацији радних акција, преузима одговорност за свој део задатка, сарађује са члановима групе и показује	ученик самостално и одговорно учествује у организацији и реализацији радних акција, показује иницијативу, истрајност и сарадњу, правилно користи

	правила понашања и безбедности и извршава добијене задатке у оквиру групе.	разумевање значаја заједничког рада и организације.	материјале и средства уз поштовање безбедносних правила и активно доприноси унапређењу заједничког простора и тимског рада
ЕВАЛУАЦИЈА	ученик препознаје једноставне критеријуме за процену активности, уз подршку наставника учествује у самопроцени и давању повратне информације и уочава основне успехе и тешкоће у свом раду.	ученик примењује једноставне критеријуме за процену сопственог и групног рада, даје конструктивну повратну информацију, препознаје своје снаге и области за напредовање и учествује у планирању побољшања.	ученик самостално и критички процењује сопствени и групни рад користећи јасне критеријуме, аргументовано даје и прима повратне информације, анализира процес рада и предлаже конкретне мере за унапређење учења и сарадње

РОМСКИ ЈЕЗИК СА ЕЛЕМЕНТИМА НАЦИОНАЛНЕ КУЛТУРЕ

Разред:	Годишњи фонд часова: 72
Наставни предмет: Ромски језик са елементима националне културе	Недељни фонд часова: 2
Службени гласник бр: 55/2013, 101/2017, 10/2019, 27/2018, - др. закон, 129/2021 и 19/2025	
Циљ учења предмета – Циљ наставе је да ученици савладају основне законитости ромског, као матерњег језика, да на њему комуницирају, да упознају књижевност свог народа, других народа и националних мањина у Југославији, да упознају светску књижевност као и филмску и позоришну уметност, изграђују свест о друштвено-историјској и културној улози језика и књижевности у повезивању народа и националних мањина и њихових култура, слободарских традиција народа Србије и Југославије као и развијање и јачање свести о њиховој судбинској повезаности и заједничком животу, да се упознају са варијантним особеностима ромског језика и развијају језике толеранције прена другим језицима, да се оспособе за слушање и разумевање говора, усмено изражавање, читање и разумевање текста, писмено изражавање на основу одређене тематике.	
Опште предметне компетенције - Оспособити ученика за компетентно комуницирање и изражавање на ромском језику, оспособи ученике у почетној фази да усвајају основне карактеристике фонолошког система језика, изговор гласова, ритам и	

карактеристичну интонацију, усвајају основне реченичне структуре и речи и зразе у оквиру предвиђене тематике, оспособљавају се да разумеју по слуху једноставне исказе, да коректно и осмишљено реагују на императивне исказе и питања, оспособљавају да кроз вежбу користе усвојену лексику у дијалозима везаним за одређену познату ситуацију, да оспособи ученике да усвајају основне законитости ромског језика, да ученици усвајају графички систем и основне знакове из правописа у оквиру усвојеног градива, да се ученици васпитавају у духу толеранције према варијантама и карактеристикама ромског језика, да развијају и негују позитиван став према језицима и културној баштини народа и националних мањина Југославије и јачају свест о њиховој судбинској повезаности, потреби сарадње и заједничког живота, да се оспособе за самостално читање и писање, да развију потребу за књигом и да самостално развијају способност писаних састава, да се навикавају да редовно и критички прате штампу, радио и телевизију, да се упознају са елементима традиције, историје и културу Рома.

Међупредметне компетенције – Компетенција за целоживотно учење; Комуникација; Рад са подацима и информацијама; Дигитална компетенција; Решавање проблема; Сарадња; Одговоран однос према здрављу; Одговоран однос према околини; Естетичка компетенција; Одговорно учешће у демократском друштву; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву

Активности наставника - Планира и организује наставни процес; Мотивише ученике за учење ромског језика и упознавање националне културе; Представља нове језичке и културне садржаје; Подстиче усмено и писмено изражавање ученика; Организује индивидуални, паровски и групни рад; Прати и вреднује напредовање ученика. Прилагођава наставу индивидуалним потребама ученика; Користи различита наставна средства и ИКТ.

Активности ученика - Слушају, читају и анализирају текстове; Усвајају нову лексику и језичке структуре; Учествоју у разговору и дискусији; Пишу краће текстове на ромском језику; Представљају елементе ромске културе и традиције; Сарађују са вршњацима у групном раду; Истражују културно наслеђе Рома; Самостално и уз подршку решавају постављене задатке.

***Напомена за ИОП-1,2,3.-**

ИОП-1: Прилагођавање метода рада, наставних средстава, начина задавања задатака, темпа рада и начина провере знања у складу са индивидуалним потребама ученика.

ИОП-2: Прилагођавање и модификација исхода, садржаја и захтева наставног процеса у складу са способностима и образовним потребама ученика, уз континуирано праћење напредовања.

ИОП-3: Обогаћивање и проширивање наставних садржаја за ученике са изузетним способностима и интересовањима кроз

истраживачки рад, пројекте, презентације и додатне активности. За све облике ИОП-а примењују се индивидуализован приступ, диференцирана настава, позитивно поткрепљивање, вршњачка подршка и сарадња са родитељима и стручним сарадницима школе.	
Начини и поступци остваривања садржаја	Методе рада: Монолошка метода; Дијалoшка метода; Демонстративна метода; Текст метода; Метода практичних радова; Истраживачка метода. Технике рада: Разговор; Читање и анализа текста; Писање; Усмено излагање; Рад на наставним листићима; Презентације; Игра улога. Облици рада: Фронтални рад; Индивидуални рад; Рад у пару; Групни рад. ИОП: Прилагођавање садржаја, метода, захтева и темпа рада у складу са ИОП-1, ИОП-2 или ИОП-3. Диференцирана настава: Диференцирани задаци према способностима и интересовањима ученика; Додатна подршка ученицима којима је потребна; Напредни задаци за ученике који брже напредују;
Начини праћења и вредновања постигнућа	• Усмено испитивање • Праћење активности на часу • Провера разумевања прочитаног • Писмени задаци • Презентације • Пројектни задаци • Самовредновање и вршњачко вредновање • Формативно и сумативно оцењивање
Место извођења	• Учионица • Школска библиотека • Мултимедијална учионица • Културне установе

	• Манифестације значајне за ромску заједницу
Наставна средства	• Уџбеник и радна свеска • Наставни листићи • Речници • Књиге и часописи • Рачунар, пројектор и интернет • Аудио и видео материјали • Фотографије и илустрације • Презентације
Специфичне предметне компетенције	Основни ниво: СПК1 - Разуме једноставне речи, изразе и кратке текстове на ромском језику. СПК2 - Користи основни фонд речи у свакодневној комуникацији. СПК3 - Препознаје основне елементе ромске културе, традиције и обичаја. Средњи ниво: СПК1 - Разуме и тумачи краће текстове различитих садржаја. СПК2 - Усмено и писмено се изражава користећи усвојену лексику и граматичке структуре. СПК3 - Повезује језик са културним и историјским наслеђем Рома. Напредни ниво: СПК1 - Самостално анализира и интерпретира текстове на ромском језику. СПК2 - Течно и правилно комуницира у различитим ситуацијама.

	СПКЗ - Критички сагледава и представља вредности ромске културе и њен значај у мултикултуралном друштву.
Корелација	• Српски језик и књижевност • Историја • Географија • Ликовна култура • Музичка култура • Грађанско васпитање • Верска настава • Информатика и рачунарство • Свет око нас / Природа и друштво (за млађе разреде)

Наставна тема/област:	1) Увод у матерњи језик и ромску културу; 2) Ромски народни језик и изрази; 3) Традиционалне ромске приче и легенде; 4) Песме и музика ромског народа; 5) Обичаји и празници ромске заједнице; 6) Ромски језик у свакодневној комуникацији;
------------------------------	--

	7) Ликовна и креативна радионица на тему ромске културе; 8) Израда паноя и изложба радова; 9) Обнова целокупно обрађеног градива; 10) Завршни пројекат и јавна презентација.
Садржај теме	1)Значај матерњег језика, упознавање са ромским језиком, основне одлике ромске културе и идентитета; 2) Основни речник, поздрав, представљање, речи из свакодневног живота, једноставни разговори; 3) Народне приче, легенде, бајке и предања ромског народа; 4) Народне песме, музички инструменти, познати ромски музичари, значај музике у ромској традицији; 5) Породични обичаји, традиционалне свечаности, празници и њихов значај; 6) Дијалози, свакодневне ситуације, комуникација у породици, школи и заједници; 7) Израда цртежа, симбола, украса и других радова инспирисаних ромском традицијом; 8) Прикупљање материјала, уређење паноя, припрема изложбе ученичких радова; 9) Понављање језичких и културних садржаја током школске године; 10) Израда пројекта на тему ромског језика, традиције или културе и његово представљање.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	1) Ученик препознаје значај матерњег језика; именује основне елементе ромске културе; развија позитиван однос према свом језику и културном наслеђу. 2) Ученик користи основне речи и изразе на ромском језику; разуме једноставне поруке; учествује у

	кратком разговору. 3) Ученик слуша и разуме причу; препричава једноставне садржаје; уочава основне поруке и вредности у причама. 4) Ученик препознаје карактеристике ромске музике; учествује у извођењу песама; развија интересовање за музичку баштину. 5) Ученик описује основне обичаје и празнике; уочава значај традиције; показује поштовање према културној различитости. 6) Ученик примењује усвојени речник у свакодневној комуникацији; поставља и одговара на једноставна питања; правилно користи научене изразе. 7) Ученик креативно представља елементе ромске културе; развија машту и ликовно изражавање; сарађује у заједничким активностима. 8) Ученик учествује у тимском раду; представља свој рад; развија самопоуздање и одговорност. 9) Ученик повезује стечена знања; примењује усвојене појмове; показује напредак у разумевању и комуникацији. 10) Ученик самостално или у групи реализује пројекат; презентује резултате рада; развија комуникацијске и презентацијске вештине.
--	--